P.G. WODEHOUSE

FŐ A PLÉHPOFA, JEEVES!

CICERÓ

P. G. WODEHOUSE

FŐ A PLÉHPOFA, JEEVES!

CICERÓ

A mű eredeti címe:
Stiff Upper Lip, Jeeves

Fordította:
Molnár Zoltán

Illusztrálta:
Zsoldos Vera

© Hungarian translation by Molnár Zoltán, 1997
© Illustrations by Zsoldos Vera, 1997

ISBN 963 539 109 9
Megjelent a Falukönyv-Cicero Kiadói, Kereskedelmi és
Szolgáltató Kft. gondozásában

1

Lendületes mozdulatokkal meglekváztam egy szelet pirítóst, és nem hiszem, hogy valaha is közelebb kerültem ahhoz, hogy tra-la-lára fakadjak, miközben a kenést végeztem, mivel igazi idény közepi hangulatban voltam ezen a reggelen. Isten, ahogy egyszer Jeevest hallottam fogalmazni, a mennyországban trónolt, és minden rendben volt a világgal. (Emlékszem, még valami badarságot is hozzátett a pasi holmi pacsirtákról meg csigákról, no de ez melléktéma, amelynél szükségtelen elidőznünk.)

Azokban a körökben, amelyekben forgolódni szokott, nem titok, hogy Bertram Wooster - noha midőn leszáll az éj, és beindulnak a tivornyák, a lehető legelbűvölőbb srác - a reggelizőasztalnál ritkán viselkedik tűzgolyóként. Szembekerülvén a szalonnás tojással, hajlamos rá, hogy óvatosan piszkálgassa, mintha attól félne, hogy az ki talál ugrani a tányérból, és képen törli őt. Az „egykedvű" szó nagyjából kifejezi a lényeget. Nem fűlik a foga a flamóhoz.

Ámde ma gyökeresen más volt a helyzet. Minden merő hév volt - már ha egyáltalán ez az a szó, amit keresek - és lelkesedés. Nos, ha csupán annyit mondok önöknek, hogy miután betermeltem egy pár virslit, ahogy a dzsungel tigrise a villásreggelijéül szolgáló kulit szokta belakmározni, most éppen, mint már utaltam rá, a lekváros pirítóst készültem pártfogásba venni, azt hiszem, nem szükséges többet hozzátennem.

Az ok, amiért ilyen derűsen szemléltem most a proteineket és a szénhidrátokat, nem túl messze keresendő. Újra itthon volt Jeeves, ismét a régi állomáshelyén szolgálva meg a heti

pénzes borítékot. Az történt ugyanis, hogy Dahlia néni, jóságos és érdemes nagynénikém, akinek komornyikja valamilyen nyavalya folytán ágynak esett, kölcsönvette őt egy házibulira, amelyet Brinkley Courtban, a worcestershire-i otthonában rendezett, minélfogva legényem több mint egy hétig távol volt.

Jeeves természetesen egy úriember személye körül ténykedő úriember, nem pedig komornyik, de ha a szükség úgy hozza, a legjobbak körében komornyikoskodni is kész. A vérében van a dolog. Charlie nagybátyja komornyik, és kétségtelen, hogy Jeeves jó pár technikai finomságot lesett el tőle.

Kicsivel később bejött eltávolítani a romokat, s én megkérdeztem tőle, hogy jól érezte-e magát Brinkleyben.

- Köszönöm, rendkívül kellemesen, uram.

- Tehát jobban, mint én a maga távollétében. Úgy éreztem magam, mint egy zsenge korú kölyök, akit megfosztottak a dadusától. Ha nem zavarja, hogy dadusnak nevezem.

- Egyáltalán nem, uram.

Ámbár ami azt illeti, némi maró éle is volt szavaimnak. Agatha nénikém, aki üvegcserepet eszik, és telihold idején farkasemberré változik, általában mint az ápolómat emlegeti Jeevest.

- Igen, cefetül hiányoltam magát, és nem volt szívem dajdajozni a srácokkal a Parazitában. Mókáról mókára... hogy is van tovább ez a nyöget?

- Uram?

- Egyszer Freddie Widgeonnal kapcsolatban hallottam magától elsütni, amikor a srácot kikosarazta egy lány. Valami szökkenés a lényege.

- Ah, igen uram. Mókáról mókára szökkennek vélem, hogy elfojtsák bánatom...

- És midőn ajkamon mosoly fakad, úgy vélik, feledve a fájdalom. Na ez az. Nem a sajátja véletlenül?

- Nem, uram. Ez egy régi angol szalonballada.

- Igazán? Nos, velem is éppen így volt. De mondjon el mindent Brinkleyről. Hogy van Dahlia néni?

- Mrs. Travers a tőle megszokott viruló egészségnek örvendett, uram.

- És hogy zajlott le a muri?

- Mérsékelten kielégítően, uram.

- Csak mérsékelten?

- Mr. Travers viselkedése némiképp lehangolólag hatott a kedélyekre. Kedveszegett volt ugyanis.

- Mint mindig, amikor Dahlia néni vendégekkel tölti meg a házat. Tudok rá esetet, hogy még egyetlen, az ajtófélfában percegő idegen is módfelett lelombozólag hatott rá.

- Nagyon igaz, uram, ámde úgy vélem, ez alkalommal a búskomorsága főként Sir Watkyn Bassett jelenlétének volt tulajdonítható.

- Csak nem azt akarja mondani, hogy az a vén krampusz is ott volt? - mondtam egy „Szent Isten! "-nel megtoldva, mivel tudtam, hogy ha van valaki, aki iránt Tom bácsi a legmélységesebb ellenszenvvel viseltetik, hát az ez a Bassett.

- Elképeszt, amit mond, Jeeves.

- Jómagam is, be kell ismernem, bizonyos meglepetéssel láttam, hogy az úr Brinkley Courtban van, ám bizonyára Mrs. Travers kötelezőnek érezte, hogy viszonozza az úr vendégszeretetét. Ön bizonyára emlékszik még rá, hogy Sir Watkyn nemrég Totleigh Towersben szórakoztatta Mrs. Traverst és önt.

Összerezzentem. Miközben a pasi, föltételezem, pusztán felfrissíteni szándékozott a memóriámat, akaratlanul is érzékeny idegszálat érintett. A kannában volt még egy kis hideg kávé, s kortyoltam egyet belőle, hogy helyreállítsam a lelki egyensúlyomat.

- A „szórakoztatta" szó nem éppen helyénvaló, Jeeves. Ha az, amikor egy fickót bezárnak a hálószobájába, csupán egy paraszthajszál híján bilinccsel a csuklóin, és a helyi rendőrőrszemet az alant lévő pázsiton állomásoztatják, meggátlandó, hogy a fickó egy összecsomózott lepedő segítségével meglépjen az ablakon keresztül, nos, ha ez magának szórakoztatás, hát nekem istenuccse nem az!

Nem tudom, önök mennyire tájékozottak a Wooster-archívumot illetően, de ha valamennyire is járatosak benne, valószínűleg visszaemlékeznek arra a sötét ügyre, amelynek során látogatást tettem Sir Watkyn Bassettnél, annak gloucestershire-i otthonában. Ő és Tom bácsikám rivális gyűjtői a „műtárgyak"-ként ismert holmiknak, és egy alkalommal az előbbi elcsórt az utóbbitól egy ezüst marha-fölözőt, ahogy az efféle randaságokat nevezik, és Dahlia néni meg jómagam Totleighbe mentünk, hogy visszacsórjuk, ami olyan vállalkozásnak bizonyult, mely - bár mint mondani szokás, siker koronázta - olyannyira

hajszálon múlt, hogy dutyiba nem juttatott, hogy még ma is, amidőn eszembe jut ama borzalmak háza, úgy reszketek, mint a nyárfalevél, már ha nyárfalevél egyáltalán az, amire gondolok.

- Szoktak magának lidérces álmai lenni, Jeeves? - kérdeztem, miután kivacogtam magam.

- Nem gyakran, uram.

- Nekem sem. De amikor meglepnek, mindig ugyanaz a szitu. Olyankor ismét Totleigh Towersben vagyok Sir W. Bassett-tel, a lányával, Madeline-nel, Roderick Spode-dal, Stiffy Bynggel, Gussie Fink-Nottle-lal és Bertalan kutyával, s mindegyikük teszi a dolgát, és mikor fölébredek - ha megbocsátja nekem, hogy ezt a kifejezést használom oly kevéssel reggeli után -, minden pórusomból verejtékezem. Olyan idők voltak azok, amelyek ugyancsak... mit is csináltak, Jeeves?

- Próbára tették a férfilelkeket, uram.

- De próbára ám, méghozzá piszokul! Szóval Sir Watkyn Bassett? - mondtam elmerengve. - Nem csoda, ha Tom bácsi búsongott és vigasztalhatatlan volt. Az ő helyében én is búvalbélelt lettem volna. Kik voltak még jelen a partin?

- Miss Bassett, uram, Miss Byng, Miss Byng kutyája és Mr. Fink-Nottle.

- Az áldóját! Gyakorlatilag az egész Totleigh Towers-i brancs. Na és Spode nem volt ott?

- Nem, uram. A jelek szerint őlordságának nem küldtek meghívót.

- Őmicsodájának?

- Mr. Spode, ha még emlékszik rá, uram, nemrég a Lord Sidcup címet örökölte.

- Ja úgy. El is felejtettem. Hanem Sidcup ide, Sidcup oda, nekem ő már mindig csak Spode marad. Annyi szent, átkozottul nehéz egy pasas, Jeeves.

- Csakugyan meglehetősen heves természetű egyéniség, uram.

- Nem szeretném, ha még egyszer az utamba kerülne.

- Nagyon meg tudom érteni, uram.

- Amiként önszántamból nem jönnék össze Sir Watkyn Bassett-tel, Madeline Bassett-tel, Stiffy Bynggel és Bertalan kutyával sem. Gussie ellen nincs kifogásom. Úgy néz ki, mint egy hal, és gőtéket tart egy üvegtartályban a hálószobájában, de az ember elnézi az ilyesmit egy régi iskolatársának, éppúgy, ahogy egy régi oxfordi barátnak is, mint amilyen H. P. Pinker tiszteletes, megbocsátja azt a szokását, hogy fölbukik a saját lábában, és minduntalan felborít dolgokat. Gussie hogy van? Csupa vidámság, mi?

- Nem, uram. Mr. Fink-Nottle úgyszintén lehangoltnak látszott.

- Talán mandulagyulladást kapott valamelyik gőtéje, vagy valami efféle.

- Elképzelhető, uram.

- Maga sohasem tartott gőtéket?

- Nem, uram.

- Én sem. Amiként, legjobb tudomásom szerint, Einstein, Jack Dempsey és a canterburyi érsek sem, csak hogy három másvalakit nevezzek meg. Viszont Gussie-t elbűvöli a

társaságuk, és akkor a legboldogabb, ha lekucorodhat közéjük. Sokféle emberből tevődik össze a világ, Jeeves.

- Valóban így van, uram. Itthon ebédel ma?

- Nem, randevúm van a Ritzben - mondtam, és el is távoztam, hogy magamra húzzam az angol úriember külső kérgét.

Miközben átöltözködtem, gondolataim visszatértek a Bassettekhez, és még mindig azon tűnődtem, vajon mi a csudáért engedte Dahlia néni, hogy Sir Watkyn és társai beszennyezzék Brinkley Court tiszta levegőjét, amikor megcsendült a telefon, és a hallba mentem, hogy fölvegyem.

- Bertie?

- Ó, hello, Dahlia néni.

Lehetetlen volt nem fölismerni azt a szeretetre méltó hangot. Mint mindig, amikor telefonon társalgunk, ezúttal is csaknem megrepesztette a dobhártyámat. Ez a nagynéni egykor kiemelkedő alakja volt a vadászköröknek, és amikor a nyeregben ült, azt mondják, kitűnően lehetett őt hallani nem csupán azon a mezőn vagy réten, ahol éppen kurjongatott, hanem számos szomszédos grófságban is. Immár visszavonulván az aktív rókászattól, még mindig hajlamos rá, hogy olyan tónusban társalogjon egy unokaöccsel, amelyet annak idején vadászkopók számára tartott fenn, amelyek ellazsálták a nyúlhajszolást.

- Ezek szerint már fent vagy? - mennydörögte. - Azt hittem, még ágyban vagy, és javában horkolsz, mint egy víziló.

- Mi tagadás, kissé szokatlan számomra, hogy ebben az órában forgalomban legyek - értettem egyet -, de ma a pacsirtával keltem, és, gondolom, a csigával. Jeeves!

- Uram?

- Nem azt mondta nekem egyszer, hogy a csigák korán kelők?

- De igen, uram. Browning, a költő az *Amerre Pippa jár* című művében, előbb megállapítván, hogy reggel hét óra van, így folytatja: „A pacsirta már szárnyal, s a csiga a tövist mássza."

- Köszönöm, Jeeves. Tehát jól mondtam az imént, Dahlia néni. Amikor kisiklottam a paplan alól, a pacsirta már szárnyalt, s a csiga a tövist mászta.

- Mi a kórságról locsogsz?

- Ne tőlem kérdezd, hanem Browningtól, a költőtől. Én csupán azt tudattam veled, hogy korán fölkeltem. Úgy gondoltam, ez a legkevesebb, amit megtehetek azért, hogy megünnepeljem Jeeves visszatérését.

- Tehát rendben hazaérkezett?

- Napbarnítottan és fitten.

- Ritka remek formában volt nálam. Bassett valósággal el volt ájulva tőle.

Örültem, hogy megragadhatom az alkalmat a rejtély kibogozására, amely nyugtalanított.

- Ne tovább - szóltam -, olyasvalamit érintettél, amire nézve nagyon szeretnék információt nyerni. Mi az ördög vitt rá, hogy meghívd Bassett papát Brinkleybe?

- A nej meg a klapecok kedvéért tettem.

Értetlenkedve hápogtam. - Kifejtenéd ezt kicsit bővebben?

- mondtam. - Nem egészen világos a kép.

- Úgy értem, Tom érdekében - felelte a néni szívből jövő hahota kíséretében, amely a fundamentumomig megrázott.

- Tom az utóbbi időben meglehetősen el volt keskenyedve az úgymond „méltánytalan adórendszer" miatt. Tudod, mennyire utálja, ha pénzt kell kiadnia.

Ezt csakugyan jól tudtam. Ha Tom bácsin múlna, az adóhatóságok egy lyukas fityinget se látnának a pénzéből.

- Nos, arra gondoltam, ha Bassett-tel kell neki bratyiznia, legalább eltérülnek a gondolatai az adózásról - rájön, hogy komiszabb dolgok is vannak a világon, mint a jövedelmi adó. Az itteni orvosunk adta nekem az ötletet. A Hodgkin's-kór nevű nyavalyáról értekezett, amelyet azzal lehet kikúrálni, ha arzént adagolnak a páciensnek. Az elv ugyanaz. Az a Bassett csakugyan a végső határ. Ha majd találkozunk, elmesélem neked annak a fekete borostyánkő szobrocskának a történetét. Bassett mostanában vette a gyűjteményébe. Amikor itt volt, megmutatta Tomnak, kárörvendően kérkedve vele előtte. Tom a pokol kínjait szenvedte el, szegény vén bőregér.

- Jeeves mesélte, hogy kedveszegett volt a bácsi.

- Te is az lennél, ha műgyűjtő volnál, és egy másik műgyűjtő, akit különösen utálnál, egy olyan darabra tenne szert, amelyért a szemfogaidat is odaadnád, hogy a saját gyűjteményedben tudhasd.

- Értem, mire gondolsz - mondtam, elbámulva, mint már oly gyakran a múltban azon, hogy micsoda nagy becsben képes tartani Tom bácsi olyan tárgyakat, amilyenekkel én személy szerint nagyon nem szeretném, ha együtt találnának, amint holtan fekszem egy árok fenekén. A marha-fölöző, amelyet korábban említettem, szintén ezek egyike volt; valójában egy tehenet formázó tejesköcsög - észveszejtő egy ötlet. Mindig is rendületlenül kitartottam a mellett a meggyőződésem mellett, hogy minden efféle gyűjtő fickó számára a legmegfelelőbb otthon egy kipárnázott cella egy diliházban.

- Az eset miatt Tomon a legkomiszabb emésztési zavar tört ki, amely csak elővette azóta, hogy utoljára rákevésre csábult. És apropó: emésztési zavar. Holnapután egész napra felutazom Londonba, és szeretném, ha ebédre vendégül látnál.

Biztosítottam róla, hogy rendben lesz a dolog, és néhány további udvariassági formula után letette a kagylót.

- Dahlia néni volt az, Jeeves - mondtam, elsétálva a masinától.

- Igen, uram, magam is felismerni véltem Mrs. Travers hangját.

- Szeretné, ha holnapután nálam ebédelhetne. Azt hiszem, jobb lesz, ha itthon eszünk. A néni nem rajong a vendéglői kosztért.

- Igenis, uram.

- Mi ez a fekete borostyánkő szobrocskával kapcsolatos ügy, amelyről a néni beszélt?

- Meglehetősen hosszú történet, uram.

- Akkor most ne mesélje el. Ha nem indulok el azonnal rohanvást, elkésem a randimről.

Esernyőért és kalapért nyúltam, és éppen irányt vettem a nyílt térségek felé, amikor meghallottam, hogy Jeeves ama lágy köhintését bocsátja ki, s megfordulván, láttam, hogy árnyék készül vetülni az eleddig az örömteli újraegyesülés jegyében telő napra. A szemben, amely rám szegeződött, azt a nagynénis csillogást értem tetten, amely mindig azt jelenti, hogy a pasi helytelenít valamit, és midőn komor hanghordozással azt mondta: „Bocsásson meg, uram, de ebben a kalapban szándékozik belépni a Ritz Hotelba?", tudtam, hogy elérkezett az idő, amikor Bertramnak ki kell mutatnia ama sziklaszilárd eltökéltségét, amely oly széles körű népszerűségnek örvend.

Fejrevalók dolgában Jeeves véleménye nincs összhangban a modern, haladó gondolkodásmóddal, s álláspontját a legjobban talán a „szűk látókörű" jelzővel lehet jellemezni, és már kezdettől fogva azt kérdeztem magamtól, vajon miként fog majd reagálni arra a kék alpesi kalapra, oldalán a rózsaszín toll-bokrétával, amelyet a távollétében vásároltam. Most hát megtudtam. Első pillantásra láttam, hogy ránézni se bír a pali.

Nekem viszont nagyon tetszett ez az alpesi tökfödő. Kész voltam ugyan beismerni, hogy alkalmasabb lett volna vidéki viseletnek, hanem ez ellen meg az a tény szólt, hogy a sityak

kétségkívül bizonyos *diablerie-t* * kölcsönzött megjelenésemnek, és hát az enyém egy olyan megjelenés, amelyre minden *diablerie* ráfér, amennyire csak szert tud tenni. Ilyenformán hangomban, miközben válaszoltam, némi acélosság csengett.

- Igen, Jeeves, dióhéjba foglalva éppen ez az, amit tenni szándékozom. Nem tetszik magának ez a kalap?

- Nem, uram.

- Nos, nekem igen - válaszoltam meglehetősen szellemesen, s azzal a szóban forgó fejfedőt mindössze ama leheletnyit a bal szem felé biccentve, ami oly igen fontos sajátsága a viseletnek, távoztam.

2

A Ritzben Emerald Stokerrel volt randevúm, az ifjabbik lányával ama karib-tengeri kalóznak, a vén Stoker tatának, aki egyszer elrabolt engem a jachtjával, és azzal a szándékkal tartott fogva a fedélzeten, hogy feleségül vetesse velem az idősebbik lányát, Pauline-t. Hosszú történet, s most nem is megyek bele, csupán annyit jegyzek meg, hogy a vén tökfej teljesen helytelen szemszögből ítélte meg a drágalátos leánykája és jómagam közötti viszonyt, lévén mi ketten, ahogy mondani szokás, mindössze jó barátok. Szerencsére minden happy enddel végződött, s a csajszit házasság kapcsolta össze Mama-duke-kal, azaz Lord Chufnell-lel, egy ősrégi haverommal, és még mindig jó barátok vagyunk. Alkalmanként, egy-egy hétvégére leruccanok Chuffyék-hoz,

---

* szilajság

és amikor Pauline Londonba jön bevásárolni vagy bármi egyéb célból, én gondoskodom róla, hogy ne szenvedjen hiányt kalóriában. Így hát teljesen természetes, hogy amikor a nővére, Emerald, átjött Amerikából, hogy festészetet tanuljon a Slade-en, Pauline megkért, hogy tartsam már rajta a szemem, és időnként ebédeltessem meg. Na igen: a jóságos öreg Bertram, a családi barát.

Miként már előrevetítettem, kissé elkéstem a találkáról, s a lány már ott várakozott rám, amikor megérkeztem. Ezúttal is, mint mindig, amikor őt látom, megütődtem azon, milyen fura dolog is az, hogy egy család tagjai ennyire elüssenek egymástól - mármint úgy értem, A. családtag külső megjelenése gyakorta mennyire eltér B. családtagétól, vagy ami azt illeti, B. családtag C. családtagétól, ha tudják önök követni a gondolatmenetemet. Vegyük példának okáért a Stoker truppot. Aki rájuk néz, álmában se gondolná, hogy vérségi kötelékek fűzik őket össze. Az öreg Stoker ama fickók egyikére emlékeztetett, akik gengszterfilmekben játszanak epizódszerepeket; Pauline olyannyira sugárzó szépség volt, hogy tekintélyes férfiak utánafütyültek az utcán; míg Emerald viszont, éles ellentétben nővérével, csupán szokványos teremtés volt, semmiben sem különbözve millió másik helyes lánytól, kivéve talán orrának enyhén pincsikutyaszerű jellegét és azt a tényt, hogy több szeplő volt rajta az átlagosnál.

Mindig élveztem, ha együtt abrakoltam vele, mivel van a lényében egy afféle anyáskodó vonás, amit én megnyugtatónak találok. Ama enyhülést nyújtó, együttérző lányok egyike volt, akikhez bármikor odamehetsz

gondjaiddal, és bizton számíthatsz rá, hogy megfogják a kezed, és megcirógatják a buksid. Még mindig kissé ingerült voltam a Jeevesszel az alpesi kalap dolgában támadt nézeteltérés miatt, amelyről most természetesen

töviről hegyire beszámoltam e leányzónak, és semmi sem lehetett volna kedvemre valóbb, mint az, ahogyan állást foglalt az üggyel kapcsolatban. Azt mondta, a hallottak alapján az a benyomása, hogy Jeeves nyilván olyanszerű valaki lehet, mint az apja - még sohasem találkozott vele, mármint Jeevesszel, nem pedig az apjával, akivel természetesen sűrűn összefutott -, és biztosított róla, hogy teljesen igazam volt, amikor kimutattam a vaskesztyűben megbúvó bársonykezet, vagyis inkább éppen fordítva, nem igaz?, mivelhogy az sohasem járja, ha az ember hagyja, hogy basáskodjanak vele. Az ő apja, mesélte, folyton basáskodni akar mindenkivel, és véleménye szerint nincs messze már a nap, amikor egy büszke lélek zokon veszi majd a dolgot, és orrba gyömöszöli

az öreget - ami, tette hozzá, s én élénken helyeseltem, átkozottul nagy hasznára válna neki.

Annyira hálás voltam e kedves szavakért, hogy megkérdeztem tőle, nem volna-e kedve másnap este színházba jönni velem, minthogy összeköttetéseim révén számomra nem jelentett gondot két jegyet szerezni egy épp akkor nagy sikerrel játszott musicalre, de ő azt felelte, nem teheti.

- Ma délután vidékre utazom valakihez. A 4 órás vonattal indulok a Paddingtonról.
- Sokáig időzöl ott?
- Körülbelül egy hónapig.
- Mindvégig ugyanott?
- Természetesen.

Könnyed tónusban beszélt, ám én azon kaptam magam, hogy bizonyos tisztelettel tekintek rá. Jómagam még sohasem találkoztam olyan háziúrral és háziasszonnyal, akik tovább el tudták volna viselni a jelenlétemet úgy egy hétnél. Sőt, az az igazság, hogy még annál is jóval korábban a vacsorázóasztalnál a beszélgetés rendszerint hajlamos arra a témára terelődni, hogy micsoda remek vonatközlekedés van London felé, miközben a jelenlévők nyilván sóvárogva reménykednek, hogy Bertram kihasználja majd ezt az adottságot. Nem is szólva a szobámban hagyott menetrendekről, jókora kereszttel a 2.35-ös járat mellett, valamint a felirattal: „Nagyszerű vonat. Melegen ajánljuk!"

- A nevük Bassett. - Jól láthatóan összerezzentem. - Gloucestershire-ban laknak. - Jól láthatóan összerezzentem. - A házuk neve...

- Totleigh Towers?

A lány jól láthatóan összerezzent, háromra egészítve ki a jól látható összerezzenések számát.

- Ó, hát te ismered őket? Nos, ez igazán remek. Legalább mesélhetsz nekem róluk.

- Hogyan, hát *te* nem ismered őket?

- Én csak Miss Bassett-tel találkoztam. A többiek milyenek?

Olyan tárgy volt ez, amelyre nézve kitűnő információforrásként szolgálhattam, ám egy pillanatig tétováztam, azt kérdezve magamtól, hogy vajon feltárjam-e ez előtt a törékeny leányzó előtt, hogy mi is az, aminek kitenni készül magát. Aztán úgy döntöttem, hogy az igazságot el kell mondani, éspedig maradéktalanul. Kegyetlenség volna eltitkolnom előle a tényeket, és hagyni, hogy felkészületlenül utazzon le Totleigh Towersba.

- A szóban forgó lepratelep lakossága - mondtam - a következőkből áll: Sir Watkyn Bassettből, a leányából, Madeline-ből, az unokahúgából, Stephanie Byngből, egy Spode nevű pasasból, aki az utóbbi időben Lord Sidcupnak nevezteti magát, továbbá Stiffy Byng skót terrierjéből, Bertalanból, mely utóbbira jól teszed, ha nagyon odafigyelsz, amikor a bokád közelében sündörög, mert marása akár egy kígyóé, s csípése akár egy viperáé. Szóval azt mondod, Madeline Bassett-tel már találkoztál? Milyennek találtad?

Ezt mérlegelni látszott. Egy-két perc eltelt, mire megszólalt, éspedig némi óvatossággal a hangjában.

- Nagy barátságban vagy vele?

- Szó sincs róla.

- Nos, nekem uncsi libának tűnt.
- Uncsi liba is.
- Na persze nagyon csinos, ezt meg kell adni.

Megráztam a buksit.

A külcsín nem minden. Elismerem, hogy ha bármely bővérű szultánnak vagy pasának felkínálnák a lehetőséget, hogy a háremszemélyzetét kiegészítheti Madeline Bassett-tel, hát kapva kapna rajta, de nem telne bele egy hét sem, már szánná-bánná meggondolatlanságát. Azon érzelgős lányok egyike ő, akik tetőtől talpig szeszéllyel és hóborttal vannak bélelve. Azon a nézeten van, hogy a csillagok Isten százszorszép-füzérei, a nyulak a Tündérkirálynő szolgálatában álló manócskák, és hogy valahányszor egy tündér kifújja a picurka orrocskáját, mindannyiszor egy kisbaba jön a világra, ami, mint jól tudjuk, nem fedi a valóságot. Egyszóval fárasztó egy csaj.

- Igen, nekem is ilyennek tűnt. Akárcsak az egyik epekedő szobalány a *Patience-ban.*
- Hogy?
- *Patience.* Gilbert és Sullivan darabja. Nem láttad?
- Ja, igen, emlékszem már. Agatha néném egyszer rávett, hogy vigyem el rá a fiacskáját, Thost. Nem rossz darab, habár kissé magasröptűnek találtam. Most pedig rátérek Sir Watkyn Bassettre, Madeline apjára.
- Igen, Madeline említést tett róla.
- Nem csodálom.
- Miféle ember?
- Ama borzadályok egyike a világűrből. Lehet, hogy kemény dolog ilyesmit mondani bárki emberfiáról, de én Sir

Watkyn Bassettet még jóatyádnál is undokabb fráternek tartom.

- Volna képed apát undok fráternek nevezni?

- A szemébe talán nem.

- Azt tartja rólad, hogy hibbant vagy.

- Isten bocsássa meg neki!

- És nem is mondhatod, hogy nincs igaza. Végül is nem olyan rossz ember ő, ha szőrmentében simogatják.

- Nagyon meglehet, de ha azt hiszed, hogy egy olyan elfoglalt embernek, mint amilyen én vagyok, van ideje arra, hogy a faterkádat akár szálirányban, akár arra merőlegesen simogassa, hát nagyon tévedsz. Egyébként a „fráter" szóról jut eszembe, hogy van egy ellensúlyozó tényezője is a Totleigh Towers-i életnek, éspedig a szomszéd faluban lakó H. P. („Gikszer") Pinker tiszteletes, a helybeli káplán. Egykor az angol válogatottban rögbizett. Spode-dal viszont nagyon vigyázz. Körülbelül két és fél méter magas, és olyanszerű szeme van, amely hatvan lépésnyiről fel tud nyitni egy osztrigát. Képzelj magad elé egy gorillát, és fogalmat alkothatsz róla.

- Nem mondom, akad néhány kedves barátod.

- Nem barátaim. Habár az ifjú Stiffyt kedvelem, és e leányzót mindig kész vagyok a keblemre ölelni, föltéve, hogy nem sántikál éppen valamiben. Csak hát az a gond, hogy állandóan sántikál valamiben. És ezzel, azt hiszem, teljes is a káderjegyzék. Illetve dehogy. Gussie! Őt majdnem kifelejtettem.

- Ő kicsoda?

- Egy fickó, akit ezer éve ismerek. Jegyben jár Madeline Bassett-tel. Egy Gussie Fink-Nottle nevű srác.

A lány éles sikkantást hallatott.

- Szarukeretes szemüveget visel?

- Azt.

- És gőtéket tart?

- Méghozzá dögivel. Miért, talán ismered?

- Találkoztam már vele. Egy stúdiózsúron ismerkedtünk meg.

- Nem is tudtam, hogy stúdiózsúrokra is jár.

- Erre mindenesetre eljött, és csaknem az egész estét átbeszélgettük. Úgy találtam, olyan, mint egy bárányka.

- Vagyis úgy érted: mint egy hal.

- Nem úgy értem.

- Pedig úgy néz ki, mint egy hal.

- Egyáltalán nem úgy néz ki, mint egy hal.

- Nos, lehet, hogy te másmilyennek látod - mondtam toleránsan, jól tudván, hogy teljesen hasztalan próbálkozás meggyőzni akarni egy olyan lányt, aki egy egész estét eltöltött szemtől szembe Gussie Fink-Nottle-lal, és mégse találja úgy, hogy az úgy néz ki, mint egy hal.

Na szóval, ennyit Totleigh Towersről. Engem vadlovakkal se lehetne odavontatni, nem mintha föltételezném, hogy ezt Bassették valaha is megpróbálnák, de azért te valószínűleg jól megleszel majd ott - mondtam, mivel nem akartam őt túlságosan lehervasztani. - Gyönyörű hely, és végül is nem azért mégy oda, hogy megfújj egy marha-fölözőt.

- Hogy micsodázzak egy micsodát?

- Ó, semmi, semmi. Csak valami eszembe jutott - feleltem, és más témára tereltem a társalgást.

Amikor elváltunk, kissé mélázónak tűnt, amit meg is tudtam érteni, magam sem lévén tökéletesen mélázásmentes. Az alkatomban van némi babonára való hajlam, és az a mód, ahogyan a Bassett menazséria felütni látszott rút fejét, ha értik, mire gondolok, vészjóslónak tűnt föl nekem. Volt egy olyan... mim is?... b-vel kezdődik... bal-izém... balsejtelmem, na ez az... szóval volt egy olyan balsejtelmem, hogy az őrangyalom arra figyelmeztet, miszerint Totleigh Towers megpróbál visszajönni az életembe, és nagyon ajánlatos lesz ügyelnem a lépteimre, és nyitva tartanom a szemem.

Következésképp egy gondolataiba mélyedt Bertram Wooster volt az, aki fél óra múlva egy kupa malvázia-borral babrálgatva ült a Parazita Klub dohányzójában. A tagtársak kezdeményezéseit, akik mókáról mókára akartak szökkenni vélem, süket fülekkel fogadtam, mivel töprengeni vágytam. És éppen arról próbáltam magam meggyőzni, hogy ez az egész Totleigh Towers-ügy pusztán véletlen egybeesés, és nincs semmi jelentősége, amikor a dohányzó pincérje hozzám siklott, és arról tájékoztatott, hogy egy úr vár rám odakint, s beszélni óhajt velem. Egy papi személy, bizonyos Pinker nevű, tette hozzá, s én látható összerezzenéseim sorát egy újabbal gyarapítottam, miközben balsejtelmem erősebbé vált mint valaha.

Nem mintha bármi kifogásom is lett volna a szent életű Pinker ellen. Szerettem őt, mint egy fivért. Együtt diákoskodtunk Oxfordban, és kapcsolatunk mindig is Dávid

és Jonatán jellegű volt. Jóllehet Pinker valójában nem számított Totleigh Towers-i lakosnak, ő segített a plébánosnak megagyusztálni a jámbor helybeliek lelkét a szomszédos Totleigh-in-the-Wold faluban, amelyhez éppen elég közel van Totleigh Towers ahhoz, hogy a srác eme hirtelen felbukkanása még inkább elmélyítse nyugtalanságomat. Az volt az érzésem, hogy már csupán Sir Watkyn Bassettnek, Madeline Bassettnek, Roderick Spode-nak és Bertalan kutyának kell kart karba öltve besétálniuk ahhoz, hogy - kártyásnyelven fejezve ki magam *-full-t* jelenthessek. Az őrangyalom éleslátása iránti elismerésem rekordnagyságúra hágott. Morózus egy vészmadár ugyan, és hajlik rá, hogy sötét színben lássa a dolgokat, és borzongásra késztesse az embert, ám azt meg kell hagyni: fenemód érti a dolgát.

- Küldje be - szóltam komoran, és kisvártatva H. P. Pinker tiszteletes keresztülcaplatott a küszöbön, s előrenyújtott kézzel haladva megbotlott a saját lábában, és fölborított egy kisasztalt, ez lévén a csaknem állandó szokása, valahányszor helyváltoztatást végzett bármely olyan helyiségben, ahol bútorok vannak.

Ami ugyancsak fura egy dolog volt, ha az ember jól belegondolt, mivel azt követően, hogy az egyetemét négy éven át, a hazáját pedig hat éven át képviselte a rögbipályán, még most is időről időre csatasorba állt a Harlequins színeiben, ha egy-egy szombaton el tudott szabadulni a lélekmentésből, és hát rögbizés közben olyan szilárdan állt a lábán, mint egy szarvasbika vagy őz, avagy bármely olyan állat, amelyik nem bukik föl a saját lábában, és nem borogat

fel dolgokat. Néhányszor láttam őt az arénában, és rendkívül nagy hatással volt rám a virtuozitása. A rögbifutball többé-kevésbé csukott könyv számomra, mivel jómagam soha nem űztem, de még így is meg tudtam állapítani, hogy a srác kiválóan műveli. A fürgeség, amellyel ide-oda cikázott, végtelenül lenyűgöző volt, éppúgy, mint az az öldöklő hév, amivel azt a műveletet végezte, amelyet úgy hiszem, „szerelés"-nek neveznek. Akárcsak a kanadai lovasrendőrség, ő is mindig elcsípte az emberét, és miközben ezt tette, vibrált a levegő a közönség soraiban hadonászó temetkezési vállalkozók izgatott kiáltásaitól, amint árajánlatokat tettek a tetemre.

A fiú jegyben járt Stiffy Bynggel, és a hosszú éveken át folytatott rögbizés nyilván kitűnő előkészület volt számára a lánnyal való otthonalapításhoz. Ahogy én látom a dolgot, ha egy fickó ahhoz van edződve, hogy süvölvény kora óta böhöm nagy hájpacnik bőrszeges talpú csizmában szombatról szombatra buffalói csűrdöngölőt járnak az ábrázatán, akkor az már semmitől sem riad vissza, még a házasságtól sem egy olyan lánnyal, mint amilyen Stiffy, aki kora gyermekkorától kezdve ritkán hagyta lemenni a napot anélkül, hogy valami elmebajos stiklit ne eszelt volna ki, amely alkalmas rá, hogy megőszítsen minden egyes érintettet.

H. P. Pinker tiszteletesből bőséges mennyiség, sőt még fölösleg is állt rendelkezésre. Gondolom, bizonyára már fiú korában is állandóan elfeslett rajta a ruha, és szétszaggatta az erőtesztelő gépeket, most pedig, felnőtt férfivá emberesedve, mintha csak Roderick Spode ikertestvére lett

volna. Na persze, úgy értem, csak pusztán inak, izmok és tonnasúly dolgában, mert míg Roderick Spode jártában-keltében folyvást azt leste, kit lehetne élve fölfalni, és állandó veszélyt jelentett gyalogosokra és járművekre egyaránt, addig Gikszer, noha kétségtelen, hogy mindannyiszor egy emberbőrbe bújt démonná változott át, valahányszor a segítségére volt a Harlequins Rögbiklubnak valamely rivális csapat atlétáinak kicsontozásában, a magánéletében egy gyengéd lélek volt, akivel egy gyerkőc is eljátszhatott volna. Ami azt illeti, egyszer láttam is egyet, amint ez tette.

Amidőn Istennek e szolgájával találkozol, rendszerint sugárzik az arca a derűtől. Azt hiszem, a vidám mosolya egyike Totleigh-in-the-Wold látványosságainak, mint ahogy egyike volt az oxfordi Magdalen College-éinak is, amidőn ott együtt diákoskodtunk. Ámde most bizonyos komorságot véltem észlelni a fizimiskáján, mintha éppen hitszakadást fedezett volna föl a nyájában, vagy azon kapott volna néhány kórista fiút, hogy marihuánás cigit pöfékelnek a templomkertben. Egy olyan százhúsz kilós káplán benyomását keltette bennem, akinek valami nyomja a lelkét. Miután egy újabb asztalt felborított, leült egy székre, és azt mondta, örül, hogy el tudott engem csípni.

- Sejtettem, hogy a Parazitában találllak.

- És nem is tévedtél - biztosítottam. - Mi szél hozott a metropoliszba?

- A Harlequins bizottsági ülésére jöttem fel.

- Na és hogy vannak a fiúk?

- Ó, remekül.

- Az jó. Betegre aggódtam magam a Harlequins bizottságért. Na és hogy álltad a sarat, Gikszer?
- Egészen jól.
- Meghívhatlak vacsorára?
- Sajnálom, de vissza kell mennem Totleighbe.
- Kár. Jeevestől hallom, hogy Sir Watkyn meg Madeline és Stiffy a nénikémnél vendégeskedtek Brinkleyben.
- Igen.
- Visszatértek már?
- Igen.
- És hogy van Stiffy?
- Ó, remekül.
- És Bertalan?
- Ó, remekül.
- És a hívek az egyházközségedben? Remélem, jól szolgál az egészségük?
- Ó, igen, remekül.

Nem tudom, vajon feltűnt-e önöknek valami az iménti dialógus menetével kapcsolatban. Nem? Szerintem biztosan. Úgy értem, lám, itt voltunk mi ketten, Gikszer Pinker és Bertram Wooster, két haver, akik gyakorlatilag pólyás koruk óta ismerik egymást, és mégis úgy társalogtunk, mint két vadidegen, akik beszélgetésbe elegyednek egy vonaton. Legalábbis Gikszer így társalgott, s nekem egyre inkább meggyőződésemmé vált, hogy keble tele volt ama veszedelmes anyaggal, ami ólomsúlyként nehezül a szívre, ahogy egyszer Jeevestől hallottam fogalmazni.

Rendületlenül tovább folytattam arra irányuló erőfeszítéseimet, hogy közlékenységre bírjam.

- Nos, Gikszer - szóltam -, mi újság? Megkaptad már Bassett papától azt a plébániát?

Ez arra késztette, hogy kissé megnyíljon. Modora élénkebbé vált.

- Nem, még nem. Úgy látszik, nem képes elhatározásra jutni. Egyik nap azt mondja, megkapom, másnap meg azt, hogy nem olyan biztos benne, még gondolkoznia kell rajta.

Összeráncoltam a homlokom. Rosszallottam ezt a határozatlankodást. Jól átláttam, mennyire zavarólag hathatott Gikszer egész külpolitikájára, nehéz helyzetbe juttatván őt, s riadalmat és csüggedést okozva neki. A kápláni fizetésére nem veheti feleségül Stiffyt, így hát várniuk kell, amíg Bassett papa plébániát nem adományoz neki, ami kegyúri jogában áll. És bár én személy szerint, noha kedvelem az ifjú bajkeverőt, inkább egy mérföldet futnék szűk cipőben, csak hogy elkerüljem a Stiffyvel kötendő házasságot, azzal tisztában voltam, hogy a srác minden erejével azon van, hogy frigyre lépjen vele.

- Valami mindig történik, ami miatt elhalasztja a dolgot. Azt hiszem, mielőtt Brinkleybe indult, már kész volt pontot tenni az ügylet végére, de fölöttébb sajnálatos módon, belebotlottam egy értékes vázájába, és összetörtem. A jelek szerint meglehetősen sajgó sebet ütött rajta a dolog.

Felsóhajtottam. Mindig, ahogy Jeeves mondaná, szerfölött nyugtalanító azt hallani, hogy egy fickónak, akivel, mint a kifejezés szól, együtt szedted a százszorszépet, nem úgy ütnek ki az ügyei, ahogy az kívánatos lenne. Föltett

szándékom volt, hogy jelentékeny érdeklődéssel követem e Pinker fiú karrierjének alakulását, ám annak alapján, ahogy a dolgok formálódtak, kezdett olybá tűnni, hogy még majd nem lesz karrier, amelyet kövessek.

- A különleges járásmódoddal csodákat tudsz művelni, Gikszer. Azt hiszem, te még akkor is nekiütköznél valaminek, ha a Góbi sivatagon haladnál keresztül.

- Soha nem jártam a Góbi sivatagban.

- Hát ne is menj oda. Nem biztonságos. Gondolom, Stiffynek is tele lehet már a hócipője ezzel a... mivel is?... nem vazelinnel... vacillálással, na ez az. Képzelem, mennyire bosszanthatja Bassettnek ez a vacillálása, és milyen pipa lehet rá azért, mert az hagyja, hogy a „mégse merem" felülkerekedjék a „megteszem" ellenében, miként a mesében szereplő szegény macska esetében. Mellesleg nem a sajátom. Jeevesé. Stiffy jócskán be lehet pöccenve, mi?

- Meglehetősen.

- Nem is hibáztathatom érte. Bármelyik lányt fölháborítaná az ilyesmi. Bassett papának nincs hozzá joga, hogy ilyen goromba módon eldugaszolja az igaz szerelem útját.

- Nincs.

- Jól ülepen kéne billenteni.

- Hát igen.

- Ha én Stiffy helyében lennék, varangyos békát tennék az ágyába, vagy sztrichnint kevernék a levesébe.

- Hát igen. És Stiffyről lévén szó, Bertie...

Hirtelen elhallgatott, s én fürkész tekintettel szemléltem. Kétségem se lehetett afelől, hogy igazam volt ama

veszedelmes anyagot illetően. A srác keble dugig volt vele tömve.

- Téged valami nyomaszt, Gikszer.
- Á, semmi. Miért mondod ezt?
- Különösen viselkedsz. Egy hűséges kutyára emlékeztetsz, amely úgy néz a gazdája arcába, mintha mondani próbálna neki valamit. Mondani próbálsz nekem valamit?

Nyelt egyet-kettőt, és az arcszíne mélyebb tónusra váltott, ami nem volt túl egyszerű, mert még ha a lelke nyugalmi helyzetben van, akkor is mindig úgy néz ki a srác, mint egy klerikális céklagyökér. Úgy tűnt, mintha a gallér, amit ő hátul gombol be, fuldoklásra késztetné. Rekedt hangon így szólt:

- Bertie.
- Igen?
- Bertie.
- Még mindig ugyanő, öreg fiú, és csüng a szavadon.
- Van most valami elfoglaltságod?
- Nem több, mint rendesen.
- El tudnál szabadulni egy-két napra?
- Azt hiszem, meg tudom oldani.
- Akkor le tudsz jönni Totleighbe?
- Hogy nálad szálljak meg, úgy érted?
- Nem, hogy Totleigh Towersben szállj meg.

Rámeredtem a srácra, éspedig, ahogy a kifejezés szól, elkerekedett szemekkel. Ha nem tudtam volna róla, hogy maga volt a mértékletesség, aki ritkán enged meg magának bármi erősebbet, mint egy könnyű ászoksört, és nagyböjt idején még azt sem, arra az elsietett következtetésre

jutottam volna, hogy egy olyan kispap ül mellettem, aki kissé felöntött a garatra. A szemöldököm annyira felvonódott, hogy csaknem összekuszálta a hajam elejét.

- Hogy *hol* szálljak meg? Gikszer, te nem vagy magadnál, mert különben nem beszélnél ilyen badarságokat. Nem felejthetted még el, micsoda megpróbáltatásokon mentem keresztül, amikor legutóbb Totleighben jártam.

- Tudom. De van valami, amit Stiffy szeretné, ha megtennél neki. Nem árulta el nekem, mi az, de azt mondta, rendkívül fontos dolog, és hogy a helyszínen kell lenned ahhoz, hogy véghez vihesd.

Kihúztam magam. Hűvös voltam és eltökélt.

- Neked elment az eszed, Gikszer!

- Nem értem, miért mondod ezt.

- Akkor hadd magyarázzam el, miért halva született az egész elgondolás. Először is, valószínűnek tartod, hogy azok után, ami köztünk történt, Sir Watkyn B. meghívást fog küldeni egy olyan palinak, aki minden létező ismerőse közül a leginkább szálka a szemében? Ha élt valaha ember, aki minden erejével azon igyekezett, hogy miközben ő fölfelé veszi az irányt, én lefelé vegyem, hát az éppen ez a Bassett. Számára az számít boldog napnak, amelyet úgy tölthet el, hogy legalább száz mérföld van közte és Bertram között.

- Madeline meghívna téged, ha táviratilag megkérdeznéd tőle, leruccanhatnál-e egy-két napra. Vendégek dolgában sohasem konzultál Sir Watkynnal. Magától értetődő dolog, hogy azt hív meg a házba, akit akar.

Tudtam, hogy ez igaz, de nem vettem tudomást a javaslatról, és könyörtelenül mondtam tovább a magamét.

- Másodsorban pedig: ismerem Stiffyt. Bűbájos teremtés, akit, mint Emerald Stokernek is mondtam, mindig kész vagyok a keblemre ölelni, vagy legalábbis kész lennék, ha nem volna eljegyezve veled, mindamellett olyasvalaki, aki egy időzített bomba és egy kopogó szellem kereszteződése. Hiányzik belőle az a kiegyensúlyozott ítélőképesség, amelyet szeretünk látni a lányokban. Folyton ötletei támadnak, és ha ezekre netán azt mondod: bizarr ötletek, hát én nagyon egyetértek veled. Talán aligha kell emlékeztesselek arra, hogy amikor legutóbb Totleigh Towersbe látogattam, arra ösztökélt téged, hogy csórd el Eustace Oates közrendőr sisakját, ami éppenséggel olyasmi, amitől húzódoznia kell egy káplánnak, ha emelkedni óhajt az egyházi szamárlétrán. Egyszóval a leányzó körülbelül a legkótyagosabb kis fityfiritty, aki valaha is szélzilált frizurát viselt. Noha nem tudhatjuk, mi lehet az a megbízatás, amelyet kiagyalt a számomra, ám az illemtankönyv szabta normák alapján ítélve, holtbiztos vagyok benne, hogy valami olyasmi, ami tökéletesen alkalmatlan emberi fogyasztásra. Még csak célzást sem tett a dolog természetére?

- Nem. Természetesen kérdeztem tőle, de azt mondta, inkább nem szól róla, amíg nem találkozik veled.

- Nem fog találkozni velem.

- Szóval nem jössz el Totleighbe?

- Még csak az ötven mérföldes körzetébe se teszem a lábam.

- Stiffy szörnyen csalódott lesz.

- Majd te lelki vigaszt nyújtasz neki. Úgyis ez a munkád. Mondd meg neki, hogy az efféle dolgok arra valók, hogy próbára tegyenek bennünket.

- Valószínűleg sírni fog majd.

- Semmi sem jobb az idegrendszernek. Jótékony hatással van - hogy mifélével, már elfelejtettem - a mirigyekre. Bármelyik neves Harley Street-i dokitól megkérdezheted.

Gondolom, belátta, hogy lehetetlen megingatnia sziklaszilárd eltökéltségemet, mert felhagyott vele, hogy megpróbáljon megnyerni az ideának. Egy hatalmas sóhajjal, amely a cipőtalpából látszott felszállni, felállt, feldöntötte az üveget, amelyből frissítettem magam, és visszavonult.

Önök tudván, hogy Bertram Woosternak mindig mennyire kedve ellen való, hogy cserbenhagyjon egy cimborát, és csalódást okozzon neki a szükség órájában, most nyilván azt hiszik, porig lesújtott ez a bánattal terhes jelenet, ámde az az igazság, hogy éppen ellenkezőleg: úgy feldobott, mint egy tengerparton eltöltött nap.

Mert hát tekintsük csak át a helyzetet. Reggeli óta az őrangyalom mást se tett, mint egyfolytában azzal hozta rám a frászt, hogy Totleigh Towers készen áll újra behatolni az életembe, és most íme kiderült, hogy amit a fejében forgatott, az nem más volt, mint az iménti, engem oda csábító ürügy fenyegető közelsége, őrangyalom azt hivén, hogy egy gyenge pillanatomban majd hagyom magam rábeszélni - jobb meggyőződésem ellenére. A veszély immár elmúlt. Totleigh Towers megtette ugrását, és egy mérfölddel elhibázta, és többé semmi aggódnivalóm nem volt. Könnyű

szívvel csatlakoztam hát szórakozni vágyók egy csoportjához, akik épp dárdát vetettek célba, és erőlködésmentes szakértelemmel kopasztottam meg őket. Három órára járt az idő, midőn a klubot elhagyva hazaindultam, és már nem sok híja lehetett a fél négynek, amikor a bérház mellé húztam, amelyben a hajlékom található.

A ház előtt egy taxi állt, poggyásszal megrakva. Az ablakából Gussie Fink-Nottle feje kandikált elő, és emlékszem, megint csak az jutott eszembe, mennyire tévesen ítélte meg Emerald Stoker a srác külső megjelenését. Alaposan szemügyre véve őt, jóllehet nem teljes terjedelmében, nyomokban se tudtam rajta fölfedezni semmiféle bárányka jelleget, ellenben olyannyira úgy festett, mint egy lepényhal, hogy ha nem viselt volna szarukeretes szemüveget, amit lepényhalak ritkán tesznek, könnyen azt hihettem volna, hogy olyasvalamire meresztem a szemem, ami engedély nélkül ment eltáv.-ra egy halaskofa asztaláról.

- Barátságos jódlizással üdvözöltem, mire ő felém fordította a szemüvegét.

- Á, hello Bertie - szólt -, éppen nálad jártam. Üzenetet hagytam Jeevesnél. A nénikéd megkért, mondjam meg neked, hogy holnapután Londonba jön, és szeretné, ha vendégül látnád ebédre.

- Igen, épp ma reggel telefonált ez ügyben. Nyilván úgy gondolta, elfelejted átadni az üzenetet. Na, kerülj beljebb, és igyál egy kis narancslét - mondtam, mivel számára kizárólag ez a kotyvalék jelenti a dáridózást.

Az órájára nézett, és szemében kihunyt a csillogás, amely mindig felgyullad benne, valahányszor narancsléről esik említés.

- Bárcsak megtehetném, de sajnos nem áll módomban - sóhajtott föl. - Lekésném a vonatomat. A négy óraival Totleighbe utazom a Paddingtonról.

- Ó, igazán? Akkor keresd meg rajta egy barátodat, aki ugyancsak azzal megy. Emerald Stoker.

- Stoker? Stoker? Emerald Stoker?

- Szeplős lány. Amerikai. Úgy néz ki, mint egy jobb fajta pincsi kutya. Azt mondta, egy stúdiózsúron találkoztatok a minap, és gőtékről beszélgettetek.

Felderült az arca.

- Ó, hát persze, tudom már, ki az! Aznap nem értettem rendesen a nevét. Igen, hosszasan elbeszélgettünk a gőtékről. Gyermekkorában ő is tartott, csak ő „guppik"-nak hívta őket. Nagyon aranyos kislány. Előre örülök, hogy újra láthatom. Nem is tudom, mikor találkoztam nála vonzóbb teremtéssel.

- Kivéve, természetesen, Madeline-t.

Arca elsötétült. Úgy festett, mint egy lepényhal, amelyik zokon vesz egy goromba megjegyzést egy másik lepényhaltól.

- Madeline! Ne beszélj nekem Madeline-ről! Madeline-től rosszullét környékez! - sziszegte. - Paddington! - kiáltott a sofőrnek, s azzal tovatűnt a széllel, miközben én szájtátva bámultam utána, idegileg totál kiakadva.

És azt is megmondom önöknek, hogy mitől lettem totál kiakadva idegileg. Abból a kritikából, amellyel az Emerald Stokerrel folytatott csevegés során illettem, nyilván jól kiviláglott, hogy milyen allergiás vagyok e Bassett-borzadályra. Ő aligha volt kevésbé szálka az én szememben, mint amennyire én voltam az apjáében vagy Roderick Spode-ében. Mindazonáltal az a súlyos veszély fenyegetett, hogy esetleg holtomiglan-holtodiglant kell, hogy fogadjunk egymásnak, ahogy a szertartáskönyv mondja.

A tények könnyűszerrel felvázolhatok. Gussie, bele lévén habarodva a Bassettbe, szerette volna azt beavatni az érzéseibe, ám valahányszor ezt megpróbálta, mindannyiszor azon kapta magát, hogy gőtékről hadovázik. Afölötti tanácstalanságában, hogy miként is lehetne nyélbe ütnie a dolgot, azt ötlötte ki, hogy engem kér meg rá: legyek szószólója. És midőn így tettem, a Bassett tyúk, ez a címeres hatökör, azt hitte, hogy a magam érdekében emelek szót. Azt mondta, annyira sajnálja, hogy fájdalmat kell okoznia, de a szíve Gussie-é. Ami teljesen rendjén való is lett volna, ha nem teszi azt is hozzá, hogy ha bármikor bármi is történne, ami arra késztetné, hogy revideálja ama meggyőződését, hogy Gussie király a férfiak között, és kénytelen lenne kiadni az útját, akkor én lennék a következő a sorban, és bár soha nem tudna engem azzal az izzó szenvedéllyel szeretni, milyet Gussie iránt érez, azért minden tőle telhetőt megtenne,

hogy boldoggá tegyen. Egyszóval olyan helyzetbe kerültem, mint amilyenben az Amerikai Egyesült Államok alelnöke lehet, aki, bár momentán úgy érzi, minden a legnagyobb rendben, tudja, hogy egy szempillantáson belül ráfaraghat a sompolygásra, ha valami gikszer adódik odafent, a csúcson csücsülő palival kapcsolatban.

Aligha lehet hát csodálni, hogy Gussie kijelentése, miszerint Madeline-től rosszullét környékezi, úgy főbe kólintott, mint egy tonna tégla, és arra késztetett, hogy üstöllést fedél alá iszkoljak, és Jeevesért üvöltsek. Mint már oly gyakran megtörtént a múltban, úgy éreztem, hogy az egyetlen helyes eljárás az, ha egy magasabb erő kezébe teszem le a sorsomat.

- Uram? - mondta, miután megmutatkozott.
- Szörnyű dolog történt, Jeeves! Katasztrófa fenyeget.
- Csakugyan, uram? Sajnálattal hallom.

Egy dolog okvetlenül a javára írandó Jeevesnek. Nem bolygatja a halott múltnak halott tetemeit. Közte és az ifjú gazda közt lehettek ugyan nézeteltérések holmi alpesi kalapokkal kapcsolatban, a karimájukon rózsaszín tollbokrétákkal, ámde midőn azt látja, hogy az ifjú gazdának kijut a balsors pörölycsapásaiból és nyilaiból, legott félreteszi neheztelését, és tetőfokára hág nála a hűbéri szellem. Ennélfogva most, ahelyett hogy hűvös, tartózkodó és kimért lett volna, mint az egy kisebb formátumú férfiútól várható, a lehető legnagyobb élénkséget és aggodalmat tanúsította. Azazhogy hagyta az egyik szemöldökét talán egy nyolcad hüvelyknyire felhúzódni, ami nála körülbelül a maximum, ameddig valaha is elmegy az érzelemnyilvánítás terén.

- A jelek szerint miben áll a probléma lényege, uram?

Egy székbe süppedtem, és zsebkendővel törölgettem a homlokomat. Jó ideje nem volt így felbolydulva az idegzetem.

- Épp az imént találkoztam Gussie Fink-Nottle-lal.
- Igen, uram. Mr. Fink-Nottle egy perccel ezelőtt járt itt.
- Én a ház előtt találkoztam vele. Egy taxiban ült. És tudja, mi történt?
- Nem, uram.
- Véletlenül megemlítettem Miss Bassett nevét, amire a srác azt mondta - jól figyeljen, Jeeves - azt mondta, idézem: „Ne beszélj nekem Madeline-ről. Madeline-től rosszullét környékez." Idézet vége.
- Csakugyan, uram?
- Ezek nem a szerelem szavai.

- Nem, uram.
- Ezek egy olyan férfi szavai, akinek valamilyen fel nem tárt okból teleszaladt a kalucsnija az imádott lénnyel. Nem volt rá időm, hogy a mélyére hatoljak a dolognak, mert egy perc múltán úgy elhúzta a csíkot a Paddingtonba, mint egy leforrázott macska, de annyi fenemód biztosnak látszik, hogy valami megrepedhetett a minekhívjákon. K-val kezdődik.
- Nem koboz az a szó, amit keres, uram?
- Nincs kizárva, hogy az. Bár fogadni nemigen mernék rá.
- Tennyson, a költő a kis repedésről beszél a koboz belsejében, amely lassacskán elnémítja a húrt, és örökkön öblösödve minden dalt kiolt.
- Akkor tehát koboz az. És jól tudjuk, mi fog történni, ha ez a sajátságos koboz kipurcan.

Jelentőségteljes pillantásokat váltottunk. Azaz legalábbis én jelentőségteljes pillantást vetettem rá, s ő olyan képet vágott, mint egy kitömött béka, ez lévén a bevett szokása, valahányszor diszkréciót tanúsított. Pontosan ismeri az M. Bassett-tel kapcsolatos helyzetemet, de nem vitatjuk azt meg, mindössze a „jelentőségteljes pillantás-kitömött béka" rutincselekvésre szorítkozunk. Úgy értem, ilyesmit nem tárgyalhat ki az ember. Nem tudom, hogy ez ténylegesen lekicsinylő értelemben való nyilatkozásnak minősül-e egy hölgy nevéről, de annyi biztos, nem lenne ildomos, márpedig ildomosság tekintetében a Woosterek nem ismernek lazaságot. Amiként, ha már itt tartunk, a Jeevesek sem.

- Maga szerint mit kéne tennem?
- Uram?

- Ugyan ne álljon már ott azt mondogatva, hogy „uram?"! Maga is éppolyan jól tudja, mint én, hogy olyan helyzet állt elő, amely haladéktalanul megköveteli, hogy minden jó ember azonnal a pár segítségére siessen. Létfontosságú, hogy Gussie eljegyzése ne kaphasson léket. Lépéseket kell tennünk.

- Az bizony csakugyan ajánlatosnak látszik, uram.

- De miféle lépéseket? Természetesen a harcmezőre kell sietnem, és megpróbálnom cselekvésre bírni a békegalambot - más szóval: megkísérlem bemutatni, hogy mit tud tenni egy higgadt, jóindulatú világfi annak érdekében, hogy összehozza az ifjúságot, ha kapiskálja, mire gondolok.

- Tökéletesen értem, uram. Az ön szerepe, ahogy én látom, olyasmi lenne, amit a franciák *rezonőr*nek* hívnak.

- Valószínűleg igaza van. De jól figyeljen ide. Eltekintve attól, hogy már annak a puszta gondolata is, hogy megint Totleigh Towersba tegyem a lábam, megfagyasztja bennem a velőt, más bibi is van. Az imént beszéltem Gikszer Pinkerrel, és azt mondta, Stiffy Byng szeretné, ha megtennék neki valamit. Na már most, maga jól tudja, miféle dolgok azok, amelyek megtételére Stiffy általában kérni szokott embereket. Nyilván emlékszik még az Oates közrendőr sisakjával kapcsolatos epizódra.

- Nagyon is élénken, uram.

- Oates azzal hívta ki a lány neheztelését, hogy jelentette Stiffy bácsikájának, Sir Watkynnak, hogy a lány Bertalan

---

* Az okos tanácsadó szerepe (pl. Moliére darabjaiban).

nevű kutyája megtámadta őt, minek folytán felbukfencezett a biciklijével, és egy árokba zuhanva zúzódásokat és horzsolásokat szenvedett. Stiffy rábeszélte Harold Pinkert, egy szent életű férfiút, aki hátul gombolja be a gallérját, hogy csórja el neki a rendőr sisakját. És ez még viszonylag a szelídebb stiklijei közé tartozik Stiffynek. Egyszerűen nem ismer határt a leleményessége, és semmi sem szent számára, ha nekiül, hogy kifundáljon valami galádságot. A képzelet visszaborzad annak gondolatára, hogy vajon ezúttal mit főzhetett ki számomra.

- Teljes mértékben megbocsátható önnek, hogy nyugtalankodik, uram.

- Na látja. Nagy hogyishívják előtt állok... mi is az, ami előtt az ember állni szokott?

- Dilemma, uram.

- Ja igen. Nagy dilemma előtt állok. Odamenjek-e, kérdezem magamtól, hogy megszemléljem, mit is tehetnék a kobozon elvégzendő gyorsjavítás tárgyában, avagy akkor járok-e el bölcsebben, ha veszteg maradok és hagyom, hogy a természet haladjon a maga útján, az Időre, a nagy gyógyítóra bízva, hogy tegye a dolgát.

- Ha tehetnék egy javaslatot, uram.

- Ki vele, Jeeves!

- Nem volna-e lehetséges, hogy ön elutazna ugyan Totleigh Towersba, de megtagadná Miss Byng kérésének teljesítését?

Ezt latra vetettem. Ez is, ismertem föl, egy idea.

- Vagyis úgy érti, terjesszek be *nolle prosequi-t?* Mondjam meg neki, hogy menjen, és tartsa hideg zuhany alá a fejét?

- Pontosan, uram.

Tiszteletteljesen néztem rá.

- Jeeves - szóltam -, mint mindig, maga most is rátalált a kiútra. Táviratilag megkérdem Miss Bassett-től, leruccanhatnék-e hozzájuk, Dahlia néninek pedig megsürgönyözöm, hogy nem tudom megebédeltetni, mivel elhagyom a várost. És megmondom majd Stiffynek, hogy bármiben töri is a fejét, tőlem ne várjon se támogatást, se együttműködést. Igen, Jeeves, maga fején találta a szeget. Le fogok utazni Totleighbe, jóllehet a hátam is borsódzik a kilátástól. Ott lesz Bassett papa. Ott lesz Spode. Ott lesz Stiffy. Ott lesz Bertalan kutya. Az ember elcsodálkozik, miért csaptak akkora hűhót azok a tengerész mukik, akik a Halál Völgyébe tartottak. Hiszen nem Bassett papával készültek randevúzni az út végén. Na de mindegy, reméljük a legjobbakat.

- Az egyetlen bölcs politika, uram.

- Fő a pléhpofa, Jeeves, mi?

- Kétségtelenül, uram. Ez csakugyan, ha mondhatom így, a megfelelő szellemet tükrözi.

5

Miként azt Gikszer megjósolta, Madeline Bassett nem gördített akadályt Totleigh Towers-i látogatásom útjába. Válaszul a meghívást kunyeráló üzenetemre zöld utat jelzett nekem, és úgy egy órával a távirat megérkeztét követően Dahlia néni hívott fel Brinkleyből, égve a kíváncsiságtól, hogy mi a nyavalya ütött belém, ugyanis épp most kapta kézhez a sürgönyömet, amelyből arról értesült, hogy a metropoliszból

való távollétem miatt nem tudom majd vendégül látni ebédre, amit pedig már költségvetésileg betervezett.

A hívás nem ért meglepetésként. Sejtettem én, hogy bizonyos élénkség támadt a Brinkley-fronton. Az agg hús-vér rokon szívélyes lélek, aki gyöngéden szereti Bertramját, ám ugyanakkor ellentmondást nem tűrő egyéniség. Zokon veszi, ha meghiúsítják a terveit, és hangja úgy mennydörgött a fülembe, mint egy zsákmány után száguldó kopófalka.

- Bertie, te ifjú tájképcsúfító!
- Az beszél.
- Megkaptam a táviratod.
- Gondoltam, hogy eljut hozzád. Nagyon hatékony a telegráfszolgálat.
- Hogy értsem azt, hogy elhagyod a várost? Más okból sose szoktad elhagyni, csak hogy ideutazz teletömni magad Anatole főztjével.

Az utalás a zseniális francia szakácsára vonatkozott, kinek neve említésére a szájban automatikusan összefut a nyál. Isten ajándéka az emésztőnedveknek, ahogy néha nevezni szoktam őt.

- Hová készülsz utazni?

Miután számban abbamaradt a nyálképződés, közöltem, hogy Totleigh Towersba utazom, amire ő türelmetlen horkantást hallatott.

- Valami baj van ezzel a nyüves telefonnal. Úgy hallatszott, mintha azt mondtad volna, hogy Totleigh Towersba utazol.
- Tényleg oda utazom.
- Totleigh *Towersba?*
- Ma délután indulok.

- Mi a ménkű ütött beléjük, hogy meghívtak?
- Nem ők hívtak meg. Én, saját magamat.
- Úgy érted, szántszándékkal keresed Sir Watkyn Bassett társaságát? Te nyilván még annál is nagyobb tökfej vagy, mint amilyennek valaha is képzeltelek. És ráadásul mint olyan asszony mondom ezt, akinek csupán nemrég ment le a nyakáról a vén krampusz, miután több mint egy hétig rontotta nálam a levegőt.

Felfogtam a lényeget, és siettem a magyarázattal.

- Elismerem, Bassett papa kissé fura szerzet - mondtam -, és hacsak a körülmények rá nem kényszerítik az embert, mindig bölcsebb nem ingerelni őt, ámde súlyos válság következett be az ügyeimben. Koránt sincs minden rendben Gussie Fink-Nottle és Madeline Bassett között. Az eljegyzésük az olvasztótégely felé tántorog, és hát jól tudod, mit jelent számomra az az eljegyzés. Azért utazom le oda, hogy megpróbáljam orvosolni a hasadást.
- Mit tudsz tenni?
- A szerepem, ahogy én látom, olyasmi lenne, amit a franciák *rezonőr*nek hívnak.
- Az meg mit jelent?
- Ah, e ponton, látod, megfogtál, de Jeeves azt mondja, ez az a szerepkör, amit betöltők majd.
- Magaddal viszed Jeevest is?
- Természetesen. Teszek én valaha egy lépést is nélküle?
- Nos, hát csak légy résen, én csupán annyit mondok, légy nagyon résen. Történetesen tudok róla, hogy Bassett folyvást ajánlatokkal környékezi azt az embert.

- Hogy érted azt: ajánlatokkal?
- Megpróbálja őt ellopni tőled.

Megfordult velem a világ, és el is vágódtam volna, ha történetesen nem ülök éppen.

- Hihetetlen!
- Nagyon tévedsz, ha azt hiszed. Meséltem neked, mennyire el volt ájulva Jeevestől, amikor az nálam volt. Úgy követte őt a szemével, miközben Jeeves komornyikoskodott, mint egy macska, amelyik kacsára les, ahogy Anatole mondaná. És egyik reggel pedig hallottam, amint konkrét ajánlatot tett neki. Na mi az? Mi bajod van? Elájultál?

Tudattam vele, hogy pillanatnyi hallgatásom annak a ténynek tulajdonítható, hogy szavai elkábítottak, amire ő azt felelte, nem érti, hogy Bassettet ismerve miért vagyok annyira meglepve.

- Nem felejthetted még el, hogyan próbálta meg ellopni Anatole-t. Nincs az az aljas húzás, amitől ez az ember visszariadna. Egyszerűen nincs benne lelki gátlás. Ha majd Totleighbe érsz, keress föl egy Plank nevű illetőt, és kérdezd meg tőle, mi a véleménye Sir Watkyn „Simlis" Bassettről. Fondorlatos módon kicsalt ettől a szegény ördög Planktól egy... Ó, a francba! - mondta az agg rokon, amint egy hang dallamosan bezengte: „Három perc", és a néni letette a kagylót, olyan heves lúdbőrözésre késztetve engem, mintha csak az őrangyalom lett volna, akinek ilyen irányú képességéről már szóltam korábban.

Még mindig lankadatlan hévvel futkározott a hideg a hátamon, amidőn aznap délután az országúton Totleigh-in-the-Wold felé kormányoztam a sportmodellt.

Arról persze meg voltam győződve, hogy Jeevesnek soha eszébe se jutna megválni a régi cégtől, és hogy olyankor, midőn ez az átok Bassett arra buzdítja, hogy ezt megtegye, bedugaszolja a fülét, miként a süket vipera, amely, mint önök valószínűleg tudják, elvi kérdést csinált abból, hogy ne hallgasson a bűvölő szavára, bármilyen bülbül szóval bűvölt is az. Hanem hát az a bökkenő, hogy meg lehetsz bár győződve egy dologról, mindamellett ha elkezdesz mélázni rajta, rendesen felbolydulnak az idegeid, így hát nem mondhatom, hogy nyugodt hangulatban léptettem keresztül az arab paripával Totleigh Towers külső kapuján, majd parkoltam le a bejárati ajtó előtt.

Nem tudom, önök hallották-e már véletlenül azt a zsoltárt, amelynek refrénje így szól:

Tam tamti tamti tamti
Tam, minő vidám egy sziget,
Hol minden kilátás kedvező
Csak az ember gyarló s rideg

vagy valami efféle, ám a leírás annyira ráillett volna Totleigh Towersra, mint tapéta a falra. Az épület homlokzata, a terjedelmes park, a hullámzó pagony, az egyenletesre nyírt pázsit, miegymás, maga volt a tökély, ámde mi haszna volt mindennek, ha az ember tudta, mi vár rá odabent? Egy nyavalyát sem érnek ám a kedvező kilátások, ha a brancs amelyhez társulnak, lerombolja az összképet.

A vén Bassett odúja egyike volt Anglia impozáns kastélyainak - nem afféle turistalátványosság, mint a flancos csodapaloták, amelyekről olvasni lehet, háromszázhatvanöt szobával, ötvenkét lépcsőházzal és tizenkét udvarral, de semmi esetre sem közönséges bungaló. Berendezéssel együtt vette meg nem túl rég valami Lord akárkitől, akinek készpénzre volt szüksége, mint manapság oly sokaknak.

Nem úgy azonban Bassett papának. Neki most, élete alkonyán, jóval többje volt, mint elegendő. Valójában nem túlzás úgy jellemezni őt, hogy szinte felvetette a pénz. Felnőttkori életének nagy részében fővárosi rendőrbíróként ténykedett, és ebbeli minőségében egyszer megbírságolt engem öt fontra holmi piszlicsáré kis vidám csínytettért a Csónakverseny éjszakáján, holott egy enyhe megrovás is bőven elegendő lett volna. Röviddel ezután történt, hogy meghalt egy rokona, és óriási vagyont hagyott rá. Legalábbis ezt a sztorit dobták be a köztudatba. Ami valójában történt, az természetesen nem más volt, mint hogy mindezen rendőrbírói évek alatt a pasi zsebre vágta a bírságolásból befolyt összegeket, zsákszámra halmozva fel ily módon a suskát. Öt ficcs itt, öt ficcs amott: ez hamarosan szép summává hízik.

Idefelé meglehetősen jó iramot diktáltunk, és nem lehetett több négy óra negyvennél, amikor megnyomtam a bejárati ajtó csengőjét. Jeeves a kocsiszínbe vitte a járgányt, s a komornyik - Butterfield nevezetű - bevezetett engem a szalonba.

- Mr. Wooster - jelentett be.

Nem lepett meg, hogy javában folyt a teázás, mivel az imént kihallatszott a csészék csilingelése. A vezérlőpultnál Madeline Bassett ült, és kinyújtotta felém petyhüdt kezét.

- Bertie! Úgy örülök, hogy látlak!

Nagyon is valószínűnek tartom, hogy egy felületes szemlélő, ha közöltem volna vele azon elgondolással kapcsolatos aggályaimat, hogy házasságra lépjek e leányzóval, felvonta volna a szemöldökét, és sehogyan sem értette volna a dolgot, mivel nevezett leányzó tagadhatatlanul szemrevaló teremtés volt: karcsú, nyúlánk és bőségesen ellátva aranyszőke hajjal és minden egyéb kellékkel. Ám a felületes szemlélő ott követné el a baklövést, hogy figyelmen kívül hagyná a lány szirupos érzelgősségét, azt a negédes manírt vagy mit, amitől csaknem babagügyögéssé vált a beszédje. Az a fajta lány volt, aki kezével befogja a férje szemét, miközben az macskajajos fejjel bekúszik a reggelihez, és azt mondja neki: „Találd ki, ki az!".

Egyszer egy újonnan nősült haverom udvarházában vendégeskedtem, ahol is az ifjú ara hatalmas betűkkel a kandalló fölé vésette, ahol lehetetlen volt nem észre venni, az alábbi feliratot: „Ezt a hajlékot két szerelmes építette", és még mindig jól emlékszem a mátkapár másik tagjának tekintetében ülő néma gyötrelemre, ami mindannyiszor megjelent benne, valahányszor a srác bejött, és meglátta a feliratot. Noha nem lehetett megmondani, hogy Madeline Bassett, házastársi kapcsolatra lépvén, vajon képes volna-e ilyen szörnyű szélsőségre, ámde fölöttébb valószínűnek látszott, és eltökéltem, hogy amidőn hozzálátok majd

összebékíteni őt és Gussie-t, nem csapom össze a dolgot, hanem apait-anyait beleadok.

- Mr. Pinkert már ismered - mondta Madeline, és észrevettem, hogy Gikszer is jelen van. Biztonságosan be volt ékelődve egy fotel ülésébe, és mind ez ideig még, amennyire meg tudtam állapítani, nem döntött fel semmit, ám olyan ember benyomását keltette bennem, aki épp ugráshoz készülődik, és rövidesen működésbe lép. Egy közelben álló lehajtható asztal, amely vajas puszedlivel és uborkás szendviccsel volt megrakva, láttam, úgy vonzotta őt, mint egy mágnes...

Amikor megpillantott, láthatóan összerezzent, leejtvén egy tányért, rajta egy fél puszedlivel, és szeme elkerekedett. Természetesen tudtam, mire gondol. Nyilván azt hitte, a jelenlétem annak köszönhető, hogy meggondoltam magam. Örvendjetek vélem, mert ím, megleltem az eltévedt bárányt, mormogta bizonyára magában. Lélekben kissé megsajnáltam szegényt, tudván, milyen csúnya horogütésként éri majd a hír, miszerint semmi a világon nem tud rábírni arra, hogy elvállaljam a rémes megbízatást, bármi legyen is az, amelyet Stiffy számomra tartogat. E tekintetben szilárdan el voltam tökélve, hogy hajthatatlan leszek, bármilyen lelki gyötrelmeket okozzak is ezzel kettejüknek. Réges-rég megtanultam már, hogy a boldog és sikeres élet titka abban rejlik, hogy nagy ívben el kell kerülni minden olyan akciótervet, amelynek kiagyalása a hosszúhajú veszedelem emez ifjú képviselőjének nevéhez fűződik.

Az ezután következő társalgás olyasmi volt, amit... izének szokás nevezni... nem jut eszembe a szó, de f-fel kezdődik. Úgy értem, Gikszer hallótávolságon belül lévén, Madeline-nel nem térhettünk rá a lényegre, így hát csak úgy dumcsizgattunk... felszínes, na ez az a szó, amit keresek. Csak úgy dumcsiztunk, felszínes módon. Gikszer azt mondta, azért jött el, hogy megbeszélje a közelgő iskolai szeretetzsúrt Sir Watkynnal, amire én azt mondtam: „Ó, iskolai szeretetzsúr készül?", Madeline pedig azt mondta, holnapután fog lezajlani, és a plébános betegsége miatt Mr. Pinker egyes-egyedül látja majd el a felügyeletet, és Gikszer kissé megvonaglott, mintha nem igazán lenne ínyére a dolog.

Madeline megkérdezte, jól utaztam-e idefelé jövet, amire én azt feleltem: „Ó, remekül". Gikszer azt mondta, Stiffy annyira örül majd, hogy eljöttem, és én finom mosolyaim egyikével válaszoltam. S akkor bejött Butterfield, és azt mondta, Sir Watkyn most fogadni tudná Mr. Pinkert, és Gikszer felszívódott.

És abban a pillanatban, amint az ajtó becsukódott a káplán és a komornyik mögött, Madeline összecsapta a kezét, rám vetette ama szirupos pillantásainak egyikét, és így szólt:

- Ó, Bertie, nem kellett volna idejönnöd! Nem volt hozzá szívem, hogy elutasítsam a patetikus kívánságodat - tudtam, mennyire sóvárogtál rá, hogy újra láthass, ha mégoly rövid ideig és mégoly reményvesztetten is -, de bölcs dolog volt-e ez vajon? Nem csupán a kés megforgatása-e ez a sebben? Nem egyszerűen csak szükségtelen fájdalmat okozol-e magadnak azzal, hogy mellettem vagy, tudván, hogy soha nem lehetünk több egymásnak, mint csupán jó barátok? Nincs értelme, Bertie. Nem szabad reménykedned. Én szeretem Augustust.

Szavai, elképzelhetik, muzsikaként zsongtak fülemben. Hiszen aligha állt volna elő efféle határozott érvekkel, mondtam magamban, ha igazán komoly kocódásra került volna sor közte és Gussie között. Nyilvánvaló, hogy a srác ama beköpése, miszerint rosszullét környékezi a lánytól, csupán egy múló minekishívják volt, holmi pillanatnyi elkenődés eredménye, amelyet talán az válthatott ki, hogy a lány azt mondta neki, túl sokat dohányzik, vagy valami effélét. No de mindegy, bármi lett légyen is az, ami megrepesztette a kobozt, mostanra nyilván el volt felejtve

és meg volt bocsátva, és éppen azt mondtam magamban, hogy a dolgok ilyetén alakulása folytán holnap, nyomban reggeli után akár le is lécelhetnék innen, amikor azt vettem észre, hogy fájdalmas kifejezés terjedt szét a lány fizimiskáján, és szemei harmatosra váltottak.

- Olyan szomorúság fog el, ha a reménytelen szerelmedre gondolok, Bertie - mondta, megtoldva még valamivel, amit nem egészen értettem, holmi pillékről meg csillagokról. - Az élet oly tragikus, oly kegyetlen. De hát mit tehetnék?

- A világon semmit - mondtam, a szívemből szólva. - Csak folytasd a megszokott kerékvágásban, miattam ugyan ne zavartasd magad.

- De megszakad bele a szívem.

És e szavakkal, mint néha nevezni szokták, csillapíthatatlan zokogásban tört ki. Arcát tenyerébe rejtve belesüppedt székébe, és úgy rémlett nekem, hogy az udvariasság azt követeli: cirógassam meg a fejét. Tüstént hozzá is láttam e terv gyakorlati megvalósításához, ám most visszatekintve belátom, hogy hiba volt. Monty Bodkin jut az eszembe, aki egyszer, miután a Parazitában megsimogatta egy síró nő fejét, nem lévén tudatában, hogy eközben a mátkája közvetlenül mögötte áll, mintegy magába szíva a jelenetet, azt mondta nekem, hogy az effajta fejsimogatósdiban az a feneség, hogy hacsak nem a legnagyobb körültekintéssel végzi az ember, könnyen megesik, hogy elfelejti elvenni a kezét. Csak állsz ott, kezeddel a páciens buksiján, és ez a látvány hajlamos a nézőket arra indítani, hogy felbiggyesszék az ajkukat.

És hát akárcsak Monty, én is beleestem e hibába. És az ajkbiggyesztés szerepköre pediglen Spode-ra osztatott, aki véletlenül éppen e pillanatban lépett be. A csajszit könnyben ázó arccal találván, a talpától a feje búbjáig összerázkódott.

- Madeline! - nyikkantotta. - Mi a baj?

- Ó, semmi, Roderick, semmi - felelte a lány fuldokolva.

Azzal elzúgott, nyilván, hogy megtörülje a szemét. Spode pedig megperdült a tengelye körül, és belém mélyesztette szúrós tekintetét. Úgy vettem észre, nőtt egy kicsit, mióta utoljára találkoztunk: most olyan két méter hetvenöt centi lehetett. Amikor említést tettem róla Emerald Stokernek, ha még emlékeznek rá, egy gorillához hasonlítottam őt, és akkor egy átlagos termetű gorillára gondoltam, nem pedig egy túlméretezett példányra. Most viszont úgy valahogy festett, mint King Kong. Kezét ökölbe szorította, szemei vérben forogtak, és a legtompább agyú szemlélő is rögvest meg tudta volna állapítani, hogy nem éppen derűs kedéllyel vizslatta Bertramot.

6

A feszültséget oldandó, megkérdeztem tőle, parancsol-e egy uborkás szendvicset, ám heves kézmozdulattal jelezte, hogy nem vevő most uborkás szendvicsekre, noha biztosíthattam volna róla - jómagam már megízlelvén és kitűnőnek találván őket -, hogy remek dolgot szalaszt el.

- Egy puszedlit?

Nem, puszedlit se. Úgy látszik, diétázott.

- Wooster - szólt, és állkapocsizmai élénk vonaglásba kezdtek -, nem tudom eldönteni, hogy kitekerjem-e a nyakad, vagy ne.

„Ne", hangzott volna a szavazatom, de nem hagyott rá időt, hogy azt leadjam.

- Elképedtem, amikor Madeline-től megtudtam, hogy volt képed meghívatni magad ide. Az indítékod persze teljesen világos volt. Azért jöttél, hogy megpróbáld aláaknázni a hitét a férfiban, akit szeret, és kétségeket ébressz az elméjében. Mint egy csúszómászó kígyó - tette hozzá, s én érdeklődéssel szereztem róla tudomást, hogy kígyók ilyesmivel foglalkoznak. - Híján voltál még annak az elemi tisztességnek is, hogy miután Madeline választott, elfogadd a döntését, és szerényen félrehúzódj. Azt remélted, hogy elhódíthatod őt Fink-Nottle-tól.

Úgy érezvén, ideje nekem is mondanom valamit, addig jutottam, hogy: „Én", ám egy újabb heves kézmozdulattal belém fojtotta a szót. Nem emlékszem, mikor találkoztam valakivel, aki ennyire kisajátította a társalgás jogát.

- Bizonyára most azt fogod mondani, hogy a szerelmed olyannyira elemi erejű volt, hogy nem tudtál ellenállni a vágynak, hogy ezt megvalld neki, és érvekkel próbálj hatni rá. Abszolút badarság. Megvetendő gyöngeség. Hadd mondjam meg neked, Wooster, hogy én sok-sok éve szeretem már azt a lányt, de még soha egyetlen szóval vagy pillantással se adtam azt tudtára. Nagy megrázkódtatás volt számomra, amikor eljegyezte magát ezzel a Fink-Nottle fickóval, de elfogadtam a helyzetet, mert úgy véltem, ez Madeline boldogságának záloga. Habár főbe kólintott a dolog, mégis...

- Bevágtad a pléhpofát?

- ... magamba zártam érzéseimet. Csak ültem...

- Mint a türelem élő szobra.

- ...bánatomon, és semmi olyasmit se szóltam, amiből sejthette volna, mit érzek iránta. Egyes-egyedül azt tartottam szem előtt, hogy ő boldog legyen. Ha azt kérdezed tőlem, hogy alkalmas férjjelöltnek tartom-e számára Fink-Nottle-t, hát őszintén bevallom, hogy egyáltalán nem. Szerintem az az alak rendelkezik mindazon tulajdonságokkal, amelyek egy tökkelütött hólyag sajátjai, és azt is hozzátehetem, hogy a véleményemet a lány apja is osztja. Ámde Madeline őt választotta, és én tiszteletben tartom a választását. Nem settenkedem Fink-Nottle háta mögé, hogy megpróbáljam befeketíteni a lány szemében.

- Nagyon dicséretes.

- Hogy mondod?

Közöltem vele, hogy azt mondtam: ez dicséretre méltó tőle. Igazán nagyon korrekt eljárásnak tartom, tettem még hozzá.

- Ó?! Nos hát, Wooster, én azt ajánlom neked, hogy kövesd a példámat. És azt is hadd mondjam meg, hogy rajtad fogom tartani a szemem, és azt várom el tőled, hogy a jövőben minél kevesebbet lássak ebből a fejsimogatásból, amit az imént műveltél, mikor bejöttem. Mert ellenkező esetben én...

Hogy mit szándékozott tenni, nem fedte föl - habár egy föltevést meg mertem volna kockáztatni -, mivel e pillanatban visszajött Madeline. Szemei vörösek voltak, és egész arckifejezéséről lerítt, hogy mélyen maga alatt van.

- Megmutatom a szobádat, Bertie - szólalt meg halovány, szenthez illő hangon, és Spode figyelmeztető pillantást lövellt felém.

- Vigyázz, Wooster, nagyon vigyázz - mondta, miközben Madeline-nel távoztunk.

A lány meglepettnek látszott.

- Miért mondta neked Roderick, hogy vigyázz?

- Ah, ezt már sohasem tudjuk meg. Talán félt, hogy el találok csúszni a parketten, nem gondolod?

- Olyan volt a hangja, mintha dühös lenne rád. Veszekedtetek?

- Ugyan már, dehogyis! Beszélgetésünk mindvégig a legszívélyesebb légkörben folyt.

- Azt hittem, talán amiatt bosszús, hogy idejöttél.

- Ellenkezőleg. El se tudnék képzelni melegebb „Isten hozott Totleigh Towersbé"-t, mint amilyennel ő fogadott.

- Úgy örülök. Annyira fájna, ha te meg ő... Á, itt jön apu!

Közben felértünk az emeleti folyosóra, és Sir Watkyn Bassett éppen előbukkant szobájából, egy könnyed dallamot dudorászva. Amint meglátott, ajkán elhalt a dal, és megrendülten bámult rám. Ama fickók egyikére emlékeztetett, akik kísértetjárta házakban töltik az éjszakát, és másnap reggel abszolút holtan találják őket, az iszonyat arcukra kövült kifejezésével.

- Ó, apuci - szólt Madeline. - El is felejtettem megmondani neked. Meghívtam Bertie-t néhány napra.

Bassett papa fájdalmasan nyelt egyet.

- A néhány napon azt érted, hogy...

- Legalább egy hétre, remélhetőleg.

- Jóságos Isten!

- Ha nem tovább.

- Magasságos egek!

- A szalonban találsz teát, apuci.

- Nekem most valami erősebbre van szükségem, mint a tea - mondta Bassett papa halk, rekedtes hangon, s azzal odébb támolygott - összetört emberként. Miközben a lentebbi régiók felé tartott, ahol a szíverősítő várta, az eltűnőben lévő fizimiskája egy verset idézett az eszembe, amelyet még gyermekkoromban olvastam. A zömét már elfelejtettem, de egy tengeri viharról szólt, és a poént tartalmazó sora így hangzott: „Elvesztünk, minden késő! - kiáltott a kapitány, midőn lefelé imbolygott a lépcsőn."

- Úgy látom, valami felzaklatta apucit - mondta Madeline.

- Csakugyan ezt a benyomást keltette - szóltam, szigorú hangon beszélve, mivel kissé megbántódtam a vén kakadu

viselkedésén. Noha kész voltam mentségeket találni a számára, mert hiszen egy megállapodott életmódot folytató ember nem szereti, ha hirtelen Woostereket talál köreiben, de úgy éreztem, azért valamivel nagyobb erőfeszítést is tehetett volna annak érdekében, hogy jó képet vágjon a dologhoz. Gondoljon csak a rézbőrű indiánokra, Bassett, mondtam volna neki, ha jobb viszonyban lettünk volna, rámutatván, hogy azok soha nincsenek élénkebb kedélyállapotban, mint amikor a máglyakaró mindkét oldaláról pirítják őket.

Meglehet, önök most azt hiszik, hogy ez a kínos találkozás, mely oly gyorsan követte a Spode-dal való beszélgetésemet - már ha azt egyáltalán beszélgetésnek lehet nevezni -, mélyen lesújtott engem, ámde korántsem volt így. Annyira feldobódtam annak hivatalos híre hallatán, hogy M. Bassett és G. Fink-Nottle között minden oké, hogy egyébbel alig-alig törődtem. Na persze, sohasem nevezhető éppen eszményinek az az állapot, ha egy olyan házban vendégeskedsz, ahol a házigazdát már a puszta látásodtól is minden porcikájában borzongás fogja el, és kénytelen odavágtázni, ahol a butéliákat tárolják, és szíverősítőt venni magához, de a Woosterek jól bírják a gyűrődést, és nem sokkal később a vacsorára hívó gongszó pompás hangulatban talált. Minden tekintetben dallal az ajkamon igazítottam meg a nyakkendőmet, és indultam meg vályú iránt.

A vacsora rendszerint az az étkezés, melynek során Bertram a legjobb formáját nyújtja, és minden bizonnyal az az étkezés, amelyet a leginkább élvezek. A legboldogabb

óráim közül jó néhányat töltöttem el a leves, a hal, a fácán - vagy bármi lett légyen is az - társaságában, majd pedig a pudingében és a gyümölcstálakében, és a mindezek leöblítésére szolgáló jó pohár vörösborokében. A legjavamat hozzák ki belőlem. „Meglehet - mondják néha, akik ismernek -, hogy Wooster a nappali órákban egy nagy rakás szerencsétlenség, ám boruljon csak sötétbe a világ, gyúljanak fel a hangulatlámpák, dugaszolódjanak ki a pezsgősüvegek, és burkoltass meg vele egy jó vacsorát, és meg fogsz lepődni."

Ámde annak, hogy sziporkázhassak és mindenkit, aki csak él és mozog, elbűvölhessek, van egy előfeltétele - nevezetesen, hogy a társaság rokonszellemű legyen. Márpedig ennél kevésbé rokonszellemű társasággal, mint ez a mostani, ritkán találkoztam még. Sir Watkyn Bassett, aki láthatóan még mindig jócskán fel volt dúlva amiatt, hogy a birtokán talált engem, igen távol állt attól, hogy ama vidám öreg háziúrnak lehessen nevezni, aki kezdettől fogva életet lehel a dáridóba. Azonkívül, hogy a szemüvege fölött szúrós pillantásokat lövellt felém, oly módon hunyorgatva, mintha sehogyan se akarná elhinni, hogy valódi vagyok, majd gyors borzongással elkapva tekintetét, szóval ezenkívül kevéssel vagy épp semennyivel se járult hozzá ahhoz, amit Jeevestől a szellem lakomájának és a lélek kiáradásának hallottam nevezni. Vegyük még hozzá Spode-ot, a maga hatalmas és szótlan lényével, Madeline Bassettet, gyászosan és petyhüdten, Gussie-t, úgyszintén gyászos fizimiskával, valamint Stiffyt, aki szemlátomást afféle ébren álmodásban volt elmerülve, és valami olyasmit kapunk, ami egy

halottvirrasztásra emlékeztet, éspedig a kevésbé derűs fajtából.

Borongós: ez az a szó, amely nem jött a tollamra. A légkör borongós volt. Az egész összeröffenés mintha csak azon orosz darabok egyik jelenete lett volna, amelyekre Agatha néném olykor elviteti velem a fiacskáját, Thost az Old Vicbe, hogy pallérozódjék az elméje, amelyre, mint széles körben tudvalévő, igencsak ráfér minden pallérozás, amiben csak része van.

Az étkezés közepe felé történt, hogy úgy érezvén, legfőbb ideje, hogy valaki szóljon már valamit, felhívtam Bassett papa figyelmét a középtájon elhelyezett asztaldíszre. Ez bármely normális házban egy virággal teli váza vagy holmi efféle lett volna, ámde lévén a hely Totleigh Towers, az asztaldísz egy kis fekete figura volt, valamilyen általam ismeretlen anyagból faragva. Minden tekintetben olyan förtelmesen festett, hogy arra gondoltam, nyilván nemrég vásárolhatta az öreg. Tom bácsikám is mindig hasonlóan szemsértő holmikkal tér haza a beszerző körútjairól.

- Az ott ugye új? - kérdeztem, és Bassett papa hevesen összerándult. Gondolom, éppen sikerült meggyőznie magát, hogy pusztán egy délibáb vagyok, és egy teljes fordulatot tett ijedtében, midőn ráeszmélt, hogy mégiscsak hús-vér alakban vagyok jelen.

- Az a holmi ott az asztal közepén, amelyik úgy fest, mint a hátsó ember egy regős-show-ban. Olyasvalami, amire azóta tett szert, hogy... öö... utoljára itt jártam, ugye?

Mi tagadás, tapintatlanság volt tőlem, hogy amaz előző látogatásomra emlékeztettem a pasit, nyilván nem lett volna

szabad szóba hoznom a dolgot, de hát az effélék kicsúsznak az ember száján.

- Igen - szólt, egy pillanatnyi borzongási szünetet tartva. - Utoljára ezzel gyarapítottam a gyűjteményemet.

- Apuci egy Plank nevű embertől vette, aki nem messze lakik innen, Hockley-cum-Mestonban -mondta Madeline.

- Bájos kis csecsebecse - mondtam. Bár ránézni is rossz volt a cuccra, de úgy éreztem, semmit se vesztek vele, ha elhintek egy kis púdert az öregnek. - Éppen olyasmi, amit Tom bácsikám nagyon tudna értékelni. Igaz is - mondtam visszaemlékezve -, Dahlia néni tegnap mesélt nekem róla telefonon, és azt mondta, Tom bácsi a szemfogait is odaadná érte, ha a gyűjteményében tudhatná. Nem is csodálom. Értékesnek látszik.

- Ezer fontot ér - mondta Stiffy, magához térve kómájából, s első ízben szólalva meg.

- Olyan rengeteget? Hű, a mindenit! - Elámultam a gondolatra, hogy micsoda költekezéseket engedhetnek meg maguknak exrendőrbírók annak folytán, hogy évek hosszú során át egyszerűen csak kitartóan bírságolták a jónépet, és zsebre vágták a pénzt. - Miből van? Zsírkőből?

Jó nagy ökörséget találtam mondani.

- Borostyánkő! - csattant fel Bassett tata, olyanszerű pillantást vetve rám, amilyennel a bírságot rótta ki annak idején, amikor a vádlottak padján állva néztem vele farkasszemet a Bosher Street-i Rendőrbíróságon. - Fekete borostyánkő.

- Ja persze, úgy is van. Dahlia néni is ezt mondta, emlékszem már. Rendkívül elismerően szólt róla, hadd mondjam meg magának, rendkívül elismerően.
- Valóban?
- Abszolút mértékben!

Abban reménykedtem, hogy ez a kis lendületes párbeszéd, hogy úgy mondjam, megtöri majd a jeget, és innentől fogva elkezdünk oda-vissza élcelődni egymással, mint a hapsik meg a csajok ama régi világbeli szalonok egyikében, amelyekről olvasni lehet. De nem. Ismét csend támadt, és végül, nagy sokára, az étkezés véget ért, és két perccel később útban voltam a szobám felé, ahol az este hátralévő részét egy magammal hozott Erle Stanley Gardner opusszal szándékoztam eltölteni. Semmi értelmét sem láttam ugyanis, hogy bemenjek a társalgóba, s az ottani népséggel elvegyülve hagyjam, hogy Spode vasvillaszemekkel méregessen, Bassett tata az orrát fintorgassa láttomra, Madeline Bassett pedig nagy valószínűséggel régi kelta népdalokat énekeljen nekem, egészen le- (és ki-) fekvésig. Tisztában voltam vele, hogy eme csendes olajra lépésemmel vétettem a társasági illem ellen, és ha egy etikettről szóló könyv szerzője történetesen szemtanúja lett volna a dolognak, felvonta volna a szemöldökét, ám a nagy lecke, amelyre az élet megtanít bennünket, az, hogy mindenkor tudjuk: mikor célszerű, és mikor nem, hogy a dolgok középpontjában legyünk.

Mindeddig nem tettem róla említést, más ügyekkel lévén alaposan elfoglalva, de a vacsora alatt, mint elképzelhetik, nem kis fejtörést okozott nekem valami - nevezetesen az a rejtély, hogy mi a kórság történhetett Emerald Stokerrel.

Ama közös ebédünk alkalmával félreérthetetlen fogalmazással közölte, hogy aznap délután a négyórai vonattal Totleighbe készül, és bármilyen lassú járat is az, már ide kellett volna hogy érjen, mivel Gussie is azzal utazott, s ő rendben megérkezett a kastélyba. A lánynak viszont nyomát se láttam sehol. Alaposan átvizsgálván a bizonyítékokat, úgy tűnt föl, hogy csupán egyetlen következtetésre juthatok: a lány átvágta a Wooster-agyat.

De miért? Mi volt vele a célja? Ezt kérdeztem magamtól, miközben a lépcsőn felfelé óvakodtam szobámba, ahol Erle Stanley Gardner várakozott rám. Ha önök történetesen a „megrökönyödött" és az „összezavarodott" szavakkal jellemeztek volna, tökéletesen rátapintottak volna a lényegre.

Jeeves a szobámban motoszkált, mikor odaértem, az urasági inasi teendőit végezte, s én elétártam a problémámat.

- Nem látta véletlenül *A tovatűnő hölgy* című filmet, Jeeves?

- Nem, uram. Ritkán járok filmszínházba.

- Nos hát, egy olyan hölgyről szólt, aki folyton tovatűnt, ha tudja követni a gondolatmenetemet, és az ok, amiért ezt most felemlítem, az, hogy egy nőnemű barátom

nyomtalanul eltűnt, egyetlen moszatnyit se hagyva hátra, ahogy egyszer magától hallottam fogalmazni.

- Fölöttébb rejtélyes, uram.

- Ahogy mondja. Hasztalanul keresem a megoldást. Amikor tegnap a vendégem volt ebédre, azt mondta, hogy a négyórás vonattal hosszabb tartózkodásra készül utazni Totleigh Towersba, és a lényeg, amire ki akarok lyukadni, az, hogy nem érkezett meg. Emlékszik még a napra, amelyiken a Ritzben ebédeltem?

- Igen, uram. Ön alpesi kalapot viselt.

- Nem szükséges fölhánytorgatni az alpesi kalapot, Jeeves.

- Nem, uram.

- Ha igazán tudni akarja, a Parazitában jó pár fickó megkérdezte tőlem, hogy hol vettem.

- Kétségkívül azzal a céllal, hogy elkerüljék a kalaposát, uram.

Láttam, hogy a feleselésből semmi hasznom se származik. Kellemesebb és kevésbé vitás témára tereltem hát a társalgást.

- Nos, Jeeves, örömmel fogja hallani, hogy minden a legnagyobb rendben.

- Uram?

Ama kobozzal kapcsolatban, amelyről beszéltünk. Repedés nuku. Olyan ép, akár egy harang. Biztos forrásból tudom, hogy Miss Bassettet és Gussie-t továbbra is szívszerelem fűzi egymáshoz. A megkönnyebbülésem óriási.

Nem vártam el tőle, hogy tapsikoljon és szökdécseljen, mivel Jeeves természetesen sose csinál ilyesmit, de arra a módra azért nem voltam felkészülve, ahogy ezt a vadonatúj

hírt fogadta. Teljességgel csalatkoznom kellett ama várakozásomban, hogy átragad rá a vidám hangulatom.

- Attól tartok, uram, túlságosan derűsen ítéli meg a helyzetet. Meglehet, Miss Bassett álláspontja nagy valószínűséggel csakugyan olyan, amilyennek ön leírta, ám Mr. Fink-Nottle részéről, sajnálattal kell közölnöm, nem csekély elégedetlenség és neheztelés nyilvánul meg.

A mosoly, amely az imént a fülemig ért, lehervadt arcomról. Jeeves mondókáját sohasem könnyű lefordítani egyszerű és közérthető angol nyelvre, de ennek most meglehetősen pontosan sikerült kihámoznom az értelmét, és valami, amit a franciák úgy hiszem, *frisson*nak* neveznek, oly sebesen végignyargalt rajtam, mint egy adag hashajtó.

- Úgy érti, a lányt szívszerelem hevíti, de a srácot nem?

- Pontosan, uram. A kocsiszínben, miközben beálltam az autóval, találkoztam Mr. Fink-Nottle-lal, aki bizalmába avatott a gondjaira vonatkozólag. A történet komoly aggodalmat keltett bennem.

Újabb *frisson* söpört végig rajtam. Az a kellemetlen érzésem támadt, mely időnként előveszi az embert, tudniillik, hogy nagyszámú százlábú masírozik le s föl a gerincoszlopán. A legrosszabbtól tartottam.

- De hát mit történt? - hüledeztem, ha ugyan ez rá a jó szó.

- Sajnálattal kell közölnöm, uram, hogy Miss Bassett ragaszkodott ahhoz, hogy Mr. Fink-Nottle vegetáriánus étrendre térjen át. Ennélfogva az úr érthetően zsémbes és rebellis hangulatban van.

---

* Borzongás

Megtántorodtam. Még a legborúlátóbb pillanataimban se számítottam semmiféle ehhez foghatóan súlyos fejleményre. Noha ránézésre senki se gondolná Gussie-ról, afféle kis tökmagember lévén, mindazonáltal imádja a hasát. Ha egy galandféreg látná őt, amint a Parazitában elkezdi tömni a fejét, tiszteletteljesen megemelné a kalapját, tudván, hogy egy mester társaságában van. Ámde vond meg tőle a sült és főtt húsokat, és kiváltképpen a vesepástétommal töltött hideg sültet, amely ételért mértéktelenül rajong, és olyasvalakit csinálsz belőle, aki kész minden ármányra, praktikára és hitszegésre, ahogy a fickó mondta - afféle fazont, aki olyan egykettőre felbont egy eljegyzést, hogy annyit se tudsz mondani: bakfitty. Á belépésem pillanatában egy cigire készültem gyújtani, s most az öngyújtó kihullott elgyengült kezemből.

- A lány rávette, hogy legyen *vegetáriánussá?*
- Mr. Fink-Nottle ekképp tájékoztatott, uram.
- Semmi rostélyos?
- Semmi, uram.
- Semmi hideg sült?
- Semmi, uram.
- Csupán spenót és hasonló hitványságok?
- Így valahogy, uram.
- De miért?
- Ha jól értettem, uram, Miss Bassett nemrégiben olvasta Shelley, a költő életrajzát, és hívévé szegődött ama nézetének, hogy a húsételek fogyasztása földhözragadt szemléletet tükröz. Shelley, a költő igen szilárd elveket vallott e tárgyban.

Úgyszólván önkívületi állapotban vettem föl a földről az öngyújtómat. Tisztában voltam vele, hogy Madeline B. olyannyira flúgos, amennyire csak flúgos lehet valaki csillagok meg nyuszik dolgában, na meg a tekintetben, hogy mi történik, amikor tündérek kifújják a parányi orrocskájukat, de soha még csak nem is álmodtam volna, hogy a lököttsége efféle végletekre képes őt ragadni. Ám mihelyt fölmerült szemem előtt Gussie ábrázata, amint az ebédlőasztalnál elborult tekintettel piszkálgatott holmi kétségtelenül spenótszerű tüneményt, tudtam, hogy e történet igaz kell hogy legyen. Nem csoda hát, ha a lelki gyötrelemtől elkínzott Gussie azt a kijelentést tette, hogy Madeline-től rosszullét kerülgeti. Pontosan ugyanúgy nyilatkozott volna egy állatkerti piton is a gondozójáról, ha az hirtelen sajtos rudacskákkal kezdte volna el etetni a napi nyúladagja helyett.

- De hát ez szörnyű, Jeeves!
- Valóban meglehetősen nyugtalanító, uram.
- Ha Gussie-ban fortyog a lázongás, bármi megtörténhet.
- Igen, uram.
- Semmi sincs, amit tehetnénk?
- Lehetséges volna, hogy ön beszéljen Miss Bassett-tel, és érvekkel igyekezzék hatni rá. Orvosi kutatások kimutatták, hogy az ideális étrend az, amelyben az állati és növényi eredetű táplálékok egyensúlyban vannak. Az orvosok többsége nem ajánlja a szigorú vegetáriánus étrendet, minthogy hiányzik belőle a kellő proteinmennyiség, főként pedig nem tartalmaz olyan proteineket, amelyek az emberi test számára nélkülözhetetlen aminosavakból épülnek fel.

Mértékadó szaktekintélyek némely elmebajjal kapcsolatos kóresetet is e hiányosságra vezettek vissza.

- Maga szerint ezt kéne neki mondanom?

- Esetleg hasznosnak bizonyulhatna, uram.

- Kétlem - mondtam, csüggeteg füstkarikát bocsátva ki. - Nem hiszem, hogy ez eltérítené a lányt.

- Alaposabban belegondolva, magam sem, uram. Shelley, a költő sokkal inkább a humanitás, semmint a testi egészség szempontjából vizsgálta a kérdést. Azt tartotta, hogy tiszteletet kell tanúsítanunk más létformák iránt, és az ezzel kapcsolatos nézetei azok, amelyeket Miss Bassett magáévá tett.

Mély sóhaj szakadt fel belőlem.

- A rosseb essen Shelleybe, a költőbe! Remélem megbotlik a kioldódott cipőfűzőjében, és kitöri a redves nyakát.

- Túl késő, uram. Már nincs köztünk.

- A pokolba minden főzelékfélével!

- Igen, uram. Az aggodalma érthető. Ha megemlíthetem, a szakácsnő is némiképp hasonló értelemben fejezte ki magát, amikor tájékoztattam Mr. Fink-Nottle szorult helyzetéről. Az úr fájdalmában való osztozás meglágyította a szívét.

Nem olyan hangulatban voltam, hogy szakácsnők szívéről hallgassak beszámolókat, legyenek azok akár lágyulékony, akár egyéb anyagból gyúrva, s ezt épp szóvá készültem tenni, amikor a pasi így folytatta:

- Azzal bízott meg, hogy közöljem Mr. Fink-Nottle-lal: ha volna kedve ellátogatni a konyhára valamely kései órában, amikor a háznép már éjszakai nyugovóra tért, nagy örömére

szolgálna, ha jóllakathatná őt vesepástétommal töltött hideg sülttel.

Olyan volt, mintha a nap keresztülmosolygott volna a felhőkön, vagy mintha az esélytelen paci, amelyre fogadtam, az utolsó tíz yardon elhúzott volna az élen haladó ellenfél mellett, és egy rövid fejhosszal nyerte volna a futamot. Mert hát a veszély, amely szakadással fenyegette a Bassett-Fink-Nottle tengelyt, ezennel elhárult. Gussie-t úgy ismertem, mint a tulajdon tenyeremet. Vond meg tőle a proteineket és az aminosavakat, és már be is savanyítottad az egyébként szeretetre méltó természetét, fajtájának morc gyűlölőjévé téve őt, akinek leghőbb vágya, hogy beleharaphasson a hozzá legközelebb állókba és számára legdrágábbakba, méghozzá alaposan. Ámde biztosítsd neki ezt a vesepástétomos hideg sültből álló szelepet, ezáltal lehetővé téve, hogy beteljesülhessen jogos kívánsága, minekutána menten tovatűnik a mogorvaság, és a srác ismét a régi, szeretetre méltó önmagává vedlik vissza. A sötét tekintetet a gyöngéd vigyor váltaná fel, a kesernyés hangot a méztől csöpögő szó, és megint minden oké lenne a szerelmi élete körül. Keblem dagadozott a szakácsnő iránti hálától, kinek gyors észjárása megoldotta a problémát, és rendbe hozta a dolgokat.

- Ki ő, Jeeves?
- Uram?
- Ez az életmentő szakácsnő. Az esti imáimba szeretném majd foglalni a nevét.
- Egy bizonyos Stoker nevű nő, uram.
- *Stoker?* Azt mondta: Stoker?

- Igen, uram.
- Fura!
- Uram?
- Semmi. Csak egy elég különös egybeesés. Gussie-nak átadta már az üzenetet?
- Igen, uram. Fölöttébb együttműködésre késznek mutatkozott. Azt tervezi, hogy röviddel éjfél után tiszteletét teszi a konyhán. Természetesen, a vesepástétomos hideg sült pusztán enyhítőszer a...
- Ellenkezőleg. Éppenséggel Gussie kedvenc kajája. Emlékszem, a Parazitában még currys napokon is azt rendelt. Valósággal imádja.
- Csakugyan, uram? Ez nagyon megnyugtató.
- De az ám. És az egészből az a tanulság szűrhető le, Jeeves, hogy soha ne essünk kétségbe, soha ne dobjuk be a törülközőt, és ne fordítsuk arcunkat a falnak, mert mindig van remény.
- Igen, uram. Parancsol még valamit az este folyamán?
- Semmit a világon, kösz. Serlegem túlcsordul.
- Ez esetben jó éjszakát kívánok önnek, uram.
- Jó éjszakát, Jeeves.

Miután távozott, vagy fél órát Erle Stanley Gardnernek szenteltem, de meglehetősen nehezemre esett, hogy kövessem a fonalat, és a bűnjelekre összpontosítsam figyelmemet. Gondolataim folyvást visszakalandoztak ehhez a korszakos jelentőségű szakácsnőhöz. Különös, mondtam magamban, hogy éppen Stokernek hívják. Nyilván valami rokon lehet.

Teljes pontossággal magam elé tudtam képzelni az asszonyt. Terebélyes, vörös képű, szemüveges, kissé talán ingerlékeny, ha megzavarják pitesütés közben, vagy midőn épp kigondol egy mártásfélét, ám a szíve lágy, akár a vaj. Bizonyára Gussie savanyú ábrázatában lehetett valami, ami megindította. „Azt a fiút jól kell lakatni, az hiányzik szegénynek" - gondolhatta, de az is lehet, hogy kedveli az aranyhalakat, és azért vonzódik a sráchoz, mert azokra emlékezteti. Ám az sincs kizárva, hogy lánycserkész az illető. Mindenesetre, bármilyen mozgatórugó álljon is a napi jó cselekedete mögött, föltétlenül kiérdemelte Bertram jóindulatát, és egy hatalmas borravaló, mondtam magamban, okvetlenül dukál majd neki jutalom gyanánt, mielőtt elutazom. Osztogatni kell ilyenkor az arannyal teli erszényt, éspedig bőkezűen.

Épp ekként méláztam, és adakozókedvem percről percre növekedett, amidőn ki más vágódott be nagy hirtelen, mint Gussie személyesen. És mennyire igazam volt, amikor az ábrázatát savanyúnak festettem le az imént! Egy olyan ember félreismerhetetlen arckifejezését viselte, aki hosszú hetek óta él már spenóton.

Arra gondoltam, azért jött, hogy megkérdezze, mit csinálok Totleigh Towersben, amely tárgyat illetően természetesen számítani lehetett a kíváncsiságára, ám ez szemlátomást nem érdekelte. Késedelem nélkül a főzeléknövények oly heves ostorozásába kezdett, amelyhez hasonlót még sohasem hallottam, furcsamód keserűbben nyilatkozva a spárgatökről és a kelbimbóról, mint a spenótról, noha azt vártam volna tőle, hogy ez utóbbinak juttatja a főszerepet.

Jelentékeny idő eltelt, mire szóhoz tudtam jutni, ám mikor ez sikerült, hangom csöpögött az együttérzéstől.

- Igen, Jeeves mesélt nekem a dologról - szóltam -, és vérzett érted a szívem.

- Hát volt is neki miért vérezni, éspedig vödörszámra, ha szorult beléd egy szikrányi emberség -válaszolta nekihevesedve. - Szavakkal ki sem lehet fejezni a gyötrelmeket, amelyeket átéltem, legfőképp a Brinkley Court-beli vendégeskedés alatt.

Bólintottam. El tudom képzelni, micsoda megpróbáltatás lehetett. Brinkley, a serpenyők mellett Dahlia néni utolérhetetlen francia szakácsával, a legutolsó olyan hely, ahol az ember vegetáriánus étrenden óhajtana lenni. Jó párszor, amidőn az agg rokon vendégszeretetét élveztem, sajnálkoztam azon, hogy csupán egy gyomrom van, amellyel végigegyem az esti menüt.

- Estéről estére vissza kellett utasítanom Anatole felülmúlhatatlan ételcsodáit, és ha azt mondom neked, hogy két egymást követő estén ama *Mignonettes de Poulet Petit Duc*-jét szolgálta fel nekünk, egy másik alkalommal pedig a *Timbales de Ris de Veau Toulousiane*-ját, ebből világosan fogod látni, min mentem keresztül.

Állandó vezérelvem lévén, hogy jártomban-keltemben egy kis boldogságot hintsek szét, siettem rámutatni a dolgok derűs oldalára.

- Iszonyú szenvedéseket élhettél át - mondtam egyetértőleg. - De fel a fejjel, Gussie! Gondolj a vesepástétommal töltött hideg sültre!

Eltaláltam a megfelelő hangot. Elkínzott vonásai megenyhültek.

- Jeeves beszélt neked róla?

- Említette, hogy a szakácsnő már készenlétbe is helyezte számodra, és emlékszem, azt gondoltam magamban róla, hogy egy gyöngyszem az asszonyok között.

- A fogalmazás egyáltalán nem túlzó, ő egy angyal emberi alakban. Abban a pillanatban felismertem a nagyszerű erényeit, mihelyt megláttam.

- Tehát már láttad is?

- Hát persze hogy láttam. Nem felejthetted még el azt a beszélgetésünket, amit akkor folytattunk, mikor a taxiban ültem, indulófélben a Paddington pályaudvarra. Habár felfogni se tudom, honnét vetted azt a képtelenséget, hogy a lány úgy néz ki, mint egy pincsikutya.

- He? Kicsoda?

- Emerald Stoker. A legkevésbé sem hasonlít egy pincsikutyára.

- Mi köze van ehhez Emerald Stokernek?

A srác meglepettnek látszott.

- Hát nem mondta neked?

- Mit?

- Hogy akkor éppen útban volt idefelé, hogy elfoglalja hivatalát, mint Totleigh Towers szakácsnője.

Kiguvadt a szemem. Egy pillanatig arra gondoltam, hogy az utóbbi időben átélt gyötrelmektől nyilván meghibbant az elméje e gőterajongónak.

- Azt mondtad: *szakácsnő?*

- Meglep, hogy nem mondta el neked. Gondolom, nem nézett ki belőled annyi megbízhatóságot, hogy meg tudod őrizni a titkát. Alighanem kezdettől fogva fecsegőnek ítélt. Egyébként: igen, ő a szakácsnő.

- De hát *miért* ő a szakácsnő? - tértem rögvest a tárgyra ama direkt, kertelés nélküli stílusomban.

- Ezt részletesen kifejtette nekem a vonaton. A jelek szerint arra a havi apanázsra szorul, amelyet az apjától kap New Yorkból, és rendes körülmények között meglehetősen kényelmesen megél belőle. De e hónap elején nem volt szerencséje a turfon végrehajtott befektetéseivel. Egészen pontosan: Vidám Jimmel a Kempton Park-i háromórai futamon.

Emlékeztem a szóban forgó versenylóra. Jómagamat is csupán bölcs másodszori megfontolások tartottak vissza attól, hogy föltegyek rá egy kalappal.

- Az a gebe hatodikként futott be egy héttagú mezőnyben, és a lány utolsó fityingje is odalett. Ilyenformán azzal a választási lehetőséggel kellett szembenéznie, hogy vagy az apjához fordul anyagiakért, ami elkerülhetetlenné tett volna egy kimerítő vallomást a meggondolatlan cselekedetéről, vagy pedig valamilyen kereső foglalkozás után néz, amely révén átvészelheti addig, amíg, mint fogalmazott, meg nem érkezik az Egyesült Államok Tengeri Flottája.

- Levághatott volna engem vagy Pauline-t.

- Igen ám, egyem meg az arany szíved, csakhogy egy magafajta lány nem kér kölcsön pénzt. Ahhoz túlságosan büszke. Elhatározta, hogy beáll szakácsnőnek. Azt mondta

nekem, nem habozott többet, mint kábé harminc másodpercet, mielőtt meghozta a döntését.

Nem voltam meglepve. Töredelmes vallomást tennie szülőatyjának azzal lett volna egyenértékű, mint kihívni maga ellen a balsorsot, éspedig annak is a legkomiszabb fajtáját. A vén Stoker nem olyan típusú apa volt, aki elnéző kacajra fakad, amidőn leánya arról tájékoztatja, hogy ingét-alsóneműjét elveszítette a lóversenyen. Nem hiszem, hogy életében valaha is kacagott már elnézően. Én mellesleg még mosolyogni se láttam soha. Tudomást szerezvén csemetéje viselt dolgai felől, kétségtelen, hogy tüstént felforrna az agya, és drasztikus intézkedéseket léptetne életbe. Néhányszor volt már szerencsém láthatni, amint bepipásodott a vén istenátka, és tanúsíthatom, hogy a forráspontja alacsony. Abszolút indokoltan döntött hát úgy a leány, hogy legjobb a hallgatás.

Nagy kő esett le a szívemről, hogy a megoldott eseteim dossziéjában kartotékolhattam az Emerald Stoker rejtélyt, mivel nem szeretem, ha kifog rajtam valami, és ez a dolog elég nyomasztólag hatott rám, de volt még egy-két apró részlet, amely tisztázásra szorult.

- Miként esett, hogy éppen Totleighbe jött állást vállalni?

- Ezért alighanem engem terhel a felelősség. Ama bizonyos stúdiózsúron folytatott beszélgetésünk során, emlékszem, említést tettem róla, hogy Sir Watkyn szakácsnőt keres, és bizonyára megadhattam a lánynak Sir Watkyn címét, mivel folyamodott az állásért, és meg is kapta. Ezekben az amerikai lányokban csuda nagy vállalkozó kedv buzog.

- És élvezi a munkáját?

- Jeeves szerint rendkívüli módon. Közben römizni tanítja a komornyikot.

- Remélem, alaposan megkopasztja.

- Biztosan meg fogja, mihelyt a pali eléggé belejön a dologba ahhoz, hogy pénzre játsszon. Nekem egyébként azt mondta, imád főzni. Milyen a főztje?

Erre könnyű volt válaszolnom. A lány egyszer-kétszer megvacsoráztatott már a lakásán, és az abrak kifogástalan minőségű volt.

- Elolvad az ember szájában.

- Az enyémben, sajnos, még nem volt módja elolvadni - mondta Gussie keserűen. - Na mindegy - tette hozzá, és a szemében lágyabb fény csillant -, a vesepástétomos hideg sült mindig rendelkezésemre áll.

És e vidámabb hangütés jegyében eltávozott.

8

Meglehetősen késő́re járt, amikor abbahagytam az Erle Stanley Gardner kötet olvasását, és még későbbre, midőn fölébredtem a könnyű szendergésből, amelybe a mű becsukása után merültem. Totleigh Towers már jó ideje nyugovóra tért, s az egész házban mindenütt csend honolt, kivéve azt a különös, morajló zajt, amely a bensőmből jött. Miután kis ideig fülemet hegyezve hallgatóztam, rájöttem, mi is okozza. A vacsorázóasztalnál csak csipegettem az ételt, aminek az lett az eredménye, hogy mostanra valósággal kopogott a szemem az éhségtől.

Nem tudom, önök tapasztalták-e már ugyanezt, de én mindig úgy találtam, igen kevés kell ahhoz, hogy elmenjen a kedvem a burkolástól. Elég mindössze annyi, hogy a légkör ebédnél vagy vacsoránál, ahogy mondani szokás, feszültséggel legyen terhes, és az étvágyam hajlamos rá, hogy megcsappanjon. Ez bizony gyakran megtörtént velem, amidőn Agatha néném kenyerét ettem, és a ma esti étkezésnél ugyancsak így esett. Az abból eredő feszültség következtében, hogy állandóan elkaptam Bassett tata tekintetét, és sietősen félrenézve Spode-ét kaptam el, amikor is sietősen félrenézve ismét tatáéba ütköztem, messze nem abban a kitüntető figyelemben részesítettem Emerald Stoker kétségtelenül bámulatra méltó kínálatát, amilyet az megérdemelt volna. Regényekben néha azt olvassa az ember, hogy valaki csupán piszkálja az ételt, sőt, kóstolatlanul tolja félre a fogást, és lényegében véve én is így tettem. Innen e fura üresség-érzés, mintha valamely

rejtett kéz leveseskanállal kimeregette volna a belsőségeimet.

E sürgető, eleségért való követelődzés valószínűleg már Erle Stanley Gardnerezésem alatt elkezdődött, de úgyannyira el voltam foglalva azzal, hogy figyelemmel kísérjem a gyilkos fegyvert, meg a pót-fegyvert, meg azt a fegyvert, amelyet Perry Mason ásott el a bozótban, hogy tudomást se vettem róla. Az éhség kínjai csupán most kezdtek el igazából kivagyiskodni, és miközben ezt tették, egyre világosabban kezdett kirajzolódni lelki szemeim előtt ama vesepástétommal töltött hideg sült látványa, amely a konyhában lappangott, és úgy rémlett, mintha hallanám, amint egy lágy hang így szól hozzám: „Jöjj, és kaparints meg!".

Fura dolog, milyen gyakran találja úgy az ember, hogy a rossz jót is rejt magában, ahogy a mondás tartja. Jelen esetben is ez igazolódott be. A korábbi Totíeigh Towers-i látogatásomra mindig is mint százszázalékos veszteségre gondoltam vissza. Most viszont beláttam, hogy tévedtem. Szó se róla, iszonyú megpróbáltatás volt, amely a végsőkig megviselte az idegrendszert, ám volt benne egy körülmény, amely okvetlenül a „nyereség" rovatban könyvelendő el. Arra a tényre utalok, hogy módom nyílt megtanulni, miként lehet eljutni a konyhába. Az útvonal a lépcsőn lefelé, a halion át az ebédlőbe, majd emez utóbbi végén lévő ajtón keresztül vezetett. Az ajtón túl föltételezésem szerint valamilyen átjárón vagy folyosón kellett áthaladni, és máris a vesepástétomos hideg sült zónájába érkeztél. Egyszerű út, bonyolultság tekintetében össze se lehet hasonlítani néhány

olyannal, amelyekre korábbi kalandjaim kapcsán szintén éjnek idején vállalkoztam.

A Woostereknél a gondolat egyenlő a tettel, és alig több, mint két perc múltán már úton is voltam.

A lépcsőház sötét volt, és ugyanilyen sötét - ha nem még sötétebb - a hall is. De egészen kielégítően haladtam, és nagyjából a hall közepe táján járhattam, amikor váratlan akadály merült fel. Egy emberi testbe ütköztem, a legutolsó olyan dologba, amellyel találkozásra számítottam volna utamon, és egy pillanatra... nos, aligha helyénvaló azt mondanom, hogy minden elsötétült előttem, mivel minden már eleve sötét volt, de annyi biztos: jócskán felkavart a dolog.

Szívem már ama látványos ugrások egyikét produkálta, amilyeneket Nyizsinszkij szokott produkálni az Orosz Balettben, és heves vágy fogott el, hogy valahol másutt legyek.

A „másutt" azonban nem az a hely lévén, ahol éppen tartózkodtam, nem maradt más választásom, mint összeakaszkodni ezen éjszakai martalóccal, és midőn így tettem, örömmel konstatáltam, hogy az illető nyilvánvalóan olyasvalaki volt, aki a gyermekkori dohányzás folytán visszamaradt a növekedésben. Kis tökmagszerű jellege volt az ipsének, amit fölöttébb biztatónak találtam. Úgy ítéltem meg, könnyű feladat lesz a szuszt belefojtva megadásra késztetnem, és éppen e feladatnak veselkedtem neki szívélyes jóindulattal, amikor kezem olyasmihez ért, ami kétséget kizáróan pápaszem volt, és ugyané pillanatban egy fojtott hangú „Hé, eltöröd a szemüvegem!" tudatta velem,

hogy a diagnózisom teljesen téves volt. Ez itt nem éjszakai besurranó tolvaj volt, hanem egy régi cimbora, akivel gyermekkorom napjaiban gyakran osztottam meg az utolsó csésze kakaómat.

- Á, hello Gussie - mondtam. - Te vagy az? Azt hittem, egy betörő az.

Hangjában árnyalatnyi érdesség bujkált, miközben így felelt:

- Nos hát, nem az vagyok.

- Persze hogy nem, most már látom. Habár, be kell hogy lásd, megbocsátható tévedés volt a részemről.

- Kis híján szívszélhűdést hoztál rám.

- Magam is kissé megrökönyödtem. Senkit se lepett meg jobban, mint alulírottat, amikor felbukkantál. Azt hittem, szabad a pálya.

- Hová?

- Kell ezt kérdezni? A vesepástétomos hideg sült felé. Ha hagytál még belőle egyáltalán.

- Ó, hogyne, maradt még jócskán.

- Na és ízlett?

- Felséges volt.

- Akkor azt hiszem, el is pályázom. Jó éjt, Gussie. Bocs, hogy rádhoztam a szívbajt.

Továbbhaladván utamon, azt hiszem, kissé eltévesztettem az irányt. Semmi kétség, az iménti találkozás felkavaró hatása okán. Az efféle incidensek elég sokat kivesznek az emberből. De hogy ne szaporítsam tovább a szót, az történt, hogy miközben a fal mellett tapogatózva haladtam előre, nekiütköztem valaminek, ami

szekrényórának bizonyult, melynek létezésével előzetesen nem számoltam, és akkora robajjal borult föl, mintha több tonna szén zúdult volna rá egy üvegház tetejére. Üveg csörömpölt, fogaskerekek, mifenék váltak el ágyazatuktól, és miközben ott álltam, igyekezvén leválasztani a szívemet a szemfogaimról, melyekkel összegabalyodott, felgyulladt a villany, és Sir Watkyn Bassettet pillantottam meg.

Eszméletlenül kínos pillanat volt. Ha a házigazdád azon kap, hogy záróra után kóvályogsz a házában, még akkor is épp elég kellemetlen tud lenni, ha nevezett házigazda lelkes csodálód és közeli, személyes barátod, márpedig azt hiszem, kellően világossá tettem, hogy Bassett papa nem tartozott a rajongóim közé. Nappali világításban is nehezen viselte el a látványomat, most pedig, hajnali egykor, gondolom, még pocsékabbul festettem a szemében.

Az olyanszerű érzésem, mintha a szemem közé csaptak volna egy tál almás pitét, még inkább fokozódott, amikor megláttam a pongyoláját. Piciny emberke volt... ha az ember ránézett, az volt a benyomása, hogy amikor a rendőrbírók készültek, mire őrá került a sor, nem maradt elég matéria... és valami okból, melyet nem könnyű megmagyarázni, csaknem mindig úgy esik, hogy minél kisebb egy exrendőrbíró, annál harsányabb a pongyolája. Az övé egy élénk bíborvörös darab volt, rajta sárga békákkal, és nem csapom be olvasóimat, ha azt mondom, hogy a látvány úgy letaglózott, mint egy ökölcsapás, és mukkanni se voltam képes.

Nem mintha fecserészni lett volna kedvem, még ha valami szolid, sötétkék öltönyt viselt volna is. Nem hiszem, hogy

valaha is teljesen fesztelenül tudj viselkedni olyasvalaki társaságában, aki előtt a vádlottak padján álltál, ekként felelgetve: „Igen, méltóságos uram" és „Nem, méltóságos uram", valamint aki azt dörögte feléd, hogy roppant nagy szerencséd van, amiért bírsággal megúszod, ahelyett hogy tizennégy napi kótert kapnál, óvadék nélkül. Ez kiváltképpen így van, ha éppen összetörtél egy szekrényórát, amelynek jóllétét az ürge kétségkívül nagyon a szívén viseli. Bárhogyan lett légyen is, annyi biztos, nem én voltam az, aki elindította a társalgást.

- Jóságos Isten! - szólt, a borzadály minden tanújelével a hangjában. - Maga!

Valami, amit sosem tudtam, és valószínűleg soha nem is fogok megtudni, az, hogy mit kell rá felelni, ha valaki azt mondja az embernek, hogy „Maga!".

Ez alkalommal egy nyájas „Á, hello!" volt a legtöbb, ami telt tőlem, ám éreztem, hogy nem az igazi. Persze jobb volt annál, mint „Nicsak, üdvözlöm, Bassett!", mindazonáltal korántsem tökéletes.

- Megkérdezhetem, mit csinál maga itt ebben az órában, Mr. Wooster?

Nos, esetleg megtehettem volna, hogy vidám nevetésre fakadva így feleljek: „Szekrényórákat borogatok föl", könnyedre véve mintegy a figurát, ha értik, mire gondolok, de valami azt súgta, hogy aligha aratnék vele fergeteges sikert. Hirtelen ötletem támadt.

- Azért jöttem le, hogy kerítsek magamnak egy könyvet. Befejeztem az Erle Stanley Gardneremet, és sehogyan se akaródzott elaludnom, ezért lejöttem, hogy megnézzem,

nem akad-e valami nekem való a maga polcain. És a sötétben nekiütköztem az órának.

- Valóban? - mondta, jókora adag epés gúnnyal telítve a szót. Valami, amiről ezzel az alulméretezett kis kócomfittyel kapcsolatban már korábban említést kellett volna tennem, az a tény, hogy a bírói pályafutása alatt egyike volt ama kellemetlen, maróan gunyoros rendőrbíróknak, akik oly nagyon megutáltatják magukat a bűnöző osztályokkal. Önök nyilván jól ismerik a típust. Az esti lapok rendszerint úgy hozzák a megjegyzéseiket, hogy a „nevetés" szó áll utánuk zárójelben, és minden olyan napot kárba veszettnek tartanak, amelyen nem éreztethetik valamely szerencsétlen zsebmetszővel vagy nyomorult ittas garázdával, hogy az csupán holmi hitvány sajtfecni. Emlékszem, amikor szemtől szemben álltunk a Bosher Street-i Rendőrbíróságon, már az első két percben majd kifektette a hallgatóságot azzal, hogy elsütött nekik három ízetlen viccet a rovásomra, én meg csak égtem, mint a rongy.

- Valóban? - mondta. - Szabadna megtudnom, miért a sötétben végezte irodalmi búvárkodásait? Biztosra veszem, hogy még a maga korlátozott értelmi képességeivel is könnyedén kivihető lett volna, hogy megnyomjon egy villanykapcsolót.

E ponton, természetesen, megfogott a pasi. A legjobb, amit felelni tudtam, az volt, hogy ez, látja, eszembe se jutott, amire egy undok fintort vágott, mintegy azt sugallván, hogy éppen az a fajta pudvásagyú tökkolop vagyok, akinek ilyesmi eszébe se jutna. Ezután a szekrényóra témájára tért át, amelyet a magam részéről én örömest

szellőzetlenül hagytam volna. Azt mondta, mindig igen sokra becsülte, többé-kevésbé a szeme fénye lévén a holmi.

- Még az apám vette sok esztendővel ezelőtt. Mindenhová magával vitte.

Most megint csak élénkíthettem volna a dolgokon, ha megkérdezem tőle, hogy szülőatyja nem találta volna-e egyszerűbbnek, ha inkább karórát visel, de ismét úgy éreztem, hogy nem lett volna vevő a poénra.

- Apám a diplomáciai szolgálatnál működött, és állandóan egyik állomáshelyről a másikra helyezgették. Sohasem vált meg ettől az órától. Tökéletes biztonságban elkísérte őt Rómától Bécsig, Bécstől Párizsig, Párizstól Washingtonig, Washingtontól Lisszabonig. Az ember azt gondolta volna, hogy elnyűhetetlen darab. Ámde hátra volt még számára a végső próbatétel: a Mr. Woosterrel való találkozás, és ez már túl soknak bizonyult. Mr. Woosternek eszébe se jutott... mert hiszen mindenre nem gondolhat az ember... hogy egy villanykapcsoló felkattintásával világossághoz lehet jutni, így hát...

Itt elhallgatott; nem annyira azért, mert mondandója végére ért, hanem mert a társalgás e pontján felszökkentem egy jókora láda tetejére, amely úgy hat-hét lábnyira állt attól a helytől, ahol diskurzusunkat folytattuk. Átszállás közben legfeljebb, tán ha egyszer érintettem a földet, de többször semmiképp se, és amaz egy alkalommal se szívesen. Egy forró téglákon iramló macska se tanúsíthatott volna nagyobb fürgeséget.

Az indíték, amely e cselekedetre sarkallt, szilárd alapokon nyugodott. Házigazdám szekrényórával kapcsolatos

észrevételeinek utóbbi szakaiban fokról fokra egy különös hang szűrődött el a tudatomig: mintha a közelben valaki fogmosás közben gargarizált volna, és körbepillantva azon kaptam magam, hogy Bertalan kutyával nézek farkasszemet, aki szemében azzal a baljós elszántsággal szögezte rám tekintetét, ami olyannyira jellemző erre az ebfajtára. A skót terrierek, valószínűleg a bozontos szemöldökük folytán, mindig úgy valahogy néznek rád, mintha valamely különösen szigorú skót szekta templomának szószékében állnának, te pedig egy kétes hírű hívő volnál, aki az elülső hajó első padsorában ül.

Na persze, nem mintha túl sokat láttam volna a szeme állásából, figyelmem a fogazatára lévén összpontosítva. Kiváló minőségűvel rendelkezett, amit annál is inkább alkalmam volt megfigyelni, mivel hevesen vicsorgatta. Mindaz, amit valaha is hallottam ama hajlamáról, hogy előbb harap, és csak azután tesz föl kérdéseket, egy pillanat alatt átcikázott az agyamon. Innen a létért való ugrásom. A Woosterek bátrak, de nem kockáztatnak.

Bassett papa teljesen tanácstalannak látszott, és csak miután az ő pillantása is Bertalanra esett, vetette el azt a nagy valószínűséggel eredetileg kifejteni szándékozott teóriáját, miszerint Bertram megroppant a terhelés súlya alatt, és jól teszi, ha haladéktalanul felkeres egy jó elmegyógyászt. Hidegen szemlélte Bertalant, és úgy szólította meg, mintha az a rendőrbíróságon állt volna előtte.

- Menjen innen, uram? Feküdjön le, uram! Menjen innen! - mondta csikorgó hangon, ha ez rá a jó szó.

Nos, én megmondhattam volna neki, hogy egy skót terrierrel nem lehet ilyen hangnemben beszélni, mert, kivéve talán a dobermann pincsert, nincs még egy kutyafajta, amelyik gyorsabban sértődne.

- Igazán rémes, ahogy az unokahúgom hagyja, hogy ez a förtelmes állat szabadon grasszáljon a...

„Házban", akarta még, gondolom, hozzátenni, ám a szó kimondatlan maradt. A pillanat gyors cselekvést kívánt, s nem hagyott módot a beszédre. A gargarizáló hang terjedelemben megduzzadt, s Bertalan megfeszítette izmait, és elrugaszkodott. Zúdult és kavargott, s érezni látszott, ahogy hajója mentén az élet elviharzott, mint a fickó mondta, és Bassett tata, oly mérvű ruganyossággal, amilyet soha nem néztem volna ki belőle, galambszárnyakra kapott, és leereszkedett mellettem a láda tetejére. Hogy lecsippentett-e egy-két tizedmásodpercet az én időmből, nem tudnám megmondani, de hajlok a föltételezésre, hogy igen.

- Ez tűrhetetlen! - szólt, miközben én előzékenyen odébb húzódtam, hogy helyet biztosítsak neki. Bele tudtam magam képzelni a helyzetébe. Miután rendesen megszedte magát, immár egyebet sem kért az élettől, mint hogy olyan távol lehessen Bertram Woostertől, amennyire csak lehetséges, és lám, most meg itt kellett állnia mellette, ahogy mondani szokás, szoros közelségben, egy meglehetősen kényelmetlen ládán. Bizonyos durcásság csakugyan elkerülhetetlen volt a részéről.

- Valóban nem szép dolog - helyeseltem. - Az állat viselkedése kétségkívül kritikára ad okot.

- Ez nyilván meg van hibbanva. Hiszen tökéletesen jól ismer engem. Mindennap lát.

- Igen ám - mutattam rá érvének gyenge pontjára -, de nem hiszem, hogy valaha is látta már magát ebben a pongyolában.

Talán túlságosan is szókimondó voltam. A pasas tüstént kifejezésre juttatta, hogy megneheztelt.

- Mi baja a pongyolámmal? - kérdezte hevesen.

- Egy icipicit harsány, nem gondolja?

- Nem.

- Nos, legalábbis egy érzékeny idegzetű kutya számára annak tűnhet.

Itt szünetet tartottam, hogy halkan magam elé kuncogjak, amire ő megkérdezte, mi a fenét vihogok. Tüstént beavattam az okába.

- Csupán egy másik, ugyancsak érzékeny idegzetű állat jutott eszembe. Az efféle alkalmakkor, tudja, az a gond, hogy az ember mindig fegyvertelen. Ugyanígy volt néhány éve is, amikor Agatha néni hertfordshire-i otthonában egy dühös hattyú fölkergette szerénységemet és egy barátomat egy csónakházszerű épület tetejére. Mi sem töltött volna el bennünket nagyobb örömmel, mint ha hozzávághattunk volna egy téglát a madárhoz, vagy ha elpáholhattuk volna egy csónakcsáklyával, csak hát nem volt téglánk, és csónakcsáklyában is hiányt szenvedtünk. Várnunk kellett, amíg arra nem jön Jeeves, amit végül meg is tett, miután meghallotta kiáltozásunkat. Higgye el, ámulatba esett volna, ha látja, miként lépett Jeeves a tettek mezejére. Rettenthetetlen bátorsággal előrenyomult, és...

- Mr. Wooster!
- Az beszél.
- Legyen szíves, kíméljen meg a visszaemlékezéseitől!
- Mindössze azt akartam még elmesélni...
- Hát ne mesélje.

Hallgatás állt be. Részemről sértődött hallgatás, mivel pusztán azon igyekeztem, hogy szórakoztató csevegésemmel eltereljem a dolgokról a pasi figyelmét. Egy-két hüvelyknyire tüntetőleg elhúzódtam tőle. A Woosterek nem erőltetik rá társalgásukat az attól idegenkedőkre.

Mindeközben Bertalan egy sorozat lendületes ugrást produkálva igyekezett csatlakozni hozzánk. Szerencsére a Gondviselés az ő végtelen bölcsességében rövid lábakat adott a skót terriernek, és bár az eb tele volt győzni akarással, semmi érdemlegeset sem tudott véghezvinni. Bárminő nagy dologra hevítsen is egy skót terriert az izzó lelkesedés, csaknem mindig be kell érnie a randa pillantásokkal és a harsány, szenvedélyes ugatással.

Néhány perc múlva kakasülő-szomszédom felhagyott a hallgatással. Semmi kétség, megfélemledett modorom dölyfösségétől, mert hangjában bizonyos nyájasság volt észlelhető, amely korábban hiányzott belőle.

- Mr. Wooster.

Fagyosan fordultam feléje.

- Nekem szólt, Bassett?
- Kell, hogy legyen valami, amit tehetünk.
- Talán megbírságolhatná az állatot öt fontra.
- Nem maradhatunk itt egész éjszaka.

- Miért? Mi tart vissza tőle bennünket?

Ez gondolkodóba ejtette. Újfent hallgatásba mélyedt. És miközben pont úgy ücsörögtünk ott, mint két trappista szerzetes, egy hang így szólt. - Nahát, az ég szerelmére! -, és azt vettem észre, hogy Stiffy velünk van.

Persze nem volt meglepő; számítottam rá, hogy előbb-utóbb felbukkan a láthatáron. Valahányszor skót terrierek tűnnek fel, mindig azt kérdem magamtól: és ugyan hol marad el Stiffy?

9

Tekintettel arra, hogy az álmatlan órái oly jelentős részét szenteli annak, hogy csávába juttasson vétlen szemlélőket, Stiffy messze csinosabb annál, amennyihez bármi joga is volna. Kis termetű leányzó - filigrán alkat: azt hiszem, ez rá az alkalmas szakkifejezés -, és mindig az volt az érzésem, hogy amikor ő és Gikszer az oltár elé járulnak majd, ha egyáltalán sor kerül rá valaha, a termetbeli különbözőségük nyilván fakaszt majd egy-két szívből jövő kacajt az elülső padsorokban. Nemegyszer megfordult már a fejemben a gondolat, hogy a főministráns ama kérdésére, hogy kész-e hites feleségéül fogadni az itt megjelent Stephanie-t, Gikszer szabatos válasza az volna: „Nos, hogyne, mármint amennyi van belőle".

- Hát ti meg mi az isten csodáját műveltek itt? - tudakolta, őszintén meglepődve, hogy nagybácsikáját és egy régi barátját jelen helyzetükben látja. - És miért borogattátok fel a bútorzatot?

- Az én voltam - feleltem. - Nekiütköztem a szekrényórának. Ugyanolyan balfácán vagyok, mint Gikszer, hát nem, nekiütközöm a dolgoknak, hahaha.

Na, csak csínján azzal a hahahával - vágott vissza hevesen. - És ne emlegesd magad egy lélegzetre Haroldommal. Egyébként pedig ez nem magyarázat arra, hogy miért csücsültök ott fent, akár két egerészölyv egy facsúcson.

Most Bassett papa is belefolyt a társalgásba, a legundokabb hangnemét véve elő. Szemlátomást megorrolt, amiért Stiffy, noha tökéletesen helytállóan, egerészölyvhöz hasonlította.

- A kutyád brutális támadást intézett ellenünk.

- Nem is annyira támadás volt - helyesbítettem -, mint inkább randa pillantásokkal méregetett bennünket. Nem adtunk neki módot rá, hogy megtámadjon minket, azt ítélvén a legjobbnak, ha eltávozunk a befolyási övezetéből, mielőtt még dologhoz láthatott volna. Az elmúlt két órában, legalábbis annyinak tűnik, egyfolytában azon igyekezett, hogy belénk kóstoljon.

A lány tüstént a néma cimbora védelmére kelt.

- Ejnye már, hogy hibáztathatjátok szegény angyalkámat? Természetesen azt hitte, hogy nemzetközi kémek vagytok, Moszkva zsoldjában. Éjnek idején bóklászni a házban! Bertie esetében még csak megértem, hogy ilyesmit művel, hiszen csecsemő korában a fejére ejtették, viszont terajtad, Watkyn bácsi, nagyon csodálkozom. Miért nem mégy lefeküdni?

- Nagy örömömre fog szolgálni, ha elmehetek lefeküdni - szólt Bassett papa kimérten -, ha leszel olyan kedves, és eltávolítod ezt a jószágot. Abszolút közveszélyes.

- Nagyon érzékeny idegzetű - szúrtam közbe. - Épp az imént ejtettünk róla szót.

- Nincs ővele semmi gond, hacsak szántszándékkal föl nem hergelik. Mars vissza a kosaradba, Bertalan, te nagyszájú! - szólt Stiffy, és oly mérvű volt személyiségének varázsa, hogy a véreb egyetlen szó nélkül sarkon fordult, és tovatűnt az éjszakában.

Bassett papa lemászott a ládáról, és rút rendőrbírói pillantást irányzott felém.

- Jó éjszakát, Mr. Wooster. Ha a bútoraim közül még továbbiakat is össze óhajtana törni, kérem, tekintse úgy: teljes mértékben szabadságában áll, hogy kielégítse sajátos szenvedélyét - mondta, s azzal ő is tovatűnt az éjszakában.

Stiffy mélázó tekintettel nézett utána.

- Nem hiszem, hogy Watkyn bácsi kedvel téged, Bertie. Már vacsoránál észrevettem, folyvást úgy meredt rád, mintha szörnyülködne. Nos, nem csodálom, hogy az érkezésed főbe kólintotta. Énrám is így hatott. Még soha életemben nem voltam úgy meglepődve, mint amikor hirtelen felbukkantál, akár egy hulla, amelyik felmerül a víz színére. Harold azt mondta nekem, megpróbált rábírni, hogy utazz ide, de minden érve hasztalannak bizonyult. Hogyhogy mégis meggondoltad magad?

Az előző Totleigh Towers-i tartózkodásom során a körülmények arra kényszerítettek, hogy bizalmamba avassam ezt az ifjú mákvirágot az unokanővérével, Madeline-nel kapcsolatos helyzetemre vonatkozólag, így hát most tétovázás nélkül eléje tártam a tényeket.

- Tudomásomra jutott, hogy probléma merült föl Madeline és Gussie között annak folytán - mint utóbb megtudtam -, hogy Madeline arra kényszeríti őt, járjon Shelley, a költő nyomdokaiban, és legyen vegetáriánussá, és úgy éreztem, hogy esetleg véghez vihetnék valamit mint rezonőr.

- Mint mizonőr?

- Sejtettem, hogy ez kissé magas lesz neked. Ez egy francia kifejezés, amely úgy hiszem, olyasmit jelent - habár Jeevesszel egyeztetnem kell majd -, mint nyugodt, jóságos nagyvilági férfiú, aki közbelép, amidőn összezördülésre kerül sor két szerető szív között, és újból összehozza őket. Igen lényegbe vágó tevékenység a jelenlegi válságban.

- Úgy érted, ha Madeline kiadja Gussie útját, hozzád megy feleségül?

- Nagyjából ez a veleje a dolognak. És, noha minden csodálatom és tiszteletem Madeline-é, teljes szívemből ellenzem az ideát, hogy az életem hátralévő részén át az ő mosolygós arca kukucskáljon rám a kávéskanna mögül.

- Nos hát, jobb pillanatban nem is érkezhettél volna. Most, hogy itt vagy, nekiláthatsz annak a feladatnak, amelyet, mint Harold már említette neked, szeretném, ha megtennél.

Láttam, elérkezett az ideje némi gyors, csírájában való elfojtásnak.

- Énrám ugyan ne számíts! Szó sem lehet róla. Ismerlek már, meg a te feladataidat is.

- De ez teljesen egyszerű valami. Játszi könnyedséggel meg tudod csinálni. És napfényt meg boldogságot viszel vele egy szegény flótás életébe, akinél mindkettőből ugyancsak elkelne egy kevés. Cserkészkedtél valaha?

- Még valamikor kiskrapek koromban.
- Akkor hát bőven akad bepótolnivalód jó cselekedetek dolgában. Ez kezdetnek éppen megfelelő lesz. A tények a következők.
- Nem vagyok rájuk kíváncsi.
- Vagy jobban szeretnéd talán, ha visszahívnám Bertalant, és megmondanám neki, hogy ott folytassa, ahol abbahagyta?

Ez bizony, ahogy Jeeves szokta nevezni, nyomós érv volt.

- Na jó. Mondj el mindent. De csak röviden.
- Nem tart sokáig, és utána mehetsz is csicsikázni. Emlékszel arra a kis fekete, szobrocskaszerű valamire, amely az asztalon állt, mikor vacsoráztunk?
- Hát persze, a szemsértő rusnyaság.
- Watkyn bácsi egy Plank nevű embertől vásárolta.
- Magam is így értesültem.
- Na és tudod, mennyit fizetett érte?
- Ezer foncsit, nem ezt mondtad?
- Nem hát. Én azt mondtam, annyit ér. Csakhogy ő egy ötösért csikarta ki ettől a szegény csóró Planktől.
- Te viccelsz.
- Eszemben sincs. Öt fontot fizetett neki érte. Nem is csinál belőle titkot. Amikor Brinkleyben voltunk, megmutatta a holmit Mr. Traversnek, és mindent elmondott neki róla... hogy miként látta meg Plank kandallópárkányán, és fedezte fel nyomban, micsoda értékes darab, majd azt mondta Planknek, gyakorlatilag teljesen értéktelen ugyan, de öt fontot azért hajlandó érte adni, mivel tudja, mennyire meg

van szorulva az ürge. Verte a mellét, hogy milyen rafináltan járt el, és közben Mr. Travers úgy töppedezett, mint egy csésze tojáshab.

Efelől semmi kétségem sem volt. Ha van valami, amitől egy gyűjtő falra tud mászni, hát az az, amidőn azt hallja, hogy egy másik gyűjtő remek üzletet csinált.

- Honnan tudod, hogy Plank meg volt szorulva?

- Nos, talán átengedte volna a cuccot egy ötösért, ha nem így lett volna?

- Van benne valami.

- Nem mondhatod, hogy Watkyn bácsi nem sötét gazember.

- Álmomban se jutna eszembe, hogy azt mondjam: nem a legsötétebb gazember, és hogy nem volt mindig is az. Ez is alátámasztja azt a gyakori állításomat, hogy nincs az a mélység, ameddig rendőrbírók le ne süllyednének. Nem csodálom, hogy görbe szemmel nézel rá. Watkyn bácsikád a legalávalóbb svindlerként lepleződött le. De hát, természetesen, nincs mit tenni ellene.

- Én azért ezt nem állítanám.

- Miért, talán már megpróbáltál tenni valamit?

- Bizonyos értelemben igen. Intézkedtem, hogy Harold igen erőteljes prédikációt tartson Nábót szőlőskertjéről. Nem mintha föltételezném, hogy valaha is hallottál Nábót szőlőskertjéről.

Felhúztam az orromat. A lány az önérzetembe gázolt.

- Kétlem, hogy van még egy ember Londonban és a környező megyéiben, akinek annyira a kisujjában lennének a Nábót szőlőskertjével kapcsolatos tények, mint nekem.

Talán nem ért még el hozzád a hír, de amikor suliba jártam, egyszer díjat nyertem Szentírás-ismeretből.

- Lefogadom, hogy puskáztál.

- Nem én. Egyszerűen csak nagyon tudtam. Na és Gikszer belement a dologba?

- Bele hát, pompás ötletnek tartotta, és rögvest neki is látott, hogy egy héten át toroktisztító pasztillákat szopogasson, hogy minél jobb orgánuma legyen. A szitu ugyanaz, mint a színjáték a Hamletben. Tudod, amelyet azért csinálnak, hogy rajtacsípjék a király lelkiismeretét.

- Igen, világos a stratégia. Na és hogy vált be?

- Sehogy. Harold Mrs. Bootle-nak, a postás feleségének nyárilakjában lakik, ahol csak petróleumlámpát használnak világításra, és a szentbeszéd szövege egy asztalon volt, rajta egy lámpával, és Harold nekiment az asztalnak, felborította a lámpát, s a szentbeszéd elégett, és Haroldnak nem volt ideje újraírni, ezért valami más témát kellett előásnia a készletből. Szörnyű nagy csalódás volt számára a dolog.

Elbiggyesztettem a számat, és már a nyelvem hegyén volt, hogy minden létező kétbalkezes kontárok közül H. P. Pinkert illeti a pálma, amikor eszembe ötlött, hogy ez valószínűleg sértené a lány érzéseit, így hát visszanyeltem az epés szavakat. Ha volt valami, amit végképp nem óhajtottam, hát az az, hogy megbántsam e gyermeket, különös tekintettel amaz iménti beköpésére Bertalan visszahívásáról.

Így tehát másként kell kezelnünk az ügyet, és itt jutsz majd szóhoz te.

Elnéző mosoly fakadt orcámon.

- Látom már, merre tartasz - mondtam. - Azt akarod, hogy menjek el Watkyn bácsidhoz, és csúsztassak emelőbakot a jobbik énje alá. „Zsugázzon korrektül, Bassett", ezt akarod, hogy mondjam neki, „Hagyja, hogy a lelkiismeret legyen a vezérlője, Bassett", megpróbálván belesulykolni a kobakjába, milyen komisz dolog megszívatni az özvegyet meg az árvát. Pusztán az érvelés kedvéért tételezem fel Plankről, hogy árva, noha özvegynek valószínűleg nem özvegy. Csakhogy: hebrencs ifjú vakarcskám, te csakugyan azt képzeled, hogy Bassett papa úgy tekint rám, mint egy barátra és tanácsadóra, akinek mindenkor kész kikérni a véleményét? Te magad hangsúlyoztad pusztán egy perccel ezelőtt, hogy milyen allergiás a Wooster-sármra. Semmi jó nem származna belőle, ha én beszélnék vele.

- Ezt nem is kérem tőled.

- Akkor mi az hát, amit el akarsz velem végeztetni?

- Azt akarom, hogy csórd el a holmit, és vidd vissza Planknek, aki azután tisztességes áron eladja majd Mr. Traversnek. Még elgondolni is szörnyű, hogy Watkyn bácsi egy hitvány ötösért jutott hozzá! Nem hagyhatjuk, hogy efféle disznóságokat büntetlenül megússzon. Egy kemény leckére van szüksége.

Újabb elnéző mosoly ült ki orcámra. Mulattatott ez az ifjú gabonazsizsik. Arra gondoltam, milyen igazam volt, amikor azt jósoltam, hogy bármely őáltala kiagyalt, bárkinek szánt feladat alkalmatlan lesz emberi fogyasztásra.

- Ugyan már, Stiffy!

A hangomban megbúvó csendes rosszallás szégyennel és bűntudattal kellett volna hogy eltöltse, de nem. Sőt. Erőteljesen replikázott.

- Nem tudom, mit tudsz ezen ugyanmározni! Hiszen állandóan megfújsz dolgokat, nem? Rendőrsisakokat meg más efféléket.

Megbiccentettem a buksit. Való igaz, egykor csakugyan vadultam egy keveset.

- Semmi kétség - voltam kénytelen elismerni -, van némi igazság abban, amit mondasz. Bevallom, a magam idejében hébe-hóba eltávolítottam egy-két tökfődőt a rendőri testület tagjainak felső emeletéről...

- Na ugye.

...de csupán a Csónakverseny éjszakáján, és amidőn a szív ifjabb volt még, mint momentán. Az is efféle epizód volt, amely először hozott össze minket Watkyn bácsikáddal. De hadd mondjam meg neked, hogy azóta a forró vér lehűlt, és egy jó útra tért ember áll előtted. Így hát válaszom a javaslatodra: Nem.

- Nem?

- De nem ám, mérget vehetsz rá! - mondtam, a legalacsonyabb értelmi szint számára is világossá téve a dolgot. - Miért nem csórod el a holmit te magad?

- Semmi értelme se volna. Nem vihetném el ugyanis Planknek, mivelhogy szobafogságra vagyok ítélve. Bertalan megharapta a komornyikot, és a skót terrierek vétkeiért gazdáiknak kell bűnhődniük. Szerintem okvetlenül újra kéne gondolnod a dolgot, Bertie.

- Szó se lehet róla.

- Undok dög vagy!

- De egy olyan undok dög, akinek van magához való esze, és nem lehet megingatni se érvvel, se ürüggyel, bármilyen tetszetős legyen is az.

Egy ideig csöndben volt. Aztán kis sóhaj hagyta el ajkát.

- Istenem, milyen kár! - szólt. - Pedig mennyire reméltem, hogy nem kell szólnom Madeline-nek Gussie-ról!

Egy újabbat produkáltam ama látható összerezzenéseim közül. Ritkán hallottam szavakat, amelyek kevésbé tetszettek volna. Telítve voltak baljós jelentéssel.

- Tudod, mi történt az éjszaka, Bertie? Körülbelül egy órával ezelőtt valami felvert álmomból, és mit gondolsz, mi lehetett az? Óvatos léptek, úgy ám! Kisurrantam a szobámból, és megláttam, amint Gussie lefelé osont a lépcsőn. Teljesen sötét volt, de egy kis zseblámpa volt nála, és a fénye megcsillant a szemüvegén. Követtem őt. A konyhába tartott. Bekémleltem, és láttam, amint a szakácsnő úgy lapátolta bele a srácba a vesepástétommal töltött hideg sültet, akár egy kikötői rakodómunkás egy uszályba a gabonát. És az a gondolat cikázott át az agyamon, hogy ha ezt Madeline meghallaná, úgy kivágná a srácot, mint a macskát a spájzból.

- Csakhogy egy lány nem vág ki egy fickót csupán azért, mert miután azt mondta neki, hogy tartson ki a kelbimbó meg a spenót mellett, azt hallja róla, hogy belakott vesepástétomos hideg sülttel - mondtam, igyekezvén megnyugtatni magam, ám ettől jó néhány yardnyira elmaradtam.

Lefogadom, hogy Madeline így tenne.

És ezt bizony, újból átgondolva a dolgot, magam is le mertem volna fogadni. A Madeline Bassett-szerű flúgosokat nem lehet szokványos mércével mérni. Amit bármely adott körülmények között egy normális csajszi tenne, és amit ő, Madeline tenne, az két teljesen különböző dolog. Nem felejtettem még el azt az esetet, amikor egyszer amiatt zördült össze Gussie-val, mert az önhibáján kívül jócskán becsiccsentett, midőn díjakat készült átadni a Market Snodsbury-i gimnáziumban.

- Jól tudod, milyen magas eszményei vannak. Úgy ám, pajtikám, ha valaki egyetlen óvatlan szót találna ejteni előtte a ma éjszakai orgiáról, hát biztosan nem csendülne föl az az esküvői harangszó. Gussie visszanyerné szabadságát, Madeline pedig nyomban körülnézne, nem akad-e valaki a

közelben, akivel betölthetne a megüresedett helyet. Én tényleg úgy gondolom, Bertie, fölül kell hogy vizsgáld a döntésedet, és ezt a kis csóreszolást még végre kell hogy hajtsd.

- Ó, szentséges Szűzanyám!

Úgy valahogy fohászkodtam, ahogy szarvasbikák szoktak, amidőn a hajszában kifulladva hűsítő patakért epedeznek. Még a magaménál jóval kevésbé dörzsölt elme számára is világos lett volna, hogy ez az átok Byng a karmai között tartott, és abban a helyzetben volt, hogy diktálhatta mind a taktikát, mind a stratégiát.

Ami természetesen nem egyéb, mint zsarolás, hanem hát a gyengébbik nem imádja a zsarolást. Dahlia nénikém nem egyszer, de számos alkalommal kényszerítette rám az akaratát azzal a fenyegetéssel, hogy ha nem működöm együtt vele, eltilt az asztalától, megvonván ily módon ajkaimtól Anatole ebédjeit és vacsoráit. Mutass nekem egy finom neveltetésben részesült nőszemélyt, és én mutatok neked egy könyörtelen némbert, a Bűn Napóleonját, aki kész szemrebbenés nélkül piszokul megszuttyongatni valamely szerencsétlen férfiút, akinek a szolgálataira történetesen szüksége van. Törvényt kéne hozni az effélék ellen.

- Nagyon úgy fest, mintha a kocka el volna vetve - mondtam kelletlenül.

- Így igaz - biztosított.

- Csakugyan hajthatatlan vagy?

- Tökéletesen. Vérzik a szívem Plankért, és addig nem nyugszom, amíg igazság nem tétetik.

- Akkor hát üsse kavics. Belevágok a dologba.

- Ez már beszéd! Az egész olyan végtelenül könnyű és egyszerű. Mindössze annyit kell tenned, hogy leemeled a cuccot az ebédlő asztaláról, s a házból kicsempészve elviszed Planknek. Gondolj csak bele, hogy felderül majd az arca, amikor besétálsz hozzá a holmival. „Ó, én hős vitézem!", szerintem így fogad majd.

S azzal egy olyan kacajt hallatva, amely, bár ezüstösen csengett, úgy hasogatta a fülemet, mint egy csikorgó táblakréta, a lány elzúgott.

10

Miután a szobámba mentem és ágyba bújtam, nekiduráltam magam az alvásnak, ámde nem sokhoz jutottam, és azt a keveset is, amelyben részem volt, jócskán megzavarták azok a rémálmok, melyek során cápák üldöztek nehéz terepen keresztül, és némelyikük úgy festett, mint Stiffy, mások úgy, mint Sir Watkyn Bassett, megint mások pedig úgy, mint Bertalan kutya. Amidőn Jeeves reggel belejtett a reggelizőtálcával, késedelem nélkül részletes információval láttam el az úthengerre vonatkozólag, amely alatt a béka szerepkörében találtam magam.

- Gondolom, világos a szitu, Jeeves - értem a végére. - Mihelyt fölfedezik a holmi eltűntét, és kitör a parasztgyalázat, ki lesz az azonnali gyanúsított? Woosterék Bertramja. Ebben a házban nevem már merő sár, és a kopóknak eszükbe sem jut, hogy másutt keressék a bűnöst. Másrészt viszont, ha megtagadom az együttműködést, Stiffy úgy fogja fel a dolgot, mintha gúnyt űztem volna belőle, márpedig mindnyájan jól tudjuk, mi történik, ha egy nő úgy

érzi, hogy gúnyt űztek belőle. Tüstént elmondaná Madeline Bassettnek, hogy Gussie belakott vesepástétomos sülttel, minekutána romlás és pusztulás venné kezdetét. Nem látok rá módot, hogy kibújjak a feladat alól.

Meglepetésemre ahelyett, hogy a szokásos nyolcadhüvelyknyire felvonta volna a szemöldökét és így szólt volna: „Fölöttébb nyugtalanító, uram", mindössze egy paraszthajszálnyi közelségbe jutott a mosolygáshoz. Vagyis hát a szája bal sarka csaknem észrevehetetlenül megrezdült, mielőtt visszatért volna a numero l-es pozícióba.

- Aligha teljesítheti Miss Byng kérését, uram. Meghökkenve kortyoltam egyet a kávémból. Nem tudtam követni a pasas gondolatmenetét. Az volt az érzésem, nem figyelt rám eléggé.

- Csakhogy ez esetben a lány bemószerol az FBI-nál.

- Nem, uram, mivel a kisasszony kénytelen lesz elismerni, hogy fizikai lehetetlenség az ön számára, hogy eleget tegyen a kérésének. A szobrocska ugyanis immár nem elérhető. Sir Watkyn gyűjtemény-termében helyezték el, egy masszív acélajtó mögött.

- Jóságos Isten! Honnan tudja?

- Véletlenül az ebédlő mellett haladtam el, uram, így akaratomtól függetlenül fültanúja voltam egy beszélgetésnek Sir Watkyn és őlordsága között.

- Nevezze csak egyszerűen Spode-nak.

- Igenis, uram. Mr. Spode azt az észrevételt tette Sir Watkynnak, hogy egyáltalán nem tetszett neki az az érdeklődés, amelyet ön a múlt esti vacsora során tanúsított a dísztárgy iránt.

- Én egyszerűen csak a régi jó balzsamból nyomtam egy keveset B. tatának, abban a reményben, hogy kissé felderíthetem a légkört.

- Pontosan, uram, ámde az a megjegyzése, hogy a műtárgy „éppen olyasmi, amit Tom bácsikám nagyon tudna értékelni", mély benyomást tett Mr. Spode-ra. Visszaemlékezvén a marha-fölözővel kapcsolatos sajnálatos epizódra, amelynek oly nagy szerepe volt abban, hogy megzavarja az ön előző Totleigh Towers-i látogatásának kellemes voltát, Mr. Spode azt közölte Sir Watkynnal, hogy felülvizsgálta ama eredeti nézetét, mely szerint ön azért jött ide, hogy megpróbálja elcsábítani Miss Bassettet Mr. Fink-Nottle-tól, és hogy immár meg van győződve arról, hogy az ön ideutazásának indítéka a műtárggyal függ össze,

és ön abban mesterkedik, hogy Mr. Travers megbízásából eltulajdonítsa azt. Sir Watkyn, akit a hallottak szemlátomást mélyen megrendítettek, teljes egészében elfogadta a teóriát, annál is inkább készségesen, mivel állítása szerint ma a kora hajnali órákban találkozott önnel.

Bólintottam.

- Igen, a hallban csakugyan összefutottunk, gondolom, úgy éjjel egy óra tájban. Azért mentem le, hogy megnézzem, bekaphatnék-e egy keveset abból a vesepástétomos hideg sültből.

- Teljesen megértem önt, uram. Meggondolatlan cselekedet volt, ha szabad így neveznem, habár kész vagyok elismerni, hogy a vesepástétommal töltött hideg sült hallatlanul nagy vonzerővel bír. Közvetlenül ezután történt, hogy Sir Watkyn elfogadta Mr. Spode azon javaslatát, hogy a szobrocska gondosan elzárassék a gyűjtemény-teremben. Föltételezésem szerint jelenleg is ott van, és mihelyt Miss Byngnek tudomására jut, hogy ön csupán betörőszerszámok avagy egy palack trinitro-toluol révén tudna hozzájutni, ám ezek egyike sincs az ön birtokában, bizonyosra veszem, hogy a kisasszony jobb belátásra tér, és eláll szándékától.

Csupán az a körülmény, hogy pillanatnyilag ágyban voltam, tartott vissza attól, hogy néhány gondtalan tánclépést lejtsek.

- Magának abszolút igaza van, Jeeves. Ezek szerint tehát kint vagyok a vízből.

- Teljes mértékben, uram.

- Akkor talán nincs ellene kifogása, hogy most elmenjen Stiffyhez, és elmagyarázza neki a dolgok állását. Maga sokkal

jobban elő tudja adni a sztorit, mint én, és a lánynak a lehető leghamarabb meg kell kapnia az infót. Nem tudom, a napnak ebben a szakában merre kóvályoghat, de biztosra veszem, itt valahol lopja a napot a közelben.

- Az imént a kertben láttam Miss Bynget, uram, Mr. Pinker társaságában. Úgy hiszem, arra a közelgő megpróbáltatásra próbálta felkészíteni Mr. Pinkert, amelyben annak csakhamar része lesz.

- He?

- Ha még emlékszik rá, uram, a plébános átmeneti gyengélkedése folytán Mr. Pinker egyes-egyedül látja majd el a felügyeletet a holnap megrendezendő iskolai szeretetzsúron, és korántsem természetellenes balsejtelmekkel tekint az esemény elé. A Totleigh-in-the-Wold-i iskolás gyermekek körében létezik bizonyos mérvű zabolátlanságra való hajlam, és Mr. Pinker a legrosszabbaktól tart.

- Nos, akkor mondja meg Stiffynek, hogy fogja pár perccel rövidebbre a lelkesítő szónoklatát, és hallgassa meg a maga kommüniké jét.

- Igenis, uram.

Jó ideig oda volt - mi több, olyan sokáig, hogy már fel voltam öltözve, amikor visszatért.

- Beszéltem Miss Bynggel, uram.

- Na és??

- Még mindig ragaszkodik hozzá, hogy ön visszajuttassa a szobrocskát Mr. Planknek.

- Ez be van golyózva. Hiszen nem tudok bejutni a gyűjtemény-terembe.

- Nem, uram, viszont Miss Byng igen. Arról tájékoztatott, hogy nemrégiben Sir Watkyn véletlenül elejtette a kulcsát, s ő felvette, s azt elfelejtette tudatni nagybátyjával. Sir Watkyn csináltatott egy másik kulcsot, ám az eredeti Miss Byng birtokában maradt.

A homlokomhoz kaptam.

- Úgy érti, bármikor, ha csak kedve tartja, be tud menni a helyiségbe?

- Pontosan, uram. Mi több, éppen az imént is így tett.

S ekként szólván, az egyik belső zsebéből előhalászta a szemsértő cuccot, és átnyújtotta nekem.

- Miss Byng azt javasolja, hogy ön ebéd után vigye el a műtárgyat Mr. Planknek. A szokott bohókás stílusában azt mondotta, hogy az étel - idézem a szavait - megfelelő töltelékül szolgál majd önnek ahhoz, hogy felkösse a gatyáját, és rászánja magát a... Ugyan kissé korán van még, uram, de hozhatok egy kevéske konyakot?

- De ne kevéskét, Jeeves - szóltam. - Hozzon egy hordóval.

Nem tudom, Emerald Stoker hogy s mint kezelte az ecsetet meg a palettát, mivel még egyetlen alkotását sem láttam soha, ám annyi bizonyos, hogy ami a főzést illeti, cefetül értette a dolgát, és bármely háziúr örömest felfogadta volna konyhafőnökének. Az ebéd, amelyet rittyentett, kiváló volt, minden épp a fogam alá való.

Azonban Stiffy eme rémes megbízatásával a napirenden, megcsappant étvággyal fogadtam kínálatát. A homlok barázdált volt, a figyelem szétszórt, s a gyomorban pillangók csapongtak.

- Jeeves - mondtam, mialatt a kocsimhoz kísért az étkezést követően, és talán meglehetősen zsémbes hangot ütöttem meg, mivel nem voltam a megszokott derűs önmagam -, maga nem találja furcsának, hogy miközben oly magas a csecsemőhalandóság, egy olyan lánynak, mint Stiffy, megadatik, hogy beleéljen egészen a húsz-egynéhány éves korba? Valami nem stimmel a szervezés körül. Melyik is az a fa, amelyről valahol olvastam, tudja, amelyik kinyiffantja az embert, ha alá ül?

- Az upászfa, uram.

- Stiffy egy nőnemű upászfa. Nem biztonságos a közelébe menni. Katasztrófát hullajt magáról minden irányban. És még valami. Odáig minden oké, hogy ez az istenátka azt mondja nekem, mégpedig abszolút... könnyedén?

- Vagy fesztelenül, uram. A két szó rokon értelmű.

- Na szóval, odáig minden oké, hogy ez az istenátka azt mondja nekem, mégpedig abszolút könnyedén vagy

fesztelenül, hogy: „Vidd el ezt az istenverte rusnyaságot Planknek", na de hogyan fogom megtalálni a pasit? Nem kopogtathatok be minden ajtón Hockley-cum-Mestonban azzal, hogy: „Elnézést, nem maga véletlenül Plank?" Ez olyan volna, mintha egy tűt akarnék megkeresni egy szénakazalban.

- Rendkívül színes szókép, uram. Megértem a problémáját. Azt javasolnám, hogy menjen el a helyi postahivatalba, és ott tudakozódjék. A postahivatal tisztviselői mindenkor információval bírnak a környék lakosainak hollétére vonatkozólag.

Nem tévedett. Lefékezvén a kocsit Hockley-cum-Meston főutcáján, úgy találtam, hogy a postahivatal egyike ama falusi üzleteknek, amelyekben a postai szolgáltatások élvezetén kívül az ember vásárolhat cigarettát, pipadohányt, kötőfonalat, nyalókát, zsineget, csizmát, kezeslábast, képeslapot és palackban forgalmazott sárga, alkoholmentes - valószínűleg szénsavas - italokat is. Válaszul tudakozódásomra, a kisablak mögötti idős hölgy közölte velem, hogy Planket a piros redőnyös nagy épületben találhatom meg, körülbelül félmérföldnyire innét, visszafelé az országút mellett. Kissé csalódottnak látszott, amiért csak információért jöttem, és nem állt szándékomban venni egy pár zoknit vagy egy gombolyag zsineget, ám filozofikusan viselte el a dolgot, s én visszabattyogtam a járgányhoz.

Emlékeztem az általa leírt házra: idefelé jövet elhaladtam mellette. Impozáns udvarház, jókora telekkel. Ez a Plank, okoskodtam, nyilván valami napszámosféle lehet a birtokon. Keménykötésű, bütykös kezű vén fickónak képzeltem, akinek

matróz fia hozta haza a szemsértő cuccot egyik tengeri útjáról, és egyiküknek se volt róla halvány dunsztja se, hogy az micsoda érték. „Apa, kiteszem a kandallópárkányra", mondta bizonyára a fiú. „Ott prímául mutat majd", amire az öreg tata azt felelhette: „Ahogy mondod, fiam, görbüljek meg, ha a kandallópárkányon nem mutat majd oltári fáintosan". Vagy valami effélét. Na persze a dialektust nem tudom visszaadni, így hát kibiggyesztették a kandallópárkányra, és akkor megjelent Sir Watkyn Bassett a maga sima nagyvárosi modorával, és palira vette szülőatyát és ivadékát egyaránt. Gyakorta megesik az ilyesmi.

Odaértem a házhoz, és éppen kopogtatni készültem az ajtón, amikor nagy nyüzsögve egy időses úr jelent meg. Szögletes arca jócskán le volt barnulva, mintha gyakorta üldögélt volna a napon a napernyője nélkül.

- Ó, már itt is van - mondta. - Remélem, nem várakoztattam meg. Rögbiedzést vezettem, és el is feledkeztem az idő múlásáról. Fáradjon be, drága barátom, fáradjon be!

Talán mondanom se kell, hogy ez a túláradóan szívélyes fogadtatás olyasvalakivel szemben, aki, bárminő érdemei legyenek is, mégiscsak vadidegen volt a számára, jócskán fölmelengette a szívemet. Azon érzéstől eltöltve, hogy magatartása ugyancsak dicsőségére válik a gloucestershire-i vendégszeretetnek, követtem őt a hallon át, amely zsúfolásig meg volt töltve oroszlán-, leopárd-, gnú- és egyéb állatfejekkel, majd pedig egy szobába, melynek franciaablakai az előkertre nyíltak. Itt magamra hagyott, hogy innivalóért menjen, ugyanis a legelső kérdése az volt,

hogy volna-e kedvem egy mandulaöblítőhöz, amire én meglehetős buzgalommal azt feleltem, hogy volna bizony. Mikor visszatért, épp a falon lógó képeket vizsgálgattam. A fotó, amelyen a szemem nyugodott, egy iskolai futballcsapatot ábrázolt, és nem volt nehéz fölismerni amaz ifjú delikvens személyazonosságát, aki a focival a kezében középen ült.

- Maga? - mutattam rá.

- Én vagyok - felelte. - Az utolsó iskolaévem. Abban a szezonban oldalsó söprögető voltam. Aki ott mellettem ül, az meg a jó öreg Borostás Willoughby. Villámgyors szélső összekötő, de soha nem volt képes megtanulni a hátrapasszot.

- Nahát! - botránkoztam meg. Halványlila gőzöm se volt róla, miről beszél, de ahhoz eleget mondott, hogy láthassam: ez a Willoughby nyilván meglehetősen kétes jellemű alak lehetett, és mikor azzal folytatta, hogy szegény öreg Borostás májzsugorban elhunyt a Maláj Szövetségi Államokban, nem igazán voltam meglepve. Gondolom, az efféle fickók, akik nem tanulják meg rendesen a hátrapasszot, általában eléggé cudarul végzik.

- A másik oldalamon ülő pasi meg Vigyori Todd, elülső pillér.

- Elülső pillér, mi?

- És méghozzá kiváló. Később a Cambridge-ben játszott. Kedveli a ruggert?

- Nem hinném, hogy ismerem őt.

- Mármint a rögbit.

- Ó, ah. Nem, soha nem űztem.

- Nem-e?
- Soha.
- Jóságos Isten!

Láttam, hogy meglehetősen mélyre süllyedtem a szemében, de a házigazdám volt, és sikerült leküzdenie a hányingert, amelyet vallomásom keltett benne.

- Mindig őrülten rajongtam a rögbiért. Igaz, miután kijártam az iskolát, nem sokban lehetett részem, mert Nyugat-Afrikába helyeztek. Ott megpróbáltam megtanítani a bennszülötteket a játékra, de föl kellett hagynom vele. A meccseket követő elkerülhetetlen vérbosszúk túl sok halálesettel jártak. Immár visszavonultam, és itt telepedtem le. Azon igyekszem, hogy Hockley-cum-Mestont a környék legjobb rögbi-falujává tegyem, és bízvást mondhatom, a srácok szép reményekre jogosítanak. Amire égető szükségünk volna, az egy jó elülső pillér, de mindeddig hiába kerestem. Na de magát nyilván nem érdekli mindez. A brazíliai expedíciómról szeretne hallani.

- Ó, Brazíliában járt?

Úgy látszik rosszat szólhattam, mint az oly gyakran megesik az emberrel. Nagy szemeket meresztett.

- Hát maga nem tudta, hogy Brazíliában jártam?
- Senki se mond nekem semmit.
- Biztosra vettem, hogy a szerkesztőségben alaposan fölkészítették. Hülyén fest, ha egy riportert anélkül küldenek el ilyen messzire, hogy megmondanák neki, mi célból küldik.

Aránylag jól vág az agyam, és rögvest átláttam, hogy itt valami gubanc van.

- Maga egy riporterre várt?

- Persze hogy arra. Hát maga nem a *Daily Expresstől* jött?
- Sajnálom, de nem.
- Azt hittem, maga az a fickó, aki a brazíliai utazásommal kapcsolatban akar meginterjúvolni.
- Ó, tehát utazó?

Megint csak rosszat szóltam. A pali szemmel láthatólag megorrolt.

- Mi másnak gondolt? A Plank név semmit se mond magának?
- Hát Planknek hívják?
- Persze hogy annak.
- Nahát, micsoda különös egybeesés! - képedeztem. - Éppen egy Plank nevű egyént keresek. Nem magát, valaki mást. Egy keménykötésű muki az illető, a föld zsírjából él, valószínűleg bütykös kezű, s a fia tengerész. Minthogy magát is ugyanúgy hívják, talán érdekelni fogja a történet, melyet elmondandó vagyok. Van itt nálam - húztam elő a fekete borostyánkő holmit - egy ilyen ketyere.

Szájtátva bámult rá.

- Hol jutott maga ehhez? Hiszen ez az a bennszülött szobrocska, amelyre a Kongón tettem szert, majd később pedig eladtam Sir Watkyn Bassettnek.

Elámultam.

- *Eladta* neki?
- El hát.
- Nahát, megáll az eszem!

Éreztem, ahogy elhatalmasodik rajtam a cserkészhév. Kedveltem ezt a Planket, és örvendetes volt a tudat, hogy módomban áll olyan remek szolgálatot tenni neki, amilyet

csak tettek valaha bárkinek is. Isten áldása legyen Bertram Woosteren: éreztem, ekként hálálkodik majd néhány minután belül. Öröm töltött el - most első ízben -, hogy Stiffy megbízott ezzel a küldetéssel.

- Akkor hát tudja, mit? - szóltam. - Adjon nekem öt fontot...

Elnémultam. Hűvös, üveges tekintettel nézett rám, ahogy bizonyára a néhai oroszlánokra, leopárdokra és gnúkra nézhetett, amelyek maradványai a külső hall falain voltak közszemlére téve. Parazita-beli fickók, akik megpróbálták megpumpolni Stekszes Prossert, a klub milliomosát egy-egy jelentéktelen összeg erejéig, éppen ilyen tekintetűnek festették le nekem a srác fizimiskáját.

- Á, szóval innen fúj a szél! - mondta, és még Bassett papa se beszélhetett volna undokabb hanghordozással. - Értem már, miben sántikál! Mindenfelé a világban találkoztam már a maga fajtájával. Semmiféle öt fontot nem kap tőlem, jóember. Maradjon csak szépen a helyén, és ne mozduljon. Megyek, és hívom a rendőrséget.

- Arra nem lesz szükség, uram - szólalt meg egy tiszteletteljes hang, és a franciaablakon keresztül Jeeves lépett be.

11

A megjelenése hökkent szemguvasztásra késztetett, és nagyon valószínű, hogy egy ámult kiáltást is előcsalt belőlem. A legutolsó olyan fazon volt, akiről föltételeztem volna, hogy itt látom, és elképzelni se tudtam, hogy került ide. Néha az volt az érzésem, hogy bizonyára

dematerializálja magát, mint azok a fickók Indiában - fakírok, azt hiszem így hívják őket -, akik Bombayben szétfoszlanak, mint a buborék, és öt perccel később Calcuttában vagy valamely más, nyugatra fekvő ponton bukkannak fel, valamennyi testrészükkel újra összeállva.

Hasonlóképpen rejtély volt számomra, miként érezte meg, hogy az ifjú gazda kutyaszorítóba került, és sürgősen szüksége volt a segítségére, hacsak nem annak folytán, amit úgy hiszem, telepátiának neveznek. Bárhogyan is történt, a pasi itt volt: a hátulján kidudorodó fejével, s arcán ama nyugodt intelligenciát tükröző kifejezéssel, amely a sok halevéstől van, és én örvendeztem a jelenlétén. Tapasztalatból tudtam, micsoda varázsló az ürge a téren, hogy a szorongatottat kihúzza a csávából, és bizony csáva volt a javából, amibe ügyeim eme stádiumában mélyen bele voltam keveredve.

- Plank őrnagy? - szólalt meg.

Plank szeme úgyszintén kiguvadt.

- Ki az ördög maga?

- Witherspoon főfelügyelő vagyok, uram, a Scotland Yardról. Próbálkozott-e ez az ember azzal, hogy pénzt szerezzen öntől?

- Éppenséggel azon igyekezett.

- Miként sejtettem. Régóta rajta tartjuk már a szemünket, ám mindeddig még soha nem tudtuk tetten érni.

- Megrögzött svindler a fickó, nem igaz?

- Pontosan, uram. Az alvilágban jelentékeny hírnévnek örvendő szélhámos, akinek az a módszere, hogy lakóházakat

keres fel, és valamilyen tetszetős történettel pénzt csal ki azok tulajdonosaitól.

- Sőt, még többre is vetemedik. Elemel dolgokat emberektől, és megpróbálja eladni azokat. Nézze meg azt a szobrocskát, amit a kezében tart. Nos, ezt a holmit én eladtam Sir Watkyn Bassettnek, aki Totleigh-in-the-Woldban lakik, és ennek az alaknak volt képe idejönni, hogy megpróbálja eladni nekem öt fontért.

- Csakugyan, uram? Engedelmével lefoglalnám a tárgyat.

- Szüksége lesz majd rá mint bizonyítékra, ugye?

- Pontosan, uram. Ezt a jómadarat most Totleigh Towersba viszem, és szembesítem Sir Watkynnal.

- Nagyon helyes. Ebből majd tanulni fog. Randa, alamuszi képe van a fickónak. Kezdettől fogva sejtettem, hogy körözi a rendőrség. Régóta megfigyelés alatt tartja már?

- Nagyon régóta, uram. Mi odabent a Yardon Alpesi Joe-ként ismerjük, mivel mindig alpesi kalapot visel.

- Most is vele van.
- Egy tapodtat se tesz nélküle.
- Az ember azt hinné, van annyi esze a palinak, hogy legalább valami kezdetleges álöltözetet viseljen.
- Valóban ezt várná az ember, uram, ám egy efféle egyén észjárását nehéz követni.
- Akkor hát nem szükséges telefonálnom a helybeli rendőrségre?
- Egyáltalán nem, uram. Én őrizetbe fogom venni.
- Nem akarja, hogy előbb fejbe vágjam egy zulu furkósbottal?
- Szükségtelen, uram.
- De biztonságosabb lenne.
- Nem, uram, bizonyosra veszem, hogy nem fog ellenállást tanúsítani.
- Nos, ahogy jónak látja. De vigyázzon, meg ne lógjon az ipse.
- Nagyon fogok rá ügyelni, uram.
- És lökje be egy föld alatti, csöpögős falú sötétzárkába, és gondoskodjék róla, hogy alaposan rágják össze a patkányok.
- Úgy lesz, uram.

Tekintettel mindama halandzsára hátrapasszokról meg elülső pillérekről, no meg az abból adódó feszültségre, hogy urasági inasokat láttam előbukkanni a semmiből, valamint hogy ama zulu furkósbotokról szóló haszontalan beszédet kellett hallgatnom, a Wooster-kobak nem volt éppen a legjobb formában, midőn elfelé haladtunk Jeevesszel, és

semmi olyasmire nem került sor köztünk, amit élénk dialógusnak lehetne nevezni, miközben a kocsimhoz slattyogtunk, amelyet az elülső kapunál hagytam.

- *Milyen* főfelügyelő? - kérdeztem, visszanyervén némi beszélőképességemet, amint odaértünk célunkhoz.

- Witherspoon, uram.

- Miért éppen Witherspoon? Másrészt viszont - tettem hozzá, mivel szeretem a dolgok mindkét oldalát megvizsgálni -, miért is ne lehetne Witherspoon? Ez azonban nem tartozik szorosan a tárgyhoz, és elhalasztható későbbi megvitatásra. A fő kérdés - az ügy veleje -, a dolog, amely azonnali részletes kifejtést igényel, mármost az: hogy az isten csudájába került maga ide?

- Sejtettem, hogy érkezésem bizonyos meglepetést fog okozni önnek, uram. Nyomban azt követően ön után siettem, hogy tudomást szereztem ama tényfeltáró információról, amelyet Sir Watkyn nyújtott Miss Byngnek, mivel előre láttam, hogy az ön Plank őrnaggyal folytatandó beszélgetése kínos lesz majd, és azt reméltem, hogy utol tudom érni önt, mielőtt még érintkezésbe lépne az őrnaggyal.

Mindez gyakorlatilag tovasodródott a fülem mellett.

- Hogy érti azt: a tényföltáró információ, amelyet Bassett papa nyújtott Stiffynek?

- Röviddel a villásreggeli után történt, uram. Miss Byng arról tájékoztatott, hogy úgy döntött, beszél Sir Watkynnal, hogy még egy utolsó alkalommal a jóérzésére apelláljon. Amint ön is tudja, a szobrocska sorsa mindig is olyasmi volt, amit a kisasszony nagyon a szívén viselt. Úgy vélte, ha kellő

hévvel tesz szemrehányást Sir Watkynnak, ez hozhat valamilyen kedvező eredményt. Ámde roppant nagy ámulatára, alig kezdett hozzá a mondókájához, amikor Sir Watkyn vidáman felkuncogva azt kérdezte tőle, hogy tud-e titkot tartani. Ezután felfedte, hogy semmi alapja nem volt annak a történetnek, amelyet Mr. Traversnek mesélt, és hogy valójában ezer fontot fizetett Plank őrnagynak a műtárgyért.

Talán egy negyed percre volt szükségem ahhoz, hogy mindezt kibogozzam.

- Ezer fontot?
- Igen, uram.
- Nem egy ötöst?
- Nem, uram.
- Úgy érti, hazudott Tom bácsinak?
- Igen, uram.
- De hát mi a jófenéért tette?

Azt hittem, erre azt feleli, sejtelme sincs róla, de nem így volt.

- Úgy vélem, Sir Watkyn indítéka nyilvánvaló volt, uram.
- Csak nem számomra.
- Az a vágy vezérelte, hogy bosszantsa Mr. Traverst. Mr. Travers műgyűjtő, és a műgyűjtők sohasem örülnek, ha arról értesülnek, hogy egy rivális műgyűjtő jelentéktelen áron tett szert egy nagy értékű műtárgyra.

Így már világos volt a dolog. A felismeréstől, hogy Bassett papa gyakorlatilag pelyváért jutott egy ezer font értékű micsodához, Tom bácsi nyilván nem látott a pipától. Stiffy szavai szerint úgy töppedezett, mint egy csésze tojáshab, és

ebben nem is kételkedtem. Bizonyára súlyos gyötrelemként élhette meg a szegény vén bőregér.

- Fején találta a szöget, Jeeves. Ez épp olyasmi, ami Bassett papára nagyon is jellemző. Semmi se szerezne neki nagyobb örömet, mint ha tönkreteheti Tom bácsi napját. Micsoda alak, Jeeves!

- Igen, uram.

- Szeretné, ha olyan mentalitása volna, mint az övé?

- Nem, uram.

- Én se. A dolog jól példázza, hogy a rendőrbírói tevékenység mennyire aláássa az erkölcsöt. Emlékszem, amikor előtte álltam a vádlottak padján, arra gondoltam, hogy még a szeme se áll jól, és hogy én bizony egy pillanatig se bíznék meg benne. Gondolom, minden rendőrbíró ilyen.

- Akadhatnak kivételek, uram.

- Kétlem. Sumák az mindegyik. Így hát a küldetésem eredménytelen volt. Mindenesetre nem bántam volna, ha a hír, melyet az imént közölt, még azelőtt elért volna hozzám, mielőtt tiszteletemet tettem Planknél. Kemény megpróbáltatástól kímélődtem volna meg.

- Tisztában vagyok vele, uram, hogy idegfeszítő pillanatokat élhetett át. Sajnálatos, hogy nem tudtam korábban megérkezni.

- Egyáltalán mi módon érkezett meg? Ez az, ami sehogy se fér a fejembe. Gyalog aligha jöhetett.

- Nem, uram. Kölcsönvettem Miss Byng autóját. Az útnak egy kissé távolabbi pontján hagytam, s onnan gyalogosan mentem tovább a házig. Hangokat hallván, a

franciaablakhoz mentem, s füleltem, s ily módon a kritikus pillanatban tudtam közbelépni.

- És nagyon leleményesen.

- Köszönöm, uram.

- Szeretném kifejezni a hálámat. És amikor hálát mondok, szívből jövő hálát értek rajta.

- Igazán semmiség, uram. Örömömre szolgált.

- Ha maga nincs, Plank pillanatokon belül a helyi dutyiba záratott volna. Egyébként ki ő? Az volt a benyomásom, hogy valami utazóféle.

- Így igaz, uram.

- És sejtésem szerint jó távoli helyekre utazik.

- Rendkívül távoliakra, uram. Nemrég tért vissza egy Brazília belsejében tett expedícióról. A házat, amelyben lakik, egy elhalt keresztapától örökölte. Cocker spánieleket tenyészt, enyhe fokú malériában szenved, és csak nem hizlaló proteines kenyeret eszik.

- Úgy látom, rendesen lekáderezte.

- A postahivatalban tudakozódtam, uram. A kisablak mögötti személy fölöttébb informatív volt. Azt is megtudtam, hogy Plank őrnagy lelkes rögbirajongó, és azt reméli, hogy Hockley-cum-Meston csapatát legyőzhetetlenné tudja formálni.

- Igen, nekem is mondta. Maga nem elülső pillér véletlenül, Jeeves?

- Nem, uram. Voltaképpen az sem világos előttem, mit jelent ez a műszó.

- Magam is csupán annyit tudok róla, hogy valami olyasmi, amivel egy rögbicsapatnak rendelkeznie kell, ha azt reméli, hogy szétzúzhatja az ellenfél ellenállását. Plank úgy tudom, égen-földön keresett egyet, de hasztalanul. Ami elég szomorú, ha az ember belegondol. Mindaz a pénz, mindazok a cocker spánielek, mindaz a proteines kenyér, viszont elülső pillér egy szál se. De hát ilyen az élet.

- Csakugyan így van, uram.

Becsusszantam a kormánykerék mögé, és szóltam Jeevesnek, hogy pattanjon be.

- Ja, igaz is, hiszen maga Stiffy kocsijával van. Akkor én tűzök is. Minél hamarabb visszajuttatom ezt a szobrocskát Stiffy őrizetébe, annál jobb.

Jeeves nem rázta meg a fejét, mert ő sose rázza meg a fejét, csupáncsak felvonta egy figyelmeztető szemöldök délkeleti csücskét.

- Ha megbocsát a javaslatért, uram, úgy vélem, ajánlatosabb volna, ha én vinném el a műtárgyat Miss Byngnek. Aligha lenne bölcs dolog, ha ön a szobrocskával a birtokában lépne be Totleigh Towers környezetébe. Esetleg összetalálkozhatna őlordságával... vagyis hát Mr. Spode-dal.

Álmélkodásomnak adtam hangot. A fickó meglepett.

- Csak nem azt akarja mondani, hogy képes volna megmotozni az ipse?

- Fölöttébb valószínűnek vélem, uram. Ama beszélgetés során, amelynek véletlenül fültanúja voltam, Mr. Spode olyan ember benyomását keltette bennem, aki el van rá szánva, hogy semmitől sem riad vissza. Ha ön ideadja nekem a műtárgyat, én gondoskodni fogok arról, hogy Miss Byng a

lehető legkorábbi időpontban visszajuttassa azt a gyűjteményterembe.

Elméláztam a hallottakon, de nem sokáig. Túlságosan is örvendetes volt, hogy megszabadulhatok a visszataszító holmitól.

- Ám legyen, ha maga így látja jónak. Tessék, fogja. Habár szerintem tévesen ítéli meg Spode-ot.

- Nem hinném, uram.

És vesszek meg, ha nem volt igaza. Alig kormányoztam be a kocsit a színbe, amikor egy tömör test sötétítette el a látóhatárt, és Spode tornyosult elém, pont olyan fizimiskával, mintha Witherspoon főfelügyelő készülne lecsapni egy jómadárra.

- Wooster! - szólt.

- Az beszél - mondtam.

- Szállj ki abból a kocsiból! Át akarom kutatni.

12

Heves hálaérzés hullámzott át a bensőmön Jeeves jövőbelátása miatt, már ha egyáltalán a jövőbelátás az a szó, amelyet keresek. Arra a természetfölötti képességére gondolok, mellyel belekémlel a jövendőbe, és jócskán előre időzíti terveit és elgondolásait. Ha nem diagnosztizálja olyan körültekintően a rám váró veszélyeket, akkor e kritikus helyzetben mélységes-mélyre merültem volna a katyvaszos örvénybe, éspedig a partra evickélés minden reménye nélkül, így viszont megengedhettem magamnak, hogy gondtalan, derűs és kedélyes legyek. Olyan voltam, mint az a fickó, akiről egyszer Jeevest hallottam beszélni: aki olyan

erősen fel volt vértezve becsületességgel, hogy valakinek a fenyegetései úgy hussantak el mellette, mint a henye szél, melyet csöppet sem tisztelt. Azt hiszem, ha Spode úgy három lábbal alacsonyabb, és vállban kevésbé széles, gúnyos kacajra fakadtam volna, és nagyon valószínű, hogy a batiszt zsebkendőmet is a képébe libbentettem volna.

Szúrós tekintettel fürkészett, aligha sejtvén, mekkora seggfejnek fogja magát érezni, mielőtt a nap leáldoz.

- Épp most kutattam át a szobádat.
- Csak nem? Meglepsz. Talán kerestél valamit?
- Tudod te jól, mit keresek. Azt a borostyánkő szobrocskát, amiről azt mondtad, a bácsikád nagyon tudná értékelni.
- Ó, azt? Én úgy tudtam, a gyűjtemény-teremben van.
- Ki mondta ezt neked?
- Egy általában jól informált hírforrás.
- Nos, már nincs a gyűjtemény-teremben. Valaki eltüntette onnan.
- Ez roppant különös.
- És amikor „valaki"-t mondok, egy Wooster nevű alamuszi besurranó tolvajt értek rajta. A hálószobádban nincs a holmi, ezért ha nem a kocsidban van, akkor nálad kell lennie. Fordítsd ki a zsebeidet!

Eleget tettem a kérésnek, s ebben nagy mértékben közrejátszott az a tény, hogy olyan átkozottul sok volt a pasiból. Egy porbaszellentő kis mitugrász jóval kevésbé szolgálatkésznek talált volna. Megszemlélvén zsebeim tartalmát, csalódott-formán horkantott, mintha jobb dolgokra számított volna, majd alámerült a kocsiban, fiókokat huzigálva ki, és párnák alját téve tűvé. És Stiffy, aki

éppen e pillanatban jött arra, kíváncsi tekintettel fürkészte a kocsiból elődomborodó hatalmas ülepet.

- Mi folyik itt? - kérdezte.

Ezúttal nekieresztettem ama gúnyos kacajt. Módfelett helyénvalónak tűnt.

- Emlékszel arra a fekete, szemsértő cuccra, ami a vacsorázóasztalon volt? A jelek szerint eltűnt, és Spode-nak az a rendkívüli ötlete támadt, hogy én fújtam meg, és elsüllyesztettem valahová.

- Csakugyan ezt hiszi?

- Így mondta.

- Akkor nyilván egy tökfej.

Spode körbependerült, kipirulva az erőfeszítéstől. Elégedetten nyugtáztam, hogy miközben az ülés alatt

vizsgálódott, némi olaj kenődött az orrára. Zord tekintettel szemlélte Stiffyt.

- Tökfejnek neveztél?

- Persze hogy annak. Nevelőnők hosszú sora tanított arra, hogy mindig az igazat mondjam. Micsoda ötlet! Bertie-t vádolni azzal, hogy elemelte a szobrocskát!

- Csakugyan őrült egy idea - helyeseltem. - Talán a „bizarr" a legjobb szó rá.

- A holmi Watkyn bácsi gyűjtemény-termében van.

- Nincs ott.

- Ki állítja ezt?

- Én.

- Nos, én viszont azt állítom, hogy ott van. Menj és nézd meg, ha nem hiszel nekem. Hagyod ezt abba rögtön, Bertalan, te rusnya dög! - üvöltött fel hirtelen témát váltva Stiffy, és szapora léptekkel elsietett, hogy értekezzen a vérebbel, aki valami olyasmire bukkant, ami sejtésem szerint a rothadás legvégső stádiumában lehetett, és lelkesen hempergett rajta. Tudtam követni a lány gondolatmenetét. A skót terrierek még eszményi körülmények között is szaglanak. Add hozzá a természetes bukéjukhoz egy döglött patkány - vagy bármin hempergett is - aromáját, és a kapott szag-egyveleg túlságosan is dús az emberi orr számára. Pillanatnyi civódás következett, majd Bertalan, természetéhez hűen heves szitkokat szórva, elvezettetett fürdőkád iránt.

Egy-két perc múltán visszatért Spode, éspedig jócskán megjuhászkodva. Úgy látszik, méltánytalan voltam veled,

Wooster - mondta, és elámultam, hogy ilyen szelíd hangnemre is képes.

A Woosterek mindig nagylelkűek. Nem tiporják meg a legyőzöttet a vaspata alatt.

- Ó, tehát csakugyan ott van a cucc?
- Öö... igen. Ott.
- Ah, nos, mindannyian követünk el hibákat.
- Megesküdtem volna rá, hogy eltűnt.
- De hát nem volt bezárva az ajtó?
- De igen.
- Ama rejtélyes sztorik egyike jut róla az ember eszébe, hát nem, amelyekben adva van egy bezárt, ablaktalan helyiség, és - akármi legyél, ha egy szép nap reggelén nem találsz odabent egy milliomost, a hátában egy keleties mintázatú tőrrel. Kissé olajos lett az orrod.
- Ó, igazán? - nyúlt oda.
- Most meg az arcodra kented. A helyedben én elmennék, és csatlakoznék Bertalanhoz a fürdőkádban.
- Így lesz. Köszönöm, Wooster.
- Nincs mit, Spode, vagyis inkább Sidcup. És ne kíméld a szappant!

Azt hiszem, nincs még valami, ami úgy feldobná az embert, mint annak látványa, hogy a sötétség erői megbotlanak, és beütik a tyúkszemüket, és szívem pihekönnyű volt, miközben a ház felé vettem az utam. Részben emez, részben amaz következtében olybá tűnt, mintha böhöm nagy súly gördült volna le rólam. A madarak daloltak, a rovarok donogtak, és úgy éreztem, mintha azt próbálnák közölni velem: „Minden oké. Bertram kivágta magát".

Van azonban egy sajátos dolog, melyet gyakran volt alkalmam megfigyelni, éspedig az, hogy amidőn valami megszűnik nyomasztani, csaknem mindig úgy esik, hogy a Sors mögém settenkedik, és rám zúdít valami mást, mintha arra lenne kíváncsi, mekkora a teherbíró képességem. Jelen alkalommal is ugyanígy cselekedett. Úgy érezvén, valami újabb aggódnivalóra van szükségem, megköpte a markát, és dologhoz látott, s hagyta, hogy Madeline Bassett becserkésszen, miközben a hallon haladtam keresztül.

Még ha a szokott érzelgős hangulatában lett volna is, ő lett volna az utolsó, akivel szót váltani óhajtottam, ám e hangulattól most nagyon is távol állt. Nyilván történt valami, ami elűzte petyhüdtségét, és a csillogás, ami a szemében villódzott, nevenincs félelemmel töltött el. Valami okból szemlátomást jócskán be volt pöccenve, és nyilvánvalónak tűnt, hogy amit mondani készült, az aligha fogja arra késztetni az utolsó Woostert, hogy tapsoljon örömében, és hozsannákat kezdjen el zengeni, mint a kerubok és szeráfok, ha jól emlékszem a nevükre. Egy pillanattal később feltárta, hogy mi az, ami emészti, éspedig bárminemű preambulum - vagy mi a frászkarikának nevezik - nélkül pakolva ki vele.

- Nagyon haragszom Augustusra! - szólt, és a szívem lecövekelt. Mintha csak Totleigh Towers kísértete, ha létezik ilyen, tette volna rá a jéghideg kezét.

- Miért, mi történt?

- Nagyon goromba volt Roderickhez.

Ez hihetetlennek tűnt. Egy szabadfogású birkózóbajnokot kivéve senkinek se jutna eszébe, hogy goromba legyen egy akkora darab fickóhoz, mint Spode.

- Csak nem?

- Vagyis úgy értem, nagyon goromba volt Roderickkel *kapcsolatban.* Azt mondta, beteggé teszi és torkig van vele, hogy folyton itt látja őt grasszálni, mintha csak az övé volna ez a hely, és hogy talán nincs saját otthona, és ha apunak csak egy unciával is több esze volna, mint egy biliárdgolyónak, lakbért fizettetne vele. Rendkívül sértő hangnemet ütött meg.

A szívem még inkább lecövekelt. Nem túlzás azt állítanom, hogy el voltam szörnyedve, és pattanásig feszültek az idegeim. Ebből is jól látszik, mondtam magamnak, mit képes művelni egy fickóval a vegetáriánus étrend, egyetlen szempillantás alatt jámbor gőtetenyésztőből mindenre elszánt marcona dúvaddá változtatva át. Semmi kétségem sincs afelől, hogy Shelley, a költő köreiben ugyanezt figyelték meg Shelleyn, a költőn.

Megpróbáltam csillapítani a kedélyeken.

- Nyilván csak viccelt, nem gondolod?
- Egyáltalán nem.
- Miközben beszélt, nem kacsintott?
- Nem.
- Avagy nem bujkált mosoly a szája sarkában?
- Nem.
- Talán csak nem vetted észre. Fenemód könnyű ám elszalasztani ezeket a szájsarkokban bujkáló mosolyokat.
- Minden egyes szavát komolyan gondolta.
- Akkor valószínűleg csak pillanatnyi hogyishívják lehetett. Ingerlékenység. Mindnyájan hajlamosak vagyunk rá.

Megcsikordította egy-két fogát. Legalábbis nekem úgy rémlett, mintha ez lett volna az, amit művelt.

Szó se volt semmi ilyesmiről. Nyers hangon beszélt és keserűen, és már jó ideje ilyen volt. Először Brinkleyben vettem észre. Egyik reggel a réten sétáltunk, és a füvön mindenütt apró ködgomolyok ültek, s én azt kérdeztem, nem érzi-e úgy néha, hogy azok vidám tündérkék menyasszonyi fátylai, amire ő csípősen azt felelte: „Nem, soha", hozzátéve, hogy még soha életében nem hallott ekkora badarságot.

Nos, ebben természetesen tök igaza volt a srácnak, ám erre nem lett volna célszerű rámutatnom egy olyan lány előtt, mint Madeline Bassett.

- És aznap este megnéztük a naplementét, és én azt mondtam, hogy engem a naplementék mindig Szűz Damozelre emlékeztetnek, amint kihajol a mennyország arany korlátján, mire ő azt mondta: „Kire?", s én azt mondtam: „Szűz Damozelre", mire ő azt felelte: „Sose hallottam róla". És azt is hozzátette, hogy rosszullét környékezi a naplementéktől, na meg Szűz Damozeltől is, és arról panaszkodott, hogy csikar a hasa.

Láttam, elérkezett az ideje, hogy rezonőrként lépjek föl.

- Ez Brinkleyben volt?

- Ott.

- Értem. Miután rávetted, hogy legyen vegetáriánus. Biztos vagy benne - mondtam, gőzerővel rezonőrködve -, hogy egészen bölcs dolog volt spenótra, mifenére korlátozni a srác étrendjét? Jó néhány büszke lélek fellázadna, ha eltiltanák a proteinektől. És nem tudom, tudsz-e róla, de

orvosi kutatások kimutatták, hogy az ideális étrend az, amelyben az állati és növényi eredetű tápláékok egyensúlyban vannak. Ez valami módon összefügg az emberi test számára nélkülözhetetlen minekishívjáksavakkal.

Nem állítom, hogy a lány ténylegesen horkantott, de a hang, amelyet kibocsátott, minden bizonnyal a horkantás határvidékéről származott.

- Micsoda szamárság!
- Orvosok vélekednek így.
- Melyik orvosok?
- Jó nevű Harley Street-i belgyógyászok.
- Ezt nem hiszem el. Emberek ezrei vegetáriánusok, és tökéletes egészségnek örvendenek.
- Testi értelemben véve igen - mondtam, éles eszűen rátapintva a vitatható pontra. - Na de mi van a lélekkel? Ha egy fickót hirtelen eltérítesz a sültektől és bordáktól, ez valamiképpen kihat a lelkére. Agatha nénikém egyszer rábírta Percy bácsit, hogy legyen vegetáriánussá, és a bácsi egész természete besavanyodott. Nem mintha - voltam kénytelen beismerni - nem lett volna már amúgy is jócskán besavanyodva, mint ahogy bárkié is be lenne, aki állandóan Agatha nénikémmel érintkezik. Lefogadom, rá fogsz jönni, hogy egyes-egyedül ez a baj Gussie-val. Egyszerűen csak szeretne elvermelni egy-két jóféle ürücombot a pucorba.
- Nos, effélében nem lesz része. És ha továbbra is úgy viselkedik, mint egy durcás gyerek, hát tudni fogom, mit kell tennem.

Emlékszem, egyszer Gikszer Pinker mesélte, hogy az oxfordi diákoskodása vége felé odalent, Bethnal Greenben járt

terjeszteni a fényt, amikor hasba rúgta egy zöldségkereskedő. Gikszer azt mondta, ez furcsa, zavaros, álomszerű érzést keltett benne, és most énbennem is pont ugyanilyen érzést keltettek M. Bassett ominózus szavai. Noha fogai, melyek közül elhangzottak, ténylegesen nem voltak összeszorítva, ettől csupán egy paraszthajszál választotta el őket, és olybá tűnt, mintha egy vérnarancs- és banánkereskedő öblös durábel bakancsa csapódott volna be a hasi idegközpontomba.

- Öö... és mi az, amit tenni szándékozol?
- Sose törődj vele.

Óvatosan puhatolózva közelítettem meg a dolgot.

- Tegyük fel... na persze, nem mintha bármi valószínűsége is lenne... de tegyük fel, hogy Gussie az önmegtartóztatás kiváltotta dühében egyszer csak fogja magát, és alaposan belakik... nos, hogy egy találomra vett példával éljek, vesepástétommal töltött hideg sülttel. Mi lenne ennek a következménye?
- Azt akarod ezzel mondani, Bertie, hogy Augustus vesepástétomos sültet evett?
- Isten őrizz, dehogy! Ez csupán egy izé volt.
- Nem értelek.
- Hogy nevezik az olyan kérdéseket, amelyek valójában nem kérdések? Há-val kezdődik. Hipotetikus, na ez az. Ez csupán egy hipotetikus kérdés volt.
- Ó?! Nos hát, az rá a válaszom, hogy ha rájönnék, hogy Augustus indulatból leölt állatok húsát fogyasztotta, többé semmi közöm se volna hozzá - szólt, s azzal elporzott,

erőimtől tök megfosztva, és korábbi valóm merő porhüvelyeként hagyva magamra.

13

A rákövetkező nap tisztán és verőfényesen virradt fel. Legalábbis föltételezem, hogy így történt. Jómagam ugyanis nem láttam, ahogy felvirradt, mert csupán néhány órával azelőtt, hogy nekikezdett, sikerült zaklatott álomba szenderülnöm, ám midőn az álomköd szétoszlott, és képes voltam figyelmet fordítani a folyamatban lévő dolgokra, a napfény beszüremlett az ablakon, s fülem érzékelte a körülbelül hétszázötven madár csivitelését, melyek közül, tőlem eltérően, egyetlenegynek se látszott nyomni a lelkét semmi a világon. A leggondtalanabb népség, amellyel valaha is találkoztam, és hervasztó volt hallgatni őket, mivel engem kiszemelt már magának a mélabú, ahogy egy költő-fickó mondta, és mindez a vidámság és derű csak fokozta a gyászos hangulatot, amelybe a Madeline Bassett-tel folytatott tegnapi csevegésem taszított.

Mint azt sejteni lehet, a lány beszámolója és elejtett megjegyzései, ahogy úgy hiszem, nevezni szokták őket, jócskán az elevenembe hasítottak. Ez itt nyilvánvalóan nem holmi szerelmesek közti csip-csup összezördülés volt, amelyet néhány könnyel és egykét csókkal el lehet simítani, hanem egy valódi, I. osztályú repedés, amely hacsak sürgős lépések nem tétetnek a megfelelő csatornákon keresztül, teljesen üzemképtelenné teszi a kobozt, és olyan némává, akár egy lyukas dob. Annak problémája viszont, hogy mi módon is kellene megtenni ama lépéseket, meghaladta az

erőmet. Két vasakarat csapott össze. Az egyik oldalon Madeline erőteljes húsételellenes elfogultságát láthattuk, a másikon pedig Gussie szilárd eltökéltségét arra, hogy derekasan kivegye a részét minden olyan vesepecsenyéből, amely csak az útjába kerül. Ugyan mi fog ebből kisülni, kérdeztem magamtól, és még mindig borzongtam annak gondolatára, hogy vajon mit tartogat számomra a jövő, amikor Jeeves beszivárgott a reggeli csésze teával.

- He? - mondtam szórakozottan, amint letette az asztalra. Rendszerint úgy vetem magam az üdítő folyadékra, ahogy egy fóka startol rá egy halszeletre. Most azonban máshol járt az eszem, ha értik, mire gondolok. Vagy ha úgy jobban tetszik: bele voltam feledkezve gondolataimba.

- Azt mondottam, uram, hogy szerencsére pompás napot fogtunk ki az iskolai szeretetzsúrhoz.

Heves zökkenés közepette felültem, olyan gyakorlott kézzel borítva fel a csészét, mintha csak H. P. Pinker tiszteletes csinálta volna.

- Ma lesz?

- Ma délután, uram.

Ama mélyről jövő nyögések egyikét produkáltam.

- Már csak ez hiányzott, Jeeves.

- Uram?

- Az utolsó csepp a pohárban. Amúgy is éppen elegem van már.

- Netán nyugtalanítja valami, uram?

- Meghiszem azt! A pokol fundamentuma is inog. Hogy is nevezik azt, amikor két nemzet eleinte a legnagyobb

haverságban van, aztán egyszer csak elkezdenek kígyót-békát kiabálni egymásra?

- A „kapcsolat elmérgesedett" az ilyenkor használatos kifejezés, uram.

- Nos tehát, a kapcsolat elmérgesedett Miss Bassett és Gussie között. A fiú, mint tudjuk, már amúgy is zúgolódott, és most a lány is zúgolódni kezdett. Zokon vett egy becsmérlő megjegyzést, amelyet a srác a naplementével kapcsolatban tett. A lány igen sokra tartja a naplementéket, a fiú viszont azt mondta neki, hogy rosszul van tőlük. El tudja ezt hinni?

- Nagyon is, uram. Mr. Fink-Nottle épp tegnap este fejtette ki nekem a véleményét a naplementéről. Azt mondta, az annyira hasonlít egy véresre sütött marhafelsálhoz, hogy számára ránézni is gyötrelem. Az ember meg tudja érteni az érzéseit.

- Meg hát, de bárcsak magában tartaná őket. Amellett úgy hírlik, tiszteletlenül nyilatkozott Szűz Damozelről. Ki az a Szűz Damozel, Jeeves? Nem emlékszem, hogy hallottam volna már róla.

- Egy költemény hősnője, uram, a néhai Dante Gabriel Rossetti tollából. Kihajolt a mennyország arany korlátján.

- Magam is így értesültem. Ez minden, ami adatként felmerült róla.

- Szemének sötétje mélyebb volt, mint sima tükrű tengerszem az éjszakában. Kezében három liliomot tartott, és hét csillag ragyogott hajában.

- Ó, igazán? Nos, bárki is volt, Gussie azt mondta, őtőle is rosszullét környékezi, és Miss Bassett olyan érzékenyen viseli a dolgot, mint egy napégette nyak.
- Roppantmód nyugtalanító, uram.
- De az ám! Ha továbbra is így haladnak a dolgok, egyetlen buki se adna száz a nyolchoz-nál több esélyt arra, hogy ez a jegyesség egy újabb hétig kitart. A magam idejében jó néhány jegyességet láttam, de olyat, amelyik annyira széteséssel fenyegetett volna minden eresztékében, mint Augustus Fink-Nottle-é és Madeline-é, Sir Watkyn és néhai Lady Bassett lányáé, még soha. A feszültség iszonyú. Ki volt az a fickó, akiről valahol azt olvastam, hogy egy kard csüngött fölötte, amelyet egyetlen hajszál tartott?
- Damoklész, uram. Egy ősi görög monda hőse.
- Nos, én pontosan tudom, mit érezhetett. És e nyomasztó gondjaim közepette azt várják el tőlem, hogy menjek el egy nyüves iskolai szeretetzsúrra. Hát megy ám a hóhér!
- A távolmaradása esetleg megjegyzésekre adhat okot, uram.
- Bánom is én! Engem akkor látnak majd, amikor a hátuk közepét. Még a környékről is eltűzök, aztán mondjanak, amit akarnak.

Minden egyébtől eltekintve, nagyon is jól emlékeztem még a történetre, amelyet egy éjszaka Pongo Twistleton mesélt el a Parazitában annak szemléltetésére, hogy mennyire féktelenné tudnak válni a szenvedélyek az efféle hepajok alkalmával. Lent, Somersetshire-ben Pongo egyszer belecsöppent egy iskolai szeretetzsúrba, és az arról szóló érzékletes beszámolója, hogy egy „Itthon van-e Mr. Smith?"

nevű játék felkarolása céljából hogyan dugta bele a fejét egy zsákba, és hagyta, hogy az ifjabb nemzedék botokkal döfködje őt, lenyűgözte a dohányzó hallgatóságát. Egy olyan helyen, mint Totleigh, ahol még szokványos napokon sem volt biztonságos az élet, még ennél is cudarabb szélsőségekre lehetett számítani. Az az egy-két pillantás, amelyet a helybeli ifjú csibészekre vetettem, meggyőzött róla, micsoda komisz társaság lehet, amelyet egy olyan férfiúnak, aki tisztában van a jól felfogott érdekével, igencsak ajánlatos elkerülnie

- Átrándulok a kocsival Brinkleybe, és Tom bácsival ebédelek. Maga is velem tart, remélem.
- Attól tartok, lehetetlen, uram. Megígértem, hogy segédkezem Mr. Butterfieldnek a teázó sátorban.
- Akkor legalább részletesen beszámolhat majd a dáridóról.
- Így igaz, uram.
- Föltéve, hogy túléli.
- Pontosan, uram.

Kellemes és könnyed autókázással értem Brinkleybe, és még jócskán az ebédidő előtt. Dahlia néni nem volt ott, hiszen, mint már korábban jelezte, egész napra Londonba ruccant fel, így Tom bácsival kettesben ültünk el elkölteni a legkiválóbb formáját nyújtó Anatole főztjét. A *Supreme de Foie Gras au Champagne* és a *Neige aux Perles des Alpes* közben a bácsit birtokába juttattam a fekete borostyánkő szobrocskával kapcsolatos tényeknek, és mikor megtudta, hogy Bassett papa nem egy ötösért tett szert egy ezer ficcs értékű műtárgyra, olyan határtalan volt a

megkönnyebbülése, és a dolgok, amelyeket B. papáról mondott, olyannyira kellemesek voltak a fülnek, hogy mire visszaindultam, a sötét hangulatom észrevehetően megenyhült, és derűlátásom ismét elfoglalta trónját.

Végül is, emlékeztettem magamat, Gussie nem lesz állandóan Madeline szeme előtt. Alkalmas időpontban visszazúg majd Londonba, ahol is módja lesz rá, hogy degeszre falja magát marhasülttel és ürücombbal, abban a biztos tudatban, hogy e ténykedéséről egyetlen szó sem jut el a lány fülébe. Ennek jótékony hatásaként újra feltöltődik majd kedvességgel és derűvel, minek folytán szerelmes leveleket fog írni a lánynak, amelyekkel elhúzza mindaddig, amíg Madeline föl nem hagy e vegetáriánus bolondériájával, és el nem kezd bélyegeket gyűjteni, vagy valami effélét. Jól ismerem a másik nemet és annak hirtelen felbuzdulásait. Rákapnak ezekre az őrült hóbortokra, egy darabig kéjelegnek bennük, ám hamarosan ráunnak, és egyéb dolgok felé fordulnak. Agatha nénikém egyszer politizálásra adta a fejét, de mindössze néhány gyűlésre volt szükség, amelyeken hivatásos heccelők csúnyán kifütyülték, hogy rájöjjön: okosabban teszi, ha sutba veti az egész vállalkozást, s inkább otthon marad, és kézimunká-zással foglalja el magát.

Jócskán elközelgett már az úgynevezett csöndes esthajnal, amikor lehorgonyoztam Totleigh Towersban. Mint rendesen, felsurrantam a szobámba, és néhány percre rá belépett Jeeves.

- Láttam, ahogy megérkezett, uram - szólt -, és arra gondoltam, esetleg frissítőre lehet szüksége.

Biztosítottam, hogy az ösztöne nem vezette félre, mire ő azt mondta, azonnal tölt nekem egy szódást.

- Remélem, jó egészségben találta Mr. Traverst, uram.

Erre nézve megnyugtató válasszal tudtam szolgálni.

- Amikor bevágódtam, kissé le volt törve, de miután hírt adtam a miacsudáról, úgy kivirult, mint egy virág. Remekül szórakozott volna, Jeeves, ha hallja, mi mindent mondott Bassett papáról. És ha már B. papánál tartunk, hogy sikerült az iskolai szeretet-zsúr?

- Úgy vélem, az ifjúság kitűnően szórakozott, uram.

- Na és maga?

- Uram?

- Épségben átvészelte? Nem húztak zsákot a fejére, és nem döfködték botokkal?

- Nem, uram. Részvételem a délután eseményeiben pusztán a teasátorban való segédkezésre korlátozódott.

- Könnyed tónusban beszél, Jeeves, pedig én megéltem már néhány sötét eseményt, amelyek iskolai szeretetzsúrokon működő teasátrakban mentek végbe.

- Különös, hogy ezt mondja, uram, mivel éppen teázás közben történt, hogy egy kópé egy kemény tojást vágott Sir Watkynhoz.

- És jól eltalálta?

- Igen, uram, a bal arccsontján. Fölöttébb sajnálatos volt.

Ezzel nem tudtam azonosulni.

- Nem értem, miért nevezi sajnálatosnak. Szerintem a legjobb, ami csak történhetett. Emlékszem, amikor a legeslegelső ízben láttam meg Bassett papát a Bosher Street-i rendőrbíróság festői környezetében, azt mondtam

magamnak, hogy lám, ott ül egy pacák, akinek eszméletlenül nagy hasznára válna, ha kemény tojásokat vagdosnának hozzá. A közönségemhez tartozó egyik személy, egy hölgy, akit azzal vádoltak, hogy részegen randalírozott és ellenszegült a rendőrségnek, az ítélete kihirdetésekor Bassett tatához akarta vágni a cipőjét, ám rosszul célzott, és csupán az írnokot találta kupán. Hogy hívják a fiút?

- Nem tudnám megmondani, uram. Tettét elleplezte a névtelenség.

- Kár. Jutalmul szerettem volna tevéket küldeni a címére, majmokkal, elefántcsontokkal és pávakakasokkal a hátukon. Gussie-t látta-e a délután folyamán?

- Igen, uram. Mr. Fink-Nottle, minthogy Miss Bassett ragaszkodott hozzá, jócskán részt vállalt az eseményekben, és, sajnálattal számolok be róla, meglehetősen komisz bánásmódban részesült az ifjabb mulatózok részéről. Az

egyéb viszontagságok mellett, amelyeken keresztülment, egy gyerkőc belegabalyította a nyalókáját a hajába.

- Az nyilván bosszantó lehetett. Szörnyen kényes a frizurájára.

- Igen, uram, szemmel láthatólag felingerelte a dolog. Miután sikerült eltávolítania az édességet, jelentékeny erővel elhajította, és balszerencséjére éppen Miss Byng kutyáját találta vele orron. Az állat, felbőszülvén az alkalmasint általa indokolatlan támadásként "félreértelmezett inzultuson, beleharapott Mr. Fink-Nottle lábába.

- Szegény öreg Gussie!

- Igen, uram.

- Mindazonáltal: az élet senki számára sem fenékig tejfel.

- Pontosan, uram. Megyek, és hozom a szódás whiskyjét.

Alighogy eltávozott, bevágódott Gussie. Kissé sántikált, de egyébiránt semmi jelét nem mutatta mindama viszontagságoknak, amelyeken Jeeves szerint keresztülment. Sőt mi több, inkább jobb, semmint rosszabb hangulatban látszott lenni a szokottnál, és emlékszem, magamban azt gondoltam: micsoda buldogszívósságú egy pasi. Ha Gussie mintájául szolgált az angliai ifjú állóképességének és kitartásának, akkor, úgy éreztem, az ország jövője biztosítva van. Nem minden nemzet tud olyan honfiakat felmutatni, akik képesek vigyorogni, ahogy most ő tette, oly kevéssel azután, hogy skót terrierek harapták meg őket.

- Á, szia Bertie! - szólt. - Jeevestől hallom, hogy visszaértél. Azért ugrottam be, hogy kölcsönvegyek néhány cigit.

- Szolgáld ki magad.

- Kösz - szólt, teletömvén a tárcáját. - Éppen sétálni viszem Emerald Stokert.
- Hogy *mit* csinálsz?
- Vagy csónakázni a folyóra. Amelyikhez nagyobb kedvet érez.
- Na de Gussie...
- Ó, mielőtt elfelejteném. Pinker keres téged. Azt mondja, valami fontosról akar veled beszélni.
- Sose törődj Gikszerrel. Ide hallgass: nem viheted el sétákat tenni Emerald Stokert.
- Nem-e? Hát csak jól figyuzz majd.
- Na de...
- Sajnálom, most nincs időm beszélgetni. Nem akarom őt megvárakoztatni. Viszlát, már itt se vagyok.

Miután eltávozott, gondolataimba merültem, éspedig csöppet se kellemes gondolatokba. Úgy hiszem, a legalacsonyabb értelmi szint számára is világossá tettem, hogy az egész jövőm azon múlt, hogy Augustus Fink-Nottle megmaradjon az erényes élet szűk ösvényén, és ne ejtsen foltot a jó hírén, viszont óhatatlanul azt kellett éreznem, hogy ha sétákat tenni viszi Emerald Stokert, ezzel kétségbevonhatatlan módon lefarol ama szűk ösvényről, és a jó hírén is foltot ejt. Legalábbis, és ebben igencsak biztos voltam, egy Madeline Bassett-féle idealista buksza, aki már amúgy is be volt pipulva a srác naplementékről és Szűz Damozelekről vallott felforgató nézetei miatt, föltétlenül így fogja tekinteni a dolgot. Ezért hát nem túlzás azt állítanom, hogy amikor Jeeves visszatért a szódással, csupa idegállapotban és minden inamban remegve talált.

Szerettem volna beavatni e legújabb fejleménybe, ám mint már mondtam, vannak dolgok, amelyeket nem vitatunk meg, így hát mindössze egy jókorát húztam a túlcsorduló kupából, és annyit közöltem vele, hogy Gussie személyében kellemes látogatóm volt az imént.

- Azt mondta, Gikszer Pinker beszélni akar velem valamiről.

- Bizonyára a Sir Watkynnal és a kemény tojással összefüggő epizóddal kapcsolatban, uram.

- Nehogy már azt mondja, hogy Gikszer volt az, aki dobta.

- Nem, uram, a gézengúz, úgy vélik, egy tíz-egynéhány éves legény volt. Hanem a kis fickó meggondolatlan cselekedete sajnálatos következményekhez vezetett. Kétségeket plántált Sir Watkynba arra vonatkozólag, hogy vajon bölcs dolog-e plébániát bízni egy olyan káplánra, aki képtelen rendet tartani egy iskolai szeretetzsúron. Miss Byng, miközben a bizalmába avatott ezen információt illetően, rendkívül lehangoltnak látszott. Már elkönyvelte magában, hogy - szó szerint idézem - „zsákban van" a dolog, és most természetesen nagyon nyugtalankodik.

Kihörpintettem poharamat, és rágyújtottam egy búvalbélelt spanglira. Ha Totleigh Towers cinikussá akart tenni, hát a legjobb úton haladt efelé.

- Átok ül ezen a házon, Jeeves. Bárhová néz az ember, mindenütt szirmuk fosztott virágok és meghiúsult remények. Úgy látszik, a levegőben lehet valami. Minél előbb eltűzünk innét, annál jobb. Vajon nem lehetne-e...

Azt akartam még hozzátenni: „még ma éjjel elhúznunk a csíkot", de ebben a pillanatban kivágódott az ajtó, és Spode

dübörgött be, mintegy letörölvén a szavakat ajkamról, és egy-két szemöldökfelvonásra is késztetve. Zokon vettem ezt a mindinkább elharapódzó szokását, hogy úgy toppant elém a színfalak mögül, mint egy pantomimbeli démonkirály, és csupán az a tény tartott vissza attól, hogy valami fullánkosat mondjak, hogy nem jutott eszembe semmi ilyesmi. Így hát fönt hagytam a maszkot, és a tökéletes házigazda nyájasságával szóltam.

- Á, Spode! Fáradj be, fogj néhány széket, és foglalj helyet - invitáltam, és már a nyelvem hegyén volt, hogy mi, Woosterek nyílt házat viszünk, amikor ama bárdolatlanul nyers modorában, amely olyannyira jellemző ezekre az ember formájú gorillákra, félbeszakított. Roderick Spode-nak lehettek ugyan erényei - bár nekem még soha nem sikerült őket fölfedeznem -, de még a leglelkesebb csodálója se nevezte volna őt megnyerő modorúnak.

14

- Nem láttad erre Fink-Nottle-t? - kérdezte.

Nem tetszett nekem a mód, ahogyan beszélt, illetve a tekintet, amelyet rám szegezett. Az ajkai, figyeltem meg, rángatóztak, szemeiben pedig - ha jól tudom, így nevezik - vésztjósló fény csillogott. Eléggé világosnak tűnt számomra, hogy nem barátságos kedvében kereste most Gussie-t, ezért egy hangyányit csavarintottam az igazságon, ahogy a bölcs ember teszi az efféle alkalmakkor.

- Sajnos nem. Épp most értem vissza a bácsikám worchestershire-i portájáról. Holmi sürgős családi ügy adódott, melyet muszáj volt kézbe vennem, így fájdalom,

elszalasztottam az iskolai szeretetzsúrt. Borzasztóan sajnálom. Maga se látta véletlenül Gussie-t, Jeeves?

Nem, válaszolt az ipse, valószínűleg azért, mert már nem volt bent. Rendszerint tapintatosan lelécel, amidőn az ifjú gazda előkelőségeket szórakoztat, és soha nem látod őt távozni. Egyszerűen csak légneművé válik.

- Valami fontos ügyben akartál vele találkozni?

- A nyakát akartam kitekerni.

Szemöldököm, amely időközben normálhelyzetbe állt vissza, ismét felvonódott. Azonfelül, ha jól emlékszem, az ajkamat is elbiggyesztettem.

- Ejnye-bejnye, Spode! Nem viszed egy kissé túlzásba a dolgot? Nem is olyan sokkal ezelőtt még az én nyakam kitekerését fontolgattad. Azt hiszem, ügyelned kéne magadra ezt a nyakkitegerősdit illetően, és megfékezned az erre való késztetést, mielőtt még túlságosan elhatalmasodik rajtad. Bizonyára azt mondod magadban, hogy egy-két kitekert nyak még nem a világ, no de nem áll-e fönn a veszélye, hogy rabjává válsz e szokásnak? Miért akarod kitekerni Gussie nyakát?

Összecsikordította a fogát, legalábbis azt hiszem, ez volt az, amit csinált vele, és egy darabig csöndben volt. Aztán, jóllehet rajtam kívül senki sem volt hallótávolságon belül, lehalkította a hangját.

- Veled beszélhetek őszintén, Wooster, mivel te is szereted őt.

- He? Kit? - mondtam.

- Madeline-t, természetesen.

- Ó, Madeline-t?

- Mint már mondtam neked, én mindig is szerettem őt, és boldogsága igen becses a számomra. Ez mindennél fontosabb nekem. Hogy egy pillanatnyi örömöt nyújtsak neki, kész volnék darabokra vagdalni magam.

E ponton nem tudtam őt követni, ám mielőtt még belemehettem volna a kérdésbe, hogy a lányok vajon élvezik-e, ha darabokra vagdalt férfiakat látnak maguk körül, folytatta.

- Nagy megrázkódtatás volt számomra, amikor eljegyezte magát ezzel a Fink-Nottle fickóval, de elfogadtam a helyzetet, mert úgy gondoltam, ez Madeline boldogságának záloga. Habár főbe kólintott a dolog, hallgattam, mint a sír.

- Nagyon korrektül.

- Semmi olyasmit se szóltam, amiből Madeline sejthette volna, mit érzek iránta.

- Nagyon tisztességesen.

- Beértem annyival, hogy őt boldognak lássam. Semmi más nem számított. Viszont amikor Fink-Nottle-ról az derült ki, hogy egy libertinus...

- Kicsoda, Gussie? - hüledeztem. - A legutolsó olyan fickó, akit ezzel a címkével illetnék. Mindig is abban a hiszemben voltam, hogy olyan tiszta, mint a frissen hullott hó, ha ugyan nem tisztább. Miből gondolod, hogy Gussie libertinus?

- Abból a tényből, hogy nem egészen tíz perccel ezelőtt a szakácsnővel láttam csókolózni - mondta Spode a fogai közül, amelyeket, nagy biztonsággal merem állítani, csikorgatott is közben, s azzal kicsörtetett az ajtón, és tovatűnt.

Hogy meddig maradtam mozdulatlanul, akár egy hasbeszélő bábuja, amelyet a hasbeszélője a lokálba távozván magára hagyott a széken ülve, nem tudom megmondani. Valószínűleg nem túl sokáig, mert miután az élet visszatért a merev végtagokba, és megindultam a szabad térségek felé, hogy megpróbáljam megkeresni Gussie-t, és figyelmeztessem erre a V alakú depresszióra, amely épp feléje közelített, Spode még mindig látható volt. Észak-északkeleti irányban volt eltűnőben, ezért hát, nem óhajtván újfent komázni vele, amíg ebben a, hogy úgy mondjam, nehéz hangulatában van, elpályáztam dél-délnyugati irányba, és kiderült, hogy okosabban nem is választhattam volna meg az útirányomat. Szemközt holmi tiszafasor vagy rododendron-sétány vagy mi a frászkarika húzódott, és miközben abba beléptem, megpillantottam Gussie-t. Mintegy transzba révedve ácsorgott, és a tökkelütöttsége, ahogy ott nyugodtan szobrozott, amikor pedig úgy kellett volna iszkolnia, mint egy nyúlnak, úgy főbe kólintott, mint egy ökölcsapás, és külön nyomatékot adtam a „Hahó! "-nak, amellyel megszólítottam.

Megfordult, és ahogy közeledtem feléje, észrevettem, hogy még inkább feldobódottnak látszik, mint amikor utoljára láttam. Szemei a szarukeretes szemüveg mögött ragyogóbb fénnyel csillogtak, ajkain mosoly játszadozott. Úgy festett, mint egy hal, amely épp arról értesült, hogy a gazdag ausztráliai bácsikája földobta a talpát, és ráhagyott egy jókora summát.

- Á, Bertie! - szólt. - Amellett döntöttünk, hogy sétálni megyünk, nem csónakázni. Úgy ítéltük meg, kissé hűvös van a vízen. Milyen gyönyörű esténk van, Bertie, hát nem?

Ez ügyben nem tudtam osztani a véleményét.

- Neked olyannak tűnik? Mert nekem egyáltalán nem.

Meglepettnek látszott.

- Milyen tekintetben nem találod mintaszerűnek?

- Megmondom neked, milyen tekintetben nem találom mintaszerűnek. Mi ez az egész, amit rólad meg Emerald Stokerről hallottam? Tényleg megcsókoltad?

Arcán az átszellemült kifejezés még inkább elmélyült. Felháborodva konstatáltam, hogy Augustus Fink-Nottle képén önelégült vigyor terül szét.

- Igen, Bertie, megcsókoltam, és újból meg fogom tenni, ha mindjárt az utolsó dolog lesz is, amit teszek. Micsoda lány, Bertie! Olyan kedves, olyan együttérző. Pontosan olyan, amilyennek egy velejéig nőies nőt képzeltem, és hát nem sokat látsz belőlük futkosni mostanában. Amikor nálad jártam, nem volt időm elmondani, mi történt az iskolazsúron.

- Jeeves beszámolt róla. Azt mondta, Bertalan megharapott téged.

- És nagyon is igazat szólt. Csontig belém mart a rusnya jószágja. És tudod-e, mit tett Emerald Stoker? Nemcsak hogy úgy babusgatott, mint egy anya, aki a kedvenc gyermekét vigasztalja, hanem lemosta és be is kötözte az összemarcangolt lábamat. Segítőkész angyalként viselkedett, olyannyira hasonlóan Florence Nightingale-hez, amennyire

csak remélheti az ember. Röviddel azután, hogy a lemosást és a kötözést elvégezte, csókoltam meg.

- Hát nem kellett volna megcsókolnod!

Ismét meglepettnek látszott. Ő nagyon is épkézláb ötletnek találta, mondta.

- De hiszen el vagy jegyezve Madeline-nel!

Azt reméltem, hogy e szavak nyomán a lelkiismerete gőzerővel kezd működni, mind a tizenkét hengerrel, de úgy látszik, valami meghibásodott a gépezetben, mivel ugyanolyan nyugodt és szenvtelen maradt, mint egy mélyhűtött hal, amelyhez oly nagyon hasonlított.

- Ah, Madeline - mondta. - Éppen ejteni akartam róla néhány szót, csak úgy érintőleg. Megmondjam neked, mi a baj Madeline Bassett-tel? Nincs szíve. Ez vele a gond. Küllemre aranyos, *itt* azonban nincs neki semmi - mondta, megütögetve mellkasának bal oldalát. - Tudod, hogy reagált arra a súlyos hússebemre? Bertalannak fogta pártját! Azt mondta, az én hibámból történt az egész. Azzal vádolt, hogy ingereltem azt a kis bestiát. Egyszóval: úgy viselkedett, mint

egy tetű. Mennyire más volt Emerald Stoker! Tudod, mit tett Emerald?

- Mondtad már.

- Úgy értem, azonkívül, hogy bekötözte a sebemet. Egyenesen a konyhába sietett, és készített nekem egy csomó szendvicset. Itt vannak nálam - húzott elő egy nagy csomagot, tiszteletteljesen szemlélve azt. - Sonkás - tette hozzá, és hangjában megindultság lüktetett. - Ő készítette őket a tulajdon két kezével, és azt hiszem, a figyelmessége volt az, ami még inkább, mint isteni együttérzése, megmutatta nekem, hogy számomra ő az egyetlen lány a világon. Szememről lehullott a hályog, és átláttam, hogy amit egykor Madeline iránt éreztem, az pusztán holmi kisfiús rajongás volt. Amit Emerald Stoker iránt érzek: ez az igazi! Ő szerintem egyszerűen páratlan, és örülnék, ha a jövőben felhagynál azzal, hogy lépten-nyomon azt híreszteled, úgy néz ki, mint egy pincsikutya.

- Na de Gussie...

Egy ellentmondást nem tűrő mozdulatot téve a sonkás szendvicsekkel, belém fojtotta a szót.

- Hiába is mondod, hogy „Na de Gussie". Az a baj veled, Bertie, hogy egyszerűen képtelen vagy felfogni az igaz szerelmet. Pillangóként csapongsz virágról virágra, amiként Freddie Widgeon meg a többi félnótás, akikkel túlságosan is teli van a Parazita Klub. Számodra egy leány nem egyéb, mint egy henye óra játékszere, és minden olyasmi, ami nagy szenvedélynek mondható, idegen tőled. Én más vagyok. Mélyen érzek. A nősülés pártján állok.

- De nem veheted feleségül Emerald Stokert.

- Miért nem? Hiszen ikerlelkek vagyunk.

Egy pillanatig arra gondoltam, hogy pár szóban felvázolom neki az öreg Stoker portréját, hogy megmutassam, miféle apósra tesz majd szert, ha megvalósítja a tervbe vett programot, de elvetettem az ideát. A józan ész azt súgta, hogy egy olyan fickót, akinek hónapokon át azzal kellett szembenéznie, hogy Bassett papa lesz az apósa, nemigen lehet efféle érvvel eltéríteni. Bármilyen őszinte jellemzést adnék is róla, Stoker tata aligha tűnne föl egyébnek, mint egy előnyös csere alanyának.

Tanácstalanul álldogáltam ott, és még javában úgy tettem, amikor meghallottam, hogy a nevemet szólítják, és hátranézve Gikszert és Stiffyt pillantottam meg. A kezükkel és egyéb dolgokkal integettek, és arra gondoltam, hogy nyilván a Sir Watkynnal és a kemény tojással kapcsolatos afférт szeretnék velem részletesen ismertetni.

Bár ügyeim e kritikus pillanatában végképp nem óhajtottam, hogy félbeszakítsanak, mivel minden képességemmel arra kellett volna koncentrálnom, hogy észérvekkel hassak Gussie-ra, és megpróbáljam őt jobb belátásra téríteni, mindazonáltal Bertram Woosterről gyakran elmondták már, hogy mihelyt egy bajban lévő cimborára terelődik a figyelme, legott megfeledkezik önös érdekeiről. Bárminő kötelezettségei legyenek is egyebütt, csak intenie kell neki a bajban lévő cimborának, s Bertram már vele is van. Egy-két rövid szóval tudatván Gussie-val, hogy hamarosan visszatérek társalgásunk folytatására, oda-siettem, ahol Stiffy és Gikszer álltak.

- Beszélj gyorsan - szóltam. - Fontos megbeszélést hagytam félbe. Túl hosszú ahhoz, hogy most töviről hegyire beszámoljak nektek róla, de súlyos helyzet adta elő magát. Akárcsak, ahogy Jeevestől hallom, veletek kapcsolatban is. Az általa mondottak alapján arra következtetek, hogy Gikszer esélyei a plébánia vonatkozásában jócskán megcsappantak. Bassett papa megint csak hagyta, hogy a „mégse merem" győzedelmeskedjék a „megteszem" ellenében. Ez ciki.

- Természetesen az ember kész Sir Watkyn szemszögéből megítélni a dolgokat - mondta Gikszer, akinek ha van egyáltalán hibája azonkívül, hogy nekiütközik bútoroknak és fölborítja őket, hát az az, hogy mindig túlságosan elnéző magaviseletet tanúsít az emberiség salakjával szemben. - Úgy véli, ha a hittanórákon jobban belesulykoltam volna a nebulók agyába a jó és a rossz közötti különbséget, akkor nem történt volna meg az a dolog.

- Nem értem, miért ne történt volna meg - szólt Stiffy.

Én se értettem. Véleményem szerint akárhány vasárnap délutáni hittanóra se lett volna elegendő megtanítani egy serdülő fiút arra, hogy ne vagdosson kemény tojásokat Sir Watkyn Bassetthez.

- Na de semmi sincs, amit tehetnék, vagy igen? - mondtam.

- De még mennyire hogy van! - vágta rá Stiffy. - Még nem veszítettünk el minden reményt arra, hogy megpuhíthatjuk. A lényeg abban áll, hogy hagyni kell, amíg az idegrendszere fokozatosan visszaáll az egyensúlyi helyzetébe, és voltaképpen azt akarjuk a lelkedre kötni, Bertie, hogy semmi

szín alatt se kerülj a szeme elé, amíg nem volt alkalma lecsillapodni. Ne keresd a társaságát. Hagyd őt békén. A látványod idéz elő nála valamit.

- Semmivel sem inkább, mint az ő látványa énnálam - riposztoztam hevesen. Zokon vettem a föltételezést, hogy nem találok magamnak jobb elfoglaltságot, mint exrendőrbírókkal bratyizni. - Még szép, hogy kerülni fogom a társaságát. Ezer örömmel. Ez minden?

- Ez minden.

- Akkor én vissza is térek Gussie-hoz - mondtam, és éppen nekiindultam, amikor Stiffy éles sikkantást hallatott.

- Az ám, Gussie! Most jut eszembe. Valamit mondani akartam neki, egy számára létfontosságú dolgot, és nem is tudom, hogy mehetett ki a fejemből. - Gussie! - kiáltotta, és a megszólított, aki ébren álmodásból látszott hirtelen magához térni, hunyorgatott, majd odajött hozzánk. - Mi a csudát lófrálsz erre, Gussie?

- Ki, én? Éppen Bertie-vel vitattam meg valamit.

- Nos, hadd mondjam meg neked, nincs rá idődd, hogy bármit is megvitass Bertie-vel.

- He?

- Vagy hogy azt mondd: „He?". Épp most találkoztam Roderickkel, és azt kérdezte tőlem, tudom-e merre vagy, mert ki akarja tépni kezed-lábad, amiért a szakácsnővel látott csókolózni.

Gussie álla tompa puffanással leesett.

- Erről egy szót se szóltál - mondta nekem, és hangjából szemrehányás érződött ki.

- Valóban nem, elnézést, elfelejtettem megemlíteni. Azonban igaz. Jobban teszed, ha most a nyakad közé szeded a lábad. Fuss, mint a nyúl: ezt tanácsolom.

S ő meg is fogadta. Nem állván útjába önnön haladásának, ahogy a fickó mondta, úgy elszáguldott, mintha ágyúból lőtték volna ki, és nagyszerű iramot diktált, amikor hirtelen megtorpanásra kényszerült, ugyanis Spode-ba ütközött, aki balközépről éppen e pillanatban lépett be a színre.

15

Mindig zavarba ejtő, ha egy fickó - még ha olyan kis növésű is, mint amilyen Gussie - teljes svunggal a gyomorszájába vágódik az embernek, amint ezt magam is tanúsíthatom, minthogy ugyanezt az élményt tapasztaltam meg, amikor egy New York-i látogatásom során a Washington Squre-en sétáltam. A Washington Square bőségesen el van látva

szomorú szemű olasz kölykökkel, akik ide-oda cikáznak görkorcsolyájukon, és egyikük, lehajtott fejjel haladva útján, a harmadik mellény gombom szomszédságában csapódott belém nagy sebességgel. Az ütközés furcsa „hol vagyok?"-érzést keltett bennem, és gondolom, nagyjából Spode is hasonlóképpen érezhette magát. A lélegzet egy éles „Uff" formájában szökkent ki belőle, és úgy hajladozott, mint valamely erdei faóriás a favágó fejszéje alatt. Ám sajnos Gussie ugyancsak hajladozási szünetet tartott, és ez Spode-nak időt adott arra, hogy átcsoportosítsa erőit. Kinyújtván sonkaszerű kezét, rácsatlakoztatta Gussie tarkójára, és így szólt: „Hah!"

A „Hah!" azon dolgok egyike, amelyekre sohasem könnyű megtalálni a helyes választ - e tekintetben a „Maga!" kiszólásra emlékeztet -, ám Gussie-nak most nem volt rá szüksége, hogy szavak után kutasson, éspedig ama ténynek köszönhetően, hogy oly hevesen rázták, mint egy rumbatököt, és ez teljességgel kizárta a beszédet, már ha a „kizárta" az a szó, amelyet keresek. Szemüvege leesett, és ama hely közelében jutott nyugalomba, ahol álltam. Lehajoltam és fölvettem, azzal a szándékkal, hogy majd visszaadom a fiúnak, mihelyt szüksége lesz rá, ami, ahogy elnéztem, nem éppen azonnal volt várható.

Minthogy ez a Fink-Nottle gyermekkori barátom volt, akivel, mint már mondottam, gyakran osztottam meg az utolsó csésze kakaómat, és mivel nyilvánvalónak látszott, hogy ha valaki sürgősen közbe nem lép, fennáll a veszélye, hogy valamennyi belső szervét egyfajta francia salátává vagy pürévé turmixolják, természetesen átfutott agyamon a

gondolat, hogy valamilyen lépéseket kellene tenni, véget vetendő e fájdalmas jelenetnek. A probléma, amely számos érdekes részmozzanatból tevődött össze, mármost természetesen abban állt, hogy mifélék is legyenek e lépések. A tonnatartalmam teljesen elégtelen volt ahhoz, hogy képes legyek kézitusába bocsátkozni Spode-dal, és azzal a gondolattal játszadoztam, hogy fejbe suvasztom egy fahasábbal. Hanem ez a terv meg ama tény folytán bizonyult véghezvihetetlennek, hogy a közelben nem voltak fahasábok. Ezek a tiszafasorok vagy rododendron-sétányok csupán apró ágacskákkal és lehullott falevelekkel szolgálnak, és semmiféle olyan hasábot se találni bennük, amelyet bunkósbotként lehetne használni. És éppen úgy döntöttem, hogy jobb híján azzal próbálok meg elérni valamit, hogy a hátára ugrok Spode-nak, és a nyaka köré fonom a karjaimat, amikor meghallottam, hogy Stiffy azt kiáltja: „Harold!".

Sejteni lehetett, milyen indíték vezérli. Noha Gussie nem tartozott ugyan a bizalmas pajtásai közé, de érző szívű ifjú leányzó volt, és az ember mindig szeretné megmenteni egy felebarátja életét, ha ez lehetséges. Stiffy a célból szólította most Gikszert, hogy az lépjen színre, és mentse meg Gussie-ét. Ám egyetlen gyors pillantással, melyet Gikszerre vetettem, átláttam, hogy a srác teljesen tanácstalan a dolog mikéntjét illetően. Csak álldogált ott, ujjával töprengően simogatva az állát, akár a mesebeli macska.

Tudtam, mi tartja vissza attól, hogy akcióba lépjen. Korántsem hogyishívják volt... a nyelvem hegyén van... ká-val kezdődik... Jeevestől hallottam használni e szót... kishitűség, na ez az, ami nagyjából annyit jelent, hogy egy

fickó heveny betojiságban szenved... szóval korántsem - mint már mondottam volt, amikor félbeszakítottam magam - kishitűség volt az, ami visszatartotta a fiút. Rendes körülmények között oroszlánok nyugodtan beiratkozhattak volna hozzá levelező tanfolyamra, és ha a rögbipályán találkozott volna Spode-dal, egy tizedmásodpercig se habozott volna a nyakának ugrani, hogy nyolcas alakú zsinórdíszt kössön belőle. A gondot az okozta, hogy a srác káplán volt, és az egyházi elöljárók görbe szemmel néznek az olyan káplánokra, akik zsinórdíszeket kötnek a hívek nyakából. Vágd szájba a nyájad, és megütöd a bokádat. Ilyenformán tehát most húzódozott a közbelépéstől, és amikor pedig közbelépett, ezt csupán szelíd szóval tette, ami állítólag elűzi a haragot.

- Ejnye-bejnye, hát szabad ilyet? - mondta.

Megmondhattam volna neki, hogy helytelen szemszögből közelíti meg a dolgot. Amikor egy Spode-szerű gorilla szabadjára engedi az indulatait, csekély vagy épp semmi haszna sincs a szelíd szemrehányásnak. Erre szemlátomást maga Gikszer is ráeszmélvén, odaballagott, ahol a gazfickó most épp azon igyekezett - vagy legalábbis úgy tűnt -, hogy megfojtsa Gussie-t, és Spode vállára tette a kezét. Látván, hogy ez se jár semmilyen kézzelfogható eredménnyel, rándított egyet a vállon. Repedés zaja hallatszott, és a szorongató kéz fellazította markolását.

Nem tudom, önök próbáltak-e már valaha elválasztani a zsákmányától egy himalájai hópárducot - valószínűleg nem, mivel a legtöbb ember aránylag ritkán fordul meg olyan távoli vidéken -, de ha mégis, akkor alighanem számoltak

bizonyos bosszúság nyilvánítással az állat részéről. Spode is ugyanilyen módon reagált. Felbőszülve ezen a, véleményem szerint, általa illetéktelennek ítélt beavatkozáson szándékaiba és célkitűzéseibe, orrba vágta Gikszert, és mindazok a kétségek, amelyek Isten eme szolgáját gyötörték, egyetlen szempillantás alatt tovatűntek.

Azt hiszem, ha van valami, amitől egy fickó megfeledkezik róla, hogy a papi rendhez tartozik, hát az egy jókora horogütés a cserpákra. Egy perccel ezelőtt Gikszer még csupa aggodalom volt reverendát viselő elöljárói rosszallása miatt, ám most láttam rajta, hogy így szólt magában: „Pokolba a reverendát viselő fölötteseimmel", vagy bárhogyan is szokta ezt megfogalmazni egy káplán, „Tehetnek egy szívességet".

Rövid bár, de fenséges látványosság volt, s most értettem csak meg, mire gondolnak az emberek, amikor a „harcos egyház"-ról beszélnek. Mélységesen sajnáltam, hogy nem tartott tovább. Spode-ot heves győzni akarás sarkallta, Gikszer oldalán volt viszont a szakértelem. Nem semmiért lett ő tagja a rögbiválogatotton kívül az ökölvívó-válogatottnak is, annak idején, a jó öreg Alma Materben. Rövid kavarodás támadt, és a következő, amit észleltem, az volt, hogy Spode a földön hever, éspedig olyan küllemmel, mint egy hulláé, amely jó néhány napig volt a vízben. A bal szemén a duzzanat szemmel láthatóan növekedett, és egy bíró százat is rászámolhatott volna anélkül, hogy választ kapott volna.

Stiffy egy rövid „Bravó! "-t hallatva elvezette Gikszert, nyilván, hogy lemossa az orrát és megállítsa az életnedv

elfolyását, ami jelentékeny mérvű volt, én pedig odaadtam Gussie-nak a szemüvegét. Valamiféle transzba révedve forgatta a kezében, s egy javaslattal éltem, amely úgy éreztem, a leginkább szolgálja az érdekeit.

- Távol áll tőlem, Gussie, hogy parancsolgassak, de nem volna-e célszerű, ha eltávoznál a helyszínről, mielőtt még Spode magához tér? Annak alapján, amennyit tudok róla, arra következtetek, hogy azon fickók közé tartozik, akik rosszkedvűen ébrednek.

Ritkán láttam bárkit is gyorsabban mozogni. Csaknem mielőtt szavaim elhagyták ajkamat, már kívül is voltunk a tiszafasoron, ha ugyan tiszafasor volt, avagy rododendron-sétányon, ha így nevezik. Továbbra is jó iramot diktáltunk, ám végül kissé lelassítottunk, és a srácnak módja nyílt rá, hogy kommentálja az iménti jelenetet.

- Rémes egy élmény volt, Bertie - mondta.
- Csöppet se lehetett kellemes - értettem egyet.
- Az egész eddigi életem leperegni látszott előttem.
- Ez fura. Hiszen nem vízbe fulladáson mentél keresztül.
- Nem, de az elv ugyanaz. Elhiheted, oltári hálás voltam, amikor Pinker érezhetővé tette a jelenlétét. Micsoda remek fickó!
- A legjobbak egyike.
- Éppen ez az, amire szüksége van a mai egyháznak: minél több olyan káplánra, akik képesek rá, hogy móresre tanítsák az ilyen Spode-szerű fazonokat. Olyan biztonságos érzés tudni, hogy a közelben van.

Rámutattam egy apróságra, amely elkerülni látszott a figyelmét.

- Csakhogy nem mindig lesz ám a közelben! Hittanórák meg szülői értekezletek meg más effélék töltik ki az idejét. És azt se felejtsd el, hogy Spode, noha jelenleg földre van sújtva, újból életre kap majd.

Az állkapcsa kissé megereszkedett.

- Ez eszembe se jutott.

- Ha rám hallgatsz, egy időre lelécelsz a környékről, és a föld alá költözöl. Stiffy majd kölcsönadja a kocsiját.

- Azt hiszem, igazad van - mondta, valamit hozzátéve még arról, hogy szopós csecsemők szájából kell hallania a dolgokat, amit kissé sértőnek találtam. - Ma este távozom.

- Anélkül, hogy elköszönnél.

- Természetesen anélkül, hogy elköszönnék. Állj, ne arra menj! Mindvégig balra tarts. A konyhakertbe akarok menni. Emnek azt mondtam, ott találkozunk.

- *Kinek* mondtad?

- Emerald Stokernek. Mit gondoltál, ki másnak? A konyhakertbe kellett mennie, hogy babot és miegymást szedjen a ma esti vacsorához.

És a lány csakugyan ott volt: kezében egy nagy tállal, szorgosan végezte munkaköri teendőjét.

- Em, itt van Bertie - szólt Gussie, amire a lány megperdült a tengelye körül, kiborítva néhány szem babot.

Szemsértő látványt nyújtott, ahogy az arcán minden egyes szeplő kivirult, miközben a srácra nézett, mintha valamely bájos látnivalót szemlélne, holott messze nem így állt a helyzet. Énirántam nem sok érdeklődést tanúsított. Egy kurta „Hello, Bertie"-vel elintézett, minden figyelme Gussie-ra lévén összpontosítva. Úgy meresztette rá a

szemét, ahogy egy anya meresztette volna imádott gyermekére, aki egy szomszéd gyerekkel való összecsapás után érkezik haza. Mindeddig túlságosan fel voltam kavarva ahhoz, hogy észrevegyem, mennyire ziláltan került ki a fiú a Spode elleni csetepatéból, de most láttam, hogy az általános megjelenése olyan volt, mint valamié, ami egy ruhacsavarógépen ment keresztül.

- Mit... *mit* csináltál magaddal? - lövellt ki a lányból, ha ugyan ez rá a jó szó. - Úgy nézel ki, mint egy háború dúlta terület.

- Az adott körülmények közt elkerülhetetlen - szóltam. - Egy kis nézeteltérése volt Spode-dal.

- Azzal az emberrel, akiről meséltél nekem? Az emberszabású gorillával?

- Pontosan.

- Mi történt?

- Spode megpróbálta kirázni belőle a belsőségeket.

- Te szegény, drága kis barikám! - szólt Emerald, és Gussie-hoz, nem pedig hozzám intézte szavait. - Az áldóját, bárcsak a kezeim közé kaparinthatnám őt egy percre! Én majd megtanítanám!

És ekkor, egy olyasmi folytán, amit én mindig különös egybeesésként határoztam meg, Emerald kívánsága teljesült. Holmi olyanszerű recsegő zaj vonta magára a figyelmemet, mint amilyet egy folyóparti nádason keresztülcsörtető vízilócsorda szokott kelteni, és Spode-ot pillantottam meg, amint 60 mérföldes sebességgel közelített, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a lehető legkorábbi időpontban folytassa a Gussie belső szerveinek

színére irányuló vizsgálódásait, melyeket Gikszer közbelépése folytán kénytelen volt a bevégzetlen ügyek dossziéjában kartotékolni. Ilyenformán tehát az a jóslatom, miszerint ez a közellenség, bár földre volt sújtva, újból életre fog kapni, tökéletesen helytállónak bizonyult.

Az újonnan érkező magatartásában erős hasonlóságot véltem fölfedezni azon asszírokéval, akik, mint hozzájuk közel álló forrásokból tudjuk, úgy csaptak le, mint farkasok a juhnyájra, seregükön bíbor és arany csilláma. Nyugodtan besétálhatott volna a táborukba, s leterítették volna számára a vörös díszszőnyeget, nyomban felismerve, hogy belevaló srác, akinek közöttük a helye.

Hanem amiben az asszírok előnyösebb helyzetben lettek volna nála, az az a tény volt, hogy őket nem várta volna a nyájban egy anyáskodó fiatal nő, erős csuklókkal és egy tállal a kezében. Ez a tál szemlátomást valamilyen vaskos porcelánféléből készült, és amint Spode megragadta Gussie-t, és nekilátott a már ismert belsőségkirázósdinak, nevezett tál olyasfajta hangot adva landolt a feje búbján, amit egyesek tompa, mások émelyt keltő puffanásnak neveznek.

Számtalan darabra törött, ám küldetését immár beteljesítette. Spode, az ellenállóereje nyilván kiszipolyozván a H. P. Pinker tiszteletessel történt iménti összeütközés során, a földre zuhant, hogy hová, nem tudta, és feküdt ott békésen. Emlékszem, arra gondoltam, hogy nem éppen szerencsés napja volt ez a mai, és az esetből jól kiviláglott, vontam le a tanulságot, hogy mennyire téves elgondolás, ha valaki emberi alakba bújt tetűként éli az életét, ahogyan ő születésétől fogva tette, mivel előbb-utóbb a büntetés utoléri az embert. Ahogy Jeevestől hallottam egyszer fogalmazni, Isten malmai lassan őrölnek, ám szerfelett apróra, vagy valami ilyesmi.

Egy ideig Emerald Stoker arcán elégedett mosollyal szemlélte a keze munkáját, és nem hibáztattam érte, hogy kissé önelégültnek tűnt, mivel kétségkívül derekasan kitett magáért. Aztán hirtelen egy gyors „Ó, a kutyafáját!" hagyta el ajkát, és úgy elillant, mint egy fürdőzés közben meglepett nimfa, s egy pillanattal később megértettem, mi okozta e mozgékonyságot. Meglátta a közelgő Madeline Bassettet, és hát egyetlen szakácsnő se szereti, ha a munkaadója előtt magyarázkodásra kényszerül annak kapcsán, hogy miért kólintotta fejbe porcelántálakkal annak vendégeit.

Amint Madeline tekintete a maradványokra esett, szemei akkorára tágultak, mint két golflabda, és olyan pillantást vetett Gussie-ra, mintha az egy tömeggyilkos lett volna, akit nem túlságosan szível.

- Mit műveltél Roderickkel? - kérdezte.
- He? - mondta Gussie.
- Mondom: mit műveltél Roderickkel?

Gussie megigazította szemüvegét, és megvonta a vállát.

- Ja, hogy vele? Csak megdorgáltam kicsit. Csupán önmagát okolhatja a fickó. Ő kereste a bajt, és muszáj volt megleckéztetnem.

- Te vadállat!

- Szó sincs róla. Megvolt rá a lehetősége, hogy visszavonuljon. Sejtenie kellett volna, mi fog történni, amikor látta, hogy leveszem a szemüvegem. Olyankor, mikor leveszem a szemüvegem, mindazok, akik tudják, mi a jól felfogott érdekük, a hegyekbe menekülnek.

- Gyűlöllek, gyűlöllek! - kiáltotta Madeline, amely kitételről mindeddig úgy hittem, még soha senki szájából nem hangzott el, kivéve egy zenés komédia második felvonásában.

- Csak nem? - szólt Gussie.

- De igen. Utállak!

- Ez esetben - szólt Gussie - én most megeszem egy sonkás szendvicset.

S ehhez legott hozzá is látott, éspedig olyan farkasétvággyal, hogy a hideg futkározott tőle a gerincemen, és Madeline éleset sikoltott.

- Ez a vég! - mondta, ami megint csak olyasmi, amit nem túl gyakran hall az ember.

Amikor két, egykor szerelmes szív között ily mértékig felforrósodnak a dolgok, a jámbor szemlélő számára mindig az a legbölcsebb eljárás, ha elpárolog a helyszínről, s jómagam is így tettem. Visszaindultam a házhoz, és a kocsifelhajtón Jeevesszel találkoztam. Stiffy autójának kormánykerekénél ült. Mellette Bertalan kutya foglalt

helyet, olyan ábrázattal, mint egy skót metodista lelkész, aki épp a bűnt ostorozza.

- Jó estét, uram - mondta Jeeves. - Az állatorvosnál jártam ezzel a kis fickóval. Miss Byng nyugtalankodott, mivel az eb megharapta Mr. Fink-Nottle-t. Attól tartott, hogy netán elkapott tőle valamit. Örömmel közölhetem, hogy az orvos kifogástalan egészségi állapotban találta.

- Jeeves - szóltam. - Egy rémtörténetről kell beszámolnom magának.

- Csakugyan, uram?

- A húr elnémult - mondtam, és a lehető legrövidebbre fogva birtokába juttattam a tényeknek. Miután befejeztem, egyetértett abban, hogy a dolog fölöttébb nyugtalanító.

- De attól tartok, nincs mit tenni, uram. Elkábultam. Annyira hozzászoktam már, hogy Jeeves minden problémát, bármilyen rázós legyen is, megold, hogy cselekvésképtelenségének ez az őszinte beismerése teljesen elgyöngített.

- Paffá van téve?

- Igen, uram.

- Tanácstalan?

- Pontosan, uram. Alkalmasint valamely későbbi időpontban felötlik majd bennem holmi megoldásmód a dolgok rendezésére, de pillanatnyilag, sajnálattal közlöm, semmit sem tudok kitalálni. Elnézését kérem, uram.

Megvontam a vállam. Lelkemet csüggedés szállta meg, ám a pléhpofát megőriztem.

- Rendben van, Jeeves. Nem a maga hibája, ha egy efféle probléma kifog magán. Hajtson tovább, Jeeves - mondtam, s

ő tovább hajtott. Elmenőben Bertalan kutya kellemetlenül dölyfös pillantással mért végig, mintha azt kérdezné, hogy bűnbocsánatot nyertem-e.

A szobámba siettem, az egyetlen olyan helyre e borzalmak kéglijében, ahol bárminemű békében és nyugalomban lehetett része az embernek, és még ott se túl sokban. A Totleigh Towers-i élet vad rohanása kimerített, és egyedül akartam lenni.

Gondolom, egy jó fél óra hosszán keresztül üldögélhettem ott, megpróbálván kiötleni, mi is lenne a legcélszerűbb tennivaló, amikor az érzelmek zűrzavarából, ahogy Jeevestől hallottam jellemezni, egy összefüggő gondolat bukkant a felszínre, éspedig az, hogy ha rövid időn belül nem jutok egy pohár szíverősítőhöz, ültő helyemben kiszenvedek. Immár a koktél órájában jártunk, és tudtam, hogy bárminő hibái vannak is Sir Watkyn Bassettnek, aperitifet azért biztosít vendégeinek. Való igaz, Stiffynek megígértem, hogy kerülöm az öreg társaságát, de akkor még nem láthattam előre, hogy efféle szükséghelyzet adódik elő. Két dolog közt választhattam: vagy visszaélek a lány bizalmával, vagy ültő helyemben kilehelem a lelkem, és az előbbi alternatíva mellett döntöttem.

Bassett papát a szalonban találtam, könyökénél egy dúsan megrakott tálcával, és ajkamat nyalogatva siettem előre. Túlzás volna azt állítani, hogy a pali örvendezett a láttomon, de mindenesetre egy életmentővel megkínált, amit én hálásan fogadtam. Ezután körülbelül húsz percig tartó kínos csend következett, és akkor, éppen amint a második pohárkával is végeztem, és az olajbogyóért nyúltam, Stiffy

lépett be. Gyors szemrehányó pillantást vetett rám, s láttam, hogy Bertram ígéreteibe vetett bizalma többé soha nem lesz már a régi, ám Bassett papa volt az, akire a figyelmét irányította.

- Hello, Watkyn bácsi.
- Jó reggelt, drágám.
- Felhajtasz egy pohárkával vacsora előtt?
- Fel, drágám.
- Legalábbis így gondolod - szólt Stiffy. - De tévedsz, és azt is megmondom, hogy miért. Semmiféle vacsora nem lesz. A szakácsnő megszökött Gussie Fink-Nottle-lal.

16

Nem tudom, önök felfigyeltek-e már valaha egy meglehetősen sajátos dologra, nevezetesen arra, hogy ugyanaz a hír mennyire különbözőképpen tud hatni két különböző személyre. Úgy értem, közölsz valamit mondjuk Jonesszal és Brownnal, és míg Jones búskomorságba süppedve ül, és le van törve, mint a bili füle, Brown háromszoros hurrá !-t üvölt, és dzsiggelni kezd örömében. És ugyanez érvényes Smithre és Robinsonra is. Gyakran tűnődtem el ennek furcsaságán.

Most is pontosan ugyanígy történt. A Madeline Bassett és Gussie között imént lezajlott heves szóváltás korántsem töltött el semmi olyasmivel, amit derűlátásnak lehetne nevezni, ám a szív, amelyet bánat terhe nyomaszt, a leghalványabb reményen is kapva kap, ahogy a fickó mondta, és azt próbáltam bebeszélni magamnak, hogy bár kölcsönös szerelmük pillanatnyilag az apály állapotában

leledzik, végül is újból erőre kaphat, amikor is majd minden elfelejtődik és megbocsáttatik. Vagyis úgy értem, gyakran megesett már, hogy egy jegyespár közötti purparlét követően a bűntudat lépett színre, mindama „Ne haragudj, hogy morcos voltam" és „Meg tudsz nekem valaha bocsátani?" féle szöveggel, és a szerelem, miután egy ideig a pincében gunnyasztott gazdátlanul, ismét ráver, és ugyanúgy folytatja, mint új korában. Óh, áldott az a civódás, melyet követ turbékolás, ahogy egyszer Jeevest hallottam fogalmazni.

Azonban Stiffy szavai nyomán ez a remény úgy összeomlott, mintha egy babot tartalmazó porcelántállal kólintottak volna főbe, és arcomat a kezembe temetve előrenyaklottam székemben. Mindenkor azt a politikát követem, hogy a derűs oldalát szemlélem a dolgoknak, ám ahhoz, hogy ezt megtehesd, szükséged van egy derűs oldalra is, márpedig jelen körülmények között ilyen nem létezett. Ez volt, ahogy Madeline Bassett mondta volna, a vég. Azzal a céllal jöttem rezonőrként e házba, hogy összeboronáljam a fiatalokat, de bármilyen kiváló rezonőr vagy is, úgy nem tudsz összeboronálni két ifjút, ha az egyik közülük megszökik valaki mással. Nem csupán akadályoztatva vagy, de a kezed is meg van kötve. Ilyenformán most, mint mondtam, előrenyaklottam székemben, arcom a kezembe temetve.

Bassett papa ellenben szemmel láthatólag úgy fogadta ezt a szenzációs hírt, mint valami ritka és üdítő gyümölcsöt. Arcom a fent említett módon lévén temetve, nem láttam, hogy vajon táncra perdült-e, de fölöttébb valószínűnek tartom, hogy lejtett egy-két lépést, mert amikor megszólalt,

a hangszíne elárulta, hogy úgy fel van dobódva, amennyire csak fel lehet valaki anélkül, hogy szétvetné az öröm.

Természetesen érthető volt a felpezsdültsége. Valamennyi létező vőjelölt közül - valószínűleg Bertram Woostert kivéve - Gussie volt az, akit legutolsóként választott volna. Kezdettől fogva aggodalommal szemlélte, és ha ama hajdani időkben élt volna, amikor az apák döntöttek lányaik házassági ügyeiben, gondolkodás nélkül lefújta volna a frigyet.

Gussie egyszer elmesélte nekem, hogy amikor bemutatták Bassettnek, mint azt a fickót, aki feleségül készül venni a lányát, Bassett mind jobban megereszkedő állal meredt rá, majd fojtottforma hangon azt mondta: „Hogyan?!". Hitetlenkedve, ha értik, mire gondolok, mintha abban reménykedne, hogy csak egy ízetlen tréfát sütnek el a rovására, és hogy kellő időben egy szék mögül előugrik majd az igazi fickó, és így szól: „Április bolondja!". Es amikor Bassett végül megértette, hogy a dologban nincs se csalás, se ámítás, és hogy Gussie valóban az, akinek mondják, félrevonult egy sarokba, és csak ült ott mozdulatlanul, megtagadván a válaszadást, ha szóltak hozzá.

Nem csoda hát, hogy Stiffy bejelentése úgy felélénkítette, mint egy adag Doktor Akárki-féle mocsárvíz-tonik, amely közvetlenül a vörösvértestekre hat, és víg kedélyre hangol.

- Megszökött? - gurgulázta.
- Úgy van.
- A szakácsnővel?

- Avval bizony. Ezért mondtam, hogy semmiféle vacsora sem lesz. Be kell majd érnünk kemény tojással, ha egyáltalán maradt még a zsúrról.

A kemény tojás említésére Bassett papa egy pillanatra összerezzent, és látni való volt, hogy gondolatai visszaröppentek a teasátorhoz, de túlságosan boldog volt, semhogy hagyja, hogy kellemetlen emlékek sokáig háborgassák. Kezének egyetlen mozdulatával elhessentette a vacsoratémát, mint olyasmit, ami egyáltalán nem oszt, nem szoroz. A Bassettek, sugallta e kézmozdulat, jól bírják a gyűrődést, ha muszáj.

- Biztos vagy a tényeket illetően, drágám?

- Épp indulófélben voltak, amikor találkoztam velük. Gussie azt kérdezte, ugye nincs kifogásom ellene, ha kölcsönveszi a kocsimat.

- Efelől remélem, megnyugtattad?

- Ó, hogyne. Azt mondtam neki: „Semmi gond, vidd csak Gussie. Mintha a sajátod volna.".

- Jó kislány. Derék kislány. Kitűnő válasz. Tehát csakugyan elmentek?

- Tovatűntek a széllel.

- És azt tervezik, hogy összeházasodnak?

- Mihelyt Gussie megszerzi a diszpenzációt. A canterburyi érsekhez kell folyamodnia, aki azt mondják, jó borsos árat szokott szabni az ilyesmiért.

- Üdvös cél érdekében kiadott pénz.

- Gussie is így gondolja. Azt mondta, a szakácsnőt leteszi Bertie nagynénjénél, ő meg továbbmegy Londonba, hogy tárgyaljon az érsekkel. Csupa lelkesedés a fiú.

E rendkívüli bejelentés hallatán, miszerint Gussie Dahlia néninél készül partra tenni Emerald Stokert, heves rándulással felkaptam a fejem. Azt kezdtem találgatni, ugyan miként fogadja majd e tolakodást az agg hús-vér rokon, és félelemmel vegyes ámulattal gondoltam el, milyen mélységes lehet Gussie szerelme Emje iránt, hogy még ilyen félelmetes veszélyekkel is képes dacolni. Az élemedett rokon erős egyéniség, és ha megneheztel, semmi nehézséget nem jelent számára, hogy nehezteléséneк kiváltóját perceken belül egy zsírpacnivá töppessze. Tudomásom van róla, hogy vadászemberek, akiket a néninek a hajdani vadásznapjaiban alkalma volt leteremteni, amiért lovaikkal rágázoltak a kopókra, soha nem heverték ki a dolgot, és utána hónapokig holmi kábulatban éltek, minden váratlan zajra összerezzenve.

A fejem immár fölszegett állapotban lévén, módomban állt láthatni Bassett papát, és úgy találtam, olyannyira jóindulattól sugárzó tekintettel szemlél engem, hogy alig tudtam elhinni: ez ugyanaz az exrendőrbíró, akivel oly kevéssel ezelőtt bratyiztam, már ha egyáltalán bratyizásnak lehet nevezni azt, amikor két fickó jó húsz percen át ül egymás társaságában anélkül, hogy egyetlen szót is váltanának egymással. Nyilvánvaló volt, hogy az öröm az egész világ barátjává tette, éspedig oly mértékig, hogy még Bertramra is képes volt borzongás nélkül ránézni. Sokkal inkább hasonlított valamely Dickens-alakra, mint bárki másra.

- Üres a pohara, Mr. Wooster - kurjantotta lelkesen -, megengedi, hogy újratöltsem?

Azt feleltem, töltse csak. Kettővel már felhajtottam, amely határt rendszerint nem is lépem túl, de tekintettel a megtépázott önbizalmamra, úgy éreztem, hogy most egy harmadik is rám fér. Sőt, kész lettem volna akár mélyebben is belemerülni a dologba. Egyszer olvastam egy emberről, aki huszonhat martinit szokott meginni ebéd előtt, és az a meggyőződés kezdett úrrá lenni rajtam, hogy a fickónak nagyon is igaza volt.

- Rodericktől hallom - folytatta Bassett, olyan jókedvűen, mintha valamely beköpését hahotával jutalmazták volna a bíróságon -, hogy ön délután azért nem lehetett velünk az iskolazsúron, mert sürgős családi ügy szólította el Brinkley Courtba. Remélem, minden kielégítően rendeződött?

- Ó, igen, köszönöm.

- Mindannyian hiányoltuk magát, de a családi ügyek, ugyebár, előbbre valók, mint a szórakozás. Hogy van a bácsikája? Jó egészségben találta, remélem.

- Igen, remekül volt.

- És a nénikéje?

- Ő Londonba utazott.

- Csakugyan? Bizonyára sajnálta, hogy nem találkozhatott vele. Kevés asszonyt ismerek, akit jobban csodálok nála. Olyan vendégszerető. Olyan élénk. Ritkán élveztem jobban valamit, mint a házában tett legutóbbi látogatásomat.

Azt hiszem, ez a buja szóáradat még jó ideig folytatódott volna hasonló mederben, ám ennél a résznél Stiffy felhagyott a tűnődő hallgatással, amelybe bele volt süppedve. Mindmostanáig csak állt ott, töprengő arckifejezéssel szemlélve nagybátyját, mintha magában azon tanakodna, vajon szóvá tegyen-e valamit, vagy sem, ám most azt a benyomást keltette, hogy elszánta magát.

- Örömmel látom, hogy derűsen fogod fel a dolgot, Watkyn bácsi. Attól féltem, hogy netán felzaklatlak a hírrel.

- Hogy felzaklatsz?! - szólt Bassett papa hitetlenkedve. - Hogy a csudába jut eszedbe ilyesmi?

- Nos, szegényebb lettél egy vővel.

- Éppenséggel ez az, ami életem legboldogabb napjává teszi ezt a mait.

- Akkor hát az én életemnek is a legboldogabb napjává teheted - mondta Stiffy, addig ütve a vasat, amíg meleg. - Ha megajándékozod Haroldot azzal a plébániával.

Minthogy a figyelmem java része, amin aligha lehetett csodálkozni, a slamasztikára volt összpontosítva, amelyben nyakig ültem, nem tudom megmondani, hogy Bassett papa tétovázott-e vagy sem, ám ha így tett is, mindössze egy pillanatig tartott. Semmi kétség, egy-két másodpercre fölrémlett előtte ama kemény tojás látványa, és újfent tudatosodott benne a neheztelés, amelyet Gikszer ama kudarca miatt érzett, hogy az nem képes megregulázni nyája

zsenge korú tagjait, ám az a gondolat, hogy Augustus Fink-Nottle nem lesz a veje, elűzte elméjéből az ifjú lelkész fogyatékosságait. Olyannyira a kicsordulás határáig lévén telítve az emberi kedvesség italával, hogy szinte hallani vélted annak csobogását a bensőjében, a pasi képtelen volt bárkitől bármit is megtagadni. Csaknem bizonyosra veszem, hogy ha most megpróbáltam volna levágni egy ötösre, egyetlen zokszó nélkül leperkálta volna.

- Hát persze, hát persze, hát persze, hát persze - mondta, oly módon trillázva, mint Jeeves ama szárnyaló pacsirtáinak egyike. - Biztos vagyok benne, hogy Pinkerből kitűnő plébános lesz.

- A legjobb - tódította Stiffy. - Mint káplán csak eltékozolja magát. Nincs mozgástere. Meg van kötve a keze. Tedd meg őt plébánosnak, és az anglikán egyház másról se beszél majd, mint róla. Iszonyú nagy tehetség a fiú.

- Mindig is a legjobb véleménnyel voltam Harold Pinkerről.

- Nem is csodálom. Valamennyi fölöttese ugyanígy vélekedik. Tudják, hogy mennyire rátermett. A tantételek a kisujjában vannak, és úgy tud prédikálni, mint a vízfolyás.

- Igen, magam is élvezem a szentbeszédeit. Férfiasak és szókimondóak.

- Ennek az az oka, hogy az egészséges, szabad levegőt kedvelő férfiak közül való. Az „izmos kereszténység" híve. Egykor az angol válogatottban rögbizett.

- Csakugyan?

- Úgynevezett elülső pillér volt.

- Igazán?

Az „elülső pillér" szavak hallatára, természetesen, láthatóan összerezzentem. Nem tudtam, hogy Gikszer ilyesmi volt, és arra gondoltam, milyen ironikus tud lenni az élet. Vagyis úgy értem, Plank égen-földön kutatott egy efféle posztot betöltő játékos után, azt mondván magában, hogy nyilván hamarosan föl kell adnia a reménytelen keresést, és lám, én meg itt abban a helyzetben voltam, hogy betölthettem volna számára az űrt, ámde viszonyunk feszült volta miatt nem állt módomban, hogy hozzájuttassam őt e remek fogáshoz. Milyen szomorú is ez, méláztam el, és az a gondolat fogalmazódott meg bennem, mint már oly gyakran a múltban, hogy az embernek még a mégoly egyszerű halandókhoz is szívélyesnek kell lennie, mivel sose lehet tudni, nem jönnek-e valamikor kapóra.

- Akkor hát megmondhatom Haroldnak, hogy a léggömb felszállóban van?

- Tessék?

- Úgy értem, hivatalosnak vehetem a dolgot a plébániát illetően?

- Hogyne, hogyne, hogyne.

- Ó, Watkyn bácsi! Hogy köszönhetem ezt meg neked?

- Semmiség, drágám, nincs mit köszönni rajta - szólt Bassett papa, Dickens-szerűbben, mint valaha. - És most pedig - folytatta, elválván horgonyzóhelyétől és az ajtó felé indulva -, elnézésedet kérem, Stephanie, és az önét is, Mr. Wooster. Madeline-hez kell mennem, hogy...

- Gratulálj neki?

- Azt akartam mondani: hogy felszárítsam a könnyeit.

- Ha vannak.

- Úgy gondolod, nem mély búskomorság állapotában fogom találni?

- Hát talán abban lenne bármely leány is, aki egy csoda folytán megmenekült attól, hogy feleségül kelljen mennie Gussie Fink-Nottle-hoz?

- Igaz. Nagyon igaz - szólt Bassett papa, és úgy elillant a helyiségből, mint ama szélső összekötők egyike, akik, jóllehet a hátrapasszot képtelenek megtanulni, mindamellett rendkívül gyorsak.

Ha Sir Watkyn Bassett-tel kapcsolatban volt is bennem némi bizonytalanság arra vonatkozólag, hogy táncra perdült-e az imént, hát Stiffy egészen biztos, hogy most ezt tette. Lendületesen piruettezett, és a legvaksibb szem számára is nyilvánvaló volt, hogy csupán az a tény gátolta meg abban, hogy virágokat szórjon szét a kalapjából, hogy nem viselt kalapot. Ritkán láttam még ifjú fityfirittyet ennyire magánkívül lenni örömében. Magam pedig, a szívemen viselvén Gikszer érdekeit, egyelőre, mint mondani szokás, elcsomagoltam minden gondom-bajom a jó öreg málhazsákba, és együtt örvendeztem a leányzóval. Ha van valami, amire Bertram Wooster mindig is kínosan ügyelt, hát ez az, hogy tüstént feledje személyes gondjait, amidőn egy cimbora azt ünnepli, hogy Fortuna - ha jól emlékszem a nevére - a kegyeibe fogadta.

Egy időre Stiffy teljesen kisajátította magának a társalgást, nem hagyva, hogy olykor én is közbeszúrjak egy-két szót. A nők e tekintetben kiváltképp tehetségesek. A legtörékenyebbjük is olyan szuflával bír, akár egy gramofonlemez, és olyan beszédsebességre képes, mint egy

kiképző őrmester. Tudok rá esetet, hogy Agatha néném még jóval azon a ponton túl is folytatta a szidalmazásomat, amikor már azt hinnéd, kimerült mind a szufla, mind a lelemény.

Beszédtárgya akörül az elképesztő jószerencse körül forgott, amelyben Gikszer új híveinek lesz része hamarosan, mert nemcsak hogy a lehető legtökéletesebb plébánoshoz jutnak, egy szent életű férfiúhoz, aki szakavatott kézzel istápolja majd a lelküket, hanem ráadásul egy olyan plébánosfeleséghez is, aki eddig csak álmaikban létezett. Csupán amikor szünetet tartott, végezvén azon önmagáról felvázolt kép ismertetésével, amelyen levest oszt szét a rászoruló szegények közt, és gyengéd hangon a reumájuk iránt érdeklődik, voltam képes én is hallatni a hangomat. A nagy fene vidámság és szómenés közepette egy kijózanító gondolat fogalmazódott meg bennem.

- Abban egyetértek veled - mondtam -, hogy csakugyan ez jelentené a happy endet, és tökéletesen megértem, miként jutottál arra a megállapításra, hogy a mai a legeslegvidámabb nap az egész boldogságos új évben, de van valami, amire gondolnod kellene, és az az érzésem, hogy elkerülte a figyelmedet.

- Mi az? Nem hinném, hogy bármit is elmulasztottam volna.

- Bassett papának ezzel az ígéretével kapcsolatban, miszerint megadja nektek a plébániát.

- Azzal minden rendben van. Mi az aggályod?

- Csak arra gondoltam, hogy én a helyetekben írásba foglaltatnám a dolgot.

Ez úgy leblokkolta, mintha egy elülső pillérbe ütközött volna. Az örömittas élénkség lehervadt arcáról, hogy aggodalmas kifejezésnek és az alsó ajkak gyors beharapásának adjon helyet. Nyilvánvaló volt, hogy alaposan gondolkodóba ejtettem.

- Csak nem képzeled, hogy Watkyn bácsi átejtene bennünket?

- Nincs az a simlisség, amit a te rémes Watkyn bácsid el ne követne, ha olyan kedvében van - feleltem gyászosan. Egyetlen minutáig se bíznék meg benne. Gikszer hol van?

- Gondolom, odakint a pázsiton.

- Akkor kerítsd elő, hozd ide, és Bassett papával foglaltasd írásba a dolgot.

- Ugye tudsz róla, hogy csupa libabőr a hátam attól, amit mondasz?

- Én csak a biztonságba vezető útra mutatok rá.

Kis ideig mélázott, majd az alsó ajka újfent némi harapdáláson esett át.

- Na jó - mondta végül. - Megkeresem Haroldot.

- És az se ártana, ha két ügyvédet is szereznél - szóltam utána, amint elhussant mellettem.

Körülbelül öt perccel ezután történt, vagyis midőn éppen ismét ügyeim hallatlanul rázós voltán kezdtem merengeni, hogy bejött Jeeves, és közölte, hogy telefonon keresnek.

17

Elsápadtam a napcserzettségem alatt.

- Ki az, Jeeves?

- Mrs. Travers, uram. Éppenséggel amitől tartottam. Mint már említettem, Totleigh Towersből kocsival viszonylag hamar el lehet jutni Brinkley Courtba, és Gussie a felvillanyozódott lelkiállapotában bizonyára padlóig betaposta a gázpedált, nem sajnálva a naftát a masinától. Föltételeztem, hogy ő és barátnője alighanem éppen most érkeztek meg, és hogy e telefonhívás során Dahlia néni szentségelve ad majd hangot nemtetszésének. Jól tudván, mennyire rossz néven veszi a vén csont, ha bárminemű tisztességtelen húzást kell elszenvednie - és a szemében kétségkívül e kategóriába sorolódik Gussie hívatlanul történő bevágódása, Emjével a kíséretében -, minden lelkierőmmel, amit csak mozgósítani tudtam, felvérteztem magam a közelgő vihar ellen.

Önök persze most azt mondhatják, hogy Gussie hebehurgya tette nem az én hibám volt, és semmi közöm se volt hozzá, ám a nagynéniknél gyakorlatilag rutincselekvésszámba megy, hogy mindenért, ami történik, unokaöcsöket hibáztassanak. Úgy látszik, az unokaöcsök éppen erre valók. Mindig is az volt az érzésem, hogy csupán feledékenység lehetett az oka annak, hogy Agatha néném egy-két évvel ezelőtt elmulasztotta énrám hárítani a felelősséget, amikor a fiacskáját, az ifjú Thost majdnem kirúgták az iskolájából, ahová azért jár, hogy esténként kiszökdössön, és a helybeli vidámparkban célba dobáljon kókuszdió nyeremény reményében.

- Milyennek tűnt a néni, Jeeves?
- Uram?

- Nem tett magára olyan benyomást, hogy ki van akadva, mint a díványrugó?
- Nem mondhatnám, uram. Mrs. Travers hangja mindig egyformán robusztus. Van talán valami oka rá, hogy, mint mondani tetszett, ki legyen akadva?
- Ajaj, de mennyire! Most nincs időm elmesélni magának, de az égbolton sötét fellegek gyülekeznek, és a lég Izland felől érkező V alakú depressziókkal van telítve.
- Igazán sajnálom, uram.
- Nem maga az egyetlen. Ki is volt az a fickó - vagyis inkább fickók, mert azt hiszem, többen voltak -, akik bementek az izzó tüzes kemencébe?
- Sadrak, Mésak és Abédnegó, uram.
- Stimmel. A nyelvem hegyén voltak a nevek. Akkor olvastam róluk, amikor a suliban díjat nyertem Szentírás-ismeretből. Na szóval, tisztában vagyok vele, hogy érezhették magukat. Dahlia néni? - szóltam bele a kagylóba, mivel időközben odaértem a készülékhez.

Arra számítottam, hogy fülemet jól megválogatott szitokszavak fogják perzselni, ám meglepetésemre a néni vidám hangulatban látszott lenni. Hangjában nyoma sem volt neheztelésnek.

- Hello, te átok a nyugati civilización - mennydörögte. - Hogy vagy? Még mindig egészben?
- Bizonyos fokig igen. És te?
- Remekül. Megzavartalak a tizedik koktélod közben?
- A harmadik volt - helyesbítettem. - Rendszerint a másodiknál leállok, de Bassett papa ragaszkodott hozzá, hogy újratöltse a poharamat. Pillanatnyilag majd kiugrik a

bőréből jókedvében, és élen jár a dajdajozásban. Nem tartom kizártnak, hogy a piactéren egészben megsüttet egy ökröt, ha talál egyet.

- Totál maksz a pasi?
- Az talán nem, de mindenesetre fel van pezsdülve.
- Na szóval, ha pár percre fel tudod függeszteni a részeg orgiázást, akkor elmondom, mi hír hazulról. Negyedórával ezelőtt értem vissza Londonból, és mit gondolsz, mit találtam a lábtörlőn várakozva? Azt a gőtegyűjtő csudabogár Spink-Bottle-t, a társaságában egy leánnyal, aki úgy néz ki, mint egy szeplős palotapincsi.

Mély levegőt vettem, és belevágtam védőbeszédembe. Ha Bertram kedvező megvilágításba kellett hogy helyezze magát, hát ez volt az a pillanat. Való igaz, a néni modora mindeddig szeretetre méltó volt, és semmi jelét sem adta, hogy robbanni készülne, de az ember nem lehetett benne biztos, hogy ez nem amiatt van-e, mert csupán a megfelelő alkalomra várt. Efféle esetekben sohasem biztonságos könnyed legyintéssel intézni el a nagynéniket.

- Na igen - mondtam -, hallottam róla, hogy útra kelt a fiú, a szeplős, emberszabású palotapincsivel kiegészülve. Sajnálom, Dahlia néni, hogy ezen indokolhatatlan tolakodás szenvedő alanyává kellett válnod, és szeretném teljesen világossá tenni, hogy a dolog semmi szín alatt sem holmi tőlem származó tanács vagy bátorítás eredménye. Tökéletes tudatlanságban leledzettem a srác szándékai felől. Ha a bizalmába avatott volna arra vonatkozólag, hogy mire készült, én egész biztosan...

Itt abbahagytam, mert a néni meglehetős nyersességgel arra kért, hogy duguljak el.

- Állítsd már le magad, te feneketlen dumatarisznya! Mi ez az egész aranyszájú-szónoki sóder?

- Csupán afölötti sajnálkozásomat fejeztem ki, hogy a szenvedő alanyává voltál kénytelen válni...

- Nos, ne strapáld magad. Semmi szükség mentegetőzésre. Elégedettebb nem is lehetnék. Beismerem, mindig szívesebben veszem, ha Spink-Bottle nem rontja a közelemben a levegőt, és nem foglalja el házamban a helyet, amelyet egyéb célokra tartogatok, viszont a lány annyira kapóra jött, mint manna a pusztaságban.

Hajdan díjat nyervén Szentírás-ismeretből, mint már említettem volt, nem okozott számomra nehézséget, hogy elértsem a néni célzását. Arra az epizódra utalt, amely akkor történt, midőn Izrael gyermekei valami sivatagon vagy min haladtak keresztül, és cefetül rájuk fért volna holmi üdítő, a fejadagjuk igencsak karcsúra lévén fogva. És éppen azt mondták egymásnak, hej, milyen jól jönne egy kis manna, s azon keseregtek, hogy a szállásmesternek egy szem sincs belőle raktáron, amikor vesszenek meg, ha az égből hirtelen alá nem hull egy egész rakományra való, remek napot szerezve nekik.

Persze a néni szavai kissé megleptek, és megkérdeztem, miért jött olyan nagyon kapóra Emerald Stoker, mint manna a sivatagban.

- Azért, mert napfényt hozott egy bánattól sújtott házba. Álmodni se lehetett volna tökéletesebb időzítést. Nem láttad véletlenül Anatole-t, amikor ma délután itt jártál?

- Nem. Miért?
- Kíváncsi voltam, észrevettél-e rajta valami rendellenest. Röviddel azután, hogy elmentél, *mai aufoie,* vagy mi a frásznak mondta, lépett föl nála, és ágynak esett.
- Sajnálom.
- Hát még Tom hogy sajnálta! Gyászos hangulatban várta a vacsorát, amelyet a konyhalány készült megfőzni, aki, bár számos kiváló érdeme van, mindig a felperzselt föld taktikáját alkalmazza, amikor ételt készít, és hát jól tudod, milyen Tom emésztése. Úgyhogy sötét kilátásoknak néztünk elébe, amikor Spink-Bottle egyszerre csak napvilágra hozta, hogy ez a palotapincsije képzett szakács, és nyomban át is vette az irányítást. Ki ő? Tudsz róla valamit?

Természetesen szolgálni tudtam a kívánt infóval.

- Egy dúsgazdag amerikai milliomos leánya, bizonyos Stokeré, aki gondolom, különleges szitkokat fog szórni, ha megtudja, hogy csemetéje feleségül ment Gussie-hoz, aki, mint bizonyára egyetértesz, nem mindenkinek esete.
- Tehát nem Madeline Bassettet veszi el?
- Nem, azt a futamot törölték.
- Ez végleges?
- Teljesen.
- Akkor nem túl nagy sikered volt mint rezonőrnek.
- Hát nem.
- Nos, azt hiszem derék felesége lesz Spink-Bottle-nek. Nagyon helyes lánynak látszik.
- Kevés párja akad.

- Csakhogy így eléggé meredek helyzetbe kerültél, nemde? Most, hogy Madeline Bassett ismét szabad, nem fogja-e elvárni tőled, hogy betöltsd az üresedést?

- Éppen az ettől való félelem az, agg rokon, ami nem hagy nekem nyugtot.

- Jeevesnek nincs valami ötlete?

- Azt mondja, nincs. De már korábbi alkalmakkor is előfordult, hogy átmenetileg tanácstalan volt, aztán hirtelen megsuhintotta a varázsvesszejét, és mindent elsimított. Úgyhogy teljesen még nem veszítettem el a reményt.

- Na igen. Gondolom, ezúttal is kikecmeregsz belőle valahogy, mint mindig. Bár annyi ötösöm volna, ahányszor már mindössze egyetlen lépcsőfok választott el az oltárrácstól, és mégis sikerült ép bőrrel megmenekülnöd. Emlékszem, egyszer azt mondtad nekem, hogy bízol a csillagodban.

- Így igaz. Mindazonáltal nem szabad úgy tenni, mintha nem fenyegetne veszély. Igenis a közelben ólálkodik. Nyakig ülök a kvaszban.

- És nyilván szeretnél már visszatérni a gondűző itókához, mi? Na jó, mindjárt folytathatod is az orgiázást, mihelyt elmondtam, amiért felhívtalak.
- Hát még nem mondtad el? - lepődtem meg.
- Persze hogy nem. Csak nem képzeled, hogy arra vesztegetem az időmet és pénzemet, hogy a szerelmi ügyeidről fecserésszek veled? A lényeg a következő. Ismered Bassettnek azt a fekete borostyánkő micsodáját?
- A szobrocskát? Hogyne.
- Meg akarom venni Tomnak. Némi pénzhez jutottam. Ma azért voltam Londonban, hogy az ügyvédemmel tanácskozzam egy örökséggel kapcsolatban, amelyet valaki rám hagyott. Egy régi iskolai barát, ha netán érdekel. Körülbelül pár ezer fontot tesz ki, és szeretném, ha megszereznéd nekem azt a szobrocskát.
- Meglehetősen nehéz lesz megumbuldálni.
- Ó, megoldod te azt! Ha szükséges, menj fel egészen ezerötszáz fontig. Gondolom, nem tudnád egyszerűen csak zsebre suvasztani, igaz? Pedig szép kis rezsiköltséget lehetne megspórolni vele. De ez valószínűleg túl nagy kérés lenne számodra, úgyhogy ragadd grabancon Bassettet, és vedd rá, hogy adja el a cuccot.
- Nos, megteszem, ami tőlem telik. Tudom, hogy Tom bácsi mennyire sóvárog arra a szobrocskára. Számíthatsz rám, Dahlia néni.
- Derék fiú vagy.

Némiképp mélázó hangulatban tértem vissza a szalonba, mivel Bassett papával olyan viszonyban voltam, hogy meglehetősen kínosnak ígérkezett azzal próbálkoznom, hogy

üzleteljek vele, viszont megkönnyebbüléssel nyugtáztam, hogy az agg rokon elvetette a holmi ellopásának gondolatát. Persze megkönnyebbülésemhez meglepetés is vegyült, mivel az egyik kemény lecke, amelyre a nénivel való sok éves együttműködésem megtanított, az volt, hogy amikor jót akar tenni egy szeretett férjjel, nemigen aggályoskodik az e cél érdekében alkalmazandó módszerek tekintetében. Ugyanő volt az is, aki annak idején kezdeményezte - ha ugyan ez a szó illik ide - a marha-fölöző ellopását, és a jelen ügylet kapcsán is számítani lehetett rá, hogy pénzt szeretne megspórolni. Mindig is azon a nézeten volt, hogy ha egy gyűjtő elcsór valamit egy másik gyűjtőtől, az nem számít lopásnak, és természetesen ebben lehet is valami. Amikor Bassett papa Brinkleyben időzött, tuti, hogy megdézsmálta volna Tom bácsi gyűjteményét, ha nem néztek volna alaposan a körmére. Ezeknek a gyűjtőknek körülbelül annyi lelkiismeretük van, mint a kirakatrabló fickóknak, akikre a rendőrök madárhálóval vadásznak.

Éppen efféléken morfondíroztam, és megpróbáltam kifundálni, mi is volna a legjobb módja a tatához való közeledésnek, különös tekintettel hátrányos helyzetemre, amely abból a tényből adódott, hogy valahányszor megpillantott a pasi, úgy összeborzadt, mintha kísértetet látna, és a jelenlétemben csak ült némán, maga elé meredve, mondom, éppen ilyesmiken filóztam, amikor kinyílt az ajtó, és Spode lépett be.

A legelső, amit érzékszerveim felfogtak, az volt, hogy olyan bazi nagy monokli virít a szeme alatt, mint egy görögdinnye, és pillanatnyi zavar fogott el a tekintetben, hogy miként is tudnék a leghelyesebben reagálni. Úgy éreztem, némelyik bedagadt szemű fickó együttérzésre vágyik, mások viszont jobban szeretik, ha úgy teszel, mintha semmi szokatlant se vettél volna észre a megjelenésükön. Végül arra a döntésre jutottam, hogy akkor járok el a legbölcsebben, ha egy könnyed „Á, Spode!"-dal üdvözlöm, s így is tettem, habár visszatekintve úgy vélem, az „Á, Sidcup!" helyénvalóbb lett volna. Miközben köszöntöttem, ébredtem tudatára, hogy a be nem csukott szemével baljós pillantással méreget. Korábban szót ejtettem már szemeinek ama képességéről,

hogy hatvan méterről felnyisson velük egy osztrigát, és még ha csupán az egyik üzemelt közülük, akkor is éppen elég

nyugtalanító volt a tekintete. Agatha néném tekintete többnyire ugyanilyen hatással szokott rám lenni.

- Már kerestelek, Wooster - szólt.

Azon a kellemetlen, reszelős hangon ejtette ki e szavakat, amellyel egykor a frászt hozta rá követőire. Mielőtt ugyanis szert tett volna új címére, egyike volt ama Diktátoroknak, akik egy időben meglehetősen mindennapos figurái voltak a metropolisznak, és egy falkára való alárendeltjével flangált, akik fekete rövidnadrágot viseltek, és azt üvöltözték: „Heil, Spode!", vagy valami efféle értelmű szavakat. Miután Lord Sidcuppá lett, felhagyott a dologgal, ám még mindig hajlamos volt rá, hogy úgy beszéljen az emberekkel, mintha bandájának valamely tévelygő tagját teremtené le, amiért folt van a rövidnadrágján.

- Ó, igazán? - mondtam.

- Aha. - Pillanatnyi szünetet tartott, folytatván szúrós szemmel való méregetésemet, majd így szólt: - Szóval!

Ez a „Szóval!" megint csak olyasmi, akárcsak a „Maga!" meg a „Hah!", amire sose könnyű megtalálni a helyes választ. Minthogy semmiféle frappáns visszavágás se jutott eszembe, jobb híján cigarettára gyújtottam, szándékom szerint hanyag eleganciával, bár ettől alighanem jócskán elmaradtam.

- Szóval igazam volt! - folytatta Spode.

- He?

- A gyanakvásomat illetően.

- He?

- Most beigazolódott.

- He?

- Hagyd már abba ezt a „He?"-zést, te nyomorult féreg, és figyelj rám!

Eleget tettem a kérésének. Persze önök netán azt hihetik, hogy mivel oly kevéssel ezelőtt voltam szemtanúja a pasi H. P. Pinker tiszteletes általi elagyabugyáltatásának, majd azt követően pedig az Emerald Stoker és babos tálja általi kifektetésének, most holmi pitiáner alakoknak kijáró megvetéssel szemléltem őt, és élesen rendreutasítottam, amiért nyomorult féregnek nevezett, de nem; még csak meg sem fordult ilyesmi a fejemben. Való igaz, súlyos sorscsapásokat szenvedett el az ipse, ám a szelleme töretlen maradt, és erős karjainak izmai továbbra is ugyanolyan vasbilincsszerűek voltak, mint mindenkor annak előtte, s ilyenformán arra az álláspontra helyezkedtem, hogy ha a srác azt kívánja, bánjak csínján a „He?" szócskával, ez csupán egyetlen szavába kerül.

Továbbra is szúrósan nézve rám a még mindig szolgálatban lévő fél szemével, így szólt:

- Történetesen épp az előbb mentem keresztül a hallon.
- Ó!?
- És hallottam, ahogy telefonáltál.
- Ó?!
- A nagynénéddel beszéltél.
- Ó?!
- Ne hajtogasd már, hogy „Ó!?", a nyavalya essen beléd!

Nos, ezek a korlátozások kissé megnehezítették, hogy fenntartsam a párbeszéd rám eső részét, de nemigen volt mit tennem. Meglehetősen méltóságteljes hallgatásba fogtam, Spode pedig folytatta észrevételeit.

- A nagynénéd arra ösztökélt, hogy lopd el Sir Watkyn borostyánkő szobrocskáját.
- Nem igaz!
- Már megbocsáss, de gondoltam, hogy megpróbálod tagadni a vádat, ezért elővigyázatosságból lejegyeztem a szavaidat. A szobrocska említésére ezt mondtad: „Meglehetősen nehéz lesz megumbuldálni". A nénikéd ezután föltehetőleg arra buzdított, hogy ne sajnáld a fáradságot, mert ezt válaszoltad: „Nos, megteszem, ami tőlem telik. Tudom, hogy Tom bácsi mennyire sóvárog arra a szobrocskára. Számíthatsz rám, Dahlia néni." Mi az ördögöt gargalizálsz?
- Nem gargalizálás - igazítottam ki. - Könnyed kacaj. Mert félreértelmezted az egész dolgot, habár meg kell adni, a precizitásért, amellyel följegyezted a beszélgetést, minden elismerést megérdemelsz. Gyorsírással csináltad?
- Hogy érted azt: félreértelmeztem?
- Dahlia néni arra kért, hogy próbáljam meg megvenni a holmit Sir Watkyntól.

Horkantott egyet, és így szólt: „Hah!", s én kissé igazságtalannak éreztem, hogy míg ő azt mondhatja: „Hah!", nekem nincs megengedve, hogy azt mondjam: „He?" és „Ó!?". Az efféle dolgokban mindig kell, hogy legyen bizonyos kölcsönösség, mert különben hová jutunk?
- Azt várod tőlem, hogy ezt elhiggyem?
- Nem hiszed el?
- De nem ám! Nem vagyok hülye.

Ez természetesen vitatható állítás volt, ahogy egyszer Jeevest hallottam fogalmazni, de nem erőltettem a dolgot.

- Ismerem én a te nénikédet! - folytatta. - Még a tömést is kilopná az ember zápfogából, ha úgy ítélné meg, hogy ezt megteheti anélkül, hogy rájönnének. - Pillanatnyi szünetet tartott, és tudtam, hogy a marha-fölöző jár az eszében. Mindig is - és el kell ismernem, nem ok nélkül - az agg hús-vér rokont gyanúsította azzal, hogy mozgatóerőként ő állt a holmi eltűnésének hátterében, és gondolom, fájdalmas csapás volt számára, hogy semmit se lehetett bebizonyítani.

- Nos hát, ha jót akarsz, azt ajánlom neked, Wooster, ezúttal ne hagyd, hogy kikapartassa veled a gesztenyét, mert ha rajtacsípnek, aminthogy biztosan rajta fognak, nagyon megütöd a bokád. Arra ne számíts, hogy a botrány elkerülése végett Sir Watkyn majd eltussolja a dolgot. Börtönben fogsz kikötni, de ott ám! Végtelenül utál téged, és semminek se örülne jobban, mintha jó hosszú időre bekasztlizhatna óvadék nélkül.

Úgy véltem, ez bosszúálló szellemre vall a vén varacskos disznó részéről, amit én mélyen elítélek, de úgy éreztem, ildomtalan volna szóvá tennem. Mindössze megértően bólintottam. Örömmel töltött el, hogy nem áll fönn a veszélye ezen eshetőség felmerültének, ahogy Jeeves fogalmazott volna. Abban a szilárd meggyőződésben lévén, hogy semmi se tudna rávenni a nyüves szobrocskájuk elcsórására, képes voltam nyugodt és közömbös maradni, vagyis amennyire csak nyugodt és közömbös lehetsz olyankor, amikor egy két és fél méter magas fickó, az egyik szeme bedagadva, a másik meg olyanformán viselkedve, mint egy autogénhegesztő pisztoly, mered rád ellenségesen.

- Úgy ám, uram - mondta Spode -, sittre fogják vágni kegyelmedet.

És éppen annak ecsetelésével folytatta, hogy milyen nagy örömére szolgál majd, ha a látogatási napokon bejön hozzám, és grimaszokat vág rám a rácson keresztül, amikor visszatért Bassett papa.

Ám egy teljesen más Bassett, mint az a pezsegve örvendező, aki oly kevéssel ezelőtt távozott a színről. Akkor majd kiugrott a bőréből, ahogyan bármely apa tette volna, akinek a lánya mégse készült feleségül menni Gussie Fink-Nottle-höz. Most arca megnyúlt volt, s az általános viselkedése egy vigyázatlan ebédelőre emlékeztetett, aki csupán akkor eszmél rá, midőn már nincs mód visszakozni, hogy lenyelt egy túlságosan vén osztrigát.

- Madeline azt állítja - kezdte. Ekkor azonban meglátta Spode szemét, és elnémult. Az a fajta szem volt, amelyet, ha mégoly sok mondandója is van valakinek, lehetetlen figyelmen kívül hagyni. - Jóságos Isten, Roderick! - szörnyülködött. - Elestél?

- Estem a nyavalyát - mondta Spode. - Bemázolt egyet egy káplán.

- Egek ura! Miféle káplán?

- Csak egy van errefelé, nemde?

- Úgy érted, Mr. Pinker tettleg bántalmazott? Elképesztesz, Roderick.

Spode mély átéléssel felelt.

- Szerintem feleannyira sem, mint amennyire ő képesztett el *engem.* Megmondom neked őszintén, többé-kevésbé a felfedezés erejével hatott rám a fiú, mert nem tudtam, hogy

káplánok ilyen balhorgokra képesek. Azzal a trükkel él, hogy egy ügyes csellel kibillenti az embert az egyensúlyából, majd pedig egyfajta dugóhúzó-ütést visz be, amelyet lehetetlen nem csodálni. Egyszer majd meg kell rá kérnem, hogy tanítson meg rá.

- Úgy beszélsz, mintha nem neheztelnél rá a történtek miatt.

- Hát persze hogy nem. Nagyon kellemes kis bunyó volt, mindkét részről teljesen rosszindulatmentes. Semmi ellenérzést sem táplálok Pinkerrel szemben. Aki viszont nagyon a bögyömben van, az a szakácsnő. Fejbe vágott egy porcelántállal. Hátulról, a lehető legsportszerűtlenebb módon. Ha megbocsátasz, most megyek, és váltok néhány szót azzal a szakácsnővel.

Szemlátomást oly igen égett a vágytól, hogy alaposan beolvasson Emerald Stokernek, hogy szinte vérzett a szívem, amiért közölnöm kellett vele: küldetését nem koronázná siker.

- Arra nem lesz módod - mutattam rá. - Ugyanis már nincs köztünk.

- Ne beszélj bolondokat. A konyhában van, vagy nem?

- Sajnos nincs. Megszökött Gussie Fink-Nottle-lal. Eljegyezték egymást, és mihelyt Gussie megszerzi a diszpenzációt a canterburyi érsektől, össze is házasodnak.

Spode-dal fordult egyet a világ. Csupán a fél szemét tudta rám mereszteni, ám abból a maximumot sikerült kihoznia.

- Ez igaz?

- Abszolút mértékben.

- Nos hát, ez mindenért kárpótol. Ha Madeline ismét forgalomban van.. Köszönöm, hogy szóltál Wooster, öreg cimbora.

- Nincs mit, Spode, öreg haver, vagyis inkább: Lord Sidcup, öreg haver.

Bassett papa most látszott első ízben tudatára ébredni, hogy a karcsú, előkelő megjelenésű fiatal fickó, aki a pamlag mellett állt fél lábon, Bertram volt.

- Mr. Wooster - szólt. Itt abbahagyta, nyelt egyet-kettőt, és az asztalhoz imbolygott, ahol az italok voltak. Modora izgatottságról árulkodott. Beöntvén az etetőnyíláson egy jó pofára valót, képessé vált rá, hogy folytassa. - Az előbb találkoztam Madeline-nel.

- Ó, igazán? - mondtam udvariasan. - És hogy van?

- Be van dilizve, véleményem szerint. Azt mondja, magához megy feleségül.

Nos, többé-kevésbé már felvérteztem magam valami efféle ellen, ezért attól eltekintve, hogy úgy remegtem, mint a nyárfalevél, és hagytam, hogy az alsó állkapcsom talán hathüvelyknyire megereszkedjen, semmi jelét nem adtam felindultságomnak, amely tekintetben gyökeresen különböztem Spode-tól, akivel másodízben is fordult egyet a világ, és olyan üvöltést hallatott, mint egy barnamedve, amelyik beüti a lábát egy arra gördülő kőbe.

- Te viccelsz!

Bassett papa sajnálkozva rázta meg a fejét. Arca gyötrelmet tükrözött.

- Bár így lenne, Roderick. Nem lep meg, hogy fel vagy dúlva. Magam is ugyanígy érzek. A téboly határán állok.

Semmi fényt nem látok derengeni a láthatáron. Amikor Madeline közölte velem a hírt, olyan volt, mintha a villám csapott volna belém.

Spode folyvást csak bámult rám, megrendülve. Még mindig úgy tűnt, hogy képtelen felfogni a dolgot a maga teljes borzalmasságában. Hitetlenség ült egyetlen ép szemében.

- De hát nem mehet hozzá *ehhez!*
- Úgy látszik, elszánta rá magát.
- De ez még rosszabb, mint az a halpofájú csibész!
- Egyetértek veled. Sokkal rosszabb. Összehasonlíthatatlanul.
- Megyek és beszélek vele - mondta Spode, és elhagyott bennünket, mielőtt még hangot adhattam volna neheztelésemnek, amiért „ez"-nek nevezett.

Talán szerencsésnek mondható, hogy mindössze fél perccel ezután Stiffy és Gikszer lépett be, mert ha egyedül maradtam volna Bassett papával, nehéz lett volna olyan beszédtárgyat találnom, amely egyaránt alkalmas rá, hogy érdeklődést keltsen, vidítson és szórakoztasson.

19

Gikszer orra, mint várható is volt, jókorára duzzadt, mióta utoljára mutatkozott, de szemlátomást kitűnő hangulatban volt, és Stiffy se lehetett volna vidámabb és derűsebb. Mindketten nyilvánvalóan a happy end bűvöletében éltek, és vérzett a szívem a két szerencsétlen flótásért. Bassett papát mindvégig vizsla szemmel fürkésztem, mialatt Spode

beszámolt neki Gikszer balhorgáról, és amit az arckifejezéséről leolvastam, csöppet sem volt biztató.

Ezek a patrónus palik, akik plébániákat adományoznak, mindig meglehetősen merev nézeteket vallanak azon jellemvonások tekintetében, amelyeket megkövetelnek a káplánoktól, akiket nagyobb hatáskört biztosító tisztségbe kívánnak előléptetni, és a balhorog, ha mégoly szakavatott is, nem tartozik ezen vonások közé. Ha Bassett tata ökölvívó-menedzser lett volna, aki tehetségek felkutatásával foglalkozik, Gikszer pedig egy ígéretes újonc, aki ég a vágytól, hogy megvívhassa a következő hatmenetes előkészítő mérkőzését, Bassett kétségkívül jóindulattal szemlélte volna. Jelen körülmények között azonban a tekintet, amelyet rá irányzott, olyan hűvös volt és rideg, mintha egy régi pernahajder állt volna előtte a vádlottak padján, azzal vádoltan, hogy engedély nélkül hajtott ki disznókat legeltetni, vagy hogy nem tisztíttatta ki az elkormozódott kéményét. Láttam, hogy bajok lesznek, és nem mertem volna megkockáztatni egy fogadást a happy endre, még a legkedvezőbb esélyarány mellett sem.

A légkör fenyegető volta, mely az én élesebb érzékszerveim számára oly nyilvánvaló volt, Stiffyben egyáltalán nem tudatosult. Nem súgta a fülébe egy hang, hogy másodperceken belül akkora huppanással fog padlót, hogy az a zápfogáig megrengeti. Csupa mosoly volt és *joie de* akármi*, szemmel láthatólag meg lévén róla győződve, hogy az aláírás a kipontozott vonalon merő formaság csupán.

---

* Joie de vivre - életvidámság

- Itt is vagyunk, Watkyn bácsi - mondta sugárzó arccal.
- Magam is látom.
- Meghoztam Haroldot.
- Veszem észre.
- Megtanácskoztuk a dolgot, és úgy gondoljuk, legjobb lenne, ha írásba foglalnánk.

Bassett papa tekintete még hűvösebbé és ridegebbé vált, és az az érzésem, hogy mindannyian a Bosher Street-i Rendőrbíróságon vagyunk, még inkább elmélyült. Olybá tűnt, semmire sem volt szükség ahhoz, hogy teljessé váljon ez az illúzió, kivéve a náthás írnokot, a füstöt, melyet vágni lehet, és néhány, a helyszínen lebzselő, bírósági jegyzőkönyvre vadászó fiatal ügyvédbojtárt.

- Attól tartok, nem értelek - szólt Bassett tata.
- Ugyan menj már, Watkyn bácsi, hisz' te is tudod, hogy gyorsabb felfogású vagy ennél. Harold plébániájáról beszélek.
- Nem volt róla tudomásom, hogy Mr. Pinkernek van plébániája.
- Vagyis úgy értem, arról, amelyet adni készülsz neki.
- Ó!? - szólt Bassett papa, és ritkán hallottam még „Ó!?"-t, amelyik rútabbul csengett volna. - Épp az előbb találkoztam Roderickkel - tette hozzá, rátérve a lényegre.

Spode nevének említésére Stiffy felvihogott, és akár meg is mondhattam volna neki, hogy ez hiba volt. Vannak helyzetek, amikor helyénvaló a lányos komolytalanság, és vannak helyzetek, amikor végképp nem kívánatos. Nem kerülte el a figyelmemet, hogy Bassett papa úgy kezdett duzzadozni, mintha ama fura, gömbölyded halak egyike

volna, amelyeket odalent, Floridában kaphat pecavégre az ember, és amellett olyanszerű morajló hangot adott, amilyet úgy hiszem, vulkánok szoktak adni, mielőtt elkezdik ontani az áldást a közelben lakó háztulajdonosokra, arra késztetvén őket, hogy azt kívánják: bárcsak másutt telepedtek volna le.

Ám Stiffy még most sem látszott érzékelni a küszöbön álló katasztrófát. Újabb ezüstösen csilingelő kacajt hallatott. Más lányoknál is megfigyeltem már ezt a lassúságot a légköri viszonyok felismerésében. A gyengébbik nem ifjú korosztálya úgy látszik, egyszerűen képtelen átlátni, hogy vannak pillanatok, amikor az ezüstösen csengő kacaj a legeslegutolsó, amire a hallgatóságuk vágyik.

- Lefogadom, hogy jókora monoklit viselt.
- Tessék?
- Fekete volt a szeme alja?
- Az.
- Mindjárt gondoltam. Harold ereje tíz máséval vetekszik, minthogy a szíve tiszta. Nos, akkor talán lássuk az adománylevelet. Van nálam golyóstoll. Tegyük sínre a dolgot.

Arra számítottam, hogy Bassett papa olyanformán fog viselkedni, mint egy bomba, amely rázuhant egy lőszerraktárra, de nem. Ehelyett továbbra is ugyanolyan fagyos merevséget tanúsított, amilyet rendőrbírókon látni, midőn gyerekes csínyekért öt friccsre bírságolnak embereket.

- Úgy látom, tévedésben leledzel, Stephanie - mondta azon a fémes hangon, melyen egykor a Wooster nevű rabot

szólította meg. - Nincs szándékomban plébániát bízni Mr. Pinkerre.

Stiffy cefetül érzékenyen reagált. Szélzilálta frizurájától a cipője talpáig összerázkódott, és ha bele nem kapaszkodik Gikszer karjába, alighanem elhasalt volna. Meg tudtam érteni a felindulását. Valósággal úszott a boldogságban, abban a biztos tudatban, hogy megfogta az isten lábát, és akkor egyszerre csak, mintegy a derűs és mosolygó égből, ezek a rettenetes szavak. Nem vitás, a csapás hirtelensége és váratlansága volt az, ami így kiakasztotta. Gondolom, nagyjából ugyanúgy érezhette magát, ahogyan Spode érezte, amikor Emerald Stoker porcelántálja landolt a tarkóján. Szeme kidülledt, s hangja indulatos nyüszítés formájában tört elő.

- Na de Watkyn bácsi! Hiszen megígérted!

Megmondhattam volna neki, hogy teljesen hasztalanul próbálkozik a jóérzésére apellálni a vén dögkeselyűnek, mivel a rendőrbírók, még ha exek is, nem rendelkeznek ilyesmivel. Az ember azt várta volna, hogy a tremoló a lágy hangjában még egy, mint rendszerint nevezni szokás, kőszívet is meglágyítson, ám Bassett papára semmivel se tett nagyobb hatást, mint a házikanári csicsergése.

- Csupán átmenetileg - szólt. - Amikor megígértem, nem voltam tudatában, hogy Mr. Pinker brutálisan inzultálta Rodericket.

E szavak hallatán Gikszer, aki mindeddig megdermedve hallgatta a szóváltást, azt az érzékcsalódást keltve a szemlélőben, hogy egy ügyes állatpreparátor tömte őt ki, hirtelen életre kelt, habár ez aligha érte meg a vele járó

vesződséget és költséget, mivel mindössze annyi telt tőle, hogy olyan hangot adott, mint a fürdőkádból lefolyó utolsó vízcseppek. Sikerült azonban magára vonnia Bassett papa figyelmét, aki most feléje fordította szúrós tekintetét.

- Igen, Mr. Pinker?

Egy-két percbe beletelt, mire Gikszer a bugyborékoló hangot beszéddel tudta felváltani. És még akkor is csak alig-alig lehetett beszédnek nevezni. Ezt mondta:

- Én... öö... Ő... öö...
- Folytassa, Mr. Pinker.
- Az úgy volt, vagyis úgy értem, nem úgy volt...
- Ha egy kicsivel világosabban fejezné ki magát, Mr. Pinker, nagy segítségünkre lenne a szóban forgó üggyel kapcsolatos vizsgálódásunkban. Be kell hogy valljam, a fogalmazásmódját messze nem találom lényegre törőnek.

Ez olyanszerű beköpés volt, amilyeneket annak idején, a régi Bosher Street-i napokban úgy hoztak a lapok, hogy utánuk a „nevetés" szó állt zárójelben, ám ezúttal még annyi sikere sem volt, mint a legelcsépeltebb faviccnek. Nem fakasztott hahotát sem belőle, sem pedig Gikszerből, aki mindössze felborított egy kis porcelándíszt, és arca még vörösebbre váltott, míg ellenben Stiffy nagy formába lendülve vágott vissza.

- Semmi szükség sincs rá, hogy úgy beszélj, mint egy rendőrbíró, Watkyn bácsi.
- Tessék?
- Sőt, legjobban tennéd, ha egyáltalán nem beszélnél, és hagynád, hogy megmagyarázzam a dolgot. Harold éppen azt próbálja meg elmondani neked, hogy nem ő inzultálta

brutálisan Rodericket, hanem Roderick volt az, aki brutálisan inzultálta őt.

- Valóban? Én nem így hallottam a történetet.

- Hát pedig így történt.

- Kész vagyok meghallgatni a te változatodat is a sajnálatos incidensről.

- Hát jó. A következőképp esett. Harold úgy turbékolt Rodericknek, akár egy gerlice, és Roderick meg hirtelen se szó, se beszéd, lendületet vett, és orrba gyűrte őt. Ha nem hiszel nekem, győződj meg róla a saját szemeddel. Szegény angyalkámból úgy spriccelt a vér, mint egy versailles-i szökőkútból. Nos, te ezt követően mit vártál volna el Haroldtól? Hogy tartsa oda az orra másik oldalát is?

- Azt vártam volna el tőle, hogy gondoljon a pozíciójára, amelyet mint felszentelt papi személy tölt be. Panaszt kellett volna nálam tennie, s nekem gondom lett volna rá, hogy Roderick bocsánatot kérjen tőle.

Olyanszerű hang döndült keresztül a helyiségen, mint egy űrhajókilövés. Stiffy horkantása volt.

- Bocsánatot - kiáltotta, miután a horkantás végére ért. - Mi a fészkes fenére jó a bocsánatkérés? Harold az egyetlen lehetséges eljáráshoz folyamodott. Nekiugrott Rodericknek, és leütötte, mint vak a poharat, ahogyan bárki más is tette volna a helyében.

- Bárki, akinek nem kell a reverendájára gondolnia.

- Az ég szerelmére, Watkyn bácsi, egy fickó nem gondolhat állandóan a reverendájára! Szükséghelyzet volt. Roderick éppen gyilkolászta Gussie Fink-Nottle-t.

- És ebben Mr. Pinker meggátolta őt? Teremtő Isten!

Szünet következett, melynek során Bassett papa az érzelmeivel vívódott. Azután Stiffy, amiként Gikszer tette volt Spode-dal, kísérletet tett a mézesmázos szó irányában. Az imént Gikszerről azt mondta, úgy turbékolt Spode-nak, akár egy gerlice, és ha az emlékezetem nem csal, csakugyan pont úgy turbékolt a fiú, és most ugyancsak egy turbékoló gerlice volt az, amire Stiffy élénken emlékeztetett. Mint a legtöbb csajszi, ő is mindenkor képes rá, hogy megindító tónust vigyen a hangjába, ha úgy gondolja, hogy ebből bármiféle haszna származhat.

- Egyáltalán nem úgy ismerlek, Watkyn bácsi, mint aki megszegi az ünnepélyes ígéretét.

E ponton kiigazíthattam volna. Véleményem szerint ez éppenséggel nagyon is rá vallott az ipsére.

- El se tudom hinni, hogy tényleg te vagy az, aki ezt a kegyetlen dolgot műveli velem. Annyira idegen tőled az ilyesmi. Mindig olyan aranyos voltál velem. Szeretetet és tiszteletet ébresztettél bennem magad iránt. Régóta úgy tekintettem rád, mint egy második apára. Ne barmolj már el most mindent egy csapásra.

Erőteljes érvelés volt, mely bárki más esetében megtette volna a hatását. Ám Bassett papát nem vette le a lábáról. Továbbra is egy olyan ember fizimiskájával komorlott a helyén, aki nem ismer könyörületet.

- Ha ezzel a sajátos kifejezéssel arra célzol, hogy azt várod tőlem, másítsam meg a szándékomat, és adjam meg Mr. Pinkernek a plébániát, hát csalódást kell okoznom. Semmi effélét nem fogok tenni. Úgy gondolom, Mr. Pinker kimutatta az arra való alkalmatlanságát, hogy plébános

legyen, és meg vagyok lepve, hogy a történtek után képes összeegyeztetni a lelkiismeretével a káplári szolgálata folytatását.

Kemény szavak, mi tagadás, és Gikszerből olyasvalamit váltottak ki, ami lehetett akár fájdalmas nyögés, akár egyszerűen csak csuklás is. Én magam hűvös tekintettel szemléltem a vén latort, és valószínűnek tartom, hogy az ajkamat is felbiggyesztettem, noha erősen kétlem, hogy észrevette volna az énemből áradó gúnyt, mivel a figyelmét Stiffy foglalta le. Emez majdnem ugyanolyan bíborvörösre váltott, mint Gikszer, és jól kivehető koccanást hallottam, ahogy elülső fogai összezáródtak. Ilyen állapotú (azaz összeszorított) fogakon keresztül szűrődtek most elő szavai.

- Szóval így fogod fel a dolgot?
- Így.
- A döntésed végleges?
- Teljesen végleges.
- Semmi sem ingathat meg?
- Semmi.
- Értem - mondta Stiffy, egy időre némán beharapván alsó ajkát. - Nos, meg fogod még ezt bánni.
- Aligha hinném.
- Pedig így lesz. Csak várj. Keserű bűnbánat fog hamarosan emészteni, Watkyn bácsi. Soha ne becsüld le egy nő erejét - szólt Stiffy, és fuldokló zokogással - habár megint csak nem zárható ki, hogy csuklás volt - kiviharzott a helyiségből.

Alig hagyott el bennünket, midőn Butterfield lépett be, és Bassett papa azzal a rosszul leplezett ingerültséggel nézett

rá, amellyel morózus kedélyre hajló férfiak szoktak nézni komornyikokra, akik alkalmatlan pillanatban toppannak be.

- Igen, Butterfield? Mi az, mi az?
- Oates közrendőr kíván szót váltani önnel, uram.
- Kicsoda?
- Oates biztos úr a rendőrségtől, uram.
- Mit akar?
- Úgy vélem, nyomra bukkant a fiú kilétére vonatkozólag, aki kemény tojást vágott önhöz, uram.

E szavak olyan hatással voltak Bassett papára, amilyennel tudomásom szerint a harsonaszó szokott lenni a csataménekre, nem mintha valaha is láttam volna már csataménT. Az egész magatartása egyetlen szempillantás alatt megváltozott. Arca felderült, és olyanszerű kifejezés jelent meg rajta, amilyen vérebek arcára szokott kiülni, midőn nekilátnak a csapázásnak. Ténylegesen nem kiáltott „Hip-hip-hurrá!"-t, de valószínűleg csak azért nem, mert nem ismerte ezt a kifejezést. Másodperceken belül kint volt a helyiségből, nyomában a jó néhány hosszal lemaradt Butterfielddel, és Gikszer, aki épp egy bekeretezett fényképet tett vissza a helyére, amelyet időközben levert egy mellette álló asztalról, olyan hangon, melyet fojtottnak szokás nevezni, így szólt hozzám:

- Te, Bertie, mit gondolsz, mit értett azon Stiffy, amit az előbb mondott?

Jómagam is eltűnődtem már rajta, vajon mi járhatott az ifjú fityfiritty fejében. Vészterhes egy megjegyzés volt, annyi szent. Ama szavai: „Csak várj" ugyancsak baljósan csengtek. Komoran mérlegeltem Gikszer kérdését.

- Nehéz megmondani, mire gondolhatott - szóltam -, lehetett ez is, ámbátor amaz is.
- Olyan hirtelen természetű.
- Fenemód az.
- Nagyon nyugtalankodom.
- Miért éppen te? Bassett tata az, akinek nyugtalankodnia kell. Ahogy én Stiffyt ismerem, ha B. tata helyében lennék...

A mondat, melyet elkezdtem, ha végigmondódik, e szavakkal fejeződött volna be: „bepakolnék néhány nélkülözhetetlen holmit egy bőröndbe, és elutaznék Ausztráliába", ám miközben ki akartam őket mondani, véletlenül kitekintettem az ablakon, és az ajkamra fagytak.

Az ablak a kocsifelhajtóra nézett, és onnan, ahol álltam, jól ráláttam a bejárati lépcsőre, és mikor megpillantottam, ami éppen felfelé jött rajta, a szívem leugrott talapzatáról.

Plank volt az. Lehetetlen volt összetéveszteni azt a szögletes, napcserzette arcot, és ama céltudatos, határozott járásmódot. És midőn arra gondoltam, hogy körülbelül két minután belül Butterfield bekíséri őt a szalonba, ahol most álltam, és ismét találkozni fogunk, beismerem, pillanatnyilag teljesen tanácstalan voltam a hogyan továbbot illetően.

Először arra gondoltam, megvárom, amíg belép a bejárati ajtón aztán kislisszolok az ablakon, mely alkalmatos módon nyitva állt. Éreztem, Napóleon is ezt tette volna. És éppen nekikészültem, hogy sínre tegyem a dolgot, ahogy Stiffy fogalmazott volna, amikor Bertalan kutyát pillantottam meg a közelben lődörögni, és tudtam, hogy alapjaiban leszek kénytelen módosítani stratégiámat. Nem ugrálhatsz ki ablakokon egy olyan skót terrier szeme láttára, amely

olyannyira hajlamos rá, hogy mindig a legrosszabbra gondoljon, mint ez a Bertalan. Semmi kétség, végül is ráeszmélne, hogy akit betörőnek nézett, amint épp elillanóban van a szajréval, az valójában a ház egy ártatlan vendége, és csupa bocsánatkérésből állna, ámde addigra az alsó lejtőim úgy tele lennének lyukakkal, akár egy darab ementáli sajt.

Ilyenformán a kettes számú védelmi tervemmel lévén kénytelen beérni, egy fojtott hangú „Senkinek egy szót sem, Gikszer. Nem akarok találkozni ezzel a pofával" kíséretében becsusszantam a pamlag mögé, és úgy gubbasztottam ott, mint teknőc a páncéljában, amikor kinyílt az ajtó.

20

A Parazita Klubban és egyebütt is általánosan elismert tény, hogy Bertram Wooster olyan férfiú, aki nagyon tud uralkodni magán, és arcizma se rezdül, bármennyire szoruljon is a kapca. A Sors pörölycsapásai alatt fejét, bár véres, el nem veszíti, ahogy a költő-fickó mondta. Egyszóval: bírja a gyűrődést.

Be kell azonban vallanom, hogy miközben menedékhelyemen lapítottam, nem csekély bosszúságot éreztem. A Totleigh Towers-i élet, mint már korábban említettem, megroggyantott. Egyszerűen képtelenség volt nyugtot lelni ebben az átkozott házban. Az ember vagy sasként szárnyalt föl ládák tetejére, vagy pamlagok mögé slisszolt be, akár egy bukóréce, és eltekintve a vele járó sürgés-forgástól, mindez megsebzi a lelket, és nem tesz jót a

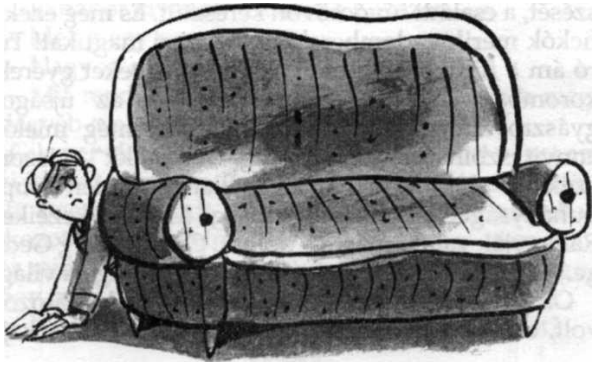

nadrágélnek sem. Ennélfogva tehát, mint már mondottam, bosszús voltam.

Mind nagyobb keserűség töltött el a Plank fickó iránt, éspedig ama szemlátomást egyre jobban elhatalmasodó hajlama miatt, hogy úgy üldözzön engem, mint egy családi kísértet. Elképzelni se tudtam, mi dolga lehetett itt. Bármilyen hibái voltak is Totleigh Towersnek, azt azért föltételeztem, hogy ott-tartózkodásomkor legalább mentes leszek e pacák társaságától. Kitűnő otthona volt Hockley-cum-Mestonban, és az ember hiába keresett rá magyarázatot, hogy mi a nyavalyáért nem maradt meg abban.

Neheztelésem kiterjedt a különféle bennszülött törzsek azon tagjaira is, akikkel utazásai során összetalálkozott. Saját elmondása szerint éveken át hívatlanul tolakodott be Brazília, Kongó és egyéb helyek őslakóihoz, és szemmel láthatólag egyikükben sem volt annyi vállalkozókedv, hogy lándzsával eredjen a nyomába, vagy mérgezett nyíllal fejezze

ki nemtetszését, a családi fúvócsövön keresztül. És még ezek a fickók merik vadembereknek nevezni magukat! Túró ám a fülükbe! A könyvekben, amelyeket gyerekkoromban olvastam, a vademberek az újságok gyászrovatába utalták volna Planket még mielőtt annyit szólhatott volna, hogy „bikmakk", viszont ezeknél, akikről manapság hallani, minden csupa puhányság meg visszafogottság. Mossák kezeiket. Ráhagyják valaki másra a dolgot. Csinálja meg George. Az ember olykor eltűnődik: mivé lesz így a világ?

Onnan, ahol ültem, a látóköröm kissé korlátozott volt, de azért jól láttam egy pár „Empire" márkájú strapacipőt, így feltételeztem, hogy mikor az ajtó kinyílt, Planket bocsátotta be rajta Butterfield, és a föltevésem egy perc múltán be is igazolódott, amikor a pasi megszólalt. Olyan hangja volt, melyet ha egyszer már hallottál, megőrzi az emlékezeted.

- Kívánok - mondta.
- Jó napot kívánok - mondta Gikszer.
- Meleg egy nap.
- Nagyon meleg.
- Mit rendeztek itt? Mi az a sok sátor, hinta meg miegyéb a parkban?

Gikszer elmagyarázta, hogy épp most ért véget az évi iskolai szeretetzsúr, s Plank örömét fejezte ki afölött, hogy lemaradt róla. Az iskolazsúrok, mondta, átkozottul veszedelmes dolgok, melyeket okos ember mindig elkerül, mivel túl nagy a valószínűsége, hogy csini csimoták versenyére is sor kerül rajtuk.

- Maguk rendeztek-e csini csimoták versenyét?

- Igen, az igazat megvallva, rendeztünk. Az anyukák mindig ragaszkodnak hozzá.

- Hát igen; az anyukák azok, akikre nagyon oda kell figyelni - mondta Plank. - Nem azt mondom, hogy maguk a kis bestiák is nem éppen eléggé komiszak, foghegyről vetve oda az embernek egy-két pimaszságot, meg más effélék, de az igazán súlyos veszélyt az anyukák jelentik. Idenézzen - szólt, és ekkor, gondolom, alighanem felhúzhatta az egyik nadrágszárát. - Látja ezt a sebhelyet a vádlimon? Egyszer Peruban szereztem, amikor voltam olyan bolond, és hagytam magam rábeszélni, hogy bíráskodjak egy csini csimoták versenyén. Amint beszédem végeztével leléptem a bírói emelvényről, az „Elismerésben részesültek" egyikének anyukája lábon szúrt egy bennszülöttek által használatos tőrrel. Biztosíthatom magát, fájt, mint a rossznyavalya, és nedves időben még ma is hasogat. Az egyik ismerős fickó szereti azt mondogatni, hogy a kéz, mely a bölcsőt ringatja, kormányozza a világot. Hogy ez így van-e vagy sem, nem tudom megmondani, de annyi biztos, ahhoz fenemód jól ért e kéz, hogy miként kell bánni egy perui tőrrel.

Azon kaptam magam, hogy bizonyos fokig módosítom azt a meglehetősen szigorú véleményemet, amit a mai bennszülött puhányságáról és rámenősségének hiányáról formáltam. Jóllehet a férfiak az utóbbi években veszíthettek ugyan keménységükből, viszont a nők, úgy látszik, még mindig a megfelelő anyagból vannak gyúrva, habár természetesen, amikor olyasvalakiről van szó, mint Plank, egy szúrás a lábszár húsos részébe pusztán egy lépés a megfelelő irányba, mintegy a felszín megpiszkálása csupán.

Plank folytatta a csevegést. - Errefelé lakik? - kérdezte.

- Igen, a faluban.

- Totleighben?

- Igen, ott.

- Van maguknál rögbiklub?

Gikszer tagadólag felelt. A Totleigh-in-the-Wold-i sportemberek, mondta, jobban szeretik a futballt, és Plank, valószínűleg borzongva, így szólt: - Jóságos Isten!

- Rögbizett valaha?

- Egy keveset.

- Komolyan kellene vele foglalkoznia. Nincs annál remekebb sport. Megpróbálom elérni, hogy Hockley-cum-Meston csapata fő-fő büszkesége legyen egész Gloucestershire-nek. Naponta edzem a fiúkat, és nagyon szépen fejlődnek, igazán nagyon szépen. Amire most égető szükségem volna, az egy jó elülső pillér.

Amit viszont kapott, az Bassett papa volt, aki e pillanatban robogott be nagy sebbel-lobbal. Köszöntötte Planket, amit az viszonzott.

- Nagyon kedves magától, hogy fölkeresett, Plank - szólt papa. - Parancsol valami italt?

- Ah! - mondta Plank mély átéléssel.

- Szívesen marasztalnám vacsorára, de sajnos, az egyik vendégem megszökött a szakácsnővel.

- Fenemód okosan tette, ha már valakivel meg akart szökni. Manapság olyan nehéz szakácsnőt találni.

- Ez persze teljesen felborította házunk étkezési rendjét. Sem a lányom, sem az unokahúgom nem képes még a legegyszerűbb étel elkészítésére sem.

- Muszáj lesz majd a vendéglőben étkezniük.
- Az látszik az egyetlen megoldásnak.
- Ha Nyugat-Afrikában lenne, beugorhatna egy bennszülött törzsfőnökhöz holmi rögtönzött ételre.
- De nem Nyugat-Afrikában vagyok - mondta Bassett papa, megítélésem szerint kissé ingerülten, és meg tudtam érteni, hogy némiképp érzékeny. Amikor rád jár a rúd, mindig bosszantó, ha az emberektől azt hallod: milyen pompásan éreznéd magad, ha nem járna rád ennyire a rúd, és milyen klassz volna minden, ha olyasvalahol lennél, ahol éppen nem vagy.
- Nyugat-Afrikában sokszor ebédeltem házon kívül - mondta Plank. - Emlékszem, némelyik fickó felséges ebédeket szolgált föl, bár mindig megvolt az az árnyoldala a dolognak, hogy az ember sose tudhatta: a fő fogás nem a feleségük egyik rokona-e, akit lassú tűzön pirítottak meg, és valamilyen bennszülött mártással álcáztak. Ez kissé lelohasztotta az ember étvágyát, hacsak nem volt farkaséhes.
- Magam is így valahogy lennék vele.
- Na persze, mindez ízlés dolga.
- Pontosan. Van valamilyen sajátos oka, amiért látni óhajtott, Plank?
- Nincs, semmi efféléről nem tudok.
- Akkor, ha megbocsát, én most visszatérek Madeline-hez.
- Ki az a Madeline?
- A lányom. A maga érkezése egy komoly megbeszélés közben szakított engem félbe, amelyet vele folytattam.
- Valami baj van a leányzóval?

- Rendkívül nagy baj. Katasztrofális házasságot készül kötni.
- Minden házasság katasztrofális - mondta Plank, azt a benyomást keltve a sorok közt olvasó hallgatóban, hogy agglegény lehet a pali. - Mindegyik csini csimotákhoz vezet ugyanis, a csini csimoták pedig csini csimoták versenyéhez. Éppen arról az élményemről meséltem az imént ennek az úrnak itt, amely Peruban esett meg velem, és megmutattam neki a lábamon lévő forradást, mint annak közvetlen eredményét, hogy voltam olyan ostoba, és bíráskodtam egy ilyen versenyen. Akarja látni a sebhelyet a lábamon?
- Talán majd máskor.
- Amikor csak megfelel magának. Miért olyan katasztrofális a házasság, amelyet a lánya kötni készül?
- Mert Mr. Wooster nem megfelelő férj a számára.
- Ki az a Mr. Wooster?
- A férfi, akihez hozzá akar menni. Egy tipikus ifjú semmirekellő abból a fajtából, amely manapság oly gyakori.
- Hajdanán én is ismertem egy Wooster nevű fickót, de nem hinném, hogy ugyanaz a pali, mivel az én Woosteremet másnap a Zambézin fölfalta egy krokodil, így hát meglehetős biztonsággal kizárható az azonosság. Rendben van, Bassett, inaljon vissza a lányához, és mondja meg neki, hogy azt üzenem: ha minden egyes Tomhoz, Dickhez és Harryhez, akivel csak összefut, hozzá akar menni, jól teszi, ha megvizsgáltatja a fejét. Ha annyi bennszülött törzsfőnökfeleséget látott volna, mint én, nyilván most nem akarna bolondot csinálni magából. Pokoli egy életük van azoknak az asszonyoknak. Másból se áll, mint

kukoricaliszt-őrlésből meg csini csimoták világrahozatalából. Oké, Bassett, ne hagyja, hogy feltartsam.

Ajtócsukódás hangja hallatszott, ahogy Bassett papa útjára iszkolt, és Plank Gikszerre irányította figyelmét, ekként szólván:

- Nem mondtam ennek a vén tökfejnek, mivel nem akartam, hogy órákig túráztassa itt a száját, de valójában különleges oka van jövetelemnek. Nem tudja véletlenül, hol találok egy Pinker nevű pasit?

- Én vagyok Pinker.

- Biztos benne? Mintha Bassett azt mondta volna, hogy maga Wooster.

- Nem, Wooster az az illető, aki Sir Watkyn lányát készül feleségül venni.

- Aha. Most már kezdem kapisgálni. Csak nem tudom, maga-e az a fickó, akire szükségem van. A Pinker, akit keresek, káplán.

- Én káplán vagyok.

- Csakugyan? Ó, hát persze, tökéletesen igaza van! Most látom, a gallérja hátul gombolódik. Véletlenül nem H. P. Pinkernek hívják?

- De igen.

- Elülső pillér az Oxfordban, és az angol válogatottban is az volt néhány éve, igaz?

- Igen.

- Nos hát, nem akarna esetleg plébánossá előlépni?

Zuhanás zaja hallatszott, és tudtam, hogy Gikszer az érzelmi felindulásában nyilván a szokásos asztalát borította fel. Kis idő múltán rekedtes hangon azt közölte, hogy az

egyetlen, amire törekszik, az, hogy ráfonhassa csápjait egy plébániára, vagyis valami efféle értelme volt szavainak, és Plank azt mondta, ezt örömmel hallja.

- A mi plébánosunk Hockley-cum-Mestonban a kilencvenedik születésnapjához közeledik, és éppen most készül letenni a hivatalát, és már az egész környéket átfésültem utánpótlásért. Hallatlanul nehéz kutatás volt, mivel olyan plébánost kerestem, aki egyúttal jó elülső pillér is, és hát nem túl gyakran találni olyan papi személyt, aki látott már életében rögbilabdát. Magát sajnos még sose láttam játszani, mivel rengeteget tartózkodtam külföldön, de az eredményeit tekintve nyilván kiváló lehet.

Úgyhogy el is kezdhetné a szolgálatot, mihelyt az öreg Bellamy tartalékos állományba vonul. Ha hazaérek, írásba is foglalom a dolgot.

Gikszer azt mondta, nem is tudja, hogyan köszönje meg, amire Plank azt felelte, minden oké, semmi szükség köszönetre.

- Én vagyok az, aki hálás kellene hogy legyen. A fedezetünkkel meg az elülső hátvédeinkkel nincs gond, de Upper Bleachingtől tavaly azért kaptunk ki, mert az elülső pillérünk törött nádszálnak bizonyult. Az idén majd megmutatjuk nekik! Bámulatos szerencse, hogy rátaláltam magára, és ez soha nem sikerült volna, ha egy barátom nincs a segítségemre; bizonyos Witherspoon főfelügyelő a Scotland Yardról. Nem sokkal ezelőtt telefonált, és elmondta, hogy Totleigh-in-the-Woldben lehet megtalálni magát. Azt mondta, ha Totleigh Towersben érdeklődöm, ott majd megadják a címét. Egészen rendkívüli, ahogy ezek a Scotland Yardos fickók kiszimatolják a dolgokat. Gondolom, a sokéves gyakorlat eredménye. Mi volt ez a zaj?

Gikszer azt felelte, ő nem halott semmit.

- Valami zihálásszerű nesz. Mintha a mögül a pamlag mögül jött volna. Nézze már meg.

Egy pillanaton keresztül Gikszer ábrázatában gyönyörködhettem, amint lebámult rám, majd elfordult.

- Nincs semmi a pamlag mögött - mondta végtelenül korrektül, veszélynek téve ki halhatatlan lelkét a tényeknek egy cimbora érdekében való meghamisításával.

- Úgy hangzott, mintha egy kutya öklendezne - mondta Plank.

És magam is úgy vélem, leginkább ahhoz hasonlított. Jeeves sötét árulásának felfedése a fundamentumokig megrázott, arra késztetvén, hogy elfelejtsem: a fennálló

körülmények közt hallgatni arany. Természetesen oktondi dolog volt úgy zihálnom, de a keservét neki, ha éveken át dajkálgattál a kebleden egy urasági inast, és egyszerre csak rájössz, hogy az szántszándékkal brazíliai utazókat uszít rád, akkor igenis állítom, hogy teljes mértékben jogodban áll úgy viselkedni, mint egy hányinger gyötörte kutyának. Nem tudtam mire vélni a pasi alávaló viselkedését, s az annyira főbe kólintott, hogy egy-két percre elvesztettem a beszélgetés fonalát. Miután a köd feloszlott, Plank vitte a szót, és a téma időközben megváltozott.

- Kíváncsi vagyok, Bassett hogy boldogul a lányával. Maga tud valamit erről a Wooster fickóról?

- Ő az egyik legjobb barátom.

- Bassett úgy látszik, nem nagyon kedveli.

- Nem.

- Hát igen: mindannyiunknak más és más az ízlésünk. Ez a Madeline melyik a két lány közül, akikről Bassett beszélt? Még sose mutatták be őket, de itt jártamban találkoztam velük. Ő az a kis törpörtyű, a nagy kék szemekkel?

El tudom képzelni, Gikszer nemigen örvendezhetett annak hallatán, hogy szerelme tárgyát kis töpörtyűként jellemzik, habár a józan ész meg kellett volna súgja neki, hogy a jellemzés abszolút pontos, ám indulat nélkül felelt.

- Nem, az Sir Watkyn unokahúga, Stephanie Byng.

- Byng? Hm. Miért olyan ismerős nekem ez a név? Ó igen, hát persze! Az öreg Johnny Byng, aki velem volt az egyik expedíciómon. Vörös hajú fickó, évek óta nem láttam. Szegény pasit megharapta egy puma, és azt mondják, még

mindig eléggé feltűnő módon tétovázik, mielőtt leülne. Szóval Stephanie Byng? Maga gondolom, ismeri, igaz?

- Nagyon is jól.
- Helyes lány?
- De még mennyire, és ha megengedi, most megyek is, és közlöm vele a jó hírt.
- Miféle jó hírt?
- A plébániát illetően.
- Ó, ah, igen. Gondolja, hogy érdekelni fogja őt?
- Biztos vagyok benne. Hamarosan összeházasodunk.
- Te jó Isten! Nincs mód kifarolni belőle?
- Nem akarok belőle kifarolni.
- Döbbenetes! Én egyszer Johannesburgtól egészen Fokvárosig utaztam autóstoppal, hogy elkerüljem a házasságot, maga meg itt szemlátomást teljesen elégedett annak kilátásával. Hát igen, ízlések és pofonok különbözők. Na jól van, inaljon. Én meg azt hiszem, váltok néhány szót Bassett-tel, mielőtt távozom. Bár halálra untat a fickó, de muszáj udvariasnak lennie az embernek.

Az ajtó becsukódott, és csend állt be, s miután óvatosságból néhány percig várakoztam, úgy éreztem, biztonságos fölmerülnöm a felszínre. És éppen miután így tettem, s a végtagjaimat tornáztattam, amelyek időközben kissé elmacskásodtak, kinyílt az ajtó, és Jeeves jött be rajta, tálcával a kezében.

21

- Jó estét, uram - szólt. - Parancsol egy kis előételt? Mr. Butterfieldnek tett szívességből vállaltam a felszolgálását. Ő

pillanatnyilag hallgatózással van elfoglalva annak a szobának ajtajánál, amelyben Sir Watkyn Miss Bassett-tel folytat eszmecserét. Mr. Butterfield elmondta nekem, hogy a memoárjain dolgozik, és egyetlen olyan alkalmat se mulaszt el, amely megfelelő anyag gyűjtésére kínálkozik.

Szúrós nézéseim egyikével mustráltam a pasast. Arcom hűvös volt és kemény, akár egy iskolazsúri tojás. Nem emlékszem rá, mikor töltött be jobban jogos méltatlankodás.

- Amire most szükségem van, Jeeves, az nem egy áztatott szelet kenyér, rajta egy döglött szardíniával...

- Szardellával, uram.

- Vagy szardellával. Nem olyan hangulatban vagyok, hogy szőrszálat hasogassak. Magyarázatot kérek, éspedig félreérthetetlent.

- Uram?

- Nem bújhat ki a kérdés alól azzal, hogy azt mondja: „uram?". Válaszoljon nekem, Jeeves, egyszerű igennel vagy nemmel. Miért mondta Planknek, hogy jöjjön el Totleigh Towersbe?

Azt hittem, e kérdéstől úgy összeroskad, mint egy vizes harisnya, ám még csak a lába se csosszant meg.

- Meglágyította a szívemet Miss Byng története az őt sújtó balsorsról, uram. Véletlenül összefutottam az ifjú hölggyel, és jelentékeny mérvű csüggetegség állapotban találtam annak eredményeként, hogy Sir Watkyn visszautasította, hogy plébániát ajándékozzon Mr. Pinkernek. Azonnal átláttam, hogy módomban áll enyhíteni a kisasszony keservén. A Hockley-cum-Mestoni postahivatalban

megtudtam, hogy az ottani egyházi elöljáró rövidesen nyugalomba vonul, és tudatában lévén Plank őrnagy ama vágyának, hogy megerősítse a Hockley-cum-Mestoni csatársort, úgy éreztem, kitűnő idea volna összeköttetést létesítenem közte és Mr. Pinker között. Ahhoz, hogy Mr. Pinker feleségül vehesse Miss Bynget, plébániára van szüksége, és hasonlóképp: ahhoz, hogy Plank őrnagy a rögbi-arénában sikeresen vehesse föl a versenyt a rivális falvakkal, egy olyan plébánosra van szüksége, aki Mr. Pinker széleskörű tapasztalataival bír az elülső pilléri posztot illetően. Ilyenformán a kettőjük érdekei, úgy tűnt föl nekem, azonosak.

- Nos, a dolog már rendben nyélbe is ütődött. Gikszer révbe ért.

- Vagyis örökébe lép Mr. Bellamynak a Hockley-cum-Mestoni egyházi javadalom élén?

- Mihelyt Bellamy leteszi a kanalat.

- Nagyon boldog vagyok, hogy ezt hallom, uram.

Egy ideig nem válaszoltam, minthogy egy hirtelen támadt végtaggörcsöt kellett leápolnom.

Ezt elvégezvén, még mindig fagyosan, így szóltam:

- Maga lehet, hogy boldog, de én egyáltalán nem voltam az az utóbbi jó negyedórában, mialatt a pamlag mögött kuksoltam arra várva, hogy Plank bármely pillanatban leleplezhet. Az nem jutott magának eszébe, hogy mérlegelje, mi történik, ha találkozik velem az ürge?

- Biztos voltam benne, uram, hogy fejlett intelligenciája révén ön talál majd rá valamilyen módot, hogy elkerülje őt,

és csakugyan így is történt. A pamlag mögött tetszett elrejtőzni?

- Négykézláb.

- Igen elmés manőver volt az ön részéről, ha szabad így mondanom, uram. Olyan leleményességről és gyors észjárásról tett tanúbizonyságot, amelyet nehéz lenne túldicsérni.

A fagyosságom elolvadt. Nem túlzás azt állítanom, hogy megengesztelődtem. Nem gyakran fordul elő, hogy ilyeténképp hintsék el nekem a púdert, mivel köreim túlnyomó része, különösen Agatha nagynénim, sokkal inkább hajlamos a ledorongolásra, mint a magasztalásra. És csupán azt követően, hogy néhány percig elcsemegéztem ama „fejlett intelligenciájú" fordulaton - ha ugyan az „elcsemegéztem" az a szó, amit keresek -, jutott eszembe hirtelen a Madeline Bassett-tel való házasság fenyegető veszélye, és olyannyira látványos összerezzenést produkáltam, hogy Jeeves megkérdezte, rosszul érzem-e talán magam.

Megráztam a buksit.

- Fizikailag nem, Jeeves. Szellemi értelemben: igen.

- Nem egészen értem önt, uram.

- Nos, hallja hát híradásomat. Felolvassa Bertram Wooster. Házasságot készülök kötni.

- Valóban, uram?

- Igen, Jeeves, jól hallotta. A kihirdetés már meg is történt.

- Ha nem tartja illetlenségnek, megkérdezhetném-e...

- Hogy kivel? Szükségtelen kérdeznie. Gussie Fink-Nottle megszökött Emerald Stokerrel, ily módon... hogyishívjákot hozva létre. Mit is, Jeeves?

- Nem vákuum az a szó, amelyet keres, uram?

- Dehogyisnem. Olyan vákuumot, amit nekem kell majd betöltenem. Hacsak maga ki nem talál valamit, amivel kiszabadítson belőle.

- Tetemes mennyiségű gondolkodást fogok szentelni az ügynek, uram.

- Köszönöm, Jeeves - mondtam, és még további mondandóm is lett volna, de ebben a pillanatban megnyílni láttam az ajtót, és szótlanság uralkodott el. Ámde nem, miként tartottam tőle, Plank volt az, csupán Stiffy.

- Helló-belló - szólt. - Haroldot keresem.

Egyetlen pillantással láttam, hogy Jeevesnek igaza volt, amikor csüggetegként jellemezte a leány magatartását. Arckifejezése borongós volt, és egész megjelenése egy elcsigázott léleké. Örömömre szolgált abban a helyzetben lehetni, hogy némi napfényt fecskendezzek az életébe. Ad acta tévén hát gondjaimat későbbi továbbtaglalás céljából, így szóltam:

- Ő meg épp téged keres. Egy különös történetet készül neked elmesélni. Ismered Planket?

- Mi van vele?

- Megmondom, mi van vele. Plank számodra mindeddig pusztán egy homályos figura volt, aki Hockley-cum-Mestonban tanyázik, és fekete borostyánkő szobrocskákat ad el embereknek, azonban van egy másik oldala is a fickónak.

A lány bizonyos türelmetlenséget árult el.

- Ha azt hiszed, hogy érdekel engem Plank...
- Nem érdekel?
- Egyáltalán nem.
- Majd mindjárt érdekelni fog. Van neki ugyanis, mint már mondottam, egy másik oldala is. Mint földbirtokosnak, plébániák fölött van adományozási joga, és hogy rövidre fogjak egy hosszú sztorit, ahogy az ember, hacsak teheti, mindig is szeretné, éppen most ajándékozott egyet Gikszernek.

Nem tévedtem, midőn azt föltételeztem, hogy ez az információ szembetűnő hatással lesz a lány sötét hangulatára. Ténylegesen soha nem láttam még hullát leugrani a ravataláról, és elkezdeni a társaság lelkévé válni, de úgy képzelem, hogy a viselkedése élénken emlékeztetne ezen ifjú Byng azt követő viselkedésére, hogy felfogta szavaim értelmét. Hirtelen fény gyúlt ki a szemében, amely, mint Plank helyesen megállapította, nagy volt és kék, s egy elragadtatott „Jóságos Habakuk!" tört elő ajkán. Aztán kétségei látszottak támadni, mert tekintete újfent befelhősödött.

- Ez igaz?
- Abszolúte hivatalos.
- Nem ugratsz?

Kihúztam magam, éspedig meglehetősen dölyfösen.

- Álmomban se jutna eszembe, hogy ugrassalak. Azt hiszed, Bertram Wooster az a fajta fickó, aki mulatságát leli abban, hogy fölemelje az emberek reményeit, csak hogy... miért is, Jeeves?

- Hogy földhöz csapja azokat, uram.
- Köszönöm, Jeeves.
- Nincs mit, uram.
- Ezt az információt úgy veheted, mint ami abszolút hiteles forrásból származik. Jelen voltam, amikor az egyezség megköttetett. A pamlag mögött ugyan, de jelen voltam.

Stiffy még mindig tanácstalannak látszott.

- De én ezt nem értem. Plank sose találkozott Harolddal.
- Jeeves hozta őket össze.
- Valóban így volt, Jeeves?
- Igen, kisasszony.
- Bravó!
- Köszönöm, kisasszony.
- És tényleg adományozott Haroldnak egy plébániát?
- A Hockley-cum-Mestoni plébániát. Még ma este írásba is foglalja a dolgot. Pillanatnyilag van ugyan egy plébános, aki még mindig plébánoskodik, de rozzant és öreg, és át akarja adni a hivatalát, mihelyt lesz, aki beugorjon a szerepébe. Ahogy a dolgok állnak, úgy sejtem, a következő néhány nap folyamán Gikszert rászabadíthatjuk a Hockley-cum-Mestoni lelkekre.

Egyszerű szavaim és komoly hanghordozásom eloszlatták Sriffy maradék kétségeit is. Bármely aggálya, mely azzal kapcsolatban lehetett, hogy nem az Isten lábát fogja, tovatűnt. Szeme úgy ragyogott, akár egy ikercsillag, s állati ordításokat hallatott, és néhány tánclépést lejtett. Kisvártatva megpihent, s egy kérdést tett föl:

- Milyen férfi ez a Plank?
- Hogy érted azt: milyen férfi?

- Ugye nincs szakálla?
- Az nincs.

- Akkor jó, mert meg akarom őt puszilni, és ha szakállas volna, tétovázni kényszerülnék.
- Sürgősen vesd el az ötletet - javasoltam, mivel Plank lelkialkata nyitott könyv volt számomra. E megrögzött agglegény társalgásának egész irányultsága azt a benyomást keltette bennem, hogy messze kívánatosabbnak találná, ha bennszülött tőrt döfnének a lábikrájába, mintsem hogy csajszik csókokkal borítsák az ábrázatát. - Dührohamot kapna.
- Jó, de muszáj megpuszilnom valakit. Megpusziljam magát, Jeeves?
- Ne, köszönöm, kisasszony.
- Téged, Bertie?
- Talán inkább mégse.

- Akkor hát megyek és megpuszilom Watkyn bácsit, habár szörnyen undok fráternek mutatkozott az utóbbi időben.
- Hogy érted azt: az utóbbi időben?
- És miután megpusziltam, közlöm majd vele az újságot, és maró gúnnyal a szemére vetem, hogy hagyott kicsúszni egy remek dolgot a kezéből. Megmondom neki, hogy amikor elutasította Harold szolgálatainak igénybevételét, úgy viselkedett, mint egy indián.

Nem értettem, mire céloz.

- Miféle indián?
- Az az alávaló, akiről a nevelőnőim olvastattak velem; a szegény lüke, kinek keze... Hogy is van, Jeeves?
- Olyan gyöngyöt dobott el, mely gazdagabb volt egész törzsénél, kisasszony.
- Úgy van. És azt is megmondom majd neki, hogy remélem, olyan plébánost fog kapni, akibe hálni jár a lélek, állandóan göthös, mekegő hangon beszél, és dadog. Ja az ám, Watkyn bácsiról jut eszembe! Erre most már nem lesz szükségem.

S azzal ruhájának rejtekéből előhúzta a fekete borostyánkő éktelenséget, akár egy varázsló, aki nyulat ránt elő egy kalapból.

22

Olyan volt, mintha egy őskori hüllőt tett volna közszemlére. Elborzadva meredtem a holmira. Már csak épp ez hiányzott a teljességhez - mint cukorbevonat a tortáról.

- Honnan vetted? - kérdeztem, s hangom halk volt és remegős.
- Elcsórtam.

- Mi a jó isten csudájának?
- Pofonegyszerű. Az elgondolás lényege az volt, hogy odamegyek Watkyn bácsihoz, és közlöm vele: csak akkor kapja vissza, ha korrektül jár el Harolddal szemben. Erőpolitika; ugye, így nevezik, Jeeves?
- Azaz zsarolás, kisasszony.
- Na igen, azt hiszem, így is lehet fogalmazni. De hát nem finnyáskodhat az ember a módszereit illetően, ha e világ Watkyn bácsijaival van dolga. Ám most, hogy Plank megkönnyítette a helyzetet, és elegyengette számunkra az utat, erre természetesen nincs már szükségem, és úgy gondolom, legjobb volna visszajuttatni a helyére, mielőtt még felfedeznék a távollétét. Menj, és vidd vissza a gyűjtemény-terembe, Bertie. Itt a kulcs.

Úgy hátrahőköltem, mintha Bertalan kutyát akarta volna a kezembe adni. Nagyra lévén *preux chevalier*[*] mivoltommal, amikor csak lehetséges, szeretem lekötelezni a gyengébbik nemet, de vannak pillanatok, midőn csupán a *nolle prosequi*[**]*-ra* van mód, és e mostanit is ezek egyikeként ismertem föl. A javasolt vészterhes vállalkozás gondolatára a libabőr is kivert.

- Még csak a közelébe se megyek annak a redves gyűjtemény-teremnek. Amilyen peches vagyok, Watkyn bácsikádba botlanék, amint kart karba öltve beszélget Spode-dal, és nem volna túl könnyű magyarázatát adnom,

---

[*] Gáláns lovag.

[**]Elállás a per folytatásától; átvitt értelemben: kérés megtagadása.

hogy mi járatban vagyok ott, és hogyan jutottam be. Arról nem is beszélve, hogy nem grasszálgatok le s föl, amíg Plank a helyszínen van.

Ama ezüstös csengésű kacajainak egyikét hallatta, amely szokásra mint már korábban utaltam rá, túlságosan is rá volt kapva.

- Jeeves elmesélte a Planknél tett látogatásodat. Csuda muris.

- Örülök, hogy annak tartod. Én egyáltalán nem szórakoztam jól közben.

Jeeves, mint mindig, ezúttal is rálelt a megoldásra.

- Ha ideadná nekem a műtárgyat, kisasszony, én gondoskodnék róla, hogy az visszakerüljön a helyére.

- Köszönöm, Jeeves. Akkor hát viszlát mindenkinek. Megyek és megkeresem Haroldot - mondta Stiffy, és lábujjhegyen táncolva visszavonult.

Megvontam a vállam.

- Ezek a nők, Jeeves!

- Igen, uram.

- Micsoda nem!

- Igen, uram.

- Emlékszik még rá, mit mondtam magának Stiffyről az ezt megelőző Totleigh Towers-i látogatásunkkor?

- Pillanatnyilag nem tudom visszaidézni, uram.

- Azon alkalommal történt, amikor Stiffy nálam hagyta Oates közrendőr sisakját, éppen amint Bassett papa és tányérnyalói átkutatni készültek a szobámat. A jövőbe pillantva rámutattam, hogy Stiffy, aki tetőtől talpig totál flúgos, házasságra készül lépni H. P. Pinker tiszteletessel, aki

maga is akkora hólyag, amekkora csak prédikált valaha a hivveusokról meg a hitteusokról, és azon tűnődtem, ha még emlékszik rá, hogy vajon milyenek lesznek majd - ha lesznek egyáltalán - az utódaik.

- Ah, igen, uram, emlékszem már.

- Ugyan öröklik-e majd, kérdeztem magamtól, két ilyen szülő együttes dilinósságát?

- Igen, uram, ön kiváltképp aggódott akkor azon dajkák, nevelőnők, magán- és nyilvános iskolai pedagógusok jóllétéért, akik ellátják majd e gyermekek felügyeletét.

- Aligha sejtvén, hogy micsoda eszméletlenül meredek feladatra vállalkoznak. Hát igen; ez a gondolat még ma sem szűnt meg nyomasztani. Azonban most nincs rá időnk, hogy belemenjünk e témába. Legjobb lesz, ha késedelem nélkül visszaviszi azt az átok műtárgyat oda, ahová tartozik.

- Igen, uram. Ha tenni kell, mit tenni kell, hát jól teszed, ha gyorsan végzed el - mondta az ajtó felé indulva, és arra gondoltam, mint már oly sokszor a múltban, hogy milyen frappánsan tudja megfogalmazni az efféle dolgokat.

Úgy találtam, immár elérkezett az ideje, hogy alkalmazzam azt a stratégiát, amelyet kezdettől fogva terveztem - nevezetesen: kereket oldani az ablakon keresztül. Minthogy Plank a házban csapongott, és bármelyik pillanatban várható volt, hogy visszaröppenjen az italok forráshelyére, biztonságba csak oly módon juthattam, ha valamely távoli tiszafasorba vagy rododendron-sétányra iszkolok, és mindaddig ott dekkolok, amíg az ipse el nem füstöl. Az ablakhoz siettem hát, és elképzelhetik bosszúságomat és elszörnyedésemet, midőn azt láttam, hogy Bertalan,

ahelyett, hogy folytatta volna kószálását, úgy döntött: közvetlenül az alanti füvön szieszt̀ázik egyet.

Valójában egyik lábamat már átvetettem a párkányon, amikor ráesett a pillantásom. Még egy fél másodperc, és úgy hullottam volna rá a nyüves dögjére, mint a mennyből érkező lágy eső az alanti tájra.

Semmi nehézséget nem jelentett, hogy e szitut, mint a franciák mondják, *impasse*[*]-ként ismerjem fel, és miközben álltomban azon törtem a fejem, mi is volna a leghasznosabb teendőm, közeledő lépések hangzottak fel odakint, s úgy érezvén, hogy mit tenni kell, jól teszem, ha gyorsan végzem el, újfent a pamlag mögé iramodtam, talán egy töredékmásodpercet javítva előző rekordomon.

Miközben négykézlábra ereszkedve hasaltam piciny zugomban, meglepetéssel észleltem, hogy semmiféle párbeszéd sem következik. Ez idáig valamennyi látogatóm már a belépése pillanatában elkezdett csevegni, és furcsának tűnt, hogy ezúttal két süketnémát kell vendégül látnom. Miután azonban óvatosan kikukucskáltam, rájöttem, hogy tévedtem ama föltételezésemben, hogy két vendégem érkezett. Madeline volt az, éspedig egy szál magában, aki

---

[*] Zsákutca, megoldhatatlan helyzet

betoppant. Éppen a zongora felé vette útját, és valami azt súgta, hogy régi népdalokat készül énekelni, amely foglalatosságnak, mint már utaltam rá, nem csekély szabad idejét szentelte. Kiváltképp hajlamos volt átengedni magát e kellemetlen ténykedésnek olyankor, ha lelke megrázkódtatáson ment keresztül, és csillapítószerre volt szüksége, miként valószínűleg a jelenlegi kritikus helyzetben is.

Félelmeim beigazolódtak. Gyors egymásutánban kettőt is elénekelt, és annak gondolata, hogy az ilyesmi állandó műsorszáma lesz majd házaséletünknek, a velőmig megborzongatott. Mindig is, ahogy mondani szokták, allergiás voltam a régi népdalokra, és minél régebbiek, annál inkább viszolygok tőlük.

Szerencsére mielőtt belekezdhetett volna a harmadik nótába, félbeszakították. Döngő léptek hangzottak fel, az ajtófogantyú elfordult, ziháló légzés hallatszott, és egy hang azt mondta: „Madeline!" Spode érzelemtől fojtott hangja volt.

- Madeline! - mondta. - Már mindenütt kerestelek.

- Ó, Roderick! Hogy van a szemed?

- Ne törődj most a szememmel - szólt Spode. - Nem azért jöttem, hogy szemekről társalogjak.

- Azt mondják, egy darab bifsztek lelohasztja a duzzanatot.

- Sem pedig bifsztekekről. Sir Watkyn tudatta velem a szörnyű hírt rólad meg Woosterről. Igaz, hogy hozzá akarsz menni?

- Igaz, Roderick, igaz.

- De nem szerethetsz egy olyan ütődött, félnótás vadszamarat, mint amilyen Wooster - mondta Spode, s én a megjegyzést rendkívül sértőnek találtam. Gondosabban válogasd meg a szavaidat, Spode, mondhattam volna neki fölemelkedve és szembefordulva vele. Azonban egy s más okból kifolyólag nem tettem így, hanem folytattam a négykézlábon kuporgást, és hallottam, amint Madeline felsóhajt, hacsak nem a pamlag alatt járó légáram volt az.

- Nem, Roderick, én nem szeretem őt. A legbenső valóm nem vonzódik hozzá. De úgy érzem, kötelességem őt boldoggá tenni.

- Tcsöhhh! - mondta Spode, vagy legalábbis így hangzott, amit mondott. - Ugyan mi a csudáért akarnál boldoggá tenni egy olyan férget, mint Wooster?

- Ő szeret engem, Roderick. Biztosan észrevetted azt a néma imádatot tükröző pillantást a szemében, amellyel rám néz.

- Jobb dolgom is van, mint Wooster pillantását elemezni. Habár el tudom képzelni, hogy igencsak bárgyú lehet. Tisztáznunk kell ezt a dolgot, Madeline.

- Nem értelek, Roderick.

- Majd megértesz.

- Jaj!

Úgy hiszem, a „Majd megértesz" végszó elhangzásakor Spode nyilván megragadhatta a lány csuklóját, mert a „jaj!" erősen és tisztán zengett, s e gyanúm rögvest megerősítést is nyert, amennyiben Madeline azt mondta, ne szorítsa úgy, mert fáj.

- Bocsáss meg, igazán nem akartam - szólt Spode. - De nem vagyok hajlandó megengedni, hogy tönkretedd az életed. Nem mehetsz hozzá ehhez a Wooster pacákhoz. Én vagyok az, akihez feleségül fogsz jönni.

Szívemmel-lelkemmel mellette álltam, ahogy a kifejezés szól. Soha semmi nem tudná velem igazából megkedveltetni Spode-ot, de most kimondottan tetszett, ahogyan beszélt. Még egy kevéske ebből, mondtam magamban, és Bertram feloldatik becsületbeli kötelezettsége alól. Azt kívántam, bárcsak hamarabb ilyen erélyesen lépett volna fel a fickó.

- Attól fogva szeretlek, hogy ekkorka voltál.

Mivel nem láthattam Spode-ot, nem tudtam megállapítani, mekkorka volt az ekkorka, de föltételeztem, hogy nem

messzire tarthatta el tenyerét a padlótól. Néhány lábnyira talán? Gondolom, akörül.

Madeline szemmel láthatólag meg volt hatódva. Szinte hallottam, ahogy viharzanak benne az érzelmek.

- Tudom, Roderick, tudom.
- Kitaláltad a titkomat?
- Igen, Roderick. Milyen szomorú az élet!

Spode nem volt hajlandó azonosulni e nézettel.

- Egyáltalán nem az. Az élet szép. Legalábbis az lesz, ha kiadod ennek a nyikhaj Woosternek az útját, és hozzám jössz feleségül.
- Mindig is vonzódtam hozzád, Roderick.
- Akkor hát?
- Adj gondolkodási időt.
- Örömmel. Amennyire csak szükséged van.
- Nem akarom összetörni Bertie szívét.
- Ugyan miért nem? Jót tenne neki.
- Oly nagyon szeret engem.
- Képtelenség. Nem hiszem, hogy életében valaha is szeretett mást, mint egy pofa száraz martinit.
- Hogy mondhatsz ilyet? Nem azért jött talán ide, mert lehetetlennek találta, hogy távol legyen tőlem?
- De nem ám! Ne hagyd, hogy lóvá tegyen ez ügyben. Azért jött ide, hogy elcsórja apádnak azt a fekete borostyánkő szobrocskáját.
- Micsoda??
- Bizony, hogy azért! Amellett, hogy félnótás, alávaló tolvaj is.
- Ez nem lehet igaz!

- Természetesen igaz. A nagybátyja szeretné megszerezni a holmit a gyűjteményébe. Hallottam amint Wooster alig fél órával ezelőtt telefonon konspirált a nagynénjével. „Meglehetősen nehéz lesz megumbuldálni - mondta neki -, de megteszem, ami tőlem telik. Tudom, hogy Tom bácsi mennyire sóvárog arra a szobrocskára." Állandóan elemel dolgokat. Amikor legelőször találkoztam vele, egy Brompton Road-i régiségkereskedésben, hajszál híja volt, hogy le nem lépett az apád esernyőjével.

Förtelmes rágalom, melyet kapásból meg tudok cáfolni. Elismerem, Spode, Bassett papa meg én valóban jártunk a szóban forgó Brompton Road-i régiségkereskedésben, de az esernyős affér pusztán ama nevetséges féreértések egyike. Bassett papa az érkeztekor egy tizenhatodik századbeli széknek támasztotta a legömbölyített végű alkalmatosságot, és ami arra késztetett, hogy fölvegyem, az nem volt más, mint az az ősi ösztön, amely arra indít egy esernyőtlen férfit, amilyen azon a reggelen történetesen én is voltam, hogy önkéntelenül kinyúljon a hozzá legközelebb eső esernyő után, akár egy nap felé forduló virág. Az egészet két szóval meg lehetett volna magyarázni, de ezek nem engedték, hogy akár egyet is szóljak, és hagyták rajtam száradni a gyalázatot.

- Megdöbbentesz, Roderick! - szólt Madeline.
- Igen, gondoltam, hogy el fogsz rajta képedni.
- Ha ez valóban így van, ha Bertie csakugyan egy tolvaj...
- Nos?
- Akkor természetesen többé semmi közöm sincs hozzá. De nem tudom elhinni.

- Megyek, és idehozom Sir Watkynt - mondta Spode. - Őneki talán majd hinni fogsz.

Miután kicsattogott, Madeline jó néhány percen át valószínűleg merengve álldogálhatott, mert egyetlen hangot se hallottam jönni felőle. Aztán kinyílt az ajtó, és a következő, ami elért hozzám, egy köhintés volt, melynek felismerése semmi nehézséget nem okozott.

23

Jeeves ama lágy köhejeinek egyike volt, ami engem mindig egy nagyon öreg birkára emlékeztet, amely a torkát köszörüli egy távoli hegycsúcson. Ezzel a köhejjel fogadott, ha még emlékeznek, azon alkalommal is, amikor fejemen az alpesi kalappal először libegtem be a kuckójába. Általában rosszallást fejez ki vele, de tudok rá eseteket, melyeknél a pasi azt megelőzően alkalmazta, hogy kényes természetű témát készült szóba hozni. És amikor megszólalt, tudtam, hogy ezúttal is erről van szó, mert hangját sajátosan lehalkította.

- Esetleg igénybe vehetném-e egy percre az idejét, kisasszony?

- Hát persze, Jeeves.

- Mr. Woosterrel kapcsolatban.

- Ó, igen?

- Annak közlésével kell kezdenem, hogy véletlenül az ajtó előtt haladtam el, amikor Lord Sidcup kegyeddel beszélgetett, s így akaratlanul föltanúja lettem őlordsága Mr. Woosterre vonatkozó megjegyzéseinek. Őlordságának messze hangzó orgánuma van. És hát ilyenformán most

némiképp sajátságos helyzetbe kerültem: a munkaadóm iránti lojalitás és ama természetes vágy között ingadozom, hogy mint polgár, megtegyem a kötelességemet.

- Nem értem magát, Jeeves - mondta Madeline, kettőre egészítvén ki az így vélekedők számát.

Jeeves ismét köhintett.

- A világért se szeretnék tolakodónak tűnni, kisasszony, de ha beszélhetek őszintén...

- Kérem, tegye.

- Köszönöm, kisasszony. Őlordsága szavai megerősíteni látszottak egy híresztelést, mely a cselédszobában kering arról, hogy kegyed házastársi kapcsolatra szándékozik lépni Mr. Woosterrel. Túlzott indiszkréció volna-e részemről, ha bátorkodnék megkérdezni, hogy igaz-e ez?

- Igen, Jeeves, teljes mértékben igaz.

- Ha megbocsát a kifejezésért, kisasszony, úgy vélem, kegyed hibát követ el.

Remekül beszél, Jeeves, jó nyomon halad, mondtam magamban, és reméltem, hogy alaposan besulykolja majd a dolgot. Aggódva vártam Madeline válaszát, kissé tartva tőle, hogy a teljes magasságáig kihúzza magát, és távozásra szólítja fel a pasit. De nem tette. Pusztán ismét annyit mondott csak, hogy nem érti őt.

- Ha szabadna, megmagyarázom, kisasszony. Nem szívesen kritizálom meg munkaadómat, de úgy érzem, kegyednek tudnia kell, hogy Mr. Wooster kleptomániás.

- Micsoda!

- Igen, kisasszony. Azt reméltem, hogy megőrizhetem e kis titkát, amiként mindeddig sikerült is, ám mostanára Mr.

Wooster olyan végletekre ragadtatta magát, amelyik fölött immár nem hunyhatok szemet. Ma délután, miközben a holmijait rendeztem, az alsóneműje alá rejtve erre a kis fekete tárgyra bukkantam.

Madeline olyan hangot bocsátott ki, mint egy kimerülőben lévő szódavizes szifon.

- De hiszen ez az apám tulajdona!

- Ha mondhatom így, kisasszony, semmi sem tulajdona senkinek, ha egyszer Mr. Woosternek megtetszik.

- Akkor hát Lord Sidcupnak igaza volt?

- Tökéletesen, kisasszony.

- Azt mondta, Mr. Wooster megpróbálta ellopni az apám esernyőjét.

- Hallottam, amint mesélte, és a vád teljesen megalapozott volt. Esernyők, ékszerek, szobrocskák: mindegyik szívesen látott portéka Mr. Woosternél. Nem hiszem, hogy tehet róla szegény, ugyanis ez afféle elmebeli fogyatékosság nála. Ám hogy egy esküdtszék is ezen a nézeten volna-e vajon, nem tudnám megmondani.

Madeline újfent szódavizes szifonba ment át.

- Úgy érti, akár börtönbe is kerülhet?

- Ez az eshetőség nekem korántsem tűnik föl kizárhatónak.

Ismét úgy éreztem, jó nyomon jár a pasas. Gyakorlott elméje megsúgta neki, hogy ha van valami, ami eltérít egy lányt attól, hogy hozzámenjen egy fickóhoz, hát az az a gondolat, hogy a nászutat bármelyik pillanatban tönkreteheti rendőrfelügyelők azon célból való betoppanása a szerelmi fészekbe, hogy a fickót begyűjtsék tolvajlásért. Egyetlen ifjú ara sem szereti az ilyesmit, és nem is

hibáztathatod őket amiatt, ha inkább olyasvalakivel adják össze magukat mint Spode, aki bár egy viszonylag emberi alakot öltött gorilla, mindamellett tudvalevően szigorúan törvényes úton jár. Szinte hallottam, amint Madeline gondolatai ebbe az irányba fordultak, és bámultam Jeeves ama szakértelmét, mellyel górcső alá vette az egyén lelkialkatát, ahogy ő nevezi. Természetesen átláttam, hogy mindez korántsem teszi irigylésre méltóvá helyzetemet a Bassett-házban, de vannak idők, amikor csupán a sebészkés segít. És azzal a gondolattal öntöttem magamba erőt, hogy ha valaha kijutok e mögül a pamlag mögül, menten odaosonok, ahol a kocsim már türelmetlenül várakozik rám, és elhajtok London iránt anélkül, hogy megállnék elbúcsúzni és köszönetet mondani a pompás vendéglátásért. Ily módon elejét venném - ha ugyan ez rá a jó szó - minden kellemetlenségnek. Madeline megrendültsége rendületlen maradt.

- Ó, Istenem, Istenem! - mondta.
- Hát igen, kisasszony.
- Nagy megrázkódtatás ez számomra.
- Teljes mértékben meg tudom önt érteni, kisasszony.
- Maga régóta tud már erről?
- Amióta beléptem Mr. Wooster szolgálatába.
- Ó, Istenem, Istenem! Nos, köszönöm, Jeeves.
- Nincs mit, kisasszony.

Ezután Jeeves alighanem felszívódhatott, mert csend állt be, és semmi sem történt azt kivéve, hogy az orrom bizseregni kezdett. Tíz foncsit adtam volna azért, ha tüsszenthettem volna egyet, de ez természetesen kívül esett

az ésszerű politika határain. Csak kuksoltam ott hol ezen, hol azon jártatva az eszem, és egy jó darab idő múltán megint kinyílt az ajtó, ezúttal holmi tömegjelenetszerűt bocsátva be. Három pár cipőt láttam, és következtetés révén arra jutottam, hogy azok Spode-é, Bassett papáé és Planké voltak. Spode, ha még emlékeznek, a papáért ment el az imént, Plank pedig föltehetőleg pusztán a séta kedvéért jött erre, kétségkívül azt remélvén, hogy valami cseppfolyósat talál az út végén.

Spode szólalt meg először, és hangjából az az ujjongás csendült ki, amely olyan leánykérők hangját szokta áthatni, akik letromfoltak egy veszedelmes vetélytársat.

- Itt is vagyunk - szólt. - Idehoztam Sir Watkynt, hogy alátámassza azt az állításomat, mely szerint Wooster egy alávaló besurranó tolvaj, aki mindent elzabrál, ami nincs leszögezve. Egyetért velem, Sir Watkyn?

- Hát persze hogy egyet értek, Roderick. Mindössze talán egy hónapja történt, hogy ő meg a nénikéje ellopták a marha-fölözőmet.

- Mi az a marha-fölöző? - kérdezte Plank.

- Egy ezüst tejfelesköcsög, a gyűjteményem egyik legbecsesebb darabja.

- Na és megpattantak vele?

- Meg bizony!

- Ah! - szólt Plank. - Ez esetben én most bekapok egy szódás whiskyt.

Bassett papa mindjobban belemelegedett tárgyába. Hangja elnyomta Plank szifonjának sziszegését.

- És csupán a Gondviselés kegyességének köszönhettem, hogy Wooster aznap nem lépett meg az esernyőmmel a Brompton Roadon. Ha e fiatalember fogyatékosságainak sorában van olyan, amelyik különösen szembetűnő, hát az az, hogy a jelek szerint teljesen ismeretlen számára a *meum* és a *tuum* közti különbség. Emlékszem, egyszer amiatt került elém a bíróságon, mert ellopta egy rendőr sisakját, és azóta is sajnálom, hogy mindössze öt fontra bírságoltam.
- Tévesen felfogott jóindulat - mondta Spode.
- Magam is mindig így éreztem, Roderick. Fenemód ráférte volna egy keményebb lecke.
- Sose célszerű hagyni, hogy az efféle fickók ejnye-bejnyével megússzák - szólt Plank. - Mozambikban volt egy szolgám, aki rendszeresen dézsmálta a szivarjaimat, s én oktondi módon elnéztem neki, mert biztosított róla, hogy keresztény hitre tért, és mostantól kezdve minden teljesen rendben lesz. És nem telt bele egy hét sem, az ürge lefalcolt, magával vive egy doboz Havannámat és a műfogsoromat, amelyeket aztán a környéken eladott egy bennszülött törzsfőnöknek. Egy karton márkás ginembe és két gyöngysoromba került a visszaszerzésük. A szigor az egyetlen célravezető módszer. A vaskéz. Minden mást gyengeségként értelmeznek.

Madeline felzokogott, legalábbis úgy hangzott, mint egy zokogás.

- De apuci!
- Igen?
- Nem hiszem, hogy Bertie ellen tud állni a dolognak.

- Drága gyermekem, hiszen éppen ezt a szokását illetjük most kritikával, vagyis hogy nem képes ellenállni a vágynak, hogy elemelje, amire csak rá tudja tenni a kezét.
- De én úgy értem, Bertie kleptomániás.
- Hogy? Ki mondta ezt neked?
- Jeeves.
- Ez furcsa. Hogy jött szóba a téma?
- Akkor mondta el, amikor ezt átadta. Bertie szobájában találta. Nagyon aggódott miatta.

Pillanatnyi csend támadt - afféle kába csend. Aztán Bassett papa így szólt:„Egek ura!", Spode azt mondta: „Jóságos Isten!", Plank pedig azt: „Nos, azt a kis micsodát én adtam el magának, Bassett, nemde?" Madeline újabb zokogást hallatott, s az orrom ismét bizseregni kezdett.

- Nahát, ez elképesztő! - szólt B. papa. - Azt mondod, Wooster szobájában találta?
- Az alsóneműje alá rejtve.

Bassett papa olyan hangot bocsátott ki, mint amikor egy agonizáló kacsából távozik a szusz.

- Milyen igazad volt, Roderick! Te előre megmondtad: azzal a céllal jött ide, hogy ezt ellopja. De hogy miként jutott be a gyűjtemény-terembe, gőzöm sincs róla.
- Ezeknek a fickóknak megvannak a maguk sajátos módszereik.
- Úgy látszik, nagy a kereslet ez iránt a holmi iránt - mondta Plank. - Csupán tegnap volt a napja, hogy nálam járt vele egy fiatal, bűnöző képű csirkefogó, és el akarta nekem adni.
- Wooster!

- Nem, nem Wooster volt a neve. Az én jómadaramat Alpesi Joe-nak hívták.
- Wooster természetesen időről időre álnevet vesz föl.
- Ez valószínű. Erre nem is gondoltam.
- Nos, ezek után... - szólt Bassett papa.
- Na igen, ezek után - szólt Spode - semmi esetre sem mégy hozzá ahhoz az alakhoz. Hiszen ez még Fink-Nottle-nél is rosszabb!
- Ki az a Fink-Nottle? - kérdezte Plank.
- Aki megszökött Stokerrel - felelte papa.
- Ki az a Stoker? - kérdezte Plank. Nem hiszem, hogy valaha is találkoztam fickóval, aki jobban szomjúhozta volna az információt.
- A szakácsnő.
- Á, igen. Emlékszem már; mesélt róla az imént. Az a pasas tudta, mit csinál. Erőteljesen ellenzek ugyan mindenféle házasságot, de ha már mindenáron el akarsz venni valakit, kétségtelenül valamit megmentesz a pusztulástól, ha olyan nőt veszel el, aki tud mit kezdeni egy szelet marhabélszínnel. A Maláj Államszövetségben ismertem egy fickót, aki...

Minden bizonnyal szórakoztató anekdota lett volna, de Spode nem hagyta, hogy Plank tovább mondja. Madeline-hez intézve szavait, így szólt:

- Azt fogod tenni, hogy énhozzám jössz feleségül, és nem akarok semmi ellenvetést. Mi a válaszod, Madeline?
- Igen, Roderick. A feleséged leszek.

Spode örömujjongásban tört ki, amitől az orrom jobban kezdett csiklandani, mint valaha.

- Ez már igen! Ezt, látod, szeretem hallani tőled! Gyere, menjünk ki a kertbe. Rengeteg mondanivalóm van számodra.

Úgy sejtem, ekkor valószínűleg Madeline köré fonhatta karját, és kituszkolhatta őt, mert csukódni hallottam az ajtót. És nyomban ezután Bassett papa is örömujjongásban tört ki, hangerőben némiképp hasonlóban ahhoz, amely a Spode-ajkat hagyta el. Nyilvánvalóan virágos jókedvében volt a pali, és könnyen meg lehetett érteni, hogy miért. Egy olyan atyának, akinek a lánya, miután majdnem feleségül ment Gussie Fink-Nottle-hez, majd pedig kis híján feleségül

jött énhozzám, végül is észre tér, és horogra kaparintja a brit arisztokrácia egy dúsgazdag tagját, mondom, egy ilyen atyának minden oka megvan az örvendezésre. Nem kedveltem Spode-ot, és bármikor szívesen láttam volna, ha egy perui matróna lábszáron döfi egy bennszülött tőrrel, de tagadhatatlan volt, hogy házassági szempontból bitang jó partinak számított.

- Lady Sidcup! - mondta B. papa, úgy forgatva nyelvén a szavakat, mint valami finom óbort.

- Ki az a Lady Sidcup? - kérdezte Plank, szokása szerint égve a vágytól, hogy valamennyi részletet tisztázzon.

- A lányom lesz az hamarosan. Az egyik legrégebbi cím Angliában. Lord Sidcup pedig az a férfi, aki az imént távozott körünkből.

- Azt hittem, az ő neve Roderick.

- A keresztneve Roderick.

- Aha! - mondta Plank. - Értem már. Most már teljesen világos a kép. Szóval a lány eredetileg egy Fink-Nottle nevű valakihez készült feleségül menni, ugyebár?

- Igen.

- Aztán meg úgy volt, hogy ehhez a Wooster pacákhoz, vagyis hát Alpesi Joe-hoz megy hozzá, stimmt?

- Igen.

- És most pedig Lord Sidcuppal készül egybekelni, igaz?

- Úgy van.

- Világos, mint a vakablak - szólt Plank. - Tudtam, hogy idővel kibogozom. Csupán koncentráció és kizárásos okoskodás kérdése. Maga helyesli ezt a házasságot? Már

amennyire - tette hozzá - bárki is helyeselhet bármiféle házasságot.

- Teljes mértékben.
- Akkor azt hiszem, ez újabb szódás whiskyt kíván.
- Csatlakozom magához - így Bassett papa.

Ennél a pontnál történt, hogy tovább képtelen lévén visszatartani, eltüsszentettem magam

- Tudtam, hogy van valami a mögött a pamlag mögött - szólt Plank, és nevezett bútordarabot megkerülvén, olyasfajta pillantásnak vetett alá, amilyet egykor bennszülött törzsfőnökökre vethetett, akik képtelenek voltak elsajátítani a rögbiszabályokat. - Különös hangok jöttek abból az irányból. Jóságos Isten! Ez Alpesi Joe!
- Ez Wooster!
- Ki az a Wooster? Ja, maga mondta már, nem igaz? Milyen lépéseket szándékozik tenni?
- Csöngettem Butterfieldért.
- Ki az a Buttefield?
- A komornyikom.
- Mit akar a komornyikkal?
- Meg akarom neki mondani, hogy hozza ide Oatest.
- Ki az az Oates?
- A helybeli rendőrünk. Éppen a konyhában whiskyzik.
- Whisky! - mondta Plank eltűnődve, és mintha ez valamit eszébe idézne, a kis asztalka felé indult.

Kinyílt az ajtó.

- Á, Butterfield, szóljon kérem Oatesnak, hogy jöjjön ide.
- Igenis, Sir Watkyn.

- Kissé el van puhulva ez a pasas - mondta Plank a távozó Butterfield után nézve. - Néhány rögbimeccsen kéne részt vennie, az majd helyrehozná a kondiját. Mit szándékozik tenni ennek az Alpesi Joe fickónak az ügyében? Vádat emeltet ellene?

- Okvetlenül. Nyilván ő arra számított, húzódozom majd attól, hogy botrányt csináljak, de tévedett. Hagyni fogom, hogy érvényesüljön a törvény szigora.

- Nagyon helyes. Szívassa meg, ahogy csak lehet. Maga békebíró, igaz?

- Az vagyok, és huszonnyolc nap szigorított elzárásra szándékozom őt ítélni.

- Vagy inkább hatvanra, nem? Csinos, kerek szám a hatvan. Esetleg hat hónapra nem tudná bevarrni?

- Attól tartok, nem.

- Na ja, gondolom, rendszeres tarifákkal dolgozik. Na mindegy, a huszonnyolc nap is jobb, mint a semmi.

- Oates rendőrbiztos úr - jelentette Butterfield az ajtóban.

24

Nem tudom, mitől van, de valami okból az ember kissé ostobának érzi magát, amikor rendőrségi kóterba kísérik. Énrám legalábbis mindig ilyeténképp hat. Úgy értem, adva van egy páros, te meg a törvény keze, amint egymás mellett ballagdáltok, és közben az az érzésed, hogy az utóbbi bizonyos értelemben a házigazdád, s hogy érdeklődést illene tanúsítanod, és szóval tartanod őt. Ámde hallatlanul nehéz bármiféle eszmecserefélét kezdeményezni, és a társalgás sohasem igazán gördülékeny. Emlékszem, a

magániskolámban, ahol díjat nyertem Szentírás-ismeretből, Aubrey Upjohn tiszteletes, a fődiri, vasárnap délutánonként egyenként elvitt bennünket úgynevezett tanulmányi sétákra, és valahányszor rám került a sor az öregúr oldalán való slattyogásban, mindig átkozottul nehéznek találtam, hogy sziporkázzak. E mostani alkalommal is, midőn Oates közrendőr a falusi dutyiba kísért, ugyanígy volt. Nem volna értelme azt állítanom, hogy nagyszerűen elvoltunk útközben, mivel korántsem volt így.

Valószínűleg ha a nehéz fiúk egyike lettem volna, aki tíz évet készül lehúzni betörésért, gyújtogatásért vagy valami efféléért, más lett volna a helyzet, de én csupán a kishalak egyike voltam, akik potom huszonnyolc nap szigorítottat kapnak, és azt kellett hinnem, hogy a biztos úr lenéz engem. Jóllehet nem fitymálkozóan vigyorogva, hanem csupán modorának tartózkodó voltával, mintha úgy érezné, nem vagyok rá méltó, hogy egy zsaru belém vágja a méregfogát.

És hát, természetesen, volt egy másik vonatkozása is a dolognak. A korábbi Totleigh Towers-i látogatásomról szólva említést tettem arról, hogy amikor Bassett papa bezárt a szobámba, az alanti pázsitra állíttatta a helyi rendőrőrszemet, biztosítandó, hogy meg ne pattanhassak az ablakon keresztül. Ama helyi rendőrőrszem nem más volt, mint ugyanez az Oates, és mivel a szóban forgó eset idején piszokul szakadt az eső, az epizód kétségkívül sajgó sebet ütött az ipse lelkén. Csupán egy igen napsugaras kedélyű konstábler képes elnéző szemmel tekinteni egy olyan fickóra, akinek egész pályafutása legcsúnyább megfázását köszönheti.

Annyi biztos, most igencsak szűkszavú férfiúnak mutatkozott, ahhoz viszont remekül értett, hogy embereket cellába zárjon. A Totleigh-in-the-Wold-i centrumban csupán egyetlen cella volt, és a teljes férőhelyével a rendelkezésemre állt; kényelmes kis apartman egy ablakkal, mely nem rácsos, de túl kicsi ahhoz, hogy ki lehessen rajta mászni; az ajtón rostéllyal, egy fapriccsel és a részegek meg rendbontók ama meglehetősen átható aromájával, amely mindig megtalálható az efféle átmeneti otthonokban. Hogy magasabb avagy alacsonyabb rendű volt-e annál, amelyet annak idején a Bosher Streeten biztosítottak nekem, nem tudtam megítélni. Annyi biztos: egyik se tűnt igazán eszményinek.

Ha azt állítanám, hogy miután befordultam a fapriccsen, mély, álomtalan alvásba merültem, becsapnám olvasóimat. Némiképp nyugtalanul telt az éjszakám. Valójában meg mertem volna rá esküdni, hogy egyáltalán el se szenderültem, de azt hiszem, mégiscsak így kellett lennie, mert a következő, amiről tudomást szereztem, az volt, hogy a napfény beszüremlik az ablakon, és házigazdám éppen a reggelimet hozza.

Ezt e korai órán szokatlanul jó étvággyal vermeltem el, s az étkezés végeztével előhalásztam egy régi borítékot, és hozzáláttam ahhoz, amit olykor korábban is cselekedtem, amidőn a Sors pörölycsapásai valamennyire is jelentékeny mértékben zuhogtak rám - nevezetesen: listát készíteni az előnyös és hátrányos történésekről, ahogyan úgy hiszem, Robinson Crusoe tette. Az elgondolás lényege az volt, hogy

megállapítsam: az adott pillanatban jól állt a szénám inkább, avagy rosszul.

A végeredmény a következőképpen festett:

Nyereség

Egyáltalán nem volt rossz ez a reggeli. A kávé egészen kitűnő. Meg vagyok lepve.

Ki az a börtöntöltelék?

Nos hát, igen, lehet, hogy az vagyok, ha mindenáron így akarsz fogalmazni. De ártatlan vagyok. A kezeim tiszták.

Mármint hogy nem festek a lehető legjobban?

Egy fürdő majd segít ezen.

Csakugyan azt hiszed, odáig fajul majd a dolog?

Kíváncsi vagyok, milyen az: lehúzni 28 napot? Eddig mindössze csak egy éjszakára ugrottam be.

Azért ezt nem hinném. Adnak majd egy darab szappant meg egy zsoltároskönyvet.

Összeütök majd belőlük valamilyen társasjátékot. És ne felejtsd el, hogy nem kell feleségül venned Madeline Bassettet. Halljuk, erre mit tudsz mondani?

Veszteség

Ne mindig a hasadra gondolj már, te börtöntöltelék.

Te vagy egy börtöntöltelék.

Tisztábbak, mint amilyen az ábrázatod.

Úgy festesz, mint valami, amit a macska hozott be.
Na ja, és a sitten módod is lesz rá.
Nos, hallottad, mit mondott Bassett papa.
Utálni fogod. Megöl majd az unalom.

Na és mire mégy egy darab szappannal meg egy zsoltároskönyvvel?

És a *Veszteség* rovat mukkanni se tudott. Teljesen paffá tettem.

Igen; miközben körbekutakodtam, hogy nem hagytam-e figyelmen kívül valamilyen kenyérmorzsát, úgy éreztem, ez az előny bőségesen kárpótol mindazon viszontagságokért, amelyeket el kell szenvednem. És éppen efféléken méláztam egy ideje, mindinkább megbékélve sorsommal, amikor egy ezüstös csengésű hang oly heves ugrásra késztetett, mint egy megriasztott szöcskét. Először elképzelni se tudtam, honnan jött, s egy percig annak valószínűségét latolgattam, hogy netán az őrangyalom hangja volt, jóllehet őt, ki tudja, miért mindig hímneműnek véltem. Aztán a rostélynál egy minden valószínűség szerint emberi arcot pillantottam meg, és a tüzetesebb szemrevételezés tudatta velem, hogy Stiffy az.

Szívélyes helló-bellóval üdvözöltem, és némi meglepetésemet fejeztem ki afölött, hogy a helyszínen találom.

- Nem gondoltam volna, hogy Oates beengedjen. Ma nincs beszélő, vagy igen?

A lány elmagyarázta, hogy a buzgó konstábler fölment a kastélyba, hogy meglátogassa a Watkyn bácsikáját, és azt követően surrant be, hogy Oates elpályázott.

- Ó, Bertie - mondta -, bárcsak becsúsztathatnék neked egy ráspolyt.

- Mit kezdenék én egy ráspollyal?

- Hát elreszelnéd a rácsot, te golyhó.

- Itt nincsenek rácsok.

- Ó, igazán? Ez baj. Így el kell tekintenünk a dologtól. Reggeliztél már?

- Épp az előbb fejeztem be.

- Meg lehetett enni?

- Egészen príma volt.

- Ezt örömmel hallom, mivel súlyos lelkiismeret-furdalás gyötör.

- Csak nem? Ugyan miért?

- Használd a kobakod. Ha én nem csórtam volna el azt a szobrocskát, most nem ülnél itt.

- Ó, én nem aggódnék a helyedben.

- De én igenis aggódom. Megmondjam Watkyn bácsinak, hogy ártatlan vagy, mivel én követtem el a bűnt? Tisztáznod kellene a nevedet.

E javaslat ellen a lehető legélénkebben tiltakoztam.

- Szó se lehet róla! Ne is álmodj ilyesmiről!

- De hát nem akarod, hogy tisztázódjék a neved?

- Nem, ha ennek az az ára, hogy magadra vállalod a balhét.

- Engem Watkyn bácsi nem küldene dutyiba.

- Az lehet, de Gikszer mindent megtudna, és iszonyúan megbotránkozna.
- Hű, az áldóját, erre, látod, nem is gondoltam!
- Hát most gondolj. Óhatatlanul is feltenné magának a kérdést, hogy vajon bölcs cselekedet-e egy plébános részéről, ha hozzád köti a sorsát. Kétségei támadnának, úgy bizony, és lelkiismereti aggályai. Ne felejtsd el, nem gengszterlotyóvá készülsz válni. Egy gengszter nyilván azt tartaná kívánatosnak, hogy elemelj minden mozdíthatót, s erre buzdítana mind szóval, mind gesztussal, ám Gikszerrel más a helyzet. Miután feleségül vesz, azt várja majd tőled, hogy te kezeld az egyházi pénzeket. Ámde hozd tudomására a tényeket, és nem könnyű perceket fog átélni.
- Értem, mire gondolsz. Igen, ebben van igazság.
- Képzeld csak el a nyugtalanságát, amidőn a vasárnapi perselypénz közelében talál téged. Nem; titoktartás és hallgatás az egyedüli járható út.

Sóhajtott egyet, mintha a lelkiismerete furdalná, de belátta érvelésem erőteljes voltát.

- Azt hiszem, igazad van, de utálatos számomra a gondolat, hogy börtönben kell csücsülnöd.
- Vannak ellensúlyozó tényezők.
- Mint például?
- Megmenekültem a vérpadtól.
- Á...? Ó, értem, mire gondolsz. Kikecmeregtél a Madeline-nel kötendő házasságból.
- Pontosan, és mint emlékezetem szerint már mondtam neked egyszer, bárminemű, Madeline iránti lekicsinylés távol áll tőlem, amikor azt mondom: annak gondolatától, hogy

szent házasság kötelékeiben egyesüljön e leányzóval, a hideg futkározott öreg barátod gerincén. E tény semmilyen módon se csorbítja Madeline érdemeit. Ugyanígy éreznék sok más, akár a világ legnemesebb asszonyával kötendő házasság esetében is. Vannak bizonyos nők, akiket az ember tisztel, csodál és nagyra becsül, de csak messziről, és ezek közé tartozik Madeline is.

És éppen ezt a témát készültem bővebben kifejteni, valószínűleg ama népdalok vonatkozásában is, amikor egy nyers hang félbeszakította bizalmas együttlétünket, ha ugyan bizalmas együttlétnek lehet nevezni azt, amikor két személy egy zárt ajtó kicsiny ablakának két ellentétes oldalán tartózkodik. Oates közrendőr volt az, visszatérvén kirándulásáról. Stiffy jelenléte felpaprikázta, és zord hangot ütött meg.

- Mi folyik itt? - kérdezte.

- Hogyhogy mi? - riposztozott élénken Stiffy, és emlékszem, az volt a benyomásom, hogy e ponton megfogta a pasit.

- Ellenkezik a szabályokkal, hogy beszéljen a fogollyal, miss.

- Oates - szólt Stiffy -, maga egy seggfej.

Ez mélységesen igaz volt, ám bosszantani látszott a strázsát. Zokon vette a vádat, s ezt szóvá is tette, amire Stiffy azt mondta, nem akar semmiféle felese-lést a részéről.

- Rosszul vagyok maguktól, lóganérugdosó zsernyákoktól. Csupán fel akartam kicsit vidítani ezt a fiút.

Úgy rémlett nekem, hogy a biztos úr keserű horkantást hallatott, s egy perc múltán okát is adta ennek.

- Én vagyok az, akire nagyon is ráfér a felvidítás - mondta gyászosan. - Épp az imént beszéltem Sir Watkynnal, és azt mondta, elejti a vádat.

- Micsoda? - kiáltottam.

- Micsoda? - nyikkantotta Stiffy.

- Ez a csoda - szólt a konstábler, és látni való volt, hogy míg odafent napfény ragyogott, az ő szívében egy fikarcnyi sem volt. Na persze, meg tudtam őt érteni. Természetesen mi sem érinti olyan érzékenyen a rendőri testület egy tagját, mint ha egy bűnözőt ki kell eresztenie a markából. Nagyjából ugyanolyan helyzetben volt, mint amilyenben egy a Zambéziben élő krokodil vagy egy brazíliai puma lett volna, amely miután már ebédre kiszemelte magának Planket, azt látja, hogy az felkúszik egy magas fára.

- Ez nem egyéb, mint a rendőrség megbéklyózása - mondta, majd azt hiszem, a padlóra köpött. Természetesen nem láttam őt, de egy köpésszerű hang hallatszott.

Stiffy örömujjongásban tört ki, és ha jól emlékszem, magam is fölujjongtam. Bármilyen merészen szembenéztem is a helyzettel, azért a szívem mélyén soha nem lelkesedtem igazán azért, hogy huszonnyolc napon át egy föld alatti cellában rohadjak. Egy éjszakára oké a dutyi, de, mint mondani szokás, jóból is megárt a sok.

- Akkor hát mire várunk? - szólt Stiffy. - Csipkedje magát, biztos úr. Tárja ki azt a nagykaput.

Oates kitárta, meg se próbálván véka alá rejteni bosszúságát és csalódottságát, s mi Stiffyvel kisétáltunk a börtönfalakon kívüli nagyvilágba.

- Ég önnel, Oates - mondtam távozóinkban, mivel az ember mindig igyekszik udvarias lenni. - Örülök, hogy találkoztunk. Hogy van Mrs. Oates és a kislurkók?

Az egyetlen válasza egy olyanszerű hang volt, mint amikor egy víziló kirántja a lábát a folyópart iszapjából, és láttam, amint Stiffy a szemöldökét ráncolta, mintha sértené a pasas viselkedése.

- Tudod - mondta, ahogy elértük a nyílt térségeket -, igazán tennünk kéne valamit az ügyben, hogy ez az Oates megtanulja: nem azért vagyunk a világon, hogy pusztán az örömöknek éljünk. Most kapásból semmit sem tudok javasolni, de ha összedugnánk a fejünket, kitalálhatnánk valamit. Maradnod kellene még egy ideig, Bertie, és segítened nekem abban, hogy gondoskodhassam róla: vörös fürtjeivel a sírig elkísérje a bánat a pasit.

Felvontam a szemöldököm.

- Úgy érted, Watkyn bácsikád vendégeként?

- Haroldnál is megszállhatnál. A nyaralóházban, ahol lakik, van vendégszoba.

- Sajnálom, de nem.

- Nem maradsz tovább?

- Nem én. Feltett szándékom, hogy a lehető legrövidebb időn belül a lehető legtöbb mérföldet iktassam Totleigh-in-the-Wold és jómagam közé. És semmi értelme sincs ama „berezelt nyúlbéla" kifejezéssel élned, mivel hajthatatlan vagyok.

Olyasmit csinált a szájával, amit azt hiszem, *moue*[*]*-nak* neveznek. Oly módon jön létre, hogy az alsó ajkat előretolják, majd ismét visszahúzzák.

- Gondoltam, hogy téged hiába is kérlek erre. Nincs vér a pucádban, ez a te bajod; semmi vállalkozó szellem nem szorult beléd. Nyilván Haroldot kell majd rávennem, hogy tegye meg.

És ahogy ott álltam, elborzadva a képtől, melyet szavai felidéztek, a lány nehezteléstől sisteregve elzúgott. És még javában azon töprengtem, vajon miféle slamasztikába készül beleugratni a szent életű Pinkert, s abban reménykedtem, hogy ez utóbbinak lesz annyi esze, hogy kimaradjon belőle, amikor Jeeves húzott mellém a kocsival, szememnek tetsző látványként.

- Jó reggelt, uram - mondta. - Remélem, jól aludt.

- Zaklatottan, Jeeves. Azok a fapriccsek nem igazán kényelmesek a húsosabb testrészek számára.

- Magam is hajlok erre a vélekedésre, uram. És e nyugtalan éjszakája, sajnálattal látom, összezilálta a külsejét. Ön korántsem tűnik *soignénak*[*].

Erre, gondolom, valami olyasmit mondhattam volna, hogy „Elsodort a *Soigné* folyó", de nem tettem. Elmém mélyebb gondolatokkal volt elfoglalva. Tűnődő hangulat lett rajtam úrrá.

- Tudja, Jeeves - mondtam -, az ember mindig tanul.

- Uram?

---

[*] Ajakbiggyesztés

[*] Jól ápolt.

- Úgy értem, ez az epizód némiképp felnyitotta a szemem. Megtanított nekem egy leckét. Most már látom, micsoda hibát követ el az ember, ha valakit nyüves istenátkaként könyvel el csupán azért, mert az normál körülmények között úgy viselkedik, mint egy nyüves istenátka. Vizsgáljuk meg azonban közelebbről, és még a legvalószínűtlenebb helyeken is emberségre bukkanunk.
- Roppant nagyvonalú gondolkodásmód, uram.
- Vegyük például ezt a Sir W. Bassettet. Hebehurgyaságomban mindig is úgy vázoltam őt fel, mint egy istentől elrugaszkodott frátert, aki minden ellensúlyozó tulajdonságnak híján van. És íme, mit találok? Hogy igenis van gyöngédebbik oldala. Vészesen magas faágra juttatván Bertramot, nem lát hozzá tüstént, miként az ember várta volna, hogy azt elfűrészelje alatta, hanem könyörületet gyakorol, és elejti a vádat. Jócskán megindított, amikor megtudtam, hogy amaz ijesztő külső alatt aranyszív dobog. Mért vág olyan képet, mint egy kitömött béka, Jeeves? Nem ért talán egyet velem?
- Abban a tekintetben nem teljesen, uram, hogy ön Sir Watkyn elnéző magatartását puszta szívjóságnak tulajdonítja. Bizonyos mozgatórugóknak is szerepük volt ugyanis.
- Nem értem, mire céloz, Jeeves.
- Feltételül szabtam, hogy ön helyeztessék szabadlábra, uram.

Az értetlenségem még inkább elmélyült. Olybá tűnt, mintha a fickó hasból beszélne, ami pedig a legutolsó olyan

tulajdonság, melyet az ember kívánatosnak tartana egy urasági inas esetében.

- Hogy érti azt: föltételül? Minek a föltételéül?

- Annak, hogy Sir Bassett alkalmazásába lépek, uram. Meg kell említenem, hogy Brinkley Court-i látogatásom folyamán Sir Watkyn igen szívélyesen fejezte ki elismerését azzal kapcsolatban, ahogyan a teendőimet végeztem, és ajánlatot tett nekem arra, hogy hagyjam el az ön szolgálatát, és lépjek be az övébe. Ezt az ajánlatot, az ön szabadonbocsátása fejében, elfogadtam.

A Totleigh-in-the-Wold-i rendőrség épülete a falu főutcáján fekszik, és onnan, ahol állunk, rálátásom nyílt egy mészárszékre, egy pékségre, egy fűrészüzletre és egy kocsmafélére, melyben dohányárut, világos sört és rövid italokat forgalmaztak. És midőn e szavakat meghallottam, a mészáros, a pék, a fűszeres meg a kocsmáros piruettezni látszottak szemeim előtt, akárha vitustáncot járnának.

- Elhagy engem? - hápogtam elakadó lélegzettel.

A szája sarka megrándult. Úgy látszott, mintha elmosolyodni készülne, de természetesen meggondolta magát.

- Csupán átmenetileg, uram.

Megint csak képtelen voltam megérteni az ipsét.

- Átmenetileg?

- Több mint valószínűnek tartom, uram, hogy úgy egy hét múltán nézeteltérések fognak támadni Sir Watkyn és jómagam között, melyek arra késztetnek majd, hogy felmondjam állásomat. Ez esetben, uram, föltéve, hogy ön

addigra nem fogad fel mást, a legnagyobb örömmel térnék vissza a szolgálatába.

Mindent értettem már. Csupán csel volt az egész, éspedig korántsem a legrosszabbak közül való. A fickó agya, megnagyobbodván az állandó halevéstől, kimódolta a megoldást, és olyan formulát talált, amely valamennyi fél számára elfogadható. A köd szétoszlott szemem elől, és a mészáros, a pék, a fűszeres, valamint a dohányárut, sört és rövid italokat forgalmazó kocsmáros újból visszatérek a *status quo*ként ismert állapotba.

Megindultság-érzés rohant meg.

- Jeeves - szóltam, és ha remegett a hangom közben, akkor mi van? Mi, Woosterek is csak emberek vagyunk. - Magának egyszerűen nincs párja. Mások kétségeinket hizlalják, de rád mindenkor számítunk, ahogy a költő-fickó mondta. Bárcsak tehetnék valamit viszonzásul.

Ama birkaszerű köhintését hallatta.

- Történetesen létezik egy aprócska szívesség, melyet önnek módjában áll megtenni, uram.

- Nevezze meg. Kérjen, amit csak akar, akár a fele királyságomig bezárólag.

- Ha netán lelne rá módot, hogy lemondjon az alpesi kalapjáról, uram.

Számítanom kellett volna erre. Az a köhintés meg kellett volna hogy súgja. De totál váratlanul ért, és valósággal sokkolólag hatott rám. Egy pillanatig, nem röstellem bevallani, imbolygott velem a világ.

- Ilyen messzire elmegy? - mondtam, beharapván az alsó ajkam.

- Pusztán egy javaslat volt, uram.

Levettem a kalapot, és hosszasan elnéztem. Játszadozott rajta a reggeli napfény, és soha nem látszott ilyen kéknek, s karimáján a toll ilyen rózsaszínnek.

- Gondolom tudja, hogy összetöri a szívem?

- Sajnálom, uram.

Felsóhajtottam. Hanem hát, mint már mondottam, a Woosterek bírják a gyűrődést.

- Üsse kő, Jeeves. Legyen hát.

Átadtam neki a kalapot. Olyan érzéssel tettem, mint amikor egy apa lehajítja gyermekét a szánkóról, hogy elterelje az üldöző farkasfalka figyelmét, ami úgy hiszem, Oroszországban mindennapos esemény a téli hónapokban, de hát mi mást tehettem?

- El szándékozik égetni ezt az alpesi kalapot, Jeeves?

- Nem, uram. Nekiajándékozom Mr. Butterfield-nek. Úgy véli, segítségére lesz majd az udvarlásában.

- Mijében??

- Mr. Butterfield egy megözvegyült hölgynek udvarol a faluban, uram.

Ez meglepett.

- De hiszen már van vagy száznégy éves a pali!

- Az életévei számát tekintve csakugyan jócskán előrehaladt, uram, mindazonáltal...

- Vén kecske is megnyalja a sót, mi?

- Pontosan, uram.

Meglágyult a szívem. Megszűntem magamra gondolni. Éppen az ötlött eszembe, hogy az adott körülmények között semmiképp se állna módomban azzal fejeznem be

látogatásomat, hogy borravalót adjak Butterfieldnek. A kalap majd betölti ezt az űrt.

- Rendben van, Jeeves; adja oda neki a tökfödőt, és az ég áldása legyen az udvarlásán. Mondja meg neki, hogy ezt üzenem.

- Okvetlenül át fogom adni. Nagyon szépen köszönöm, uram.

- Nincs mit, Jeeves.